

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 12.9.2018.
COM(2018) 631 final

2018/0330 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o europskoj graničnoj i obalnoj straži
i stavljanju izvan snage Zajedničke akcije Vijeća 98/700/PUP, Uredbe (EU)
br. 1052/2013 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe (EU) 2016/1624 Europskog
parlamenta i Vijeća**

*Doprinos Europske komisije sastanku čelnika u
Salzburgu 19.–20. rujna 2018.*

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži, donesena u rekordnom roku nakon migracijske krize 2015., stupila je na snagu 6. listopada 2016.¹ Ipak, potrebno je učiniti još više kako bi se u okviru sveobuhvatnog pristupa migracijama osigurala učinkovita kontrola vanjskih granica EU-a te znatno pojačati učinkovito vraćanje nezakonitih migranata. Europska granična i obalna straža kakva postoji danas donijela je poboljšanja u tom pogledu. Međutim, ključno je da se njome u potpunosti odgovori na razinu ambicije i potreba Europske unije da djelotvorno zaštiti vanjske granice i suoči se s budućim izazovima u području migracija. Europska granična i obalna straža treba biti konkretan primjer europske solidarnosti, na raspolaganju za operativno raspoređivanje prema potrebi i jačati zaštitu zajedničkih vanjskih granica Unije.

Komisija je već iznijela svoju viziju² snažnije i u cijelosti operativne europske granične i obalne straže kako bi se otklonile zabrinutosti građana u pogledu sigurnosti i zaštite Unije. Za sljedeći višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. Komisija je predložila uspostavu stalnih snaga koje bi se sastojale od 10 000 službenika graničnog nadzora te gotovo trostruko financiranje za migracije i upravljanje granicama u iznosu od 34,9 milijardi EUR, u usporedbi s oko 13 milijardi EUR u sadašnjem razdoblju, kako bi se na ciljani način odgovorilo na povećane izazove povezane s migracijama, mobilnošću i sigurnošću. Time će se europskoj graničnoj i obalnoj straži omogućiti bolje upravljanje granicama EU-a te učinkovitija migracijska politika.

Osim toga, Komisija je predložila pružanje financijske potpore za opremu i osposobljavanje nacionalnog dijela europske granične i obalne straže u državama članicama u cilju omogućavanja povećanja njihovih operativnih kapaciteta, jačanja postojećih alata i razvoja informacijskih sustava na razini EU-a za granice, upravljanje migracijama i sigurnost. S obzirom na to Komisija je 12. lipnja 2018. predložila osnivanje Fonda za azil i migracije, osnivanje Instrumenta za upravljanje granicama i osnivanje Fonda za unutarnju sigurnost, u ukupnom iznosu od 20,9 milijardi EUR.

U zaključcima iz lipnja 2018. Europsko vijeće potvrdilo je potrebu za djelotvornijim nadzorom vanjskih granica EU-a dodatnim jačanjem uloge pružanja potpore koju ima Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, među ostalim u suradnji s trećim zemljama, s pomoću povećanih resursa i proširenog mandata. Glavna načela dogovorena u zaključcima Europskog vijeća dodatno su podržale države članice na različitim forumima,³ naglašavajući

¹ Uredba (EU) 2016/2024 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2016. o europskoj graničnoj i obalnoj straži, SL L 251, 16.9.2016., str. 1.

² Komunikacija: „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.” (COM(2018) 98).

³ Deklaracija iz Meseberga Njemačke i Francuske „Obnova sigurnosti i prosperiteta Europe”, 19. lipnja 2018.

potrebu za jačanjem instrumenata europske solidarnosti, među ostalim osiguravanjem učinkovitog upravljanja vanjskim granicama sa snažnijom europskom graničnom i obalnom stražom i uspostavom djelotvornije i usklađenije europske politike vraćanja na temelju veće solidarnosti i uzajamnog povjerenja.

Osim toga, u Rezoluciji Europskog parlamenta od 30. svibnja 2018. o godišnjem izvješću o funkcioniranju schengenskog prostora inzistira se na potrebi brzog uvođenja cjelokupne strategije europskog integriranog upravljanja granicama, kao što je dogovoreno na razini institucija, tehničke i operativne strategije Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu i nacionalnih strategija država članica koje iz njih proizlaze. Europski parlament izrazio je i zabrinutost u pogledu nedosljednosti u provedbi strategije integriranog upravljanja granicama u državama članicama te istaknuo da je puna provedba te strategije u svim državama članicama ključna za pravilno funkcioniranje schengenskog područja.

Kao odgovor na te pozive te na nedavni poziv Europskog vijeća Komisija predlaže niz izmjena u pogledu europske granične i obalne straže, posebno uspostavu operativnog ogranka Agencije: **stalnih snaga europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja**, s izvršnim ovlastima za sve njezine aktivnosti radi djelotvornog pružanja potpore državama članicama na terenu. Stalne snage europske granične i obalne straže neće predstavljati samo kvantitativnu promjenu, već će osigurati kvalitativnu promjenu tako što će se zajamčiti spremno i **pouzdan rješenje**. Stalne snage osigurat će da EU kao cjelina raspolaže kapacitetima koji su mu potrebni za zaštitu vanjskih granica EU-a, sprečavanje sekundarnih kretanja i učinkovitu provedbu vraćanja nezakonitih migranata.

Uz znatno jačanje i tehničke opreme koja je na raspolaganju Agenciji, stjecanje izvršnih ovlasti njezina statutarnog osoblja i dodatno ojačanu sposobnost djelovanja u trećim zemljama, stalne snage europske granične i obalne straže bit će prekretnica u smislu kvalitete i učinkovitosti načina na koji EU kao cjelina štiti svoje zajedničke granice i upravlja migracijskim tokovima. Utvrđivanjem novih standarda i njegovanjem europske kulture među službenicima graničnog nadzora, europska granična i obalna straža postat će i primjer načina na koji bi trebalo provoditi upravljanje granicama EU-a.

Slijedom toga potrebno je prilagoditi funkcioniranje europske granične i obalne straže i, što je još važnije, način na koji su utvrđeni strateški prioriteti za europsko integrirano upravljanje granicama. Stoga je cilj prijedloga strukturiranje političkog usmjeravanja europskog integriranog upravljanja granicama uspostavom ciklusa politike europske i nacionalnih strategija za integrirano upravljanje granicama. Koordinacija postupaka planiranja europskog integriranog upravljanja granicama poboljšat će se kako bi se bolje pripremile granične operacije, definirala reakcija na više razine učinka, a posebno moguće intervencije stalnih snaga te drugi kapaciteti Agencije za potporu državama članicama. Poboljšat će se i priprema kapaciteta europske granične i obalne straže koordinacijom osposobljavanja i obrazovanja te kratkoročnom i dugoročnom nabavom opreme, uključujući istraživanje i razvoj.

Prijedlogom će se poboljšati i sposobnost za razmjenu informacija i pružanje potpore državama članicama u području vraćanja. Osim toga, prijedlog se predstavlja zajedno s

preispitivanjem Direktive o vraćanju, čiji je cilj pomoći državama članicama u povećanju učinkovitosti vraćanja i postizanju učinkovitije i dosljednije europske politike vraćanja. U preinaci Direktive o vraćanju predlažu se jasniji i učinkovitiji postupci za izdavanje odluka o vraćanju i obradu žalbi kako bi se osigurala usklađenost i sinergije između postupaka azila i vraćanja, kao i učinkovitiju primjenu zadržavanja kako bi se olakšalo vraćanje. U tom kontekstu predloženim izmjenama Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži potrebno je dodatno proširiti opseg operativne pomoći koju će Agencija pružati državama članicama.

Tim izmjenama pojačava se i osnažuje **suradnja između Agencije i Agencije EU-a za azil** u raspoređivanju timova za potporu upravljanju migracijama, posebno u žarišnim područjima i kontroliranim centrima. Komisija razmatra potrebu za osiguravanjem sinergija između postupaka azila i vraćanja koordinacijom između nacionalnih nadležnih tijela i relevantnih agencija Unije te povećanjem učinkovitosti zajedničke politike vraćanja kao ključne komponente održivog upravljanja migracijama.

Suradnja s trećim zemljama još je jedan ključan element europskog integriranog upravljanja granicama. Ovim se prijedlogom jača suradnja Agencije s trećim zemljama u cilju promicanja standarda europskog upravljanja granicama i vraćanja, razmjene informacija i analiza rizika, olakšavanja provedbe vraćanja radi povećanja njihove učinkovitosti te potpore trećim zemljama u području upravljanja granicama i migracija. To uključuje raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže kad je takva potpora potrebna za zaštitu vanjskih granica te učinkovito upravljanje migracijskom politikom Unije.

Potpuno operativna europska granična i obalna straža trebala bi i pojednostavniti te upotrijebiti sve postojeće operativne alate. Komisija predlaže **uključivanje Europskog sustava nadzora granica (EUROSUR) u prijedlog o europskoj graničnoj i obalnoj straži** kako bi se poboljšalo funkcioniranje EUROSUR-a i povećao njegov opseg radi obuhvaćanja većine elemenata integriranog upravljanja granicama. To podrazumijeva bolje otkrivanje, predviđanje i reagiranje na krizne situacije na vanjskim granicama EU-a i u trećim zemljama.

Navedenim elementima ojačat će se integrirano upravljanje granicama jer će se europskoj graničnoj i obalnoj straži omogućiti da djeluje kao prava granična policija radi osiguravanja zaštite vanjskih granica EU-a, da učinkovito upravlja migracijskim tokovima i doprinosi jamčenju visoke razine sigurnosti u Uniji, što je ključan uvjet za očuvanje schengenskog područja.

Razlozi za poboljšanje funkcioniranja europske granične i obalne straže

Obvezne snage za brzu reakciju koje se sastoje od 1 500 službenika graničnog nadzora bile su jedna od novosti Uredbe iz 2016. Unatoč tome što su uspješno uspostavljene, snage za brzu reakciju mogu se aktivirati samo za brze intervencije na granicama, vrlo specifične vrste intervencije u kriznim situacijama. Za operativnu potporu najizloženijim državama članicama u okviru redovitih zajedničkih operacija, koje su najčešća vrsta operacija, Agencija se i dalje u potpunosti oslanja na dobrovoljno udruživanje ljudskih i tehničkih resursa država članica.

Tijekom migracijske krize **operativne potrebe Agencije** za potporu najizloženijim državama članicama **učetverostručile su se**: s operacija za koje je potrebno raspoređivanje 52,359 radnih dana po osobi u 2014. na do 189,705 radnih dana po osobi u 2017. Iako se intenzitet pritiska na vanjskim granicama smanjio u odnosu na 2015., uz znatno manje nezakonitih dolazaka središnjom i istočnom sredozemnom rutom, povećano operativno sudjelovanje Agencije i dalje znatno pridonosi tim pozitivnim rezultatima.

Međutim, dobrovoljne obveze država članica često ne ispunjavaju u potpunosti operativne potrebe za ljudskim i tehničkim resursima koje je utvrdila Agencija.

Stalna visoka razina sudjelovanja potrebna je kako bi se osigurala primjerena i dugotrajna zaštita vanjskih granica. S obzirom na geopolitička kretanja u nekim strateškim regijama svijeta kao i na globalne demografske trendove, od Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu očekivat će se pomoć sve većem broju država članica EU-a u rješavanju migracijskih pritisaka, među ostalim potporom učinkovitih vraćanja i suradnjom s trećim zemljama.

Iako su države članice u velikoj mjeri predvidjele takva kretanja i Agenciji osigurale dodatne službenike graničnog nadzora i stručnjake, na većinu zajedničkih operacija Agencije u razdoblju 2015.–2018. nažalost su znatno utjecali **trajni nedostaci** i zbog toga je potpora Agencije bila djelomično neučinkovita, što je Komisija više puta istaknula⁴. **Godišnji postupak preuzimanja obveza za 2018.** između Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu i država članica na koncu je pokrio samo 49 % službenika graničnog nadzora i 45 % opreme u odnosu na potrebe Agencije za aktivnosti na kopnenim granicama. Za operacije na morskim granicama bilo je pokriveno 96 % službenika graničnog nadzora, ali samo 60 % tehničkih resursa⁵. Taj trajni nedostatak postojećeg mehanizma udruživanja utječe na kapacitet EU-a za očuvanje sigurnosti na našim vanjskim granicama i potrebno ga je ukloniti, kako je u brojnim prilikama istaknulo Vijeće za pravosuđe i unutarnje poslove⁶.

Osim toga, u okviru postojećeg mehanizma za udruživanje države članice uobičajeno se obvezuju samo za **konkretna mjesta i konkretna razdoblja** i time Agenciji ograničavaju fleksibilnost za brzo preraspoređivanje stručnjaka i/ili tehničkih resursa na druga operativna područja prema potrebi. Agencija je suočena i s **manjkom iskazanih obveza u nekim kritičnim mjesecima** te viškom iskazanih obveza u mirnijim mjesecima. Sve to predstavlja problem jer Agencija ne može prerasporediti operativno osoblje prema utvrđenim potrebama.

Agencija nastoji nadoknaditi nedostatne doprinose država članica i nedostatak fleksibilnosti u preraspoređivanju razvojem i upotrebom vlastitih kapaciteta, posebno udruživanjem i

⁴ U svojim pet izvješća o napretku u postizanju operativnosti europske granične i obalne straže donesenima 2017. i u posljednjim izvješćima o napretku u provedbi Europskog migracijskog programa.

⁵ Trenutačno o operativnim aktivnostima Agencije i ukupnoj razini sudjelovanja zajednički odlučuju Upravni odbor Agencije s pomoću godišnjeg radnog programa (do prosinca godine n-1) i odluke o minimalnoj količini tehničke opreme za operacije (do lipnja godine n-1). Iako te zajedničke odluke često odgovaraju operativnim potrebama Agencije za intervenciju, te se obveze više ne poštuju tijekom godišnjih bilateralnih pregovora s Agencijom (jesen godine n-1) kada se države članice obvezuju na konkretne pojedinačne doprinose.

⁶ Vidjeti ishod sastanka Vijeća za pravosuđe i unutarnje poslove od 27.–28. ožujka 2017. s naglaskom na raspoređivanje resursa država članica i ishod sastanka Vijeća od 4.–5. lipnja 2018. na kojem se razmatralo povećanje potpore agencijama EU-a, posebno Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu.

raspoređivanjem „**upućenih članova timova**” kao vlastitog doprinosa operativnim aktivnostima. Međutim, taj dobrovoljni i komplementarni program pokazao se uglavnom nedovoljnim da bi Agencija mogla imati koristi od njegovih glavnih prednosti, prvenstveno dugoročne predvidljivosti angažmana i fleksibilnosti u preraspoređivanju. Iako bi se upućeni članovi tima mogli staviti na raspolaganje Agenciji na godinu dana ili više, većina ih se upućuje samo na minimalno razdoblje od tri mjeseca koje je propisano Uredbom.

Iz iskustva stečenog iz operacija Agencije vidljivo je da postoji jasna potreba za stalnim, potpuno osposobljenim osobljem Agencije koje se može rasporediti bilo gdje i bilo kada. Iskustva potvrđuju i da je među raspoređivanjima država članica prisutna nejednakost, da nema dovoljno zajedničkog osposobljavanja, dostatnih jezičnih vještina i zajedničke operativne kulture, što sve zajedno otežava suradnju na terenu. U potpunosti osposobljeno osoblje s istom profesionalnom kulturom donijelo bi stvarnu dodanu vrijednost.

Naposljetku, kao i u slučaju trajnih nedostataka u udruživanju ljudskih resursa, Agencija se redovito suočava sa znatnim nedostacima u doprinosima država članica za tehničku opremu. Iako se čini da je teško uspostaviti obavezni mehanizam udruživanja utemeljen na jednakom sudjelovanju svih država članica, jedino je održivo rješenje daljnji razvoj vlastitih tehničkih kapaciteta Agencije nabavom potrebnih resursa, uzimajući u obzir ambiciozna financijska sredstva predviđena za tu svrhu u prijedlogu Komisije za sljedeći višegodišnji financijski okvir. Taj će postupak prouzročiti dodatnu potražnju za operativnim osobljem koje djeluje kao članovi timova kako bi se održavalo i upravljalo svim tim tehničkim resursima i ta bi se potreba trebala odraziti u dugoročnom rješenju.

Uloga Unije u potpori državama članicama u području vraćanja trebala se ojačati kao ključni element pomoći u rješavanju migracijske situacije s kojom su suočene države članice EU-a. Kako je vidljivo iz stopa vraćanja u EU-u posljednjih godina, izazovi u pogledu učinkovite provedbe vraćanja i dalje su prisutni. Statistički podaci Eurostata za 2017. pokazuju smanjenje stope vraćanja u cijelom EU-u sa 45,8 % u 2016. na samo 36,6 %. Zajedno s predloženom preinakom Direktive o vraćanju, u kojoj se predlažu jasniji i učinkovitiji postupci za izdavanje odluka o vraćanju i obradu žalbi te učinkovitija primjena zadržavanja kako bi se olakšalo vraćanje, ovaj je prijedlog namijenjen jačanju postojećeg općeg okvira politike vraćanja.

U cilju dodatnog povećanja potpore koju Agencija pruža državama članicama i razvoja novih aktivnosti u području vraćanja, također u odnosu na treće zemlje, očito je da će biti potrebno staviti na raspolaganje više operativnog osoblja kako bi se pružila potpora nastojanjima Agencije u tom pogledu, posebno s obzirom na znatan proračun koji je predviđen za pokrivanje aktivnosti vraćanja koje izvršava Agencija. Takav prošireni mandat u području vraćanja trebalo bi popratiti odgovarajućim kapacitetima i ljudskim resursima, uzimajući u obzir i sve veći broj operacija vraćanja koje operativno podupire Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu. Do 3. kolovoza 2018. Agencija je organizirala ili koordinirala 192 operacije, u usporedbi s 90 operacija u istom razdoblju 2016. i 194 u istom razdoblju 2017.⁷

⁷ Podaci iz Frontexove aplikacije za vraćanje (*Frontex Application Return*).

Iskustva iz posljednjih dviju godina najbolje su dosad pokazala su važnost poduzimanja mjera u trećim zemljama, uključujući pružanje operativne i tehničke pomoći. Komisija u ime Unije pregovara o sporazumima s određenim susjednim zemljama kako bi se Agenciji omogućilo provođenje operativnih raspoređivanja u tim zemljama. Pregovori sa zemljama zapadnog Balkana zaključeni su ili su pri kraju i ti sporazumi mogu se u budućnosti proširiti izvan susjednih zemalja i bez teritorijalnih ograničenja, sve dok takva potpora trećim zemljama pridonosi zaštiti vanjskih granica EU-a. Za ta operativna raspoređivanja i za potporu tim aktivnostima na terenu u trećim zemljama, među ostalim u pogledu vraćanja, bit će potrebno znatno više pripadnika operativnog osoblja iz stalnih snaga.

Ciljevi europske granične i obalne straže

Svi prethodno navedeni elementi dokazuju neizostavnu potrebu za **trajnim i pouzdanim rješenjem** kako bi se osiguralo da Agencija ima potrebne kapacitete za zaštitu vanjskih granica EU-a i učinkovitu potporu vraćanju.

U Uredbi o europskoj graničnoj i obalnoj straži, koja je donesena 2016., utvrđena su načela europskog integriranog upravljanja granicama te je definirana europska granična i obalna straža, no uglavnom je riječ o ulozi Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu. U Uredbi o EUROSUR-u, koja je donesena 2013., utvrđen je okvir za suradnju i razmjenu informacija između država članica i Agencije, no taj je okvir trenutačno ograničen na nadzor morskih i kopnenih granica. Spajanjem tih dviju uredbi u prijedlogu se kombiniraju zadaće Agencije i uloga koju tijela država članica moraju imati u funkcioniranju europske granične i obalne straže.

Stoga Komisija predlaže da se **do 2020. uspostave stalne snage europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja** kako bi se Agenciji osigurao vlastiti učinkovit i djelotvoran **operativni ogranak**. Ovaj je prijedlog osmišljen tako da se njime otklone postojeći utvrđeni nedostaci, odgovori na sadašnje potrebe i osigura strateška spremnost EU-a za odgovor na buduće izazove. Konkretno, ključno je osigurati da stalne snage brzo dostignu svoj puni kapacitet od 10 000 pripadnika operativnog osoblja do 2020. kako bi se Agenciji omogućio odgovor na aktualno stanje. U tom kontekstu trebalo bi poduzeti pripremna djelovanja, među ostalim svu logističku i administrativnu pripremu za zapošljavanje i upućivanje, čim se postigne politički dogovor o prijedlogu.

Uspostava stalnih snaga treba se integrirati u europsku graničnu i obalnu stražu koja dobro funkcionira, pri čemu su države članice, Unija i agencije EU-a, a posebno Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu dobro koordinirani i rade na **zajedničkim i dijeljenim ciljevima politike**. Tom koordinacijom osigurat će se kapacitet za **razmjenu informacija i analiza, koordinaciju sposobnosti reagiranja i kapacitet za predviđanje** kriznih stanja na vanjskim granicama u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju te za **zajednički razvoj potrebnih sposobnosti za reakciju**.

Veličina tih stalnih snaga europske granične i obalne straže u velikoj se mjeri temelji na trenutačnim indikacijama za sudjelovanje u okviru postojećih mehanizama udruživanja koji su, međutim, s iznimkom snaga za brzu reakciju, dobrovoljne prirode. U skladu s odlukom

Upravnog odbora, ukupni broj službenika graničnog nadzora za operativne aktivnosti Agencije iznosi 5 000. Međutim, stvarni broj članova timova europske granične i obalne straže registriranih u agencijskom sustavu OPERA iznosi više od 7 000. Te kapacitete dopunjuje 1 500 službenika graničnog nadzora koje su imenovale snage za brzu reakciju. Osim toga, u području vraćanja Agencija trenutačno raspolaže trima skupinama koje se, u skladu s odlukom Upravnog odbora, trebaju sastojati od 600 pratitelja za vraćanje, 50 stručnjaka za vraćanje i 40 promatrača prisilnog vraćanja. U tom kontekstu, **predloženim brojem od 10 000 pripadnika stalnih snaga** Agenciji se namjerava omogućiti, osim samog popunjavanja postojećih nedostataka, jačanje potpore najizloženijim državama članicama u ključnim operativnim područjima i obuhvaćanje više područja u državama članicama EU-a i trećim zemljama te znatno povećanje vraćanja.

Stalne snage europske granične i obalne straže trebale bi se sastojati od tri kategorije operativnog osoblja: 1. članovi osoblja zaposleni u Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu (kategorija 1.), 2. osoblje obvezno dugoročno upućeno iz država članica u Agenciju (kategorija 2.) i 3. osoblje iz država članica obvezno stavljeno na raspolaganje Agenciji za kratkoročno raspoređivanje (kategorija 3.).

Ključno obilježje tog novog pristupa jest uključivanje **statutarnog osoblja Agencije kao članova stalnih snaga europske granične i obalne straže** koji imaju sve potrebne ovlasti za izvršavanje zadaća nadzora državne granice i vraćanja, uključujući zadaće za koje su nužne izvršne ovlasti. U članku 77. stavku 2. točki (d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) propisano je da Unija usvaja sve mjere koje su potrebne za postupnu uspostavu sustava integriranog upravljanja vanjskim granicama. Time se osigurava pravna osnova za dodjelu ovlasti izvršavanja zakonodavstva agentima koji djeluju u ime Unije pri obavljanju zadaća povezanih s uvođenjem sustava integriranog upravljanja vanjskim granicama. Međutim, te ovlasti i zadaće trebalo bi jasno definirati kako bi bili u skladu s ciljem uspostave sustava integriranog upravljanja vanjskim granicama. Stoga je popis tih zadaća dio prijedloga. Osoblje Agencije iz kategorije 1. bit će nova vrsta osoblja EU-a u okviru Agencije, čijim će članovima biti dodijeljene izvršne ovlasti, među ostalim upotreba sile, kada budu djelovali kao članovi timova raspoređeni iz stalnih snaga europske granične i obalne straže. Komisija tu mjeru smatra ključnim elementom svojeg revidiranog prijedloga koji će imati znatan utjecaj na jačanje mandata Agencije tako što će zajamčiti učinkovit nadzor vanjskih granica Unije.

Drugi ključni element stalnih snaga europske granične i obalne straže jest **obvezna priroda kratkoročnih i dugoročnih doprinosa država članica** stalnim snagama europske granične i obalne straže, što je jedino rješenje kojim se jamči raspoloživost potrebnih doprinosa aktivnostima Agencije u duhu solidarnosti i odgovornosti za dobro funkcioniranje schengenskog područja. Pojedinačni doprinosi država članica utvrđeni su na temelju ključa raspodjele koji je dogovoren 2016. tijekom pregovora o snagama za brzu reakciju i navedeni u Prilogu I. Uredbi (EU) 2016/1624.

Taj obvezni doprinos mogao bi predstavljati pravi izazov za države članice u slučajevima kad su njihovi nacionalni kapaciteti preopterećeni nacionalnim dužnostima. Zato se prijedlogom predviđa **sustav financijske potpore** kojim se podupire i osigurava dugoročni razvoj ljudskih resursa omogućivanjem državama članicama da zaposle i osposobe dodatno osoblje te tako

ostvare potrebnu fleksibilnost pri ispunjavanju obveznog udruživanja utvrđenog u okviru stalnih snaga europske granične i obalne straže uz istodobno zadržavanje dostatnih nacionalnih kapaciteta.

Modularni sastav stalnih snaga europske granične i obalne straže s tri kategorije operativnog osoblja omogućit će fleksibilnost u prilagodbi sudjelovanja Agencije u skladu s operativnim potrebama. Iako će statutarno operativno osoblje Agencije (kategorija 1.) uvijek biti glavni element za raspoređivanje osoblja iz stalnih snaga, sudjelovanje operativnog osoblja kategorije 2. i posebno kategorije 3. moglo bi se prilagoditi u okviru postojećih mehanizama.

Naposljetku, stalne snage europske granične i obalne straže i njihovo operativno osoblje osiguravaju **integrirano rješenje** koje obuhvaća cijeli spektar raspoređivanja Agencije: timove za upravljanje granicama, timove za vraćanje te timove za potporu upravljanju migracijama koji imaju mješovite sastave. Zbog toga prijedlog uključuje sve postojeće mehanizme udruživanja: postojeći godišnji mehanizam preuzimanja obveza za aktivnosti na vanjskim granicama, obvezne snage za brzu reakciju za brze intervencije na granicama, dvije skupine stručnjaka za vraćanje i pratitelja za vraćanje. Iznimno, zbog posebnosti njezinih zadaća i stručnosti te potrebe za neovisnošću pri obavljanju nadzornih funkcija, skupina promatrača prisilnog vraćanja trebala bi i dalje biti u okviru zasebnog aranžmana.

Cilj je prijedloga **strukturiranje političkog usmjeravanja** europskog integriranog upravljanja granicama uspostavom ciklusa politike europske i nacionalnih strategija za integrirano upravljanje granicama.

Prijedlogom će se **ojačati mehanizmi ranog upozorenja** europske granične i obalne straže kako bi se povećala reaktivnost odgovora u slučaju krize, no i kako bi se bolje odgovorilo na situacije kada bi funkcioniranje schengenskog područja moglo biti ugroženo.

Predviđanje će biti ključan element tih postupaka. Cilj je prijedloga poboljšanje koordinacije **postupaka planiranja** europskog integriranog upravljanja granicama kako bi se bolje pripremile granične operacije, definirala reakcija na više razine učinka i posebno definirale moguće intervencije stalnih snaga te drugi kapaciteti Agencije za potporu državama članicama. Poboljšat će se i priprema kapaciteta europske granične i obalne straže koordinacijom osposobljavanja i obrazovanja te kratkoročnom i dugoročnom nabavom opreme, uključujući istraživanje i razvoj.

Prijedlogom će se poboljšati i kapacitet razmjene informacija i potpore državama članicama u području **vraćanja**. U cilju boljeg pružanja pomoći državama članicama ovim prijedlogom zadaće Agencije proširuju se radi uključivanja tehničke i operativne pomoći u provedbu postupaka vraćanja, uključujući pripremu odluka o vraćanju i drugih aktivnosti prije vraćanja te pomoć u razvoju i upravljanju sustava upravljanja vraćanjem i sustava razmjene informacija.

Prijedlogom će se **pojasniti uloge država članica i Agencije u funkcioniranju europske granične i obalne straže**, među ostalim i suradnja s trećim stranama i trećim zemljama. U području vraćanja Agencija će moći pružati pomoć trećim zemljama u aktivnostima vraćanja, uključujući putem organizacije operacija mješovitog vraćanja uz sudjelovanje jedne ili više

država članica. Konkretno, dodatno će se poboljšati funkcioniranje EUROSUR-a povećanjem kvalitete razmijenjenih podataka, sigurnosti i reaktivnosti sustavâ. Kako bi se bolje podržale različite komponente integriranog upravljanja granicama, područje primjene EUROSUR-a proširit će se sa zaštite državnih granica na nadzor državnih granica, uključujući izvješćivanje o sekundarnim kretanjima i zračnim granicama. EUROSUR će se koristiti za granične operacije i integrirano planiranje. EUROSUR će poboljšati i operativnu suradnju te razmjenu informacija s trećim zemljama i trećim stranama.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Ovim se prijedlogom dopunjuju prijedlozi Komisije od 12. lipnja 2018. o osnivanju Fonda za integrirano upravljanje granicama i Fonda za azil i migracije u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira u cilju jačanja financiranja nacionalnih dijelova europske granične i obalne straže. Svi ti prijedlozi Komisije imaju za cilj zajednički osigurati potpuno integriran EU-ov sustav upravljanja granicama koji provodi snažna i potpuno operativna europska granična i obalna straža, a koja se sastoji od Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu i nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama i vraćanje u državama članicama.

Kako bi se omogućilo djelotvorno raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže od 1. siječnja 2020., trebalo bi što prije donijeti i provesti određene odluke i provedbene mjere. Konkretno, odstupajući od uobičajenog roka utvrđenog Uredbom, odluka Upravnog odbora o profilima pripadnika stalnih snaga Agencije trebala bi se donijeti u roku od šest tjedana od stupanja Uredbe na snagu, a države članice trebale bi u roku od 12 tjedana od stupanja Uredbe na snagu imenovati operativno osoblje za stalne snage europske granične i obalne straže.

Radi osiguravanja kontinuiteta potpore operativnim aktivnostima koje organizira Agencija istodobno bi se sva raspoređivanja trebala planirati i provoditi do 31. prosinca 2019., uključujući raspoređivanja u okviru snaga za brzu reakciju, u skladu s člancima 20., 30. i 31. Uredbe (EU) 2016/1624 te u skladu s godišnjim bilateralnim pregovorima provedenima 2018. Te bi odredbe trebalo staviti izvan snage tek s učinkom od 1. siječnja 2020.

Ovaj se prijedlog temelji na postojećoj politici upravljanja granicama i instrumentima u tom području, posebno na europskoj graničnoj i obalnoj straži, uspostavljenoj Uredbom (EU) 2016/1624. Tijekom protekle dvije godine operacionalizacija europske granične i obalne straže donijela je prve cikluse procjena osjetljivosti i uspostavu snaga za brzu reakciju radi odgovora na krizne situacije. S pomoću stalnih snaga europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja kapaciteti Agencije, te stoga i Unije, dodatno će se proširiti kako bi se učinkovito odgovorilo na sadašnje ili buduće prijetnje i izazove na vanjskim granicama proaktivnim jačanjem, procjenom i koordinacijom djelovanja država članica na vanjskim granicama i s trećim zemljama te kako bi se pojačala vraćanja.

Integracijom Europskog sustava nadzora granica (Eurosur) u zakonodavni instrument kojim se uspostavlja europska granična i obalna straža, prijedlogom se dodatno potiče suradnja, razmjena informacija i koordiniranje nastojanja između država članica i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu, kao i između nacionalnih tijela i agencija Unije, uz konkretne i

obvezujuće preuzete obveze. Temelji se i na Uredbi (EU) br. 656/2014⁸ o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Frontex.

U prijedlogu se pojašnjava odnos između procjena osjetljivosti koje provodi Agencija i mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1053/2013⁹ u cilju postizanja maksimalnih sinergija između tih dvaju mehanizama koji su ključni za europsku kontrolu kvalitete funkcioniranja schengenskog područja.

Ovaj se prijedlog temelji na odredbama postojeće politike te se njime one dodatno razvijaju i objedinjuju u okviru europske granične i obalne straže, čime se uspostavlja sustav integriranog upravljanja vanjskim granicama na razini Unije, kako je predviđeno člankom 77. stavkom 2. točkom (d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog u skladu sa sveobuhvatnom dugoročnom politikom o boljem upravljanju migracijama, koju je Komisija utvrdila u Europskom migracijskom programu, u kojemu su političke smjernice predsjednika Junckera razrađene u niz usklađenih inicijativa koje se međusobno nadopunjuju, a utemeljene su na četiri stupa. Ti stupovi uključuju smanjivanje poticaja za nezakonitu migraciju, osiguravanje vanjskih granica i spašavanje života, čvrstu politiku azila i novu politiku u području zakonite migracije. Ovim se prijedlogom dodatno provodi Europski migracijski program, konkretnije u pogledu cilja osiguravanja vanjskih granica jer će europska granična i obalna straža provoditi europsko integrirano upravljanje granicama. Osim toga, njime se odgovara na zahtjev Europskog vijeća za dodatno jačanje uloge pružanja potpore koju ima Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, među ostalim u suradnji s trećim zemljama, s pomoću povećanih resursa i proširenog mandata, kako bi se osigurao učinkovit nadzor vanjskih granica EU-a i znatno pojačalo učinkovito vraćanje nezakonitih migranata.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Ovaj se zakonodavni prijedlog temelji na članku 77. stavku 2. točkama (b) i (d) i članku 79. stavku 2. točki (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Člankom 77. stavkom 1. točkama (b) i (d) predviđeno je da Unija razvija politiku čiji je cilj obavljati kontrolu osoba i učinkovit nadzor prijelaza vanjskih granica te postupno uvoditi integrirani sustav upravljanja vanjskim granicama. U tu svrhu, na temelju članka 77. stavka 2. točaka (b) i (d), Europski parlament i Vijeće u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom donose mjere koje se odnose na kontrole kojima podliježu osobe pri prelasku vanjskih granica

⁸ Uredba (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 189, 27.6.2014., str. 93.).

⁹ Uredba Vijeća (EU) br. 1053/2013 od 7. listopada 2013. o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Odluke Izvršnog odbora od 16. rujna 1998. o uspostavi Stalnog odbora za ocjenu i provedbu Schengena (SL L 295, 6.11.2013., str. 27.).

i sve mjere potrebne za postupno uspostavljanje integriranog sustava upravljanja vanjskim granicama.

Člankom 79. stavkom 2. točkom (c) Europski parlament i Vijeće ovlašćuju se za donošenje mjera u području nezakonitog useljavanja i neovlaštenog boravka, uključujući udaljšavanja i repatrijaciju osoba koje neovlašteno borave.

- **Supsidijarnost**

Cilj je ovog prijedloga osigurati europsko integrirano upravljanje vanjskim granicama EU-a kako bi se učinkovito upravljalo migracijama i osigurala visoka razina sigurnosti u Uniji, uz istodobnu zaštitu slobodnog kretanja osoba. Na području bez unutarnjih granica nezakonite migracije preko vanjskih granica jedne države članice utječu na sve države članice unutar schengenskog područja. Prostor bez unutarnjih granica održiv je samo ako su vanjske granice djelotvorno osigurane i zaštićene.

Budući da je nadzor vanjskih granica Unije u zajedničkom i dijeljenom interesu te se mora provoditi u skladu s visokim i jedinstvenim standardima Unije, a ciljeve ovog prijedloga ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni bolje mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji.

- **Proporcionalnost**

Cilj je prijedloga odgovoriti na nove izazove i političku stvarnost s kojima je suočena Unija u pogledu upravljanja migracijama i unutarnje sigurnosti. Njime se učvršćuje skup kapaciteta dostupnih europskoj graničnoj i obalnoj straži, posebno uspostavom stalnih snaga europske granične i obalne straže koje se sastoje od 10 000 pripadnika operativnog osoblja i koje će sveobuhvatno odgovarati na izazove u području upravljanja granicama EU-a i vraćanja. Prijedlogom se osigurava da se pravila o integriranom upravljanju granicama u potpunosti i pravilno provode u državama članicama u skladu s jednim usklađenim višegodišnjim ciklusom strateške politike, da se poduzimaju odgovarajuće mjere za sprečavanje kriznih situacija te da se djelotvorno i pravodobno reagira na vanjskim granicama ako se pojavi potreba, a hitne mjere za izravnu intervenciju na terenu poduzimaju se na razini Unije tek ako stanje postane kritično. S obzirom na njezine ciljeve i u skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji, ovom se Uredbom ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

Kako je objašnjeno u poglavlju 1., uspostava stalnih snaga europske granične i obalne straže i utvrđivanje odgovarajućih pratećih mjera ključni su elementi koji znatno utječu na funkcioniranje europske granične i obalne straže. S obzirom na važnost tih promjena, potrebno je izmijeniti Uredbu (EU) 2016/1624 o europskoj graničnoj i obalnoj straži. Uključivanjem izmijenjenih elemenata Uredbe (EU) br. 1052/2013 o uspostavi Europskog sustava nadzora granica (Eurosir) u novu Uredbu, kako je zaključeno u evaluaciji Uredbe o EUROSUR-u, to je i prilika da se izmijenjeni EUROSUR bolje ugradi u europsku graničnu i obalnu stražu.

Naime, samo se uredbom može osigurati dostatan stupanj ujednačenosti potreban za osiguravanje integriranog upravljanja vanjskim granicama i učinkovite uloge Agencije u području vraćanja. Štoviše, uzimajući u obzir činjenicu da su Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu i EUROSUR uspostavljeni na temelju uredaba, taj je pravni instrument prikladan i za ovaj prijedlog kojim se mijenjaju i spajaju te dvije uredbe.

• **Temeljna prava**

Ovim se prijedlogom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Sve aktivnosti europske granične i obalne straže u pogledu Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu i tijela država članica nadležnih za upravljanje granicama i vraćanje provode se uz potpuno poštovanje temeljnih prava sadržanih u Povelji, uključujući pravo na azil (članak 18. Povelje), zaštitu od prisilnog udaljenja ili vraćanja (članak 19. Povelje), pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7. Povelje), pravo na zaštitu osobnih podataka (članak 8. Povelje) i pravo na djelotvoran pravni lijek (članak 47. Povelje). U prijedlogu su potpuno uzeti u obzir prava djeteta i posebne potrebe osoba u ranjivom položaju.

Prijedlog je stoga u skladu s člancima 2. i 6. Ugovora o Europskoj uniji i s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

3. UTJECAJ NA PRORAČUN

Doprinos EU-a za Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu već je predviđen proračunom Unije na temelju zakonodavnog financijskog izvještaja koji je priložen Komisijinu prijedlogu uredbe o uspostavi europske granične i obalne straže. Osim toga, za Agenciju su utvrđeni dodatni resursi u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom prijedlozima Komisije u pogledu ETIAS-a i paketa za interoperabilnost.

Kako bi se uspostavile stalne snage europske granične i obalne straže i nabavila vlastita oprema za Agenciju te kako bi se na odgovarajući način odgovorilo na druge nove ili unaprijeđene zadaće predviđene ovim prijedlogom, iznos od 577,5 milijuna EUR potrebno je dodati postojećem doprinosu EU-a za 2019. i 2020. u skladu s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom, što može zahtijevati upotrebu posebnih instrumenata predviđenih Uredbom o VFO-u. U razdoblju 2021.–2027. za pokrivanje unaprijeđenih zadaća i funkcija Agencije bit će potreban ukupni doprinos EU-a u iznosu od 11 270 milijuna EUR, što je uglavnom povezano s uspostavom stalnih snaga europskog sustava granične i obalne straže i nabavom vlastite opreme za Agenciju. Ti će se iznosi dopuniti odgovarajućim doprinosima zemalja pridruženih Schengenu.

Doprinos EU-a zatražen za razdoblje 2021.–2027. može se financirati u okviru gornjih granica utvrđenih u prijedlogu o VFO-u od 2. svibnja 2018.

Kada je riječ o ljudskim resursima, očekuje se da će Agencija do 2020. doseći broj od 1 000 članova osoblja. Kako bi se uspostavile stalne snage europske granične i obalne straže, Agenciji će biti dodijeljena dodatna radna mjesta: 750 radnih mjesta u 2019. pa sve do 3 000 radnih mjesta do 2025. Ta dodatna radna mjesta obuhvaćat će jednak broj članova privremenog i ugovornog osoblja. Nova radna mjesta uvelike će se upotrebljavati za

zapošljavanje i osposobljavanje članova operativnog osoblja u okviru kategorije 1. stalnih snaga europske granične i obalne straže. Međutim, ta će kategorija uključivati i članove osoblja koji su predviđeni za uspostavu i rad središnje jedinice ETIAS-a.

Nadalje, u okviru prethodno navedenog broja od 3 000 radnih mjesta Agencija bi mogla iskoristiti do 4 % ukupne veličine stalnih snaga kako bi zaposlila članove osoblja radi potpore uspostavi stalnih snaga europske granične i obalne straže (zapošljavanje, dnevno upravljanje, operativno planiranje itd.), zapošljavanju članova osoblja za područne urede, nabavi opreme za Agenciju, ostalim novim zadaćama povezanim s funkcioniranjem europske granične i obalne straže, uključujući EUROSUR, pojačanom mandatu za vraćanja i preuzimanju sustava FADO.

Osim proračuna Agencije, u okviru fondova u području migracija i upravljanja granicama osigurat će se potpora za provedbu proširenog EUROSUR-a na razini država članica iz postojećih sredstava Fonda za unutarnju sigurnost – Granice i vizna politika u 2020. (52,5 milijuna EUR) i budućeg Fonda za integrirano upravljanje granicama (647,5 milijuna EUR) u razdoblju 2021.–2027., a 10 % tih sredstava dodijeljeno je EUROSUR-u. Odgovarajuća djelovanja provodit će se podijeljenim ili izravnim upravljanjem.

Revidirana Okvirna financijska uredba za decentralizirane agencije, uključujući ojačana pravila o upravljanju tim agencijama u području prijevara, nepravilnosti, pravila o sukobu interesa i unutarnje kontrole, nadopunit će pravila iz ovog prijedloga.

4. PRIPREMNI POSTUPAK I SAVJETOVANJE S DIONICIMA

Komisija je 2017. Europskom vijeću, Europskom parlamentu i Vijeću uputila pet izvješća o napretku u kojima je zabilježen napredak u postizanju operativnosti europske granične i obalne straže te su analizirani uočeni nedostaci. Nakon tih su izvješća često uslijedile rasprave u Vijeću i prezentacije u odgovarajućim odborima Europskog parlamenta.

Komisija je u Komunikaciji iz veljače¹⁰ odredila prioritete i nekoliko mogućnosti za budući višegodišnji financijski okvir Unije sa snažnom i u cijelosti operativnom europskom graničnom i obalnom stražom u središtu potpuno integriranog europskog sustava integriranog upravljanja granicama. U Komunikaciji od 2. svibnja 2018.¹¹ priloženoj prijedlogu za sljedeći višegodišnji financijski okvir Komisija je ponovila svoju predanost postizanju tog cilja i predložila uspostavu stalnih snaga koje bi se sastojale od oko 10 000 službenika graničnog nadzora.

Upravni odbor Agencije održao je 5. srpnja neformalnu radionicu za raspravu o budućem pravnom okviru Agencije, a zapisnik sa sastanka zajedno sa zasebnim stajalištima osam država članica dostavljen je Komisiji na znanje. Nadalje, o novom mandatu Agencije raspravljalo se 9. srpnja na sastanku Strateškog odbora za imigraciju, granice i azil, na kojem su predstavnici država članica izrazili svoja preliminarne mišljenja o idejama sadržanim u prijedlogu o VFO-u. U pogledu EUROSUR-a, u skladu s člankom 22. stavkom 3. Uredbe

¹⁰ Komunikacija Komisije „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.”, COM(2018) 98 final.

¹¹ Komunikacija Komisije „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani: višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.”, COM(2018) 321.

(EU) br. 1052/2013 Komisija je provela sveobuhvatnu evaluaciju EUROSUR-a. Izvješće iz te evaluacije priloženo je prijedlogu. U izvješću o evaluaciji zaključeno je da je okvir EUROSUR-a ispunio svoje ciljeve, ali da bi se funkcioniranje EUROSUR-a moglo poboljšati tako da sustav tehničkih informacija preraste u okvir upravljanja za razmjenu informacija i suradnju. Održana su savjetovanja sa Stručnom skupinom za EUROSUR, koja je osnovana i kojom upravlja Agencija kako bi se poduprla provedba EUROSUR-a, te s posebnom stručnom skupinom za EUROSUR, koju je osnovala Komisija radi rasprave i praćenja postupka evaluacije te rasprave o mogućim izmjenama postojeće uredbe. Komisija je 6. i 7. veljače 2018. organizirala posebnu radionicu za raspravu o tehnološkim i industrijskim aspektima EUROSUR-a s predstavnicima industrije, znanstvenicima i vladinim stručnjacima iz država članica te iz institucija i agencija EU-a. Radi procjene troškova i koristi raznih promjena predviđenih prijedlogom Komisija je naručila studiju kako bi procijenila učinke različitih mogućnosti povezanih s mogućim razvojem Europskog sustava nadzora granica (Eurosir).

Uzimajući u obzir poziv Europskog vijeća od 28. lipnja 2018. na daljnje jačanje potporne uloge Agencije u okviru pojačanog mandata te nužnost pravodobnog odgovora na taj poziv, odlučeno je da se ne provede procjena učinka.

5. DETALJNO OBRAZLOŽENJE POSEBNIH ODREDBI PRIJEDLOGA

Prijedlogom (članak 8.) se uvodi **višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama** kako bi se osigurala učinkovita provedba europskog integriranog upravljanja granicama u okviru europske granične i obalne straže. Višegodišnjim ciklusom uspostaviti će se interoperabilan, jedinstven i trajan postupak za pružanje strateških smjernica svim relevantnim dionicima na razini Unije i država članica u području upravljanja granicama i vraćanja radi provedbe europskog integriranog upravljanja granicama na dosljedan, integriran i metodološki način. Ciklus će se pokrenuti političkim usmjeravanjem europskog integriranog upravljanja granicama koje će biti u obliku delegiranog akta Komisije, a taj će se potom provoditi s pomoću tehničke i operativne strategije koju pripremi Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu te nacionalnih strategija koje pripreme države članice. Ocjena provedbe tih triju faza bit će dovršena u svrhu pripreme sljedećeg ciklusa.

Glavni elementi prijedloga o uspostavi **stalnih snaga europske granične i obalne straže** uz poboljšanja drugih **ključnih kapaciteta** (vidjeti posebno članak 5. stavak 2., članke od 55. do 60. te članke 63. i 64.).

- Ključni elementi koji se odnose na stalne snage europske granične i obalne straže objašnjeni su u prethodno navedenom poglavlju 1., posebno u pogledu njihova sastava, veličine, opsega aktivnosti, obvezujuće naravi i primjene izvršnih ovlasti.
- Radi kompozitne naravi stalnih snaga prijedlogom se uvodi pojam operativnog osoblja **stalnih snaga europske granične i obalne straže**, a to su službenici graničnog nadzora, pratitelji za vraćanje, stručnjaci za vraćanje i drugo

relevantno osoblje. Oni će se moći rasporediti u okviru triju vrsta timova: timova za upravljanje granicama, timova za vraćanje i timova za potporu upravljanju migracijama.

- **Pojedinačni doprinosi država članica stalnim snagama europske granične i obalne straže** utvrđeni su u skladu s prilogima IV. i V. Raščlamba tih pojedinačnih doprinosa temelji se na ključu raspodjele dogovorenom za snage za brzu reakciju i utvrđenom u Prilogu I. postojećoj Uredbi o europskoj graničnoj i obalnoj straži.
- Funkcioniranje stalnih snaga europske granične i obalne straže i njihov sastav podliježu **preispitivanju na sredini programskog razdoblja** koje provodi Komisija. Na temelju tog preispitivanja Komisija može razmotriti izmjenu odgovarajućih priloga.
- Kako bi se zajamčila zajednička profesionalna kultura, timovima koji su raspoređeni iz stalnih snaga europske granične i obalne straže potrebno je osigurati **posebno osposobljavanje i odore**.
- Agencija bi, radi raspoređivanja timova iz stalnih snaga europske granične i obalne straže na državno područje trećih zemalja, trebala razviti **kapacitete za svoje zapovjedne i nadzorne strukture**.
- Kako bi se uklonili trajni nedostaci u dobrovoljnom udruživanju tehničke opreme iz država članica, posebno u pogledu velike opreme, Agencija bi trebala raspolagati **vlastitom opremom** za raspoređivanje u zajedničkim operacijama ili brzim intervencijama na granicama ili bilo kojim drugim operativnim aktivnostima. Iako Agencija od 2011. ima mogućnost nabave ili zakupa vlastite tehničke opreme, tu mogućnost znatno otežava nedostatak proračunskih sredstava. Donošenjem Uredbe iz 2016. Agenciji su osigurana namjenska sredstva u iznosu od 40 milijuna EUR za nabavu opreme male i srednje veličine, čime se Agencija sve više koristi. Kako bi odgovorila na te promjene i ispunila razinu ambicije na kojoj se temelji uspostava stalnih snaga europske granične i obalne straže, Komisija je u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. namijenila znatnu omotnicu kako bi **Agenciji omogućila nabavu, održavanje i upotrebu resursa za zračne, morske i kopnene aktivnosti** u skladu s operativnim potrebama.
- Iako bi nabava potrebnih resursa mogla biti dugotrajna, posebno kad je riječ o velikoj opremi, vlastita oprema Agencije u konačnici bi trebala postati okosnica operativnih raspoređivanja, uz dodatne doprinose država članica koji bi se zatražili u iznimnim okolnostima. Opremom Agencije u velikoj bi mjeri trebalo upravljati tehničko osoblje Agencije koje je dio stalnih snaga europske granične i obalne straže. Kako bi se osigurala djelotvorna upotreba predloženih financijskih sredstava za nabavu opreme za Agenciju, taj će se postupak temeljiti na **višegodišnjoj strategiji** o kojoj će Upravni odbor što prije donijeti odluku i koje će biti popraćena akcijskim planom.

- Kako bi se olakšao rad Agencije u državama članicama koje su domaćini njezinih operativnih aktivnosti na vanjskim granicama i aktivnosti povezanih s vraćanjem, Agencija će moći uspostaviti **područne urede** smještene u tim državama članicama na razdoblje trajanja tih operativnih aktivnosti. Uloga tih područnih ureda bit će veza između Agencije i država članica domaćina u pogledu osiguravanja koordinacije, komunikacije i logističke podrške te osiguravanje neometanog vođenja svih postupaka povezanih s tim operativnim aktivnostima. Uredi će se uspostaviti na lokacijama koje se nalaze u blizini područja na kojima se odvijaju operativne aktivnosti.

Prijedlogom (članci 9. i 67.) se uspostavlja **okvir za integrirano planiranje europske granične i obalne straže**. U okviru tog planiranja integrirat će se različiti postupci planiranja graničnih straža te tijela nadležnih za vraćanje u državama članicama i Agencije u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Integrirano planiranje odvijat će se prema višegodišnjem ciklusu strateške politike europskog integriranog upravljanja granicama.

- U prijedlogu se utvrđuje standardna metodologija za **planiranje prema scenarijima** koje je utvrdila Agencija. U tim će se scenarijima, temeljenima na analizi rizika, uzeti u obzir geopolitički kontekst, a odobrit će ih Upravni odbor Agencije.
- Prijedlogom se uvodi **planiranje razvoja kapaciteta** za europsku graničnu i obalnu stražu. Planiranje razvoja kapaciteta utvrđeno ovim prijedlogom mehanizam je čiji je cilj usklađivanje dugoročnih planova država članica i Agencije radi utvrđivanja mogućnosti u područjima osposobljavanja i obrazovanja, tehničke i operativne normizacije, zajedničke nabave opreme te istraživanja i razvoja. Agencija će osigurati nove kapacitete kako bi pružila potporu pojedinačnim potrebama država članica, a imat će i ključnu ulogu u koordiniranju razvoja kapaciteta za cijelu europsku graničnu i obalnu stražu.
- Na temelju postupaka planiranja razvoja kapaciteta izradit će se **plan kapaciteta za europsku graničnu i obalnu stražu**, koji će odobriti Upravni odbor Agencije i koji će biti priložen tehničkoj i operativnoj strategiji za integrirano upravljanje granicama. Tim će se planom kapaciteta strateški usmjeriti razvoj kapaciteta europske granične i obalne straže. Plan sposobnosti dovest će do izrade planova nabave i tehnoloških planova. Tim će se planovima nabave državama članicama i Agenciji pomoći u nabavi i zakupu tehničke opreme¹², a tehnološkim će se planovima Agenciji pružiti podrška u utvrđivanju ključnih tema istraživanja¹³ te će se oni uzeti u obzir pri programiranju instrumenata EU-a kojima se podupiru operativne i istraživačke aktivnosti u području integriranog upravljanja granicama i vraćanja.
- Prijedlogom se jačaju postojeći zahtjevi za **izradu planova za nepredviđene događaje** na razini država članica u okviru cjelokupnog procesa integriranog

¹² U skladu s člankom 38. Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži.

¹³ U skladu s člankom 37. Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži.

planiranja. U izradi planova za nepredviđene događaje obuhvatit će sve potrebne mjere i resursi za moguće jačanje kapaciteta, uključujući logistiku i potporu pri višim razinama učinka na vanjskim granicama, uključujući kapacitete za potporu raspoređivanju dodatnih kapaciteta koje koordinira Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu. Na te bi se planove i dalje trebao primjenjivati mehanizam kontrole kvalitete u okviru mehanizma procjene osjetljivosti.

- Kratkoročno gledano, **operativno planiranje** koordinirat će se među državama članicama i s Agencijom u okviru EUROSUR-a u skladu s postupcima planiranja zajedničkih graničnih operacija koje je utvrdila Agencija¹⁴.

Prijedlogom se (članak 18. i dalje) **EUROSUR uključuje u Uredbu o europskoj graničnoj i obalnoj straži** kao nužan element u funkcioniranju europske granične i obalne straže.

- EUROSUR se razvija u upravljački okvir za razmjenu informacija i za suradnju nacionalnih tijela država članica nadležnih za upravljanje granicama i Agencije, temelji se na raznim informacijskim sustavima kojima se koriste države članice i Agencija te **proširuje ulogu i nadležnosti nacionalnih koordinacijskih centara**.
- Prijedlogom se **pojednostavnjuju postojeći elementi trenutačne Uredbe o EUROSUR-u te se poboljšava reaktivnost EUROSUR-a**. Neki tehnički dijelovi postojeće Uredbe o EUROSUR-u pretvorit će se u provedbene akte radi veće jasnoće u tehničkoj provedbi te veće fleksibilnosti i mogućih operativnih ažuriranja, pri čemu će se zadržati njihov obvezujući karakter.

Prijedlogom se **proširuje trenutačno područje primjene EUROSUR-a**, od zaštite morskih i kopnenih granica **na nadzor državne granice** (dodavanjem kontrola na graničnim prijelazima i nadzora zračnih državnih granica koje su države članice dosad dobrovoljno prijavljivale) kako bi se postigla iscrpna informiranost o stanju na vanjskim granicama i proširilo područje djelovanja kapaciteta za reakciju. Agencija će razviti nove vrste međuagencijske suradnje s tijelima zrakoplovnog sektora radi boljeg otkrivanja i odgovora na nove prijetnje koje stvaraju zrakoplovi i dronovi.

Prijedlogom se **jačaju informiranost o stanju, analiza rizika te prevencija i reakcija** europske granične i obalne straže u sljedećim aspektima:

- Kako bi se **ojačala funkcija analize rizika** europske granične i obalne straže, uskladit će se (članak 31.) različiti izvori informacija i metodologije, dijelovi granica i razine utjecaja EUROSUR-a s onima kojima se koriste Agencija i države članice u okviru zajedničke integrirane metodologije za procjenu rizika (CIRAM) Frontexove mreže za analizu rizika (FRAN) te procjena osjetljivosti.
- Na temelju EUROSUR-a, prijedlogom se **poboljšava informiranost o stanju** europske granične i obalne straže (članak 29.). Njime se spaja postojeća zajednička obavještajna slika predgraničnog područja, u koju se prikupljaju

¹⁴

Kako je opisano u članku 16. Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži.

podaci o predgraničnom području, s europskom slikom stanja, koja u postojećoj Uredbi odgovara informacijama prikupljenima u schengenskom području. Sekundarna kretanja sada su dio slika stanja radi procjene migracijskog stanja na vanjskim granicama EU-a na strateškoj i taktičkoj razini. Države članice i Agencija sada će preko nacionalnih koordinacijskih centara imati koristi od tih informacija te će njima moći pridonijeti izravno EUROSUR-u.

- Mehanizam **EUROSUR-ovih usluga spajanja** službeno je uspostavljen (članak 29.) kako bi zamijenio „zajedničku primjenu sredstava nadzora” iz postojeće Uredbe o EUROSUR-u. Agencija s pomoću EUROSUR-ovih usluga spajanja nacionalnim koordinacijskim centrima i sebi dostavlja relevantne informacije o vanjskim granicama. EUROSUR-ove usluge spajanja i dalje se pružaju putem suradnje Agencije i trećih strana. Agencija će za praćenje predgraničnog područja i dalje upotrebljavati satelitske usluge za promatranje Zemlje u okviru svemirskog programa Copernicus, ali će razviti i nove EUROSUR-ove usluge spajanja s drugim agencijama EU-a i međunarodnim partnerima kako bi se prilagodila novom području primjene EUROSUR-a. Na primjer, takva bi međuagencijska suradnja trebala biti uspostavljena u području zaštite zračnih državnih granica između Agencije, mrežnog upravitelja Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (EUROCONTROL) i Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (EASA).
- Prijedlogom se (članak 30.) uvodi zahtjev za **stratešku analizu rizika** za europsko integrirano upravljanje granicama koju će svake dvije godine pripremati Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu kako bi se predstavio dugoročni uvid i analiza za sljedeće godine. Ta bi analiza Komisiji poslužila kao polazište za pokretanje višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama. Strateška analiza rizika pridonijet će scenarijima na visokoj razini na kojima će se temeljiti integrirano planiranje.
- Budući da su procjene osjetljivosti i mehanizam za evaluaciju schengenske pravne stečevine, koji su uspostavljeni Uredbom (EU) br. 1053/2013, dva komplementarna mehanizma za osiguravanje **europske kontrole kvalitete pravilnog funkcioniranja schengenskog područja**, potrebno je utvrditi jasna pravila za redovitu razmjenu informacija o njihovim rezultatima između Komisije i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu kako bi se postigla najveća moguća sinergija između tih mehanizama (članak 34.).
- Kako bi se bolje odgovorilo na krizne situacije u kojima je, na razini dijela granice, situacija takva da je funkcioniranje schengenskog područja ugroženo, u EUROSUR-u se stvara dodatna, četvrta „kritična” razina učinka. „Kritična” razina učinka automatski će potaknuti reakciju stalnih snaga Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (članci 35., 36. i 42.).
- Kada je riječ o **timovima za potporu upravljanju migracijama**, Komisija predlaže nove odredbe (u članku 41.) kako bi se osigurala usklađenost s

izmijenjenim prijedlogom Uredbe o Agenciji Europske unije za azil, koji je predstavljen uz ovaj prijedlog. Komisija predlaže proširenje broja situacija u kojima će se angažirati timovi za potporu upravljanju migracijama – njihovo raspoređivanje podliježe zahtjevu dotične države članice, ali ono više nije ograničeno na okolnosti nerazmjernih migracijskih izazova. Komisija će biti zadužena za koordinaciju na terenu, kako je već navedeno u postojećoj Uredbi, te za koordinaciju zahtjeva država članica i procjene potreba. Time bi se osigurala usklađenost između različitih djelovanja relevantnih agencija Unije te sinergije resursa agencija i država članica.

- Nadovezujući se na postojeće odredbe (članak 42.), prijedlogom se učvršćuje uloga izvršnog direktora **koji bi dotičnoj državi članici predlagao konkretne operative aktivnosti Agencije** kada je to opravdano na temelju rezultata procjene osjetljivosti, analize rizika ili kritičnog učinka na jednom ili više dijelova granice. U slučaju izostanka suradnje u pogledu predloženih djelovanja Komisiju treba obavijestiti radi procjene i odlučivanja o tome jesu li potrebne daljnje mjere u skladu s člankom 43. radi odgovora na situaciju na vanjskim granicama EU-a u kojoj se zahtijeva hitno djelovanje.

Prijedlogom se **poboljšavaju razmjena informacija i suradnja** u okviru europske granične i obalne straže (vidjeti općenito članak 12.):

- provedbenim aktima dodatno će se utvrditi vrsta informacija koje treba pružati u okviru EUROSUR-a, ali i subjekti odgovorni za prikupljanje, obradu, arhiviranje i dostavljanje određenih informacija, najveće dopuštene odgode izvješćivanja te načela sigurnosti podataka i zaštite podataka (vidjeti npr. članak 25.).
- **Agencija će u stvarnom vremenu pratiti** tehnički status mreža i sustava te kvalitetu informacija koje države članice prijavljuju i dijele s korisnicima, što je bitan element pouzdanosti okvira EUROSUR-a (članak 24.).
- **Komunikacijska mreža** razvijena je u okviru postojeće Uredbe o EUROSUR-u i na njoj je države članice i Agencija mogu razmjenjivati klasificirane podatke EU-a. Ta se komunikacijska mreža sada upotrebljava (članci 14. i 15.) za sve razmjene informacija među različitim dijelovima europske granične i obalne straže, a njezina razina klasifikacije povećana je s RESTREINT UE/EU RESTRICTED na CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL kako bi se poboljšala sigurnost informacija i povjerenje među dionicima.
- Agencija će izraditi **tehničke standarde** kako bi poboljšala razmjenu informacija, a **sigurnost informacija** pojačat će se preko nacionalnih koordinacijskih centara (članak 16.).

Prijedlogom se poboljšava **odgovor EU-a u području vraćanja** s obzirom na sljedeće aspekte (vidjeti članak 49. i dalje).

- Ovim se prijedlogom dodatno proširuje mandat Agencije za pružanje **tehničke i operative pomoći državama članicama u postupcima vraćanja**, ne

dovodeći u pitanje odgovornost država članica za donošenje odluka o vraćanju, među ostalim za pripremu odluka o vraćanju, identifikaciju državljana trećih zemalja i ostale aktivnosti prije vraćanja i tijekom vraćanja.

- Kako bi pružila dodatnu pomoć državama članicama, zadaće su Agencije i sljedeće:
 - razvoj referentnog modela sustava za upravljanje predmetima vraćanja, čime se propisuje struktura nacionalnih sustava za upravljanje vraćanjem;
 - podupiranje razvoja njihovih nacionalnih sustava ili njihovo usklađivanje s modelom;
 - uspostava središnjeg sustava i komunikacijske infrastrukture s nacionalnim sustavima upravljanja vraćanjem i središnjim sustavom za obradu svih informacija i podataka potrebnih Agenciji za pružanje tehničke i operativne pomoći, ili između njih, u skladu s Uredbom.
- **Pojačana suradnja s trećim zemljama:** pružanje pomoći u aktivnostima vraćanja trećih zemalja ili u treće zemlje, među ostalim raspoređivanjem stalnih snaga europske granične i obalne straže u trećim zemljama, te pojačanom suradnjom s tijelima trećih zemalja u pogledu vraćanja, među ostalim u pogledu pribavljanja putnih isprava.
- **Jačanje mandata Agencije u pogledu obrade osobnih podataka** u okviru njezinih aktivnosti u području vraćanja te razmjene informacija s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama u pogledu aktivnosti vraćanja.

Prijedlogom se **poboljšava vanjska dimenzija europske granične i obalne straže (vidjeti članke od 72. do 79.):**

- Europska granična i obalna straža moći će djelovati u trećim zemljama i neće biti ograničena samo na susjedne treće zemlje, među ostalim u području vraćanja kako je prethodno navedeno.
- U prijedlogu **se opisuje pod kojim će uvjetima Agencija nuditi tehničku i operativnu pomoć trećim zemljama.** Operacije Agencije mogle bi se provoditi na bilo kojoj granici dotične treće zemlje, ako je potrebno, uz suglasnost jedne ili više država članica koje graniče s operativnim područjem.
- Prijedlogom se poboljšava razmjena informacija s trećim zemljama u okviru EUROSUR-a preko nacionalnih koordinacijskih centara uz istodobno očuvanje povijesnih veza između država članica i trećih zemalja. U odredbama će se detaljno opisati pod kojim će se uvjetima razmjenjivati podaci s tijelima trećih zemalja i pružati EUROSUR-ove usluge spajanja.
- U skladu s Komisijinim prijedlogom o stvaranju europske mreže časnika za vezu zaduženih za imigraciju (preinaka), **potvrđuje se uloga časnika za vezu zaduženih za imigraciju** u području razmjene informacija i suradnje. Uz

europsku mrežu časnika za vezu zaduženih za imigraciju službeno se uspostavljaju veze s nacionalnim koordinacijskim centrima i Agencijom.

- **Uloga Komisije u pogledu suradnje s trećim zemljama pojašnjena je:** Komisija podupire države članice i Agenciju u području suradnje s trećim zemljama izradom oglednih odredaba te provjerom usklađenosti relevantnih odredaba bilateralnih i multilateralnih sporazuma i radnih dogovora s Uredbom.

Naposljetku, na temelju zaključaka Vijeća od 27. ožujka 2017. Komisija predlaže da se sustav internetske baze za krivotvorene i vjerodostojne isprave (FADO) ugradi u okvir europske granične i obalne straže. FADO je europski sustav slikovnog arhiviranja osmišljen za razmjenu informacija među državama članicama o pravim i lažnim ispravama, a njime trenutačno upravlja Glavno tajništvo Vijeća. Takav zajednički sustav slikovnog arhiviranja Unije vrlo je koristan alat za borbu protiv krivotvorenja isprava jer se njime olakšava otkrivanje lažnih isprava. Uključivanjem sustava FADO u okvir europske granične i obalne straže Agenciji će se omogućiti preuzimanje tog sustava i upravljanje njime. Uključivanjem **sustava FADO** ostvarit će se sljedeći rezultati (članak 80.):

- Kako bi se državama članicama pružila potpora u provjeri vjerodostojnosti dokumenata na granici, prijedlogom se Agenciji povjerava preuzimanje **internetske baze za krivotvorene i vjerodostojne isprave (FADO)** i njezina prilagodba postojećim i budućim zahtjevima. Zajednička akcija Vijeća od 3. prosinca 1998., 98/700/PUP u cijelosti će se staviti izvan snage i zamijeniti pravnom osnovom u Uredbi o europskoj graničnoj i obalnoj straži, što će Agenciji omogućiti da preuzme postojeći sustav. Provedbene odredbe utvrdit će se provedbenim aktima. Time bi se osiguralo sudjelovanje stručnjaka iz država članica (preko postojećeg odbora iz članka 6.) te bi se omogućilo prilagođavanje sustava budućim potrebama.
- Trebalo bi zadržati **višeslojnu strukturu** sustava FADO kako bi se različitim dionicima, uključujući širu javnost, informacije o ispravama davale na različitim razinama. Kada je riječ o **prijelaznom razdoblju**, trebalo bi osigurati da postojeći sustav FADO ostane funkcionalan dok novi sustav ne postane operativan te da se postojeći podaci prenesu u novi sustav uz suglasnost država članica kao vlasnika podataka.

Naposljetku, prijedlog obuhvaća i nekoliko aspekata Agencije u pogledu upravljanja i administrativnih pitanja:

- s obzirom na uspostavu stalnih snaga europske granične i obalne straže te općenito širenje mandata Agencije, posebno u području vraćanja, imenovanje **triju zamjenika izvršnog direktora** umjesto jednog kako je predviđeno postojećom Uredbom (članak 105.). Svakom od ta **tri zamjenika izvršnog direktora trebalo bi se dodijeliti posebno područje nadležnosti**.
- Zbog temeljne važnosti Agencije kao dijela europske granične i obalne straže koja je nadležna za integrirano upravljanje vanjskim granicama te uloge

Komisije u pogledu višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama (vidjeti članak 8.), nadležnost Komisije u okviru upravljanja Agencije trebala bi biti u skladu s **načelima zajedničkog pristupa u pogledu decentraliziranih agencija Unije** koji su 12. srpnja 2012. prihvatili Europski parlament, Vijeće i Komisija (npr. u vezi s imenovanjem zamjenikâ izvršnog direktora, članak 105.).

- Prijedlogom se uspostavlja **Odbor** koji će pomagati Komisiji u pripremi brojnih provedbenih akata predviđenih Uredbom. Međutim, kada je riječ o sustavu FADO, trebalo bi upotrijebiti postojeći Odbor iz članka 6. (članak 117.).

U prijedlogu se ponavljaju odredbe postojeće Uredbe u pogledu Irske i Ujedinjene Kraljevine.

Komisija smatra da su prethodno navedene promjene ključne kako bi se osiguralo da europska granična i obalna straža bude dobro opremljena, učinkovita i u potpunosti operativna za pružanje djelotvorne pomoći državama članicama u zaštiti vanjskih granica Unije.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o europskoj graničnoj i obalnoj straži
i stavljanju izvan snage Zajedničke akcije Vijeća 98/700/PUP, Uredbe (EU)
br. 1052/2013 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe (EU) 2016/1624 Europskog
parlamenta i Vijeća**

*Doprinos Europske komisije sastanku čelnika u
Salzburgu 19.–20. rujna 2018.*

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točke (b) i (d) te članak 79. stavak 2. točku (c),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹⁵,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija¹⁶,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Cilj je politike Unije u području upravljanja vanjskim granicama razvoj i provedba europskog integriranog upravljanja granicama na nacionalnoj razini i razini Unije, što je nužna posljedica slobodnog kretanja osoba unutar Unije i temeljna sastavnica područja slobode, sigurnosti i pravde. Europsko integrirano upravljanje granicama ključno je za unaprjeđenje upravljanja migracijama. Cilj je učinkovito upravljati prelaskom vanjskih granica te se suočiti s izazovima povezanim s migracijama i mogućim budućim prijetnjama na tim granicama, čime se doprinosi borbi protiv teških kaznenih djela s prekograničnim obilježjem i osigurava visoka razina unutarnje sigurnosti u Uniji. Istodobno je nužno postupati uz puno poštovanje temeljnih prava i na način kojim se štiti slobodno kretanje osoba u Uniji.
- (2) Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije uspostavljena je Uredbom Vijeća (EZ)

¹⁵ SL C ..., str. ...

¹⁶ SL C ..., ..., str. ...

br. 2007/2004¹⁷. Otkad je 1. svibnja 2005. preuzela svoje dužnosti, ta agencija uspješno pomaže državama članicama u provedbi operativnih aspekata upravljanja vanjskim granicama zajedničkim operacijama i brzim intervencijama na granicama, analizi rizika, razmjeni informacija, odnosima s trećim zemljama te vraćanju vraćenika.

- (3) Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije preimenovana je u Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”) te su njezine zadaće proširene uz puni kontinuitet svih njezinih aktivnosti i procedura. Ključna uloga Agencije trebala bi biti uspostavljanje tehničke i operativne strategije kao dijela višegodišnjeg ciklusa strateške politike za provedbu europskog integriranog upravljanja granicama, praćenje učinkovitog funkcioniranja nadzora državne granice na vanjskim granicama, provedba analiza rizika i procjena osjetljivosti, pružanje veće tehničke i operativne pomoći državama članicama i trećim zemljama u obliku zajedničkih operacija i brzih intervencija na granicama, osiguravanje praktične provedbe mjera u situacijama u kojima se zahtijeva hitno djelovanje na vanjskim granicama, pružanje tehničke i operativne pomoći kroz potporu operacijama traženja i spašavanja osoba u nevolji na moru, organizacija, koordinacija i provedba operacija vraćanja i intervencija vraćanja te pružanje tehničke i operativne pomoći trećim zemljama u aktivnostima vraćanja.
- (4) Od početka migracijske krize 2015. Komisija poduzima važne inicijative kako bi ojačala zaštitu granica Unije. Prijedlog o znatnom širenju mandata Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica predstavljen je u prosincu 2015. te je dogovoren 2016. u rekordnom roku. Uredba o Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu stupila je na snagu 6. listopada 2016.
- (5) Međutim, i dalje postoji potreba za poboljšanjem okvira Unije u području nadzora vanjskih granica, vraćanja i azila. U cilju poboljšanja tog okvira i dodatne potpore postojećim i budućim operativnim postupcima europska granična i obalna straža trebala bi se reformirati tako da se proširi mandat Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu i, posebice, osiguraju potrebni kapaciteti u obliku stalnih snaga europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja s izvršnim ovlastima radi pružanja državama članicama djelotvorne potpore na terenu u njihovim aktivnostima zaštite vanjskih granica, suzbijanja sekundarnih kretanja i znatnog pojačanja učinkovitih vraćanja nezakonitih migranata.
- (6) Europsko vijeće u zaključcima od 28. lipnja 2018. pozvalo je na ojačanje uloge pružanja potpore koju ima Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, među ostalim u suradnji s trećim zemljama, s pomoću povećanih resursa i proširenog mandata kako bi se osigurao djelotvoran nadzor vanjskih granica i znatno pojačalo učinkovito vraćanje nezakonitih migranata.
- (7) Potrebno je učinkovito praćenje prelaska vanjskih granica, suočavanje s migracijskim izazovima i mogućim budućim prijetnjama na vanjskim granicama, osiguravanje visoke razine unutarnje sigurnosti u Uniji, zaštita funkcioniranja schengenskog područja te poštovanje sveobuhvatnog načela solidarnosti. Te bi se aktivnosti trebale popratiti proaktivnim upravljanjem migracijama, uključujući potrebne mjere u trećim zemljama. S obzirom na prethodno navedeno, potrebno je

¹⁷ Uredba Vijeća (EZ) br. 2007/2004 od 26. listopada 2004. o osnivanju Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 349, 25.11.2004., str. 1.).

konsolidirati europsku graničnu i obalnu stražu i dodatno proširiti mandat Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu. Agenciju bi prvenstveno trebale činiti stalne snage europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja.

- (8) Kako bi se odrazilo dodatno kvalitativno proširenje njezina mandata, posebice uspostavom njezina operativnog ogranka – stalnih snaga europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja – na Agenciju prethodno poznatu kao „Frontex” nadalje bi se trebalo upućivati te bi ona trebala djelovati isključivo pod nazivom „Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (EBCG)”. Ta promjena trebala bi se odraziti na sve relevantne primjere, uključujući vizualni aspekt u materijalima za vanjsku distribuciju.
- (9) Pri provedbi europskog integriranog upravljanja granicama trebalo bi osigurati koherentnost s ostalim ciljevima politike, uključujući pravilno funkcioniranje prekograničnog prometa.
- (10) Odgovornost za provedbu europskog integriranog upravljanja granicama trebali bi dijeliti Agencija i nacionalna tijela nadležna za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode operacije zaštite državne granice na moru i druge zadaće nadzora državne granice i tijela nadležna za vraćanje. Iako države članice zadržavaju primarnu odgovornost za upravljanje svojim vanjskim granicama u vlastitom interesu i u interesu svih država članica te su odgovorne za izdavanje odluka o vraćanju, Agencija bi trebala podupirati primjenu mjera Unije koje se odnose na upravljanje vanjskim granicama i vraćanje jačanjem, ocjenjivanjem i koordinacijom djelovanja država članica koje provode te mjere.
- (11) Radi osiguravanja djelotvorne provedbe europskog integriranog upravljanja granicama i povećanja učinkovitosti zajedničke politike vraćanja trebalo bi uspostaviti europsku graničnu i obalnu stražu. Trebalo bi joj pružiti potrebne financijske, ljudske i materijalne resurse. Europska granična i obalna straža trebala bi se sastojati od Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu i nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode zadaće nadzora državne granice tijela nadležna za vraćanje. Kao takva će se oslanjati na zajedničku upotrebu informacija, kapaciteta i sustava na nacionalnoj razini te na reakciju Agencije na razini Unije.
- (12) Europskim integriranim upravljanjem granicama ne mijenjaju se odgovarajuće nadležnosti Komisije i država članica u području carine, posebno u pogledu kontrola, upravljanja rizicima i razmjene informacija.
- (13) Razvoj politike i zakonodavstva o nadzoru vanjskih granica i vraćanju, uključujući razvoj strategije za europsko integrirano upravljanje granicama, i dalje je odgovornost institucija Unije. Trebalo bi zajamčiti blisku suradnju Agencije i tih institucija.
- (14) Da europska granična i obalna straža djelotvorno provodi europsko integrirano upravljanje granicama trebalo bi osigurati u okviru višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama. U okviru višegodišnjeg ciklusa trebao bi se utvrditi integriran, jedinstven i kontinuiran postupak za pružanje strateških smjernica svim relevantnim dionicima na razini Unije i država članica u području upravljanja granicama i vraćanja kako bi ti dionici dosljedno provodili europsko integrirano upravljanje granicama. U okvir ciklusa trebale bi se uključiti i sve relevantne interakcije europske granične i obalne straže s Komisijom, drugim

institucijama i tijelima te suradnja s ostalim relevantnim partnerima, uključujući prema potrebi treće zemlje i treće strane.

- (15) Za europsko integrirano upravljanje granicama potrebno je da države članice i Agencija integrirano planiraju operacije povezane s granicama i vraćanjem te je potrebno u okviru planova za nepredviđene događaje pripremiti odgovore na veće pritiske na vanjskim granicama i koordinirati dugoročni razvoj kapaciteta u smislu zapošljavanja i osposobljavanja, ali i nabave i modernizacije opreme.
- (16) Provedba ove Uredbe ne utječe na podjelu nadležnosti između Unije i država članica ni na obveze država članica na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora, Međunarodne konvencije o zaštiti ljudskih života na moru, Međunarodne konvencije o traganju i spašavanju na moru, Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta i njezina Protokola protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i zrakom, Konvencije o statusu izbjeglica, Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i drugih mjerodavnih međunarodnih instrumenata.
- (17) Provedba ove Uredbe ne utječe na Uredbu (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸.
- (18) Agencija bi trebala obavljati svoje zadaće ne dovodeći u pitanje odgovornosti država članica u pogledu očuvanja javnog poretka i zaštite unutarnje sigurnosti.
- (19) Agencija bi trebala obavljati svoje zadaće ne dovodeći u pitanje nadležnost država članica u pogledu obrane.
- (20) Proširene zadaće i nadležnosti Agencije trebale bi se uravnotežiti boljim mjerama zaštite temeljnih prava i većom odgovornošću.
- (21) Kako bi mogla djelotvorno obavljati svoje zadaće, Agencija se oslanja na suradnju država članica. U tom je pogledu važno da Agencija i države članice djeluju u dobroj vjeri te da pravodobno razmjenjuju točne informacije. Ni jedna država članica ne bi smjela biti dužna dostaviti informacije ako smatra da bi njihovo objavljivanje bilo u suprotnosti s temeljnim interesima njezine sigurnosti.
- (22) Osim toga, države članice trebale bi u vlastitom interesu i u interesu drugih država članica dostavljati relevantne podatke potrebne za aktivnosti koje provodi Agencija, među ostalim u svrhu informiranosti o stanju, analize rizika, procjena osjetljivosti i integriranog planiranja. Isto bi tako trebale jamčiti da su ti podaci točni, ažurni te zakonito prikupljeni i uneseni.
- (23) Europski sustav nadzora granica (EUROSUR) nužan je za funkcioniranje europske granične i obalne straže kao okvir za razmjenu informacija i operativnu međusobnu suradnju nacionalnih tijela država članica te njihovu suradnju s Agencijom. EUROSUR tim tijelima i Agenciji omogućuje infrastrukturu i alate potrebne za poboljšanje informiranosti o stanju i sposobnosti reagiranja na vanjskim granicama u svrhu otkrivanja, sprečavanja i suzbijanja nezakonitog useljavanja i prekograničnog kriminala te doprinosi spašavanju i zaštiti njihovih života.

¹⁸ Uredba (EU) br. 656/2014 Europskog parlamenta Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 189, 27.6.2014., str. 93.).

- (24) Države članice trebale bi osnovati nacionalne koordinacijske centre kako bi poboljšale razmjenu informacija i suradnju među sobom i s Agencijom u području zaštite državnih granica te radi provedbe kontrola na graničnim prijelazima. Za pravilno funkcioniranje EUROSUR-a ključno je da sva nacionalna tijela koja su na temelju nacionalnog zakonodavstva nadležna za zaštitu vanjskih granica surađuju posredstvom nacionalnih koordinacijskih centara.
- (25) Ova Uredba ne bi trebala sprečavati države članice u tome da svoje nacionalne koordinacijske centre učine nadležnima i za koordinaciju razmjene informacija te suradnju u pogledu drugih elemenata integriranog upravljanja granicama kao što je vraćanje.
- (26) Kvaliteta informacija koje države članice razmjenjuju međusobno i s Agencijom preduvjet je za pravilno funkcioniranje integriranog upravljanja granicama. Na temelju uspjeha EUROSUR-a ta bi se kvaliteta trebala osigurati standardizacijom, automatizacijom razmjene informacija diljem mreža i sustava, sigurnošću informacija te kontrolom kvalitete poslanih podataka i informacija.
- (27) Agencija bi trebala osigurati potrebnu pomoć za razvoj i rad EUROSUR-a, uključujući interoperabilnost sustavâ, posebice uspostavom, održavanjem i koordinacijom okvira EUROSUR-a.
- (28) EUROSUR bi trebao omogućiti iscrpnu sliku stanja na vanjskim granicama, ali i unutar schengenskog područja te na predgraničnim područjima. Njime bi se trebala obuhvatiti zaštita kopnenih, morskih i zračnih državnih granica, ali i kontrole na graničnim prijelazima.
- (29) Zaštita zračne državne granice trebala bi biti sastavnica upravljanja granicama jer se za nezakonite aktivnosti povezane s imigracijom i prekograničnim kriminalom upotrebljavaju kako komercijalni tako i privatni letovi i daljinski upravljani zrakoplovni sustavi.
- (30) EUROSUR-ove usluge spajanja koje isporučuje Agencija trebale bi se temeljiti na zajedničkoj primjeni sredstava nadzora i međuagencijske suradnje na razini Unije, uključujući pružanje sigurnosnih usluga programa Copernicus. Usluge spajanja trebale bi državama članicama i Agenciji omogućiti usluge informiranja s dodanom vrijednosti u području integriranog upravljanja granicama. EUROSUR-ove usluge spajanja trebale bi se proširiti radi potpore kontrolama na graničnim prijelazima, zaštiti zračnih državnih granica i praćenju migracijskih tokova.
- (31) Praksa putovanja u malim i neprimjerenim plovilima uzrokovala je drastično povećanje broja migranata koji se utapaju na južnim morskim vanjskim granicama. EUROSUR bi trebao znatno poboljšati operativne i tehničke mogućnosti Agencije i država članica za otkrivanje takvih malih plovila te unaprijediti sposobnost reagiranja država članica i tako doprinijeti smanjenju broja pogibija migranata.
- (32) U ovoj se Uredbi prepoznaje da se migracijskim putovima kreću i osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita.
- (33) Agencija bi trebala na temelju zajedničkog integriranog modela analize rizika pripremati opće i posebno prilagođene analize rizika koje Agencija i države članice trebaju primjenjivati. Agencija bi, također na temelju informacija koje dostavljaju države članice, trebala osigurati odgovarajuće informacije kojima su obuhvaćeni svi aspekti relevantni za europsko integrirano upravljanje granicama, posebno nadzor državne granice, vraćanje, neregularna sekundarna kretanja državljana trećih zemalja unutar Unije, sprečavanje prekograničnog kriminala, uključujući omogućavanje

neovlaštenih prelazaka granica, trgovinu ljudima, terorizam i hibridne prijetnje, kao i stanje u relevantnim trećim zemljama, kako bi omogućila poduzimanje primjerenih mjera ili uklanjanje utvrđenih prijetnji i rizika s ciljem unapređenja integriranog upravljanja vanjskim granicama.

- (34) S obzirom na njezine aktivnosti na vanjskim granicama Agencija bi trebala doprinijeti sprečavanju i otkrivanju teških kaznenih djela s prekograničnom dimenzijom, kao što su krijumčarenje migranata, trgovinu ljudima i terorizam, ako je njezina intervencija prikladna i ako je Agencija svojim aktivnostima došla do relevantnih informacija. Agencija bi svoje aktivnosti trebala koordinirati s Europolom kao agencijom zaduženom za podupiranje i jačanje djelovanja država članica i njihove suradnje u sprečavanju i suzbijanju teških kaznenih djela koja pogađaju dvije ili više država članica. Prekogranični kriminal nužno uključuje prekograničnu dimenziju. Takvu prekograničnu dimenziju karakteriziraju kaznena djela izravno povezana s neovlaštenim prelascima vanjske granice, uključujući trgovinu ljudima ili krijumčarenje migranata. Pritom, na temelju članka 1. stavka 2. Direktive Vijeća 2002/90/EZ¹⁹ državama članicama omogućeno je da ne izriču sankcije za postupanje kojemu je cilj pružanje humanitarne pomoći migrantima.
- (35) U kontekstu podjele odgovornosti uloga Agencije trebala bi biti redovito praćenje upravljanja vanjskim granicama. Agencija bi trebala osigurati pravilno i djelotvorno praćenje na temelju ne samo informiranosti o stanju i analize rizika, nego i prisutnosti vlastitog stručnog osoblja u državama članicama. Stoga bi Agencija trebala moći rasporediti časnike za vezu u države članice tijekom razdoblja u kojem časnici za vezu podnose izvješće izvršnom direktoru. Izvješće časnika za vezu trebalo bi biti dio procjene osjetljivosti.
- (36) Agencija bi na temelju objektivnih kriterija trebala provesti procjenu osjetljivosti kako bi procijenila kapacitet i pripravnost država članica za suočavanje s izazovima na njihovim vanjskim granicama te pridonijela stalnim snagama i pričuvi tehničke opreme europske granične i obalne straže. Procjena osjetljivosti trebala bi uključivati procjenu opreme, infrastrukture, osoblja, proračuna i financijskih sredstava država članica te njihovih planova za nepredviđene događaje radi rješavanja mogućih kriza na vanjskim granicama. Države članice trebale bi poduzeti mjere radi uklanjanja svih nedostataka utvrđenih u okviru te procjene. Izvršni direktor trebao bi utvrditi mjere koje treba poduzeti i preporučiti ih dotičnoj državi članici. Izvršni direktor također bi trebao odrediti rok u kojem bi te mjere trebalo poduzeti i pomno pratiti poduzimaju li se pravodobno. Ako se potrebne mjere ne poduzmu u zadanom roku, predmet bi trebalo uputiti Upravnom odboru na daljnje odlučivanje.
- (37) Ako se Agenciji ne dostave točne i pravodobne informacije koje su joj potrebne za provođenje procjene osjetljivosti, ona bi tu činjenicu trebala moći uzeti u obzir pri provedbi procjene osjetljivosti, osim ako postoje opravdani razlozi za uskraćivanje podataka.
- (38) Procjena osjetljivosti i mehanizam za evaluaciju schengenske pravne stečevine uspostavljen Uredbom Vijeća (EU) br. 1053/2013²⁰ dva su komplementarna

¹⁹ Direktiva Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenoga 2002. o definiranju olakšavanja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka (SL L 328, 5.12.2002., str. 17.).

²⁰ Uredba Vijeća (EU) br. 1053/2013 od 7. listopada 2013. o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine i stavljanju izvan snage Odluke Izvršnog odbora od 16.

mehanizma za osiguravanje europske kontrole kvalitete i pravilnosti funkcioniranja schengenskog područja te stalne pripravnosti na razini Unije i država članica za odgovor na bilo koji izazov na vanjskim granicama. Sinergije između tih mehanizama trebale bi se što više povećati kako bi se dobila bolja slika stanja u pogledu funkcioniranja schengenskog područja, nastojeći pritom što uspješnije izbjeći udvostručavanje napora država članica i osigurati bolju koordinaciju upotrebe relevantnih financijskih instrumenata Unije namijenjenih potpori upravljanju vanjskim granicama. U tu svrhu trebala bi se između Agencije i Komisije uspostaviti redovita razmjena informacija o rezultatima obaju mehanizama.

- (39) Budući da države članice utvrđuju dijelove granice, a Agencija tim dijelovima pripisuje razine učinka, te s obzirom na to da bi sposobnosti reagiranja država članica i Agencije trebale biti povezane s tim razinama učinaka, trebala bi se uspostaviti četvrta razina učinka koja bi odgovarala stanju u kojem je schengensko područje ugroženo i u kojem je potrebna intervencija Agencije.
- (40) Agencija bi trebala organizirati prikladnu tehničku i operativnu pomoć državama članicama radi jačanja njihova kapaciteta za ispunjavanje obveza u pogledu nadzora vanjskih granica i suočavanja s izazovima na vanjskim granicama koji su posljedica nezakonitog useljavanja ili prekograničnog kriminala. Ta pomoć ne bi smjela dovoditi u pitanje nadležnost relevantnih nacionalnih tijela za pokretanje kaznenih istraga. U tom pogledu Agencija bi na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu trebala organizirati i koordinirati zajedničke operacije za jednu državu članicu ili više njih, rasporediti timove stalnih snaga europske granične i obalne straže te osigurati potrebnu tehničku opremu.
- (41) U slučajevima posebnog i nerazmjernog izazova na vanjskim granicama Agencija bi na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu trebala organizirati i koordinirati brze intervencije na granicama te rasporediti i timove stalnih snaga europske granične i obalne straže i tehničku opremu, uključujući opremu iz pričuve opreme za brzu reakciju. Brzim intervencijama na granicama trebalo bi se osigurati jačanje kapaciteta u ograničenom vremenskom razdoblju u situacijama u kojima se zahtijeva trenutačna reakcija i u kojima bi se takvom intervencijom osigurao djelotvoran odgovor. Kako bi se osigurala djelotvornost takvih intervencija, države članice trebale bi operativno osoblje stalnih snaga europske granične i obalne straže staviti na raspolaganje za sastavljanje relevantnih timova i osigurati potrebnu tehničku opremu. Agencija i dotična država članica trebale bi se dogovoriti o operativnom planu.
- (42) Ako se neka država članica suočava s posebnim i nerazmjernim migracijskim izazovima u određenim područjima na svojim vanjskim granicama koji su obilježeni velikim priljevom mješovitih migracijskih tokova, države članice trebale bi se moći osloniti na tehnička i operativna pojačanja. Ta pojačanja trebala bi se osigurati u žarišnim područjima u obliku timova za potporu upravljanju migracijama. Ti bi timovi trebali biti sastavljeni od operativnog osoblja koje će se rasporediti iz stalnih snaga europske granične i obalne straže i od stručnjaka iz država članica koje rasporede EASO, Europol ili druge relevantne agencije Unije. Agencija bi trebala pomagati Komisiji pri koordinaciji različitih agencija na terenu.

rujna 1998. o uspostavi Stalnog odbora za ocjenu i provedbu Schengena (SL L 295, 6.11.2013., str. 27.).

- (43) Države članice trebale bi osigurati da sva tijela za koja je vjerojatno da će zaprimati zahtjeve za međunarodnu zaštitu, kao što su policija, granične straže, tijela nadležna za imigraciju i osoblje objekata za zadržavanje, raspolažu relevantnim informacijama. Također bi trebale osigurati da se osoblju tih tijela pruži potrebna razina osposobljavanja prilagođena njihovim zadaćama i obvezama te upute o tome kako obavješćivati podnositelje zahtjeva o mjestu i načinu podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu.
- (44) Europsko vijeće u lipnju 2018. ponovno je potvrdilo važnost oslanjanja na sveobuhvatan pristup migracijama i izjavilo da migracije nisu izazov samo za pojedinačne države članice, već za Europu kao cjelinu. U tom pogledu Europsko vijeće istaknulo je kako je važno da Unija omogući punu potporu osiguravanju urednog upravljanja migracijskim tokovima. Ta se potpora može pružiti uspostavom kontroliranih centara u kojima bi se državljani trećih zemalja iskrcani u Uniju mogli brzo obrađivati kako bi se osobama kojima je potrebna zaštita osigurao pristup zaštiti i kako bi se brzo provelo vraćanje osoba kojima zaštita nije potrebna. Budući da se kontrolirani centri uspostavljaju na dobrovoljnoj osnovi, Unija bi trebala moći dotičnim državama članicama omogućiti punu financijsku i operativnu potporu preko svojih relevantnih agencija, uključujući Agenciju za europsku graničnu i obalnu stražu.
- (45) Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu i [Agencija Europske unije za azil] trebale bi blisko surađivati kako bi se djelotvorno suočile s migracijskim izazovima, posebice s onima na vanjskim granicama koji su obilježeni velikim priljevom mješovitih migracijskih tokova. Konkretnije, te dvije agencije trebale bi koordinirati svoje aktivnosti i podupirati države članice kako bi se olakšao postupak za međunarodnu zaštitu odnosno postupak vraćanja državljana trećih zemalja kojima je odbijen zahtjev za međunarodnu zaštitu. Agencija i [Agencija Europske unije za azil] trebale bi surađivati i u drugim zajedničkim operativnim aktivnostima kao što su zajednička analiza rizika, prikupljanje statističkih podataka, osposobljavanje i potpora državama članicama u izradi planova za nepredviđene događaje.
- (46) Države članice trebale bi se moći osloniti na povećanu operativnu i tehničku potporu timova za potporu upravljanju migracijama, posebice u žarišnim područjima ili kontroliranim centrima. Timovi za potporu upravljanju migracijama trebali bi se sastojati od stručnog osoblja Agencije i stručnjaka koje su uputile države članice te od stručnjaka koje [Agencija Europske unije za azil], Europol ili druge relevantne agencije Unije rasporede iz vlastitog osoblja ili iz država članica. Komisija bi trebala osigurati potrebnu koordinaciju u procjeni potreba i operacijama na terenu s obzirom na sudjelovanje različitih agencija Unije.
- (47) U žarišnim područjima države članice trebale bi surađivati s odgovarajućim agencijama Unije, koje bi trebale djelovati u okviru svojih mandata i ovlasti i čije bi djelovanje trebala koordinirati Komisija. Komisija bi u suradnji s odgovarajućim agencijama Unije trebala osigurati da aktivnosti u žarišnim područjima budu u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije.
- (48) U kontroliranim centrima agencije Unije trebale bi na zahtjev države članice domaćina centara te uz koordinaciju Komisije podupirati državu članicu domaćina u primjeni brzih postupaka za međunarodnu zaštitu i/ili postupaka vraćanja. U takvim bi centrima trebalo biti moguće brzo razlikovati državljane trećih zemalja kojima je potrebna međunarodna zaštita od onih kojima nije potrebna takva zaštita, provoditi

sigurnosne provjere i provesti postupak za međunarodnu zaštitu i/ili postupak vraćanja u potpunosti ili djelomično.

- (49) Ako je to opravdano na temelju rezultata procjene osjetljivosti ili analize rizika ili ako se dijelu granice ili više dijelova granice dodijeli kritična razina učinka, izvršni direktor Agencije trebao bi preporučiti dotičnoj državi članici pokretanje i provedbu zajedničkih operacija ili brzih intervencija na granicama.
- (50) Ako nadzor vanjskih granica postane tako nedjelotvoran da postoji rizik od ugrožavanja funkcioniranja schengenskog područja, bilo zato što država članica ne poduzme potrebne mjere u skladu s procjenom osjetljivosti bilo zato što država članica koja je suočena s posebnim i nerazmjernim izazovima na vanjskim granicama nije zatražila dostatnu potporu Agencije ili ne provodi takvu potporu, trebalo bi osigurati jedinstven, brz i djelotvoran odgovor na razini Unije. Komisija bi u svrhu ublažavanja tih rizika i osiguravanja bolje koordinacije na razini Unije trebala utvrditi mjere koje treba provesti Agencija te od dotične države članice zahtijevati suradnju s Agencijom u provedbi tih mjera. Agencija bi zatim trebala utvrditi djelovanja koja treba poduzeti za izvršenje mjera navedenih u odluci Komisije u praksi. Agencija bi s dotičnom državom članicom trebala sastaviti operativni plan. Dotična država članica trebala bi olakšati provedbu odluke Komisije i operativnog plana Komisije, među ostalim provedbom svojih obveza utvrđenih u člancima 44., 83. i 84. Ako država članica u roku od 30 dana ne postupi u skladu s tom odlukom Komisije i ne surađuje s Agencijom pri provedbi mjera sadržanih u toj odluci, Komisija bi trebala moći pokrenuti posebni postupak predviđen člankom 29. Uredbe (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća²¹ radi suočavanja s iznimnim okolnostima koje ugrožavaju sveukupno funkcioniranje područja bez nadzora unutarnjih granica.
- (51) Stalne snage europske granične i obalne straže trebale bi biti stalne snage koje se sastoje od 10 000 pripadnika operativnog osoblja koje čine službenici graničnog nadzora, pratitelji za vraćanje, stručnjaci za vraćanje i drugo relevantno osoblje. Stalne snage trebale bi se sastojati od triju kategorija operativnog osoblja, konkretno statutarno osoblje zaposleno u Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu, osoblje dugoročno upućeno u Agenciju iz država članica i osoblje kratkoročno raspoređeno iz država članica. Stalne snage europske granične i obalne straže trebale bi se raspoređivati u okviru timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama ili timova za vraćanje.
- (52) Operativno osoblje stalnih snaga europske granične i obalne straže raspoređeno kao članovi timova trebalo bi imati sve potrebne ovlasti za izvršavanje zadaća nadzora državne granice i vraćanja, uključujući zadaće za koje su nužne izvršne ovlasti i koje su utvrđene u mjerodavnom nacionalnom zakonodavstvu ili, za osoblje Agencije, u skladu s Prilogom V.
- (53) Države članice trebale bi osigurati doprinose stalnim snagama europske granične i obalne straže u skladu s Prilogom III. za dugoročna upućivanja i Prilogom IV. za kratkoročna raspoređivanja. Pojedinačni doprinosi država članica utvrđeni su na temelju ključa raspodjele dogovorenog u pregovorima 2016. o snagama za brzu reakciju i utvrđenog u Prilogu I. Uredbi (EU) 2016/1624. Taj ključ raspodjele

²¹ Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL L 77, 23.3.2016., str. 1.).

razmjerno je prilagođen veličini stalnih snaga europske granične i obalne straže. Ti su doprinosi utvrđeni razmjerno i za zemlje pridružene Schengenu.

- (54) Funkcioniranje stalnih snaga europske granične i obalne straže i njihov sastav trebali bi biti predmet preispitivanja na sredini programskog razdoblja koje provodi Komisija.
- (55) Dugoročni razvoj ljudskih resursa kako bi se osigurali doprinosi država članica stalnim snagama europske granične i obalne straže trebao bi se podupirati sustavom financijske potpore. U tu je svrhu primjereno odobriti Agenciji upotrebu dodjele bespovratnih sredstava državama članicama bez poziva na podnošenje prijedloga u obliku „financiranja koje nije povezano s troškovima” u skladu s člankom 125. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Ta financijska potpora trebala bi omogućiti državama članicama zapošljavanje i osposobljavanje dodatnog osoblja kako bi im se osigurala nužna fleksibilnost za ispunjavanje obveznog doprinosa stalnim snagama europske granične i obalne straže. Namjenskim sustavom financiranja trebala bi se postići ravnoteža između rizika od nepravilnosti i prijave te troškova kontrole. Uredbom se utvrđuju bitni uvjeti za pokretanje financijske potpore, odnosno zapošljavanje i osposobljavanje odgovarajućeg broja službenika graničnog nadzora ili drugih stručnjaka koji odgovara broju službenika dugoročno upućenih u Agenciju ili stvarnom raspoređivanju službenika tijekom operativnih aktivnosti Agencije na najmanje četiri mjeseca. S obzirom na nedostatak relevantnih i usporedivih podataka o stvarnim troškovima u državama članicama razvoj programa financiranja na temelju troškova bio bi presložen i njime se ne bi riješila potreba za jednostavnim, brzim, učinkovitim i djelotvornim programom financiranja. U tu je svrhu primjereno odobriti Agenciji dodjelu bespovratnih sredstava državama članicama bez poziva na podnošenje prijedloga u obliku „financiranja koje nije povezano s troškovima” ako su ispunjeni uvjeti iz članka 125. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. U svrhu utvrđivanja iznosa tog financiranja za različite države članice primjereno je kao referentni iznos upotrijebiti godišnju plaću člana ugovornog osoblja europskih institucija funkcijske skupine III., razreda 8., 1. stupnja, usklađenu korekcijskim koeficijentom po državi članici u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja i u duhu jednakog postupanja. Pri provedbi te financijske potpore Agencija i države članice osiguravaju usklađenost s načelima sufinanciranja i izbjegavanja dvostrukog financiranja.
- (56) U pogledu raspoređivanja stalnih snaga europske granične i obalne straže na državno područje trećih zemalja Agencija bi trebala razviti kapacitete za vlastite zapovjedne i nadzorne strukture.
- (57) Kako bi se omogućilo djelotvorno raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže od 1. siječnja 2020., trebalo bi što prije donijeti i provesti određene odluke i provedbene mjere. Konkretnije, odstupajući od uobičajenog roka utvrđenog u Uredbi, odluka Upravnog odbora iz članka 55. stavka 4. o profilima pripadnika stalnih snaga europske granične i obalne straže trebala bi se donijeti u roku od šest tjedana od stupanja Uredbe na snagu. Nakon donošenja te odluke države članice trebale bi provesti imenovanja u skladu s člankom 56. stavkom 4. i člankom 57. stavkom 1. u roku od 12 tjedana od stupanja Uredbe na snagu.
- (58) Osim toga, odstupajući od uobičajenog roka utvrđenog u Uredbi, odluka Upravnog odbora o minimalnoj količini tehničke opreme za ispunjavanje potreba Agencije za 2020. kako je navedeno u članku 64. stavku 4. trebala bi se donijeti u roku od šest tjedana od stupanja Uredbe na snagu.

- (59) Radi osiguravanja kontinuiteta potpore operativnim aktivnostima koje organizira Agencija istodobno bi se trebala planirati i provoditi sva raspoređivanja do 31. prosinca 2019., uključujući raspoređivanja u okviru snaga za brzu reakciju, u skladu s člancima 20., 30. i 31. Uredbe (EU) 2016/1624 te u skladu s godišnjim bilateralnim pregovorima provedenima 2018. U tu bi svrhu te odredbe trebalo staviti izvan snage tek s učinkom od 1. siječnja 2020.
- (60) Radnu snagu Agencije činit će osoblje koje izvršava zadaće povezane s radom Agencije, u sjedištu ili u okviru stalnih snaga europske granične i obalne straže. Stalne snage europske granične i obalne straže mogu se sastojati od statutarnog osoblja te od osoblja koje dugoročno upute ili kratkoročno rasporede nacionalna tijela. Statutarno osoblje u stalnim snagama europske granične i obalne straže prvenstveno će se raspoređivati kao članovi timova; samo ograničen i jasno definiran dio tog osoblja može se zapošljavati za izvršavanje potpornih funkcija u uspostavi stalnih snaga, posebice u sjedištu.
- (61) Kako bi se uklonili trajni nedostaci u dobrovoljnom udruživanju tehničke opreme iz država članica, posebno u pogledu velike opreme, Agencija bi trebala raspolagati vlastitom potrebnom opremom za raspoređivanje u zajedničkim operacijama ili brzim intervencijama na granicama ili bilo kojim drugim operativnim aktivnostima. Iako Agencija od 2011. ima mogućnost nabave ili zakupa vlastite tehničke opreme, tu mogućnost znatno otežava nedostatak proračunskih sredstava.
- (62) Zbog toga je Komisija, kako bi ispunila razinu ambicije u temelju uspostave stalnih snaga europske granične i obalne straže, u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. namijenila znatnu omotnicu kako bi Agenciji omogućila nabavu, održavanje i upotrebu resursa za zračne, morske i kopnene aktivnosti u skladu s operativnim potrebama. Iako bi nabava potrebnih resursa mogla biti dugotrajna, posebno kad je riječ o velikoj opremi, vlastita oprema Agencije u konačnici bi trebala postati okosnica operativnih raspoređivanja, uz dodatne doprinose država članica koji bi se zatražili u iznimnim okolnostima. Opremom Agencije u velikoj bi mjeri trebalo upravljati tehničko osoblje Agencije koje je dio stalnih snaga europske granične i obalne straže. Kako bi se osigurala djelotvorna upotreba predloženih financijskih sredstava, taj bi se postupak trebao temeljiti na višegodišnjoj strategiji o kojoj će Upravni odbor što prije donijeti odluku.
- (63) Pri provedbi ove Uredbe Agencija i države članice trebale bi što bolje iskorištavati postojeće kapacitete u smislu ljudskih resursa i tehničke opreme na razini Unije i na nacionalnoj razini.
- (64) Dugoročni razvoj novih kapaciteta u okviru europske granične i obalne straže trebale bi zajedno koordinirati države članice i Agencija u skladu s višegodišnjim ciklusom strateške politike, uzimajući pritom u obzir dugo trajanje određenih postupaka. To uključuje zapošljavanje i osposobljavanje novih službenika graničnog nadzora (koji bi tijekom karijere mogli služiti u državama članicama ili kao dio stalnih snaga), nabavu, održavanje i zbrinjavanje opreme (za koje bi trebalo razmatrati mogućnosti za interoperabilnost i ekonomije razmjera), ali i razvoj nove opreme i povezanih tehnologija, uključujući istraživanja.
- (65) U planu kapaciteta trebali bi se objediniti planovi država članica za razvoj kapaciteta i višegodišnje planiranje sredstava Agencije radi optimalnog dugoročnog ulaganja kako bi se što bolje zaštitile vanjske granice.

- (66) Uzimajući u obzir prošireni mandat Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu, uspostavu stalnih snaga europske granične i obalne straže, njihovu povećanu prisutnost na terenu i vanjskim granicama te njihovu jaču uključenost u području vraćanja, Agencija bi trebala moći uspostaviti područne urede na lokacijama u blizini svojih znatnih operativnih aktivnosti na razdoblje trajanja tih aktivnosti, koji bi djelovali kao sučelje između Agencije i države članice domaćina, izvršavali koordinacijske, logističke i potporne zadaće te olakšavali suradnju Agencije i države članice domaćina.
- (67) Vraćanje državljana trećih zemalja koji ne ispunjavaju ili više ne ispunjavaju uvjete za ulazak, boravak ili boravište u državama članicama, u skladu s Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²², bitan je dio sveobuhvatnog djelovanja za suzbijanje nezakonitog useljavanja te predstavlja važno pitanje od znatnog javnog interesa.
- (68) Agencija bi trebala povećati pomoć koju pruža državama članicama pri vraćanju državljana trećih zemalja, pridržavajući se politike Unije u pogledu vraćanja i u skladu s Direktivom 2008/115/EZ. Ona bi posebno trebala koordinirati i organizirati operacije vraćanja iz jedne države članice ili više njih te organizirati i provoditi intervencije vraćanja s ciljem jačanja sustavâ vraćanja država članica kojima je nužna veća tehnička i operativna pomoć za ispunjavanje obveze vraćanja državljana trećih zemalja u skladu s tom direktivom.
- (69) Agencija bi trebala, uz puno poštovanje temeljnih prava i ne dovodeći u pitanje odgovornost država članica za izdavanje odluka o vraćanju, osigurati tehničku i operativnu pomoć državama članicama u postupku vraćanja, uključujući pripremu odluka o vraćanju, identifikaciju državljana trećih zemalja i druge aktivnosti država članica povezane s fazom prije vraćanja i vraćanjem. Osim toga, Agencija bi u suradnji s vlastima relevantnih trećih zemalja trebala pomagati državama članicama u pribavljanju putnih isprava potrebnih za vraćanje.
- (70) Pomoć državama članicama koje provode postupke vraćanja trebala bi obuhvaćati pružanje praktičnih informacija relevantnih za provedbu ove Uredbe o trećim zemljama vraćanja, kao što je pružanje podataka za kontakt ili drugih logističkih informacija potrebnih za neometano odvijanje operacija vraćanja. Pomoć bi trebala uključivati i uspostavu, upotrebu i održavanje središnjeg sustava za obradu svih informacija i podataka koji su Agenciji potrebni za pružanje tehničke i operativne pomoći u skladu s Uredbom, a koje automatski dostavljaju nacionalni sustavi država članica za upravljanje vraćanjem.
- (71) Agencija bi tehničku i operativnu pomoć za aktivnosti vraćanja trebala pružati i trećim zemljama, posebno kad je ta pomoć opravdana na temelju prioriteta politike Unije o nezakonitim migracijama.
- (72) Moguće postojanje aranžmana između države članice i treće zemlje ne oslobađa Agenciju ni države članice od obveza koje proizlaze na temelju prava Unije ili međunarodnog prava, posebno u pogledu poštovanja načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.

²²

Direktiva 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom (SL L 348, 24.12.2008., str. 98.).

- (73) Države članice trebale bi moći surađivati na operativnoj razini s drugim državama članicama i/ili trećim zemljama na vanjskim granicama, uključujući vojne operacije u svrhu izvršavanja zakonodavstva, u mjeri u kojoj je ta suradnja spojiva s djelovanjem Agencije.
- (74) Agencija bi trebala poboljšati razmjenu informacija i suradnju s drugim tijelima, uredima i agencijama Unije, kao što su Europol, EASO, Europska agencija za pomorsku sigurnost i Satelitski centar Europske unije, Europska agencija za sigurnost zračnog prometa ili mrežni upravitelj mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom kako bi se na najbolji način iskoristili informacije, kapaciteti i sustavi koji su već dostupni na europskoj razini, kao što je Europski program za praćenje Zemlje Copernicus.
- (75) Suradnja s trećim zemljama element je europskog integriranog upravljanja granicama. Ona bi trebala služiti promicanju standarda europskog upravljanja granicama i vraćanja, razmjeni informacija i analizi rizika, olakšavanju provedbe vraćanja radi povećanja njihove učinkovitosti te potpori trećim zemljama u području upravljanja granicama i migracija, uključujući raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže kad je ta potpora potrebna za zaštitu vanjskih granica i djelotvorno upravljanje migracijskom politikom Unije.
- (76) Suradnja s trećim zemljama trebala bi se odvijati u okviru vanjskog djelovanja Unije te u skladu s načelima i ciljevima iz članka 21. Ugovora o Europskoj uniji. Komisija će osigurati dosljednost između europskog integriranog upravljanja granicama i drugih politika Unije u području vanjskog djelovanja Unije, a posebice zajedničke sigurnosne i obrambene politike. Komisiji bi trebao pomagati Visoki predstavnik Unije i njegove službe. Ta bi se suradnja posebno trebala primjenjivati na aktivnosti Agencije koje se odvijaju na državnom području trećih zemalja ili koje uključuju službenike trećih zemalja u područjima kao što su analiza rizika, planiranje i provedba operacija, osposobljavanje, razmjena informacija i suradnja.
- (77) Kako bi se osiguralo da su informacije u EUROSUR-u što potpunije i ažurnije, posebno u pogledu stanja u trećim zemljama, Agencija bi trebala surađivati s tijelima trećih zemalja bilo u okviru bilateralnih i multilateralnih sporazuma između država članica i trećih zemalja, uključujući regionalne mreže, bilo u okviru radnog aranžmana koji uspostave Agencija i nadležna tijela trećih zemalja. U te svrhe Europska služba za vanjsko djelovanje te delegacije i uredi Unije trebali bi staviti na raspolaganje sve informacije koje bi mogle biti relevantne za EUROSUR.
- (78) Ova Uredba uključuje odredbe o suradnji s trećim zemljama jer su dobro strukturirana i trajna razmjena informacija i suradnja s tim zemljama, koje uključuju i susjedne treće zemlje, ključni čimbenici za postizanje ciljeva europskog integriranog upravljanja granicama. Nužno je da se svaka razmjena informacija i svaka suradnja država članica i trećih zemalja provodi uz potpuno poštovanje temeljnih prava.
- (79) Radi dobivanja sveobuhvatne slike stanja i provedbe analize rizika kojom je obuhvaćeno predgranično područje Agencija i nacionalni koordinacijski centri trebali bi prikupljati informacije i koordinirati se s časnicima za vezu zaduženima za imigraciju koje su u treće zemlje rasporedile države članice, Europska komisija, Agencija ili druge agencije Unije.
- (80) Internetska baza za krivotvorene i vjerodostojne isprave („sustav FADO”) uspostavljena je Zajedničkom akcijom 98/700/PUP u okviru glavnog tajništva Vijeća

te tijelima država članica omogućuje da imaju na raspolaganju informacije o svim novim metodama krivotvorenja i o novim vjerodostojnim ispravama u optjecaju.

- (81) U Zaključcima od 27. ožujka 2017. Vijeće je izjavilo da je upravljanje sustavom FADO zastarjelo i da je potrebno promijeniti njegovu pravnu osnovu kako bi se i dalje ispunjavali zahtjevi politika u području pravosuđa i unutarnjih poslova. Vijeće je napomenulo i da bi se u tom pogledu mogle iskoristiti sinergije primjenom stručnog znanja Agencije u području krivotvorenja isprava te rada koji Agencija već obavlja u tom području. Agencija bi stoga trebala od Glavnog tajništva Vijeća Europske unije preuzeti administrativno te operativno i tehničko upravljanje sustavom FADO.
- (82) Sustav FADO trebao bi zadržati višerazinsku strukturu kako bi se različitim dionicima, uključujući širu javnost, informacije o ispravama davale na različitim razinama.
- (83) Tijekom prijelaznog razdoblja potrebno je osigurati potpunu operativnost sustava FADO sve dok se prijenos djelotvorno ne provede i postojeći podaci prebace u novi sustav. Vlasništvo nad postojećim podacima tada bi trebalo prebaciti Agenciji.
- (84) Države članice trebale bi svu obradu osobnih podataka u okviru ove Uredbe provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ili Direktivom (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća²³, ako je to primjenjivo.
- (85) U kontekstu vraćanja često dolazi do situacija u kojima državljani trećih zemalja uz sebe nemaju nikakve osobne isprave te ne surađuju u utvrđivanju njihova identiteta tako što odbijaju pružiti informacije ili daju netočne osobne podatke. S obzirom na posebnu potrebu politike za brzinom postupaka vraćanja potrebno je da Agencija može ograničiti određena prava osoba čiji se podaci obrađuju kako bi se spriječila mogućnost da zlouporaba tih prava otežava državama članicama pravilnu provedbu postupaka vraćanja i uspješno izvršavanje odluka o vraćanju ili onemogućuje Agenciji učinkovito obavljanje svojih zadaća. Konkretno, izvršavanje prava na ograničavanje obrade može znatno odužiti i otežati provedbu operacija vraćanja. Nadalje, u nekim slučajevima pravo osobe čiji se podaci obrađuju na pristup podacima može ugroziti operaciju vraćanja tako što se povećava opasnost od bijega ako osoba čiji se podaci obrađuju dozna da Agencija obrađuje njezine podatke u kontekstu planirane operacije vraćanja. S druge strane, pravo na ispravak može povećati rizik od toga da dotični državljani treće zemlje zavarava tijela davanjem netočnih podataka.
- (86) Kako bi pravilno obavljala svoje zadaće u području vraćanja, uključujući pomoć državama članicama u pravilnoj provedbi postupaka vraćanja i uspješnom izvršavanju odluka o vraćanju, te kako bi olakšala operacije vraćanja, moguće je da će Agencija trebati trećim zemljama prenijeti osobne podatke vraćenika. Na treće zemlje vraćanja često se ne primjenjuju odluke o primjerenosti koje Komisija donosi na temelju članka 45. Uredbe (EU) 2016/679 ili na temelju članka 36. Direktive (EU) 2016/680 i one često nisu sklopile ili ne namjeravaju sklopiti sporazum o ponovnom prihvatu s Unijom ili drukčije osigurati odgovarajuće zaštitne mjere u smislu članka 49. [Uredbe (EZ) br. 45/2001] ili u smislu nacionalnih odredaba

²³

Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

kojima se prenosi članak 37. Direktive (EU) 2016/680. Međutim, unatoč opsežnim nastojanjima Unije u suradnji s glavnim zemljama podrijetla državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom koji podliježu obvezi vraćanja, nije uvijek moguće osigurati da te treće zemlje sustavno poštuju obvezu ponovnog prihvata vlastitih državljana utvrđenu međunarodnim pravom. Sporazumima o ponovnom prihvatu, koje sklapaju ili o kojima pregovaraju Unija ili države članice i kojima se utvrđuju odgovarajuće mjere za zaštitu osobnih podataka, obuhvaćen je ograničen broj takvih trećih zemalja. Ako takvi sporazumi još ne postoje, Agencija bi trebala prenositi osobne podatke za potrebe olakšavanja Unijinih operacija vraćanja ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 49. stavku 1. točki (d) [Uredbe (EZ) br. 45/2001].

- (87) Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava i načela koja su priznata člancima 2. i 6. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), a posebice poštovanje ljudskog dostojanstva, pravo na život, zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne, zabrana trgovine ljudima, pravo na slobodu i sigurnost, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na pristup dokumentima, pravo na azil i pravo na zaštitu protiv udaljavanja i protjerivanja, zabrana prisilnog udaljenja ili vraćanja, zabrana diskriminacije te prava djeteta.
- (88) Ovom bi se Uredbom za Agenciju, u suradnji sa službenikom za temeljna prava, trebao uspostaviti mehanizam za podnošenje pritužbi kako bi se zajamčilo poštovanje temeljnih prava u svim aktivnostima Agencije. To bi trebao biti administrativni mehanizam, pri čemu bi službenik za temeljna prava trebao biti odgovoran za postupanje s pritužbama koje Agencija zaprimi u skladu s pravom na dobru upravu. Službenik za temeljna prava trebao bi ispitati prihvatljivost pritužbe, evidentirati prihvatljive pritužbe, proslijediti sve evidentirane pritužbe izvršnom direktoru, proslijediti pritužbe u vezi s članovima timova matičnoj državi članici i evidentirati daljnje postupanje Agencije ili te države članice. Mehanizam bi trebao biti djelotvoran te osiguravati da se po pritužbama uredno postupa. Mehanizmom za podnošenje pritužbi ne bi se smio dovoditi u pitanje pristup pravnim sredstvima u upravnom postupku ili pred sudom te ne bi smio biti uvjet za uporabu takvih pravnih sredstava. Kaznene istrage trebale bi provoditi države članice. Radi veće transparentnosti i odgovornosti Agencija bi u svojem godišnjem izvješću trebala pružati informacije o mehanizmu za podnošenje pritužbi. To bi izvješće posebno trebalo obuhvaćati informacije o broju primljenih pritužbi, vrstama kršenja temeljnih prava koje su u pitanju, dotičnim operacijama i, kada je to moguće, daljnjim mjerama koje su poduzele Agencija i države članice. Službenik za temeljna prava trebao bi imati pristup svim informacijama o poštovanju temeljnih prava u vezi sa svim aktivnostima Agencije.
- (89) Agencija bi trebala biti neovisna u tehničkim i operativnim pitanjima te imati pravnu, administrativnu i financijsku samostalnost. Radi toga je potrebno i prikladno da se Agencija uspostavi kao tijelo Unije s pravnom osobnošću i provedbenim ovlastima koje su joj dodijeljene ovom Uredbom.
- (90) Komisija i države članice trebale bi biti zastupljene u Upravnom odboru radi provedbe nadzora nad Agencijom. Ako je to moguće, Upravni odbor trebao bi se sastojati od operativnih voditelja nacionalnih službi nadležnih za upravljanje službenicima graničnog nadzora ili od njihovih predstavnika. Strane zastupljene u Upravnom odboru trebale bi radi osiguranja kontinuiteta rada Upravnog odbora nastojati ograničiti mijenjanje svojih predstavnika. Upravnom odboru trebalo bi dodijeliti ovlasti potrebne za utvrđivanje proračuna Agencije, provjeru njegove

provedbe, donošenje odgovarajućih financijskih pravila, utvrđivanje transparentnih radnih postupaka za donošenje odluka Agencije te imenovanje izvršnog direktora i triju zamjenika izvršnog direktora, od kojih bi svaki imao odgovornosti u određenom području nadležnosti Agencije, kao što je upravljanje stalnim snagama europske granične i obalne straže, nadzor zadaća Agencije u pogledu vraćanja ili upravljanje povezanošću s opsežnim IT sustavima. Agencijom bi trebalo upravljati te bi ona trebala poslovati tako da se vodi računa o načelima zajedničkog pristupa u vezi s decentraliziranim agencijama Unije, koji su 19. srpnja 2012. donijeli Europski parlament, Vijeće i Komisija.

- (91) Kako bi se zajamčila samostalnost Agencije, trebalo bi joj odobriti autonomni proračun s prihodima koji pretežno potječu od doprinosa Unije. Trebao bi se primjenjivati proračunski postupak Unije u pogledu doprinosa Unije i svih drugih subvencija koje se isplaćuju iz općeg proračuna Unije. Reviziju računa trebao bi obavljati Revizorski sud.
- (92) Očekuje se da će se Agencija idućih godina suočiti s izazovima u ispunjavanju izvanrednih potreba za zapošljavanjem i zadržavanjem kvalificiranog osoblja sa što šireg geografskog područja.
- (93) S obzirom na mandat Agencije i važnost mobilnosti njezina osoblja s jedne strane te radi sprečavanja razlika u postupanju u okviru osoblja Agencije s druge strane, budući da bi mjesto zaposlenja osoblja Agencije u načelu trebala biti Varšava, Upravni odbor Agencije trebao bi na pet godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe dobiti mogućnost da članovima osoblja Agencije odobrava „razliku” u plaći, uzimajući pritom u obzir ukupnu naknadu koju primaju pojedini članovi osoblja, uključujući nadoknadu troškova službenih putovanja. Načini odobravanja takvog plaćanja trebali bi podlijevati prethodnom odobrenju Komisije, koja bi trebala osigurati da ta plaćanja budu razmjerna važnosti postavljenih ciljeva i da ne dovode do nejednakog postupanja među osobljem institucija, agencija i drugih tijela EU-a. Ti bi se načini odobravanja trebali preispitati do 2024. kako bi se procijenio doprinos plaćanja postavljenim ciljevima.
- (94) Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴ trebala bi se bez ograničenja primjenjivati na Agenciju, koja bi trebala pristupiti Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u vezi s internim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)²⁵.
- (95) U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon za prijevare i druge nezakonite aktivnosti kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća.
- (96) Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća²⁶ trebala bi se primjenjivati na Agenciju. Agencija bi trebala biti što transparentnija u pogledu

²⁴ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

²⁵ SL L 136, 31.5.1999., str. 15.

²⁶ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

svojih aktivnosti, ne ugrožavajući pritom ostvarenje ciljeva svojih operacija. Informacije o svim svojim aktivnostima trebala bi učiniti javno dostupnima. Također bi trebala osigurati brzo pružanje informacija javnosti i svim zainteresiranim stranama u vezi sa svojim radom.

- (97) Agencija bi o svojim aktivnostima također trebala u najvećoj mogućoj mjeri izvješćivati Europski parlament, Vijeće i Komisiju.
- (98) Agencija bi trebala sve osobne podatke u okviru ove Uredbe obrađivati u skladu s Uredbom (EZ) br. 45/2001.
- (99) Budući da ciljeve ove Uredbe, to jest razvoj i provedbu sustava integriranog upravljanja vanjskim granicama radi osiguravanja pravilnog funkcioniranja schengenskog područja, ne mogu dostatno ostvariti države članice nekoordiniranim djelovanjem, nego se zbog nepostojanja kontrola na unutarnjim granicama, znatnih izazova povezanih s migracijama na vanjskim granicama, potrebe učinkovitog praćenja prelaska tih granica i radi doprinosa visokoj razini unutarnje sigurnosti unutar Unije, oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti iz istog članka ova Uredba ne prelazi okvire onoga što je potrebno za postizanje tih ciljeva.
- (100) Vanjske granice na koje se upućuje u ovoj Uredbi one su granice na koje se primjenjuju odredbe iz glave II. Uredbe (EU) 2016/399, što uključuje vanjske granice država članica schengenskog područja u skladu s Protokolom br. 19 o schengenskoj pravnoj stečevini uključenoj u okvir Europske unije, koji je priložen UEU-u i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (101) Kako bi se osigurala djelotvorna provedba europskog integriranog upravljanja granicama u okviru višegodišnjeg ciklusa strateške politike, Komisiji bi se trebala delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u pogledu utvrđivanja prioriteta politika i pružanja strateških smjernica za europsko integrirano upravljanje granicama. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (102) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu praktičnog priručnika za provedbu i upravljanje sustavom EUROSUR, pojedinosti u pogledu slojeva s informacijama u slikama stanja i pravila za utvrđivanje posebnih slika stanja, mjera za ublažavanje rizika na vanjskim granicama koje treba provesti Agencija i kojima se od država članica zahtijeva da s Agencijom surađuju u provedbi, pravila za plaćanje financijske potpore za razvoj stalnih snaga europske granične i obalne straže te praćenja uvjeta primjenjivih na financijsku potporu, praktičnog priručnika o europskoj suradnji u pogledu funkcija obalne straže te tehničkih specifikacija i postupaka sustava FADO.

Te ovlasti trebale bi se izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷.

- (103) U pogledu Islanda i Norveške ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine²⁸, koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke Vijeća 1999/437/EZ²⁹. Aranžmanom između Europske zajednice te Republike Islanda i Kraljevine Norveške o načinima sudjelovanja tih država u Europskoj agenciji za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije³⁰ predviđena su pravila sudjelovanja tih zemalja u radu Agencije, uključujući odredbe o financijskim doprinosima i osoblju.
- (104) U pogledu Švicarske ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine³¹, koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ³².
- (105) U pogledu Lihtenštajna ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine³³, koje pripadaju području iz članka 1. točke A Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU³⁴.
- (106) Aranžmanom između Europske zajednice, s jedne strane, te Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna, s druge strane, o načinima sudjelovanja tih država u Europskoj agenciji za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije³⁵ predviđena su pravila sudjelovanja tih zemalja u radu Agencije, uključujući odredbe o financijskim doprinosima i osoblju.

²⁷ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

²⁸ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

²⁹ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

³⁰ SL L 188, 20.7.2007., str. 19.

³¹ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

³² Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

³³ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

³⁴ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str. 19.).

³⁵ SL L 243, 16.9.2010., str. 4.

- (107) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog UEU-u i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje. Kako se ova Uredba temelji na schengenskoj pravnoj stečevini, Danska, u skladu s člankom 4. spomenutog Protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće donese odluku o ovoj Uredbi odlučuje hoće li je prenijeti u svoje nacionalno pravo.
- (108) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2000/365/EZ³⁶; Ujedinjena Kraljevina stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (109) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ³⁷; Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (110) Agencija bi trebala olakšati organizaciju posebnih aktivnosti u kojima države članice mogu iskoristiti stručna znanja i sredstva koje Irska i Ujedinjena Kraljevina mogu biti spremne ponuditi, pod uvjetima o kojima za svaki slučaj pojedinačno odlučuje Upravni odbor. Zbog toga se predstavnike Irske može pozvati da prisustvuju na sastancima Upravnog odbora kako bi mogli u potpunosti sudjelovati u pripremi takvih posebnih aktivnosti. Predstavnike Ujedinjene Kraljevine može se pozvati da prisustvuju na sastancima Upravnog odbora do [datuma povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije].
- (111) Iako Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u ovoj Uredbi, [odobrena joj je] mogućnost suradnje s europskom graničnom i obalnom stražom zbog njezina položaja kao države članice Unije. S obzirom na obavijest Ujedinjene Kraljevine o njezinoj želji da se povuče iz Unije, posebni aranžmani koji se primjenjuju na operativnu suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom na temelju ove Uredbe trebali bi se primjenjivati sve dok je Ujedinjena Kraljevina država članica ili, pod uvjetom da na snagu stupi sporazum između Unije i Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 50. Ugovora, sve dok je Ujedinjena Kraljevina izjednačena s državom članicom na temelju takvog sporazuma.
- (112) Između Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine postoji spor oko određivanja granica Gibraltara.
- (113) Suspenzija primjenjivosti ove Uredbe na granice Gibraltara ne podrazumijeva nikakve promjene u stajalištima dotičnih država.
- (114) [U skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka i on je donio mišljenje o...].
- (115) Cilj je ove Uredbe izmijeniti i proširiti odredbe Uredbe (EU) 2016/1624 i Uredbe (EU) br. 1052/2013 Europskog parlamenta i Vijeća te prilagoditi Zajedničku akciju Vijeća 98/700/PUP institucijskom okviru koji je utvrđen UFEU-om. Budući da su

³⁶ Odluka Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 131, 1.6.2000., str. 43.).

³⁷ Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

izmjene koje treba provesti bitne po broju i prirodi, navedene pravne akte trebalo bi radi jasnoće zamijeniti i staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

Europska granična i obalna straža

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja europska granična i obalna straža kako bi se osiguralo europsko integrirano upravljanje vanjskim granicama radi učinkovitog upravljanja prelascima tih vanjskih granica te radi povećanja učinkovitosti zajedničke politike vraćanja kao ključnog elementa održivog upravljanja migracijama.

Uredba je usmjerena na suočavanje s migracijskim izazovima, uključujući vraćanje, te mogućim budućim prijetnjama na tim granicama, čime se doprinosi borbi protiv teških kaznenih djela s prekograničnom dimenzijom kako bi se osigurala visoka razina unutarnje sigurnosti u Uniji uz puno poštovanje temeljnih prava i uz istodobnu zaštitu slobodnog kretanja osoba u Uniji.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „vanjske granice” znači vanjske granice kako su definirane člankom 2. točkom 2. Uredbe (EU) 2016/399, na koje se primjenjuje glava II. te uredbe;
- (2) „granični prijelaz” znači granični prijelaz kako je definiran člankom 2. točkom 8. Uredbe (EU) 2016/399;
- (3) „nadzor državne granice” znači nadzor državne granice kako je definiran člankom 2. točkom 10. Uredbe (EU) 2016/399;
- (4) „zaštita državne granice” znači zaštita državne granice kako je definirana člankom 2. točkom 12. Uredbe (EU) 2016/399;
- (5) „vanjski let” znači svaki let zrakoplova s posadom ili bespilotnog zrakoplova i njegovih putnika i/ili tereta na državno područje država članica ili s tog područja, a koji nije unutarnji let kako je definiran člankom 2. stavkom 3. Uredbe (EU) 2016/399;
- (6) „zaštita zračne državne granice” znači nadzor vanjskih letova;
- (7) „informiranost o stanju” znači sposobnost nadziranja, otkrivanja, prepoznavanja, praćenja i razumijevanja nezakonitih prekograničnih aktivnosti radi utvrđivanja opravdanih razloga za primjenu mjera odgovora kombiniranjem novih informacija s postojećim znanjem i radi smanjenja gubitaka života migranata na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini;

- (8) „sposobnost reagiranja” znači mogućnost poduzimanja radnji u cilju suzbijanja nezakonitih prekograničnih aktivnosti na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini, uključujući sredstva i robove za primjerenu reakciju;
- (9) „EUROSUR” znači okvir za razmjenu informacija i suradnju između država članica i Agencije;
- (10) „slika stanja” znači skup georeferenciranih podataka i informacija u gotovo stvarnom vremenu primljenih od različitih tijela, senzora, platformi i drugih izvora, koji se prenose putem sigurnih komunikacijskih i informacijskih kanala te se mogu obrađivati, selektivno prikazivati i razmjenjivati s drugim relevantnim tijelima kako bi se postigla informiranost o stanju i ojačala sposobnost reagiranja na vanjskim granicama i predgraničnom području, duž njih ili u njihovoj blizini;
- (11) „dio vanjske granice” znači cijela vanjska granica države članice ili njezin dio, kako je definirana nacionalnim pravom ili kako je određuje nacionalni koordinacijski centar ili drugo nadležno nacionalno tijelo;
- (12) „prekogranični kriminal” znači svako teško kazneno djelo s prekograničnom dimenzijom počinjeno ili pokušano na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini;
- (13) „predgranično područje” znači zemljopisno područje izvan vanjskih granica;
- (14) „incident” znači situacija koja se odnosi na nezakonito useljavanje, prekogranični kriminal ili ugrozu života migranata na vanjskim granicama, duž njih ili u njihovoj blizini;
- (15) „statutarno osoblje” znači osoblje koje zapošljava Agencija u skladu s Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije („Pravilnik o osoblju”) i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Europske unije („CEOS”) utvrđenima Uredbom Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68;
- (16) „operativno osoblje” znači službenici graničnog nadzora, pratitelji za vraćanje, stručnjaci za vraćanje i drugo relevantno osoblje od kojeg se sastoje „stalne snage europske granične i obalne straže”. U skladu s trima kategorijama utvrđenima na temelju članka 55. stavka 1. operativno osoblje ili zapošljava Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu kao statutarno osoblje (kategorija 1.), ili ga Agenciji upućuju države članice (kategorija 2.) ili ga države članice stavljaju na raspolaganje za kratkoročno raspoređivanje (kategorija 3.). Operativno osoblje treba djelovati kao članovi timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama ili timova za vraćanje koji imaju izvršne ovlasti. Operativno osoblje uključuje i statutarno osoblje odgovorno za funkcioniranje središnje jedinice ETIAS-a;
- (17) „timovi za upravljanje granicama” znači timovi sastavljeni od stalnih snaga europske granične i obalne straže namijenjeni raspoređivanju tijekom zajedničkih operacija na vanjskim granicama i brzih intervencija na granicama u državama članicama i trećim zemljama;
- (18) „član timova” znači pripadnik stalnih snaga europske granične i obalne straže raspoređen u okviru timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama i timova za vraćanje;
- (19) „tim za potporu upravljanju migracijama” znači tim stručnjaka koji osiguravaju tehničko i operativno pojačanje državama članicama, uključujući pojačanje u žarišnim područjima ili kontroliranim centrima, koji se sastoji od operativnog osoblja iz stalnih snaga europske granične i obalne straže, stručnjaka koje raspoređi

[Agencija Europske unije za azil] i stručnjaka iz Europolu ili drugih relevantnih agencija Unije te iz država članica;

- (20) „država članica domaćin” znači država članica u kojoj se odvija ili iz koje je pokrenuta zajednička operacija ili brza intervencija na granicama, operacija vraćanja ili intervencija vraćanja, ili u koju se raspoređuje tim za potporu upravljanju migracijama;
- (21) „matična država članica” znači država članica iz koje je član osoblja raspoređen ili upućen u operativno osoblje stalnih snaga europske granične i obalne straže;
- (22) „država članica sudionica” znači država članica koja sudjeluje u zajedničkoj operaciji, brzom intervenciji na granicama, operaciji vraćanja, intervenciji vraćanja ili raspoređivanju tima za potporu upravljanju migracijama osiguravanjem tehničke opreme ili operativnog osoblja stalnih snaga europske granične i obalne straže, kao i država članica koja u operacijama vraćanja ili intervencijama vraćanja sudjeluje osiguravanjem tehničke opreme ili osoblja, ali koja nije država članica domaćin;
- (23) „žarišno područje” znači područje na kojem država članica domaćin, Komisija, relevantne agencije Unije i države članice sudionice surađuju, s ciljem upravljanja postojećim ili potencijalnim nerazmjernim migracijskim izazovom koji je obilježen znatnim povećanjem broja migranata koji pristižu na vanjske granice;
- (24) „kontrolirani centar” znači centar uspostavljen na zahtjev države članice, u kojem relevantne agencije Unije radi potpore državi članici domaćinu s državama članicama sudionicama provode razlikovanje državljana trećih zemalja kojima je potrebna međunarodna zaštita od onih kojima nije potrebna takva zaštita, provode sigurnosne provjere i primjenjuju brze postupke za međunarodnu zaštitu i/ili brze postupke vraćanja;
- (25) „vraćanje” znači vraćanje kako je definirano člankom 3. točkom 3. Direktive 2008/115/EZ;
- (26) „odluka o vraćanju” znači odluka o vraćanju kako je definirana člankom 3. točkom 4. Direktive 2008/115/EZ;
- (27) „vraćenik” znači državljanin treće zemlje s nezakonitim boravkom koji podliježe odluci o vraćanju ili njezinu ekvivalentu u trećoj zemlji;
- (28) „operacija vraćanja” znači operacija koju organizira ili koordinira Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu i koja uključuje pružanje tehničkog i operativnog pojačanja jednoj državi članici ili više njih ili trećoj zemlji, te u okviru koje se vraćenici iz jedne države članice ili više njih ili treće zemlje vraćaju prisilno ili dobrovoljno, neovisno o upotrijebljenom prijevoznom sredstvu;
- (29) „intervencija vraćanja” znači aktivnost Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu koja državama članicama ili trećim zemljama pruža unaprijeđenu tehničku i operativnu pomoć koja se sastoji od raspoređivanja timova za vraćanje i od organizacije operacija vraćanja;
- (30) „timovi za vraćanje” znači timovi sastavljeni od stalnih snaga europske granične i obalne straže namijenjeni raspoređivanju tijekom operacija vraćanja, intervencija vraćanja u državama članicama i trećim zemljama ili drugih operativnih aktivnosti povezanih s provedbom zadaća u području vraćanja;

- (31) „časnik za vezu zadužen za imigraciju” znači časnik za vezu zadužen za imigraciju kako je definiran u članku 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 377/2004³⁸.

Članak 3.

Europsko integrirano upravljanje granicama

Europsko integrirano upravljanje granicama sastoji se od sljedećih elemenata:

- (a) nadzora državne granice, uključujući mjere olakšavanja zakonitog prelaska granica i, prema potrebi, mjere povezane sa sprečavanjem i otkrivanjem prekograničnog kriminala, poput krijumčarenja migranata, trgovine ljudima i terorizma, te mjere povezane s upućivanjem osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita ili je žele zatražiti;
- (b) operacija traganja i spašavanja osoba u nevolji na moru pokrenutih i provedenih u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014 i međunarodnim pravom, koje se odvijaju u situacijama koje mogu nastati tijekom operacija zaštite državne granice na moru;
- (c) analize rizika za unutarnju sigurnost i analize prijetnji koje mogu utjecati na funkcioniranje ili sigurnost vanjskih granica;
- (d) razmjene informacija i suradnje između država članica i Agencije;
- (e) međuagencijske suradnje među nacionalnim tijelima u svakoj državi članici nadležnima za nadzor državne granice ili druge zadaće koje se izvršavaju na granici te među tijelima nadležnima za vraćanje u svakoj državi članici, uključujući redovitu razmjenu informacija putem postojećih alata za razmjenu informacija;
- (f) suradnje među relevantnim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, uključujući redovitu razmjenu informacija;
- (g) suradnje s trećim zemljama u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom;
- (h) tehničkih i operativnih mjera unutar schengenskog područja koje su povezane s nadzorom državne granice i oblikovane tako da se njima bolje rješava pitanje nezakonitog useljavanja i suzbija prekogranični kriminal;
- (i) vraćanja državljana trećih zemalja na koje se primjenjuju odluke o vraćanju koje je izdala država članica;
- (j) upotrebe najsuvremenije tehnologije, uključujući opsežne informacijske sustave;
- (k) mehanizma za kontrolu kvalitete, posebice mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine, procjene osjetljivosti i mogućih nacionalnih mehanizama, kako bi se osigurala provedba zakonodavstva Unije u području upravljanja granicama;
- (l) mehanizama solidarnosti, posebice Unijinih instrumenata financiranja i drugih mjera operativne potpore.

³⁸ Uredba Vijeća (EZ) br. 377/2004 od 19. veljače 2004. o uspostavi mreže časnika za vezu zaduženih za imigraciju (SL L 64, 2.3.2004., str. 1.).

Članak 4.
Europska granična i obalna straža

Europsku graničnu i obalnu stražu čine Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu („Agencija”) i nacionalna tijela država članica nadležna za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, te tijela nadležna za vraćanje.

Članak 5.
Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu

- (1) Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, izvorno uspostavljena Uredbom (EZ) br. 2007/2004, uređuje se ovom Uredbom.
- (2) Agencija uključuje stalne snage europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja kako je navedeno u članku 55.
- (3) Kako bi osigurala koherentno europsko integrirano upravljanje granicama, Agencija olakšava i čini djelotvornijom primjenu postojećih i budućih mjera Unije koje se odnose na upravljanje vanjskim granicama i vraćanje, posebno Zakonika o schengenskim granicama uspostavljenog Uredbom (EU) 2016/399.
- (4) Agencija doprinosi stalnoj i ujednačenoj primjeni prava Unije na svim vanjskim granicama, uključujući pravnu stečevinu Unije o temeljnim pravima. Njezin doprinos uključuje razmjenu najbolje prakse.

Članak 6.
Odgovornost

Agencija je odgovorna Europskom parlamentu i Vijeću u skladu s ovom Uredbom.

Članak 7.
Podijeljena odgovornost

- (1) Europska granična i obalna straža provodi europsko integrirano upravljanje granicama kao podijeljenu odgovornost Agencije te nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode operacije zaštite državne granice na moru i sve druge zadaće nadzora državne granice. Države članice zadržavaju primarnu odgovornost za upravljanje svojim dijelovima vanjskih granica.
- (2) Agencija pruža tehničku i operativnu pomoć u provedbi mjera povezanih s izvršavanjem odluka o vraćanju. Države članice zadržavaju odgovornost za izdavanje odluka o vraćanju i mjere povezane sa zadržavanjem vraćenika u skladu s Direktivom 2008/115/EZ.
- (3) Države članice osiguravaju upravljanje svojim vanjskim granicama i izvršavanje odluka o vraćanju u vlastitom interesu i u zajedničkom interesu svih država članica, u potpunosti u skladu s pravom Unije te u skladu s višegodišnjim ciklusom strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama navedenim u članku 8., u bliskoj suradnji s Agencijom.

- (4) Agencija podupire primjenu mjera Unije koje se odnose na upravljanje vanjskim granicama i izvršavanje odluka o vraćanju jačanjem, procjenjivanjem i koordinacijom djelovanja država članica, te pružanjem izravne tehničke i operativne pomoći, u provedbi tih mjera i u pitanjima vraćanja.
- (5) Države članice mogu nastaviti suradnju na operativnoj razini s drugim državama članicama i/ili trećim zemljama ako je ta suradnja spojiva sa zadaćama Agencije. Države članice suzdržavaju se od svake aktivnosti kojom bi mogle ugroziti funkcioniranje Agencije ili postizanje njezinih ciljeva. Države članice izvješćuju Agenciju o toj operativnoj suradnji s drugim državama članicama i/ili trećim zemljama na vanjskim granicama i u području vraćanja. Izvršni direktor redovito, a najmanje jednom godišnje obavješćuje Upravni odbor o tim pitanjima.

Članak 8.

Višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama

- (1) Komisija i europska granična i obalna straža osiguravaju djelotvornost europskog integriranog upravljanja granicama u okviru višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama.
- (2) U višegodišnjoj strateškoj politici za europsko integrirano upravljanje granicama utvrđuju se načini za koherentno, integrirano i sustavno suočavanje s izazovima u području upravljanja granicama i vraćanja.
- (3) Višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama sastoji se od četiri faze, kako je utvrđeno u stavcima od 4. do 7.
- (4) Na temelju strateške analize rizika za europsko integrirano upravljanje granicama iz članka 30. stavka 2. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 118. radi razvoja višegodišnje strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama. Tim delegiranim aktima utvrđuju se prioriteti politike i strateške smjernice za sljedeće četiri godine u vezi s elementima utvrđenima u članku 3.
- (5) U svrhu provedbe delegiranog akta iz stavka 4. Agencija odlukom Upravnog odbora, a na temelju prijedloga izvršnog direktora, utvrđuje tehničku i operativnu strategiju za europsko integrirano upravljanje granicama. Agencija, kada je to opravdano, uzima u obzir posebnu situaciju država članica, a osobito njihov geografski položaj. Ta strategija u skladu je s člankom 3. i delegiranim aktom iz stavka 4. Njome se promiče i podupire provedba europskog integriranog upravljanja granicama u svim državama članicama.
- (6) U svrhu provedbe delegiranog akta iz stavka 4. države članice uspostavljaju nacionalne strategije za integrirano upravljanje granicama u bliskoj suradnji svih nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama i vraćanje. Te su nacionalne strategije u skladu s člankom 3., delegiranim aktom iz stavka 4. te tehničkom i operativnom strategijom iz stavka 5.
- (7) Četrdeset i dva mjeseca nakon donošenja delegiranog akta iz stavka 4. Komisija uz potporu agencije provodi temeljitu evaluaciju njegove provedbe. Rezultati te evaluacije uzimaju se u obzir pri pripremi sljedećeg ciklusa.
- (8) Ako je s obzirom na stanje na vanjskim granicama ili u području vraćanja nužna promjena prioriteta politike, Komisija izmjenjuje višegodišnju stratešku politiku za

europsko integrirano upravljanje granicama u skladu s postupkom utvrđenim u stavku 4. Prema potrebi prilagođavaju se i strategije iz stavaka 5. i 6.

Članak 9.

Integrirano planiranje

- (1) Na temelju višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama navedenog u članku 8. europska granična i obalna straža uspostavlja integrirano planiranje za upravljanje granicama i vraćanje.
- (2) Integrirano planiranje uključuje operativno planiranje, izradu planova za nepredviđene događaje te planiranje razvoja kapaciteta te se uspostavlja u skladu s člankom 67.
- (3) Svaki plan u okviru integriranog planiranja sadržava scenarij prema kojem se razvija. Scenariji se izvode iz analize rizika i odražavaju mogući razvoj stanja na vanjskim granicama te u području nezakonitog useljavanja i izazova utvrđenih u višegodišnjem ciklusu strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama.
- (4) Upravni odbor Agencije sastaje se najmanje jednom godišnje radi rasprave o planu kapaciteta europske granične i obalne straže te odobravanja tog plana u skladu s člankom 67. stavkom 6. Nakon što Upravni odbor odobri plan kapaciteta, taj se plan prilaže tehničkoj i operativnoj strategiji iz članka 8. stavka 5.

POGLAVLJE II.

Funkcioniranje europske granične i obalne straže

ODJELJAK 1.

ZADACÉ AGENCIJE ZA EUROPSKU GRANIČNU I OBALNU STRAŽU

Članak 10.

Zadacé Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu

- (1) Agencija obavlja sljedeće zadacé kako bi doprinijela učinkovitoj, visokoj i ujednačenoj razini nadzora državne granice i vraćanja:
1. prati migracijske tokove i provodi analize rizika u pogledu svih aspekata integriranog upravljanja granicama;
 2. prati operativne potrebe država članica povezane s provedbom vraćanja, među ostalim prikupljanjem operativnih podataka,
 3. provodi procjenu osjetljivosti, uključujući procjenu kapaciteta i pripravnosti država članica za suočavanje s prijetnjama i izazovima na vanjskim granicama;
 4. prati upravljanje vanjskim granicama putem časnika za vezu Agencije u državama članicama;
 5. podupire razvoj i rad okvira EUROSUR-a;
 6. pomaže državama članicama u okolnostima u kojima se zahtijeva veća tehnička i operativna pomoć na vanjskim granicama koordinacijom i organizacijom zajedničkih operacija, uzimajući pritom u obzir da to u nekim situacijama može uključivati humanitarne krize i spašavanja na moru, u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom;
 7. pomaže državama članicama u okolnostima u kojima se zahtijeva veća tehnička i operativna pomoć na vanjskim granicama pokretanjem brzih intervencija na vanjskim granicama država članica koje se suočavaju s posebnim i nerazmjernim izazovima, uzimajući pritom u obzir da to u nekim situacijama može uključivati humanitarne krize i spašavanja na moru, u skladu s pravom Unije i međunarodnim pravom;
 8. pruža tehničku i operativnu pomoć državama članicama i trećim zemljama, u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014 i međunarodnim pravom, kao potporu u operacijama traganja i spašavanja osoba u nevolji na moru do kojih može doći tijekom operacija zaštite državne granice na moru;
 9. raspoređuje stalne snage europske granične i obalne straže u okviru timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama i timova za vraćanje tijekom zajedničkih operacija te brzih intervencija na granicama, operacija vraćanja i intervencija vraćanja;
 10. uspostavlja pričuvenu tehničke opreme, uključujući pričuvenu opremu za brzu reakciju, koja se raspoređuje u zajedničkim operacijama, brzim intervencijama na granicama i u okviru timova za potporu upravljanju migracijama, kao i u operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja;

11. razvija vlastite ljudske i tehničke kapacitete te njima upravlja radi doprinosa stalnim snagama europske granične i obalne straže te pričuvi tehničke opreme, uključujući zapošljavanje i osposobljavanje vlastitih članova osoblja koji djeluju kao članovi timova;
12. djeluje u okviru timova za potporu upravljanju migracijama u žarišnim područjima ili u kontroliranim centrima;
13. raspoređuje operativno osoblje i tehničku opremu kako bi pružila pomoć u vezi s provjerom, ispitivanjem, identifikacijom i uzimanjem otisaka prstiju;
14. uspostavlja postupak za upućivanje i pružanje početnih informacija osobama kojima je potrebna međunarodna zaštita ili je žele zatražiti, u suradnji s [Agencijom Europske unije za azil] i nadležnim nacionalnim tijelima;
15. osigurava pomoć u svim fazama postupka vraćanja te u koordinaciji i organizaciji operacija vraćanja, kao i intervencija vraćanja;
16. pomaže državama članicama u okolnostima u kojima se zahtijeva veća tehnička i operativna pomoć za provedbu obveze vraćanja nezakonitih migranata, uključujući koordinaciju ili organizaciju operacija vraćanja;
17. uspostavlja skupinu promatrača prisilnog vraćanja;
18. raspoređuje timove za vraćanje tijekom intervencija vraćanja;
19. u okviru ovlasti dotičnih agencija surađuje s Europolom i Eurojustom i daje potporu državama članicama u okolnostima u kojima se zahtijeva veća tehnička i operativna pomoć na vanjskim granicama u borbi protiv organiziranog prekograničnog kriminala i terorizma;
20. surađuje s Agencijom Europske unije za azil, posebno na olakšavanju mjera u slučajevima kad državljani trećih zemalja čiji je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen konačnom odlukom podliježu vraćanju;
21. surađuje s Europskom agencijom za kontrolu ribarstva i Europskom agencijom za pomorsku sigurnost, u okviru njihovih mandata, kako bi pružila potporu nacionalnim tijelima koja obavljaju funkcije obalne straže kako je utvrđeno člankom 70., i to pružanjem usluga, informacija, opreme i osposobljavanja te koordiniranjem višenamjenskih operacija;
22. surađuje s trećim zemljama u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom, uključujući suradnju u mogućem operativnom raspoređivanju timova za upravljanje granicama i timova za vraćanje u trećim zemljama;
23. podupire treće zemlje u koordinaciji ili organizaciji aktivnosti vraćanja u ostale treće zemlje, uključujući razmjenu osobnih podataka u svrhu vraćanja;
24. pomaže državama članicama i trećim zemljama u kontekstu njihove tehničke i operativne suradnje u područjima obuhvaćenima ovom Uredbom;
25. pomaže državama članicama i trećim zemljama u osposobljavanju nacionalnih službenika graničnog nadzora, drugog relevantnog osoblja i stručnjaka za vraćanje, uključujući uspostavljanje zajedničkih standarda osposobljavanja;
26. sudjeluje u razvoju aktivnosti istraživanja i inovacija relevantnih za nadzor i zaštitu vanjskih granica te u upravljanju tim aktivnostima, uključujući upotrebu napredne tehnologije nadzora, i razvija pilot-projekte koji se odnose na pitanja obuhvaćena ovom Uredbom;

27. podupire razvoj tehničkih standarda za opremu u području nadzora državne granice i vraćanja, uključujući opremu za međusobno povezivanje sustava i mreža;
 28. uspostavlja i održava komunikacijsku mrežu iz članka 14.;
 29. u skladu s [Uredbom (EZ) br. 45/2001] i u bliskoj suradnji s Komisijom, tijelima, uredima i agencijama Unije te Europskom migracijskom mrežom uspostavljenom Odlukom 2008/381/EZ razvija informacijske sustave kojima se omogućuje brza i pouzdana razmjena informacija o novim rizicima povezanim s upravljanjem vanjskim granicama, nezakonitim useljavanjem i vraćanjem te upravlja tim informacijskim sustavima;
 30. pruža, ako je to primjereno, potrebnu pomoć za razvoj zajedničkog okruženja za razmjenu informacija, uključujući interoperabilnost sustava;
 31. upravlja i koristi se sustavom za krivotvorene i vjerodostojne isprave iz članka 80.;
 32. izvršava zadaće i obveze povjerene Agenciji iz [Uredbe o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS)] i osigurava uspostavu i rad središnje jedinice ETIAS-a u skladu s člankom 7. [Uredbe o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS)].
- (2) Agencija na vlastitu inicijativu komunicira o pitanjima u okviru svojeg mandata. Javnosti pruža točne i sveobuhvatne informacije o svojim aktivnostima.

Komunikacijskim aktivnostima ne smiju se ugrožavati zadaće iz stavka 1. ovog članka, a to se posebno odnosi na otkrivanje operativnih informacija koje bi, da se objave, ugrozile ostvarivanje cilja operacija. Komunikacijske aktivnosti provode se ne dovodeći u pitanje članak 91. i u skladu s relevantnim komunikacijskim i promidžbenim planovima koje donosi Upravni odbor te, prema potrebi, u bliskoj suradnji s drugim agencijama.

ODJELJAK 2.

RAZMJENA INFORMACIJA I SURADNJA

Članak 11.

Dužnost suradnje u dobroj vjeri

Agencija i nacionalna tijela nadležna za upravljanje granicama i vraćanje, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj izvršavaju zadaće nadzora državne granice, podliježu dužnosti suradnje u dobroj vjeri i obvezi razmjene informacija.

Članak 12.

Obveza razmjene informacija

1. Kako bi izvršili zadaće koje su im dodijeljene ovom Uredbom, posebno zadaće Agencije povezane s praćenjem migracijskih tokova prema Uniji i unutar nje, provedbom analize rizika i procjene osjetljivosti te pružanjem tehničke i operativne pomoći u području vraćanja, Agencija i nacionalna tijela nadležna za upravljanje granicama i vraćanje, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode zadaće nadzora državne granice, u skladu s ovom Uredbom i drugim mjerodavnim pravom Unije i nacionalnim pravom o razmjeni informacija pravodobno i pravilno razmjenjuju sve potrebne informacije.

2. Agencija poduzima potrebne mjere kako bi olakšala razmjenu informacija relevantnih za njezine zadaće s Komisijom i državama članicama te prema potrebi s relevantnim agencijama Unije.
3. Agencija i [Agencija Europske unije za azil] razmjenjuju informacije za potrebe analiza rizika, prikupljanja statističkih podataka, procjene stanja u trećim zemljama, osposobljavanja i potpore državama članicama u izradi planova za nepredviđene događaje. U te svrhe agencije među sobom razvijaju potrebne alate i strukture.
4. Agencija poduzima sve potrebne mjere kako bi olakšala razmjenu informacija relevantnih za svoje zadaće s Irskom i Ujedinjenom Kraljevinom ako se te informacije odnose na aktivnosti u kojima te države sudjeluju u skladu s člankom 71. i člankom 98. stavkom 5.

Članak 13.

Nacionalna kontaktna točka

Države članice određuju nacionalnu kontaktnu točku za komunikaciju s Agencijom o svim pitanjima povezanim s aktivnostima Agencije. Nacionalna kontaktna točka mora biti dostupna u svakom trenutku i osiguravati da Agencija pravodobno distribuira sve informacije svim relevantnim tijelima u dotičnoj državi članici, posebice članovima Upravnog odbora i nacionalnom koordinacijskom centru.

Članak 14.

Komunikacijska mreža

1. Agencija uspostavlja i održava komunikacijsku mrežu kako bi osigurala komunikacijske i analitičke alate i omogućila sigurnu razmjenu osjetljivih neklasificiranih te klasificiranih podataka u gotovo stvarnom vremenu s nacionalnim koordinacijskim centrima i među njima. Mreža radi dvadeset i četiri sata dnevno, sedam dana u tjednu i omogućuje:
 - (a) bilateralnu i multilateralnu razmjenu informacija u gotovo stvarnom vremenu;
 - (b) audio i video konferencije;
 - (c) sigurnu pohranu, prijenos, obradu i postupanje s osjetljivim neklasificiranim podacima;
 - (d) sigurnu pohranu, prijenos, obradu i postupanje s klasificiranim podacima EU-a do razine CONFIDENTIEL UE / EU CONFIDENTIAL ili istovjetne razine u nacionalnoj klasifikaciji, osiguravajući da se s klasificiranim podacima postupa te da ih se pohranjuje, prenosi i obrađuje u odvojenom i ovlaštenom dijelu komunikacijske mreže.
2. Agencija pruža tehničku podršku i osigurava da je komunikacijska mreža stalno dostupna te da može poduprijeti komunikacijski i informacijski sustav kojim upravlja Agencija.

Članak 15.

Sustavi za razmjenu informacija i aplikacije kojima upravlja Agencija

1. Agencija može poduzeti sve potrebne mjere kako bi olakšala razmjenu informacija relevantnih za njezine zadaće s Komisijom i državama članicama te, prema potrebi, trećim stranama i trećim zemljama kako je navedeno u člancima 69. i 71.
2. Agencija razvija i primjenjuje informacijski sustav koji omogućuje razmjenu klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka s tim dionicima te razmjenu osobnih podataka iz članka 80. te članka od 87. do 91. u skladu s Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/444³⁹, Odlukom Komisije 2015/443⁴⁰ i [Uredbom (EZ) br. 45/2001] te upravlja tim informacijskim sustavom.
3. Agencija prema potrebi primjenjuje informacijske sustave iz stavka 2. na komunikacijsku mrežu iz članka 14.
4. U pogledu vraćanja Agencija razvija i upotrebljava središnji sustav za upravljanje vraćanjem u svrhu obrade svih informacija koje su Agenciji potrebne za pružanje operativne pomoći u skladu s člankom 49., a koje automatski dostavljaju nacionalni sustavi država članica, uključujući operativne podatke o vraćanju.

Članak 16.

Tehnički standardi za razmjenu informacija

Agencija razvija tehničke standarde:

- (a) za međusobno povezivanje komunikacijske mreže s nacionalnim mrežama koje se upotrebljavaju za dobivanje nacionalnih slika stanja te s drugim relevantnim informacijskim sustavima za potrebe ove Uredbe;
- (b) za razvoj relevantnih sustava i softverskih aplikacija za razmjenu informacija te sučelja prema tim sustavima i aplikacijama Agencije i država članica za potrebe ove Uredbe;
- (c) za slanje slika stanja i, prema potrebi, posebnih slika stanja te za osiguravanje komunikacije relevantnih jedinica i centara nacionalnih tijela i komunikacije s timovima koje Agencija rasporedi s pomoću različitih sredstava komunikacije kao što su satelitske komunikacije i radijske mreže;
- (d) za izvješćivanje o položaju vlastitih resursa radi što bolje upotrebe tehnološkog razvoja satelitskog navigacijskog sustava uspostavljenog u okviru programa Galileo u skladu s Uredbom (EU) br. 1285/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹.

³⁹ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

⁴⁰ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/443 od 13. ožujka 2015. o sigurnosti u Komisiji (SL L 72, 17.3.2015., str. 41.).

⁴¹ Uredba (EU) br. 1285/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o provedbi i uporabi europskih sustava za satelitsku navigaciju i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 876/2002 i Uredbe (EZ) br. 683/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 347, 20.12.2013., str. 1.).

Članak 17.

Sigurnost informacija

Države članice preko svojeg nacionalnog koordinacijskog centra osiguravaju da njihova nacionalna tijela, agencije i ostala tijela koja se koriste komunikacijskom mrežom i sustavima za razmjenu informacija Agencije:

- (a) imaju odgovarajući pristup relevantnim sustavima i mrežama;
- (b) primjenjuju tehničke standarde iz članka 16.;
- (c) primjenjuju sigurnosna pravila i standarde jednakovrijedne onima koje primjenjuje Agencija pri postupanju s klasificiranim podacima;
- (d) razmjenjuju, obrađuju i pohranjuju osjetljive neklasificirane te klasificirane podatke u skladu s Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/443.

ODJELJAK 3. EUROSUR

Članak 18.

EUROSUR

Ovom se Uredbom uspostavlja EUROSUR kao integrirani okvir za razmjenu informacija i za suradnju u okviru europske granične i obalne straže s ciljem poboljšanja informiranosti o stanju i povećanja sposobnosti reagiranja za upravljanje granicama Unije u svrhu otkrivanja, sprečavanja i suzbijanja nezakonitog useljavanja i prekograničnog kriminala te doprinosa osiguravanju zaštite migranata i spašavanju njihovih života.

Članak 19.

Područje primjene EUROSUR-a

- (1) EUROSUR se primjenjuje na granične kontrole na ovlaštenim graničnim prijelazima te na nadzor vanjskih kopnenih, morskih i zračnih granica, uključujući nadzor, otkrivanje, identifikaciju, praćenje, prevenciju i presretanje neovlaštenih prelazaka granice u svrhu otkrivanja, sprečavanja i suzbijanja nezakonitog useljavanja i prekograničnog kriminala te doprinosa osiguravanju zaštite migranata i spašavanju njihovih života.
- (2) EUROSUR se ne primjenjuje na bilo koju od pravnih ili administrativnih mjera poduzetih nakon što su nadležna tijela države članice presrela prekogranične kriminalne aktivnosti ili osobe koje su neovlašteno prelazile vanjske granice.

Članak 20.

Dijelovi EUROSUR-a

- (1) U svrhu razmjene informacija i u svrhu suradnje u području nadzora državne granice države članice i Agencija koriste se okvirom EUROSURA-a, koji se sastoji od sljedećih dijelova:
 - (a) nacionalnih koordinacijskih centara;

- (b) nacionalnih slika stanja;
 - (c) europske slike stanja koja uključuje dijelove vanjskih granica s odgovarajućim razinama učinka;
 - (d) posebne slike stanja;
 - (e) EUROSUR-ovih usluga spajanja kako je navedeno u članku 29.;
 - (f) integriranog planiranja u skladu s člankom 9. i člankom 67.
- (2) Nacionalni koordinacijski centri putem komunikacijske mreže i relevantnih sustava Agenciji dostavljaju informacije iz svojih nacionalnih slika stanja i, prema potrebi, iz posebnih slika stanja koje su potrebne za uspostavu i održavanje europske slike stanja.
- (3) Agencija putem komunikacijske mreže daje nacionalnim koordinacijskim centrima neograničen pristup 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu, posebnim slikama stanja i europskoj slici stanja.

Članak 21.

Nacionalni koordinacijski centar

- (1) Svaka država članica uspostavlja, vodi i održava nacionalni koordinacijski centar koji koordinira i razmjenjuje informacije između svih tijela odgovornih za nadzor vanjskih granica na nacionalnoj razini te drugih nacionalnih koordinacijskih centara i Agencije. Svaka država članica obavješćuje Komisiju o osnivanju svojeg nacionalnog koordinacijskog centra, koja odmah o tome obavješćuje druge države članice i Agenciju.
- (2) Ne dovodeći u pitanje članak 13. i u okviru EUROSUR-a, nacionalni koordinacijski centar jedinstvena je kontaktna točka za razmjenu informacija i za suradnju s drugim nacionalnim koordinacijskim centrima i Agencijom.
- (3) Nacionalni koordinacijski centar:
- (a) osigurava pravovremenu razmjenu informacija i pravovremenu suradnju između svih nacionalnih tijela odgovornih za nadzor vanjskih granica i drugih nacionalnih koordinacijskih centara i Agencije;
 - (b) osigurava pravovremenu razmjenu informacija s tijelima nadležnima za traganje i spašavanje, izvršavanje zakonodavstva, azil i useljavanje te upravlja širenjem relevantnih informacija na nacionalnoj razini;
 - (c) doprinosi djelotvornom i učinkovitom upravljanju resursima i osobljem;
 - (d) uspostavlja i održava nacionalnu sliku stanja u skladu s člankom 26.;
 - (e) podupire i koordinira planiranje i provedbu nacionalnih aktivnosti povezanih s nadzorom državne granice;
 - (f) koordinira nacionalni sustav nadzora državne granice, u skladu s nacionalnim pravom;
 - (g) doprinosi redovitom mjerenju učinaka nacionalnih aktivnosti povezanih s nadzorom državne granice za potrebe ove Uredbe;

- (h) koordinira operativne mjere s drugim državama članicama i trećim zemljama, ne dovodeći u pitanje nadležnosti Agencije i drugih država članica;
 - (i) razmjenjuje relevantne informacije s nacionalnim časnicima za vezu zaduženima za imigraciju kad djeluju te tako doprinosi europskoj slici stanja i podržava operacije nadzora državne granice;
 - (j) koordinira pristup korisnika nacionalnim informacijskim sustavima i informacijskim sustavima Agencije i njihovu sigurnost.
- (4) Nacionalni koordinacijski centar radi 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu.

Članak 22.

Dodjela zadaća drugim tijelima u državama članicama

- (1) Države članice mogu ovlastiti regionalna, lokalna, funkcionalna ili druga tijela, koja mogu donositi operativne odluke, za osiguravanje informiranosti o stanju i sposobnosti reagiranja u njihovim odgovarajućim područjima nadležnosti, uključujući zadaće i nadležnosti iz članka 21. stavka 3. točaka (c), (e) i (f).
- (2) Odluka država članica da dodijeli zadaće u skladu sa stavkom 1. ne utječe na sposobnost nacionalnog koordinacijskog centra za suradnju i razmjenu informacija s drugim nacionalnim koordinacijskim centrima i Agencijom.
- (3) U unaprijed definiranim slučajevima utvrđenima na nacionalnoj razini, nacionalni koordinacijski centar može ovlastiti tijelo iz stavka 1. za komunikaciju i razmjenu informacija s regionalnim tijelima ili nacionalnim koordinacijskim centrom druge države članice ili nadležnim tijelima treće zemlje pod uvjetom da to tijelo redovito obavješćuje vlastiti nacionalni koordinacijski centar o takvoj komunikaciji i razmjeni informacija.

Članak 23.

Priručnik EUROSUR-a

- (1) Komisija, kojoj pomaže Odbor, u skladu s postupkom iz članka 117. stavka 2. te u bliskoj suradnji s Agencijom i bilo kojim drugim relevantnim tijelom, uredom ili agencijom Unije donosi i stavlja na raspolaganje praktični priručnik za provedbu i upravljanje sustavom EUROSUR („Priručnik”). Priručnik sadržava tehničke i operativne smjernice, preporuke i najbolju praksu, uključujući u pogledu suradnje s trećim zemljama. Komisija donosi priručnik u obliku preporuke.
- (2) Nakon savjetovanja s državama članicama i Agencijom, Komisija može odlučiti klasificirati dijelove priručnika oznakom RESTREINT UE/EU RESTRICTED, u skladu s pravilima utvrđenima u Poslovniku Komisije.

Članak 24.

Praćenje EUROSUR-a

- (1) Agencija i države članice osiguravaju da su uspostavljeni postupci za praćenje tehničkog i operativnog funkcioniranja EUROSUR-a u odnosu na ciljeve postizanja adekvatne informiranosti o stanju i sposobnosti reagiranja na vanjskim granicama.

- (2) Agencija stalno prati kvalitetu usluge koju nudi komunikacijska mreža i kvalitetu podataka koji se razmjenjuju u EUROSUR-ovoj slici stanja.
- (3) Agencija dostavlja informacije o kontroli kvalitete relevantnim korisnicima kao dio EUROSUR-ovih usluga spajanja. Te informacije nose oznaku RESTREINT UE/EU RESTRICTED.

ODJELJAK 4. **INFORMIRANOST O STANJU**

Članak 25.

Slike stanja

- (1) Nacionalne slike stanja, europska slika stanja i posebne slike stanja izrađuju se na temelju prikupljanja, procjene, razvrstavanja, analize, tumačenja, stvaranja, vizualizacije i širenja informacija.

Slike stanja iz stavka 1. imaju sljedeće slojeve:

- (a) sloj s događajima koji uključuje sve događaje koji se odnose na neovlašteno prelaženje granice, prekogranični kriminal i otkrivanje neovlaštenih sekundarnih kretanja;
 - (b) operativni sloj koji sadržava informacije o operacijama, uključujući plan raspoređivanja, područje djelovanja, rasporede ophodnje i kodove komunikacije te položaj, vrijeme, status i vrstu uključenih resursa kako je predviđeno u operativnom planu;
 - (c) analitički sloj koji sadržava analizirane informacije relevantne za potrebe ove Uredbe i posebno za dodjelu razina učinka dijelovima vanjskih granica, uključujući slike i geopodatke, ključna kretanja i pokazatelje, analitička izvješća i druge relevantne popratne informacije.
- (2) Slike stanja iz stavka 1. omogućuju identifikaciju i praćenje događaja, operacija i odgovarajuće analize koje se odnose na situacije u kojima su ugroženi ljudski životi.
- (3) Sloj s događajima, operativni i analitički sloj u slikama stanja iz stavka 1. strukturirani su na isti način.
- (4) Pojednosti u pogledu slojeva s informacijama u slikama stanja i pravila za utvrđivanje posebnih slika stanja utvrđuju se u provedbenom aktu koji donosi Komisija u skladu s postupkom iz članka 117. stavka 3.

U provedbenom aktu navode se vrste informacija koje se unose, subjekti odgovorni za prikupljanje, obradu, arhiviranje i dostavljanje određenih informacija, najveće dopuštene odgode izvješćivanja, pravila o sigurnosti i zaštiti podataka te povezani mehanizmi kontrole kvalitete.

Članak 26.

Nacionalna slika stanja

- (1) Nacionalni koordinacijski centar uspostavlja i održava nacionalnu sliku stanja u svrhu pružanja djelotvornih, točnih i pravovremenih informacija svim tijelima nadležnima za nadzor državne granice.
- (2) Nacionalna slika stanja sastoji se od informacija prikupljenih iz sljedećih izvora:
 - (a) nacionalnog sustava zaštite državne granice u skladu s nacionalnim pravom;
 - (b) statičnih i mobilnih senzora kojima upravljaju nacionalna tijela nadležna za zaštitu vanjskih granica;
 - (c) ophodnji zaduženih za zaštitu državne granice i druge promatračke misije;
 - (d) lokalnih, regionalnih i drugih koordinacijskih centara;
 - (e) drugih relevantnih nacionalnih tijela i sustava, uključujući časnike za vezu zadužene za imigraciju, operativne centre i kontaktne točke;
 - (f) granične kontrole;
 - (g) Agencije;
 - (h) nacionalnih koordinacijskih centara u drugim državama članicama;
 - (i) tijela trećih zemalja, na temelju bilateralnih i multilateralnih sporazuma i regionalnih mreža iz članka 75.;
 - (j) sustava prijavljivanja s brodova u skladu s odgovarajućim pravnim osnovama;
 - (k) drugih relevantnih europskih i međunarodnih organizacija;
 - (l) drugih izvora.
- (3) Nacionalni koordinacijski centar svakom incidentu u sloju s događajima u nacionalnoj slici stanja dodjeljuje jedinstvenu okvirnu razinu učinka, koja može biti „niska”, „srednja”, „visoka” ili „kritična”. Svi se incidenti priopćuju Agenciji.
- (4) Nacionalni koordinacijski centar može, na zahtjev nadležnog nacionalnog tijela, odlučiti ograničiti pristup informacijama povezanim s vojnom imovinom na temelju nužnosti pristupa.
- (5) Nacionalni koordinacijski centri susjednih država članica mogu izravno i u gotovo stvarnom vremenu međusobno razmjenjivati sliku stanja susjednih dijelova vanjskih granica uključujući položaje, status i vrstu vlastitih resursa koji djeluju u susjednim dijelovima vanjskih granica.

Članak 27.

Europska slika stanja

- (1) Agencija uspostavlja i održava europsku sliku stanja kako bi nacionalnim koordinacijskim centrima i Komisiji pružila djelotvorne, točne i pravovremene informacije i analize koje se odnose na vanjske granice, predgranično područje i neovlaštena sekundarna kretanja.
- (2) Europska slika stanja sastoji se od informacija prikupljenih iz sljedećih izvora:

- (a) nacionalnih koordinacijskih centara i nacionalnih slika stanja, u mjeri u kojoj je to potrebno u skladu s ovim člankom, te informacija i izvješća primljenih od časnika za vezu zaduženih za imigraciju;
 - (b) Agencije, odnosno informacija i izvješća koje dostavljaju njezini časnici za vezu u skladu s člancima 32. i 77.;
 - (c) delegacija i misija Unije te operacija u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike;
 - (d) drugih mjerodavnih tijela, ureda i agencija Unije te međunarodnih organizacija navedenih u članku 69.;
 - (e) tijela trećih zemalja, na temelju bilateralnih ili multilateralnih sporazuma i regionalnih mreža iz članka 73., te radnih dogovora iz članka 74. stavka 1.;
 - (f) drugih izvora.
- (3) Sloj s događajima u europskoj slici stanja uključuje podatke u odnosu na:
- (a) incidente i druge događaje sadržane u sloju s događajima u nacionalnoj slici stanja;
 - (b) incidente i druge događaje sadržane u zajedničkoj obavještajnoj slici predgraničnog područja;
 - (c) incidente u operativnom području zajedničke operacije ili brze intervencije koju koordinira Agencija, ili u žarišnom području ili u kontroliranom centru.
- (4) Operativni sloj europske slike stanja sadržava informacije o zajedničkim operacijama, brzim intervencijama koje koordinira Agencija te o žarišnim područjima i kontroliranim centrima, uključujući izjavu o misiji, položaj, status, trajanje, podatke o državama članicama i drugim sudionicima, dnevna i tjedna izvješća o stanju, statističke podatke i informacije za medije.
- (5) Informacije o vlastitim resursima u operativnom sloju europske slike stanja mogu se prema potrebi klasificirati oznakom RESTREINT UE/EU RESTRICTED.
- (6) U okviru europske slike stanja Agencija uzima u obzir razinu učinka koju je nacionalni koordinacijski centar dodijelio određenom incidentu u nacionalnoj slici stanja, a za sve incidente u predgraničnom području Agencija dodjeljuje jedinstvenu okvirnu razinu učinka i o tome obavješćuje nacionalne koordinacijske centre.

Članak 28.

Posebne slike stanja

- (1) Agencija i države članice mogu uspostavljati i održavati posebne slike stanja kako bi se poduprle posebne operativne aktivnosti na vanjskim granicama ili kako bi se razmijenile informacije s trećim stranama iz članka 69. ili s trećim zemljama kako je predviđeno člankom 76., ili s oboma.
- (2) Posebne slike stanja sastoje se od podskupa informacija nacionalnih i europskih slika stanja.
- (3) Načini utvrđivanja i razmjene posebnih slika stanja opisuju se u operativnom planu za dotične operativne aktivnosti i u bilateralnom ili multilateralnom sporazumu kada

se posebna slika stanja utvrđuje u okviru bilateralne ili multilateralne suradnje s trećim zemljama.

Članak 29.

EUROSUR-ove usluge spajanja

- (1) Agencija koordinira EUROSUR-ove usluge spajanja kako bi nacionalnim koordinacijskim centrima, Komisiji i sebi osigurala redovit, pouzdan i troškovno učinkovit dotok informacija o vanjskim granicama i o predgraničnom području.
- (2) Agencija nacionalnom koordinacijskom centru, na njegov zahtjev, dostavlja informacije o vanjskim granicama države članice koja je uputila zahtjev i o predgraničnom području koje se mogu izvesti iz:
 - (a) selektivnog praćenja određenih luka i obala trećih zemalja koje su na temelju analize rizika i informacija identificirane kao točke ukrcaja ili tranzitne točke za plovila ili druga prijevozna sredstva koja se koriste za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminal;
 - (b) praćenja plovila ili drugih prijevoznih sredstava preko otvorenog mora za koja se sumnja ili za koja je ustanovljeno da se upotrebljavaju za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminal;
 - (c) praćenja određenih područja u pomorskom dobru u svrhu otkrivanja, identificiranja i praćenja plovila i drugih prijevoznih sredstava koja se upotrebljavaju, ili za koja se sumnja da se upotrebljavaju, za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminal;
 - (d) procjene okruženja određenih područja u pomorskom dobru i na vanjskim kopnenim i zračnim granicama kako bi se optimizirale aktivnosti praćenja i ophodnje;
 - (e) selektivnog praćenja određenih predgraničnih područja na vanjskim granicama, koja su na temelju analize rizika i informacija identificirana kao potencijalna područja odlaska ili tranzitna područja za nezakonito useljavanje ili prekogranični kriminal;
 - (f) praćenja migracijskih tokova prema Uniji i unutar nje;
 - (g) praćenja medija, obavještajnih podataka iz otvorenih izvora i analize internetskih aktivnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća⁴² za sprečavanje nezakonitog useljavanja ili prekograničnog kriminala;
 - (h) analize opsežnih informacijskih sustava u svrhu otkrivanja promjena ruta i metoda koje se koriste za nezakonito useljavanje i prekogranični kriminal.

⁴²

Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

- (3) Agencija može odbiti zahtjev nacionalnog koordinacijskog centra iz tehničkih, financijskih ili operativnih razloga. Agencija nacionalni koordinacijski centar pravodobno obavješćuje o razlozima odbijanja zahtjeva.
- (4) Agencija se može na vlastitu inicijativu koristiti sredstvima nadzora iz stavka 2. za prikupljanje informacija o predgraničnom području koje su relevantne za europsku sliku stanja.

ODJELJAK 5.

ANALIZA RIZIKA

Članak 30.

Analiza rizika

- 1. Agencija prati migracijske tokove prema Uniji i unutar nje, trendove i ostale moguće izazove na vanjskim granicama Unije te u pogledu vraćanja. U tu svrhu Agencija, odlukom Upravnog odbora, a na temelju prijedloga izvršnog direktora, razvija zajednički integrirani model analize rizika koji primjenjuju Agencija i države članice. Zajednički integrirani model analize rizika ažurira se na temelju rezultata evaluacije višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama iz članka 8. stavka 7. Agencija provodi i procjenu osjetljivosti u skladu s člankom 33.
- 2. Agencija priprema opće godišnje analize rizika, koje dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji u skladu s člankom 91., te posebno prilagođene analize rizika za operativne aktivnosti. Svake dvije godine Agencija priprema i podnosi Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji stratešku analizu rizika za europsko integrirano upravljanje granicama koja se uzima u obzir prilikom pripreme višegodišnjeg ciklusa strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama.
- 3. Analize rizika iz stavka 2. koje priprema Agencija obuhvaćaju sve aspekte relevantne za europsko integrirano upravljanje granicama s ciljem razvoja mehanizma ranog upozorenja.
- 4. Države članice Agenciji dostavljaju sve potrebne informacije o stanju, trendovima i mogućim prijetnjama na vanjskim granicama i u području vraćanja. Države članice redovito ili na zahtjev Agencije dostavljaju Agenciji sve relevantne informacije, kao što su statistički i operativni podaci prikupljeni u vezi s provedbom schengenske pravne stečevine, kao i informacije proizišle iz analitičkog sloja nacionalne slike stanja kako je predviđeno u članku 26.
- 5. Rezultati analize rizika pravodobno se i pravilno dostavljaju Upravnom odboru.
- 6. Države članice uzimaju u obzir rezultate analize rizika pri planiranju svojih operacija i aktivnosti na vanjskim granicama te aktivnosti povezanih s vraćanjem.
- 7. Agencija rezultate zajedničkog integriranog modela analize rizika uključuje u izradu zajedničkog osnovnog izvedbenog programa za osposobljavanje službenika graničnog nadzora i osoblja uključenog u zadaće povezane s vraćanjem.

ODJELJAK 6.

PREVENCIJA I REAKCIJA

Članak 31.

Određivanje dijelova vanjskih granica

Za potrebe ove Uredbe svaka država članica dijeli svoje vanjske kopnene, morske i, prema potrebi, zračne granice na dijelove granice te ih priopćuje Agenciji.

Države članice usklađuju s Agencijom sve promjene dijelova granice kako bi se osigurao kontinuitet analize rizika od strane Agencije.

Članak 32.

Časnici za vezu Agencije u državama članicama

1. Agencija osigurava redovito praćenje upravljanja vanjskim granicama i vraćanjem od strane svih država članica koje provode časnici za vezu Agencije.

Agencija može odlučiti da časnik za vezu bude nadležan za najviše četiri države članice koje su geografski blizu jedna drugoj.

2. Izvršni direktor imenuje stručnjake iz statutarnog osoblja Agencije koji se raspoređuju kao časnici za vezu. Na temelju analize rizika i nakon savjetovanja s dotičnim državama članicama, izvršni direktor iznosi prijedlog o prirodi i uvjetima raspoređivanja, državi članici ili regiji u koju časnik za vezu može biti raspoređen i o mogućim zadaćama koje nisu obuhvaćene stavkom 3. Prijedlog izvršnog direktora podložen je odobrenju Upravnog odbora. Izvršni direktor obavještuje dotičnu državu članicu o imenovanju i zajedno s državom članicom utvrđuje lokaciju raspoređivanja.

3. Časnici za vezu djeluju u ime Agencije i njihova je uloga jačanje suradnje i dijaloga između Agencije i nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama i vraćanje, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode zadaće nadzora državne granice. Časnici za vezu osobito:

- (a) djeluju kao poveznica između Agencije i nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje granicama i vraćanje, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode zadaće nadzora državne granice;
- (b) doprinose prikupljanju informacija koje su Agenciji potrebne za praćenje nezakonitog useljavanja i analize rizika iz članka 30.;
- (c) doprinose prikupljanju informacija iz članka 33., a koje su Agenciji potrebne za provedbu procjene osjetljivosti;
- (d) prate mjere koje poduzima država članica na dijelovima granice kojima je pripisana visoka ili kritična razina učinka u skladu s člankom 35.;
- (e) doprinose promicanju primjene pravne stečevine Unije u vezi s upravljanjem vanjskim granicama i vraćanjem, uključujući kad je riječ o poštovanju temeljnih prava;
- (f) po mogućnosti pomažu državama članicama u izradi planova za nepredviđene događaje u vezi s upravljanjem granicama;

- (g) olakšavaju komunikaciju između države članice i Agencije, dijeleći s državom članicom relevantne informacije Agencije, uključujući informacije o operacijama u tijeku;
 - (h) redovito izvješćuju izvršnog direktora o situaciji na vanjskim granicama i kapacitetu dotične države članice za djelotvorno rješavanje situacije na vanjskim granicama; također izvješćuju o provedbi operacija vraćanja u relevantne treće zemlje;
 - (i) prate mjere koje je država članica poduzela u vezi sa situacijom u kojoj se zahtijeva hitno djelovanje na vanjskim granicama u skladu s člankom 43.;
 - (j) prate mjere koje je država članica poduzela u vezi s vraćanjem te doprinose prikupljanju informacija koje su Agenciji potrebne za provedbu aktivnosti iz članka 49.
4. Ako su izvješća časnika za vezu iz stavka 3. točke (h) razlog za zabrinutost u vezi s jednim ili više aspekata relevantnih za dotičnu državu članicu, izvršni direktor će je o tome bez odgađanja obavijestiti.
5. Za potrebe stavka 3. časnik za vezu, u skladu s nacionalnim pravilima i pravilima Unije o sigurnosti i zaštiti podataka:
- (a) prima informacije od nacionalnog koordinacijskog centra i nacionalnu sliku stanja utvrđenu u skladu s člankom 26.;
 - (b) održava redovite kontakte s nacionalnim tijelima nadležnima za upravljanje granicama i vraćanje, uključujući službenike obalne straže u mjeri u kojoj provode zadaće nadzora državne granice, i istodobno obavješćuje kontaktnu točku koju je odredila dotična država članica.
6. Izvješće časnika za vezu čini dio procjene osjetljivosti iz članka 33. Izvješće se dostavlja dotičnoj državi članici.
7. U izvršavanju svojih dužnosti časnici za vezu primaju upute samo od Agencije.

Članak 33.

Procjena osjetljivosti

1. Agencija, odlukom Upravnog odbora, a na temelju prijedloga izvršnog direktora, utvrđuje zajedničku metodologiju za procjenu osjetljivosti. Ta metodologija uključuje objektivne kriterije prema kojima Agencija provodi procjenu osjetljivosti, učestalost takvih procjena, način provedbe uzastopnih procjena osjetljivosti te načine ostvarivanja djelotvornog sustava za praćenje provedbe preporuka.
2. Agencija prati i ocjenjuje dostupnost tehničke opreme, sustava, sposobnosti, resursa, infrastrukture, odgovarajućeg stručnog i osposobljenog osoblja država članica potrebnih za nadzor državne granice kako je definiran u članku 3. stavku 1. točki (a). U tom kontekstu Agencija ocjenjuje planove za razvoj kapaciteta iz članka 67. stavka 4. u pogledu njihove izvedivosti i provedbe. Radi budućeg planiranja Agencija to poduzima kao preventivnu mjeru na osnovi analize rizika izrađene u skladu s člankom 30. stavkom 2. Agencija najmanje jednom godišnje provodi takvo praćenje i procjenu, osim ako izvršni direktor na osnovi procjena rizika ili prethodne procjene osjetljivosti odluči drukčije.
3. Ne dovodeći u pitanje članke 9. i 67. države članice na zahtjev Agencije dostavljaju informacije o tehničkoj opremi, osoblju i, u mjeri u kojoj je to moguće, financijskim

resursima koji su na nacionalnoj razini na raspolaganju za provedbu nadzora državne granice. Na zahtjev Agencije, države članice također dostavljaju informacije o svojim planovima za nepredviđene događaje u vezi s upravljanjem granicama.

4. Cilj je procjene osjetljivosti da Agencija procijeni kapacitete i pripravnost država članica za suočavanje s predstojećim izazovima, uključujući sadašnje i buduće prijetnje i izazove na vanjskim granicama; utvrdi, posebno za one države članice koje su suočene s posebnim i nerazmjernim izazovima, moguće izravne posljedice na vanjskim granicama i naknadne posljedice za funkcioniranje schengenskog područja; te procijeni koliko kapaciteta one mogu ustupiti stalnim snagama europske granične i obalne straže i pričuvi tehničke opreme, uključujući pričuvu opreme za brzu reakciju. Tom se procjenom ne dovodi u pitanje mehanizam evaluacije schengenske pravne stečevine.
5. U procjeni osjetljivosti Agencija uzima u obzir sposobnost država članica za provođenje svih zadaća upravljanja granicama, uključujući njihovu sposobnost suočavanja s potencijalnim dolaskom velikog broja ljudi na njihovo državno područje.
6. Rezultati procjene osjetljivosti dostavljaju se dotičnim državama članicama. Dotične države članice mogu dati primjedbe na navedenu procjenu.
7. Kad je to potrebno, izvršni direktor uz savjetovanje s dotičnom državom članicom donosi preporuku u kojoj se utvrđuju potrebne mjere koje treba poduzeti dotična država članica te rok za provođenje tih mjera. Izvršni direktor poziva dotične države članice da poduzmu potrebne mjere na temelju akcijskog plana koji je izradila država članica uz savjetovanje s izvršnim direktorom.
8. Izvršni direktor preporučuje mjere dotičnim državama članicama na temelju rezultata procjene osjetljivosti, uzimajući u obzir analizu rizika Agencije, primjedbe dotične države članice i rezultate mehanizma evaluacije schengenske pravne stečevine.

Cilj tih mjera trebao bi biti uklanjanje osjetljivosti utvrđenih u procjeni kako bi države članice ojačale svoju pripravnost za suočavanje s predstojećim izazovima i to jačanjem ili poboljšanjem svojih kapaciteta, tehničke opreme, sustava, resursa i planova za nepredviđene događaje.
9. Izvršni direktor prati provedbu preporuka putem redovitih izvješća koje podnose države članice na temelju akcijskih planova iz stavka 7. ovog članka.

Ako postoji rizik da bi država članica mogla kasniti s provedbom preporuke u odnosu na utvrđeni rok, izvršni direktor o tome odmah obavješćuje člana Upravnog odbora iz dotične države članice i Komisiju, razgovara s relevantnim tijelima te države članice o razlozima kašnjenja i nudi pomoć Agencije kako bi se olakšala provedba mjere.
10. Ako država članica ne provede potrebne mjere iz preporuke u roku iz stavka 7. ovog članka, izvršni direktor upućuje predmet Upravnom odboru i o tome obavješćuje Komisiju. Upravni odbor donosi odluku o prijedlogu izvršnog direktora u kojoj utvrđuje potrebne mjere koje treba poduzeti dotična država članica te rok za provođenje tih mjera. Odluka Upravnog odbora obvezujuća je za državu članicu. Ako država članica ne provede mjere u roku predviđenom u toj odluci, Upravni odbor obavješćuje Vijeće i Komisiju te se mogu poduzeti daljnji koraci u skladu s člankom 43.

11. Rezultati procjene osjetljivosti se, u skladu s člankom 91., redovito i barem jednom godišnje dostavljaju Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji.

Članak 34.

Sinergije između procjene osjetljivosti i mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine

1. Sinergije između procjena osjetljivosti i mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine utvrđenog Uredbom (EU) br. 1053/2013 moraju se povećati kako bi se dobila bolja slika stanja u pogledu funkcioniranja schengenskog područja, nastojeći pritom što uspješnije izbjeći udvostručavanje djelovanja država članica i osigurati bolju koordinaciju upotrebe relevantnih financijskih instrumenata Unije namijenjenih potpori upravljanju vanjskim granicama.
2. U svrhu navedenu u stavku 1. Komisija i Agencija uspostavljaju potrebne mehanizme za redovitu, sigurnu i pravovremenu međusobnu razmjenu svih informacija koje se odnose na rezultate procjena osjetljivosti i mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine u području upravljanja granicama. Mehanizam razmjene obuhvaća izvješća o procjenama osjetljivosti i posjetima radi schengenske evaluacije, naknadne preporuke, akcijske planove i sve novosti u provedbi akcijskih planova koje su dostavile države članice.
3. Mehanizmi iz stavka 2. obuhvaćaju rezultate mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine u području vraćanja kako bi se osiguralo da je Agencija potpuno upoznata s utvrđenim nedostacima, što bi joj omogućilo da predloži odgovarajuće mjere za potporu dotičnim državama članicama u tom pogledu.

Članak 35.

Dodjeljivanje razina učinka dijelovima vanjske granice

1. Na temelju analize rizika Agencije i procjene osjetljivosti te u dogovoru s dotičnom državom članicom, Agencija dodjeljuje ili mijenja sljedeće razine učinka za svaki od dijelova vanjskih kopnenih, morskih i, prema potrebi, zračnih granica država članica:
 - (a) niska razina učinka ako incidenti povezani s nezakonitim useljavanjem ili prekograničnim kriminalom koji se dogode na relevantnom dijelu granice imaju neznatan učinak na sigurnost granice;
 - (b) srednja razina učinka ako incidenti povezani s nezakonitim useljavanjem ili prekograničnim kriminalom koji se dogode na relevantnom dijelu granice imaju umjeren učinak na sigurnost granice;
 - (c) visoka razina učinka ako incidenti povezani s nezakonitim useljavanjem ili prekograničnim kriminalom koji se dogode na relevantnom dijelu granice imaju znatan učinak na sigurnost granice;
 - (d) kritična razina učinka ako incidenti povezani s nezakonitim useljavanjem ili prekograničnim kriminalom koji se dogode na relevantnom dijelu granice imaju odlučujući učinak na sigurnost granice u mjeri u kojoj bi mogli ugroziti funkcioniranje schengenskog područja.

2. Uzimajući u obzir informacije sadržane u nacionalnoj slici stanja nacionalni koordinacijski centar stalno procjenjuje je li potrebno promijeniti razinu učinka za bilo koji od dijelova granice te o tome izvješćuje Agenciju.
3. Agencija slikovno prikazuje razine učinka dodijeljene vanjskim granicama u europskoj slici stanja.

Članak 36.

Reakcija u skladu s razinama učinka

1. Države članice osiguravaju da aktivnosti nadzora državne granice koje se provode na dijelovima vanjske granice odgovaraju dodijeljenim razinama učinka na sljedeći način:
 - (a) ako je dijelu vanjske granice dodijeljena niska razina učinka, nacionalna tijela odgovorna za nadzor vanjske granice na temelju analize rizika organiziraju redoviti nadzor i osiguravaju da se na području granice nalazi dovoljna količina osoblja i resursa spremnih za praćenje, identifikaciju i presretanje;
 - (b) ako je dijelu vanjske granice dodijeljena srednja razina učinka, nacionalna tijela odgovorna za nadzor vanjskih granica, pored mjera koje se poduzimaju u skladu s točkom (a), osiguravaju da se na tom dijelu granice poduzimaju odgovarajuće mjere nadzora. O poduzimanju tih mjera nadzora obavješćuje se nacionalni koordinacijski centar. Nacionalni koordinacijski centar koordinira svu potporu pruženu u skladu s člankom 21. stavkom 3.;
 - (c) ako je dijelu vanjske granice dodijeljena visoka razina učinka, dotična država članica, pored mjera koje se poduzimaju u skladu s točkom (b), posredstvom nacionalnog koordinacijskog centra osigurava da nacionalna tijela koja djeluju na tom dijelu granice imaju dostatnu potporu i da se provode pojačane mjere nadzora. Ta država članica može od Agencije zatražiti potporu podložno uvjetima za pokretanje zajedničkih operacija ili brzih intervencija na granicama, kako je utvrđeno u članku 37.
 - (d) ako je dijelu vanjske granice pripisana kritična razina učinka, Agencija o tome obavješćuje Komisiju. Dotična država članica i Agencija, pored mjera koje se poduzimaju u skladu s točkom (c), provode preporuku koju je izdao izvršni direktor Agencije u skladu s člankom 42.
2. Nacionalni koordinacijski centar redovito obavješćuje Agenciju o mjerama poduzetima na nacionalnoj razini u skladu sa stavkom 1. točkama (b), (c) i (d).
3. Ako je srednja, visoka ili kritična razina učinka dodijeljena dijelu vanjske granice koji je susjedan dijelu granice druge države članice ili treće zemlje s kojom postoje sporazumi ili su uspostavljene regionalne mreže iz članaka 73. i 74., nacionalni koordinacijski centar kontaktira s nacionalnim koordinacijskim centrom susjedne države članice ili nadležnim tijelom susjedne zemlje i zajedno s Agencijom nastoji koordinirati potrebne prekogranične mjere.
4. Agencija zajedno s dotičnom državom članicom evaluira dodjelu razina učinka i odgovarajuće mjere poduzete na nacionalnoj razini i razini Unije. Ta je evaluacija temelj za procjenu osjetljivosti koju provodi Agencija u skladu s člankom 33.

ODJELJAK 7.
DJELOVANJE AGENCIJE NA VANJSKIM GRANICAMA

Članak 37.

Djelovanje Agencije na vanjskim granicama

1. Država članica može od Agencije zatražiti pomoć u provedbi svojih obveza u pogledu nadzora vanjskih granica. Agencija provodi i mjere u skladu s člankom 42. i 43.
2. Agencija organizira prikladnu tehničku i operativnu pomoć za državu članicu domaćina i može, u skladu s relevantnim pravom Unije i međunarodnim pravom, uključujući načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, poduzeti jednu ili više sljedećih mjera:
 - (a) koordinaciju zajedničkih operacija za jednu državu članicu ili više njih i raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže i tehničke opreme;
 - (b) organizaciju brzih intervencija na granicama i raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže i tehničke opreme;
 - (c) koordinaciju aktivnosti za jednu državu članicu ili više njih i treće zemlje na vanjskim granicama, uključujući zajedničke operacije s trećim zemljama;
 - (d) raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže u okviru timova za potporu upravljanju migracijama, među ostalim u žarišnim područjima ili u kontroliranim centrima, kako bi se prema potrebi pružila tehnička i operativna pomoć u aktivnostima vraćanja;
 - (e) u okviru operacija iz točaka (a), (b) i (c) ovog stavka i u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014 i međunarodnim pravom, pružanje tehničke i operativne pomoći državama članicama i trećim zemljama u operacijama traganja i spašavanja osoba u nevolji na moru do kojih može doći tijekom operacija zaštite državne granice na moru;
 - (f) davanje prednosti EUROSUR-ovim uslugama spajanja.
3. Agencija financira ili sufinancira aktivnosti iz stavka 2. iz vlastitog proračuna u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju.
4. Ako Agencija zbog situacije na vanjskim granicama ima znatne dodatne financijske potrebe, ona o tome bez odgađanja obavještuje Europski parlament, Vijeće i Komisiju.

Članak 38.

Pokretanje zajedničkih operacija i brzih intervencija na vanjskim granicama

1. Država članica može zatražiti da Agencija pokrene zajedničke operacije radi suočavanja s predstojećim izazovima, uključujući nezakonito useljavanje, sadašnje ili buduće prijetnje na njezinim vanjskim granicama ili prekogranični kriminal, ili radi

pružanja veće tehničke i operativne pomoći pri provedbi njezinih obveza u vezi s nadzorom vanjskih granica.

2. Na zahtjev države članice suočene sa situacijom posebnih i nerazmjernih izazova, osobito dolaskom velikog broja državljana trećih zemalja koji na točkama vanjskih granica pokušavaju neovlašteno ući na državno područje te države članice, Agencija može na državnom području te države članice domaćina u ograničenom razdoblju provesti brzu intervenciju na granicama.
3. Izvršni direktor ocjenjuje, odobrava i koordinira prijedloge država članica za zajedničke operacije. Zajedničkim operacijama i brzim intervencijama na granicama prethodi temeljita, pouzdana i ažurirana analiza rizika, kojom se Agenciji omogućuje da odredi redosljed prioriteta za predložene zajedničke operacije i brze intervencije na granicama, uzimajući pritom u obzir učinak na dijelove vanjske granice u skladu s člankom 35 i raspoloživost resursa.
4. Ciljevi zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama mogu se ostvariti u okviru višenamjenske operacije. Takve operacije mogu uključivati funkcije obalne straže i sprječavanje prekograničnog kriminala, uključujući borbu protiv krijumčarenja migranata ili trgovinu ljudima i upravljanje migracijama, uključujući identifikaciju, registraciju, ispitivanje i vraćanje.

Članak 39.

Operativni plan za zajedničke operacije

1. Pri pripremi zajedničke operacije izvršni direktor u suradnji s državom članicom domaćinom sastavlja popis potrebne tehničke opreme i osoblja, uzimajući pritom u obzir resurse kojima raspolaže država članica domaćin. Agencija na temelju tih elemenata utvrđuje paket tehničkih i operativnih pojačanja te aktivnosti izgradnje kapaciteta koji se uključuju u operativni plan.
2. Izvršni direktor sastavlja operativni plan za zajedničke operacije na vanjskim granicama. Uz savjetovanje s državama članicama sudionicama izvršni direktor i država članica domaćin usuglasuju operativni plan u kojem su detaljno razrađeni organizacijski i postupovni aspekti zajedničke operacije.
3. Operativni plan obvezujući je za Agenciju, državu članicu domaćina i države članice sudionice. Njime su obuhvaćeni svi aspekti koji se smatraju potrebnima za provedbu zajedničke operacije, uključujući:
 - (a) opis stanja, uz način djelovanja i ciljeve raspoređivanja, uključujući operativni cilj;
 - (b) predviđeno trajanje zajedničke operacije;
 - (c) geografsko područje na kojem će se odvijati zajednička operacija;
 - (d) opis zadaća, odgovornosti, uključujući one u vezi s poštovanjem temeljnih prava, te posebnih uputa za timove, uključujući dopušteni uvid u baze podataka i dopušteno službeno oružje, streljivo i opremu u državi članici domaćinu;
 - (e) sastav timova kao i raspoređivanje drugog odgovarajućeg osoblja;
 - (f) odredbe o zapovijedanju i nadzoru, uključujući imena i činove službenika graničnog nadzora države članice domaćina koji su nadležni za suradnju s

članovima timova i Agencijom, posebno imena i činove onih službenika graničnog nadzora koji zapovijedaju tijekom raspoređivanja, te položaj članova timova u zapovjednom lancu;

- (g) tehničku opremu koja se raspoređuje tijekom zajedničke operacije, uključujući posebne zahtjeve kao što su uvjeti upotrebe, traženo osoblje, prijevoz i druga logistika te financijske odredbe;
 - (h) detaljne odredbe o trenutačnom izvješćivanju Upravnog odbora i relevantnih nacionalnih tijela o izvanrednom događaju od strane Agencije;
 - (i) plan izvješćivanja i evaluacije koji sadržava mjerila za izvješće o evaluaciji, uključujući u pogledu zaštite temeljnih prava, i konačni datum za podnošenje završnog izvješća o evaluaciji;
 - (j) u pogledu operacija na moru, posebne informacije o primjeni relevantne nadležnosti i zakonodavstva na geografskom području na kojem se odvija zajednička operacija, uključujući upućivanja na nacionalno i međunarodno pravo te pravo Unije o presretanju, spašavanju na moru i iskrcavanju. U tom se pogledu operativni plan uspostavlja u skladu s Uredbom (EU) br. 656/2014;
 - (k) uvjete suradnje s trećim zemljama, drugim tijelima, uredima i agencijama Unije ili međunarodnim organizacijama;
 - (l) postupke kojima se osobe kojima je potrebna međunarodna zaštita, žrtve trgovine ljudima, maloljetnici bez pratnje i osobe u ranjivom položaju upućuju nadležnim nacionalnim tijelima koja im mogu pružiti prikladnu pomoć;
 - (m) postupke za uspostavu mehanizma zaprimanja i prijenosa Agenciji pritužbi protiv svih osoba koje sudjeluju u zajedničkoj operaciji ili brzom intervenciji na granicama, uključujući službenike graničnog nadzora ili drugo relevantno osoblje države članice domaćina i članove timova u vezi s navodnim povredama temeljnih prava u okviru njihova sudjelovanja u zajedničkoj operaciji ili brzom intervenciji na granicama;
 - (n) logističku organizaciju, uključujući informacije o uvjetima rada i okruženju područja na kojima je predviđeno odvijanje zajedničke operacije.
4. Za svaku izmjenu ili prilagodbu operativnog plana zahtijeva se suglasnost izvršnog direktora i države članice domaćina, nakon savjetovanja s državama članicama sudionicama. Agencija odmah šalje primjerak izmijenjenog ili prilagođenog operativnog plana državama članicama sudionicama.

Članak 40.

Postupak za pokretanje brze intervencije na granicama

1. Zahtjev države članice za pokretanje brze intervencije na granicama uključuje opis stanja, moguće ciljeve i predviđene potrebe. Izvršni direktor prema potrebi može odmah poslati stručnjake iz Agencije koji procjenjuju stanje na vanjskim granicama dotične države članice.

2. Izvršni direktor odmah obavješćuje Upravni odbor o zahtjevu države članice za pokretanje brze intervencije na granicama.
3. Kada odlučuje o zahtjevu države članice, izvršni direktor uzima u obzir nalaze analize rizika koju je provela Agencija i analitički sloj europske slike stanja, kao i ishod procjene osjetljivosti iz članka 33. te sve druge relevantne informacije koje dostavi dotična država članica ili druga država članica.
4. Izvršni direktor donosi odluku o zahtjevu za pokretanje brze intervencije na granicama u roku od dva radna dana od datuma zaprimanja zahtjeva. Izvršni direktor istodobno u pisanom obliku obavješćuje dotičnu državu članicu i Upravni odbor o odluci. U odluci se navode glavni razlozi na kojima se temelji. On odmah ocjenjuje mogućnosti preraspoređivanja dostupnih članova timova koji pripadaju stalnim snagama europske granične i obalne straže, posebice statutarnog osoblja Agencije, a prisutni su u drugim operativnim područjima.
5. Ako izvršni direktor odluči pokrenuti brzu intervenciju na granicama, raspoređuje dostupne timove za upravljanje granicama iz stalnih snaga europske granične i obalne straže i opremu iz pričuve tehničke opreme u skladu s člankom 64. te prema potrebi odlučuje o trenutačnom jačanju kapaciteta raspoređivanjem jednog tima za upravljanje granicama ili više njih u skladu s člankom 58.
6. Izvršni direktor zajedno s državom članicom domaćinom sastavlja operativni plan iz članka 39. stavka 3. odmah, a u svakom slučaju najkasnije tri radna dana od datuma odluke.
7. Čim se operativni plan usuglasi i dostavi državama članicama, izvršni direktor nalaže trenutačno raspoređivanje operativnog osoblja koje je na raspolaganju preraspodjelom iz drugih operativnih područja ili s drugih dužnosti.
8. Usporedno s raspoređivanjem iz stavka 7. i kako bi se, ako je to potrebno, osiguralo trenutačno jačanje timova za upravljanje granicama koji su preraspoređeni iz drugih područja ili s drugih dužnosti, izvršni direktor svakoj državi članici upućuje zahtjev s brojem i profilima osoblja koje treba dodatno rasporediti s njihovih nacionalnih popisa za kratkoročno raspoređivanje iz članka 58. Te se informacije dostavljaju u pisanom obliku nacionalnim kontaktnim točkama i uključuju datum raspoređivanja. Nacionalnim se kontaktnim točkama dostavlja i kopija operativnog plana.
9. Države članice osiguravaju da broj i profili operativnog osoblja budu odmah stavljeni na raspolaganje Agenciji kako bi se zajamčilo potpuno raspoređivanje u skladu s člankom 58. stavcima 5. i 7.
10. Prvi timovi za upravljanje granicama preraspoređeni iz drugih područja i s drugih dužnosti raspoređuju se najkasnije pet radnih dana od datuma na koji su izvršni direktor i država članica domaćin usuglasili operativni plan. Dodatni timovi za upravljanje granicama raspoređuju se prema potrebi u roku od sedam radnih dana od raspoređivanja prvih timova.
11. Ako se treba provesti brza intervencija na granicama, izvršni direktor uz savjetovanje s Upravnim odborom odmah razmatra prioritete u pogledu trenutačnih i predviđenih zajedničkih operacija Agencije na drugim vanjskim granicama kako bi se osigurala moguća preraspodjela resursa na područja vanjskih granica na kojima je raspoređivanje dodatnih snaga najpotrebnije.

Članak 41.

Timovi za potporu upravljanju migracijama

1. Timovi za potporu upravljanju migracijama mogu se rasporediti, na zahtjev države članice ili na inicijativu Agencije i uz suglasnost dotične države članice, kako bi toj državi članici pružili tehničko i operativno pojačanje, posebno u žarišnim područjima i kontroliranim centrima.

Država članica iz prvog stavka Komisiji podnosi zahtjev za pojačanje timova za potporu upravljanju migracijama i procjenu svojih potreba. Na temelju procjene potreba te države članice Komisija prema potrebi prosljeđuje zahtjev Agenciji, [Agenciji Europske unije za azil], Europolu ili drugim relevantnim agencijama Unije.
2. Relevantne agencije Unije ocjenjuju zahtjev države članice za pojačanje i procjenu njezinih potreba te uz koordinaciju Komisije utvrđuju potrebne mjere, uključujući raspoređivanje tehničke opreme, koje se usuglašavaju s dotičnom državom članicom.
3. Komisija u suradnji s državom članicom domaćinom i relevantnim agencijama Unije utvrđuje uvjete suradnje za raspoređivanje timova za potporu upravljanju migracijama i raspoređivanje tehničke opreme te je odgovorna za koordinaciju aktivnosti tih timova.
4. Tehničko i operativno pojačanje koje, uz puno poštovanje temeljnih prava, osiguravaju timovi za potporu upravljanju migracijama može uključivati:
 - (a) pružanje pomoći prilikom provjere državljana trećih zemalja pristiglih na vanjske granice, uključujući njihovu identifikaciju, registraciju i ispitivanje te na zahtjev države članice uzimanje otisaka prstiju državljana trećih zemalja, sigurnosne provjere i pružanje informacija o svrsi tih postupaka;
 - (b) pružanje osnovnih informacija osobama koje žele zatražiti međunarodnu zaštitu i njihovo upućivanje na nadležna nacionalna tijela dotične države članice ili stručnjake koje je rasporedila [Agencija Europske unije za azil];
 - (c) tehničku i operativnu pomoć u postupku vraćanja, uključujući pripremu odluka o vraćanju, pribavljanje putnih isprava, pripremu i organizaciju operacija vraćanja, uključujući u pogledu dobrovoljnog povratka;
 - (d) potrebnu tehničku opremu.
5. Agencija surađuje s [Agencijom Europske unije za azil] radi olakšavanja mjera za upućivanje postupku za međunarodnu zaštitu i, za državljane trećih zemalja čiji je zahtjev za međunarodnu zaštitu odbijen putem konačne odluke, postupku vraćanja.
6. Timovi za potporu upravljanju migracijama prema potrebi uključuju osoblje stručno u području zaštite djece, trgovine ljudima, zaštite temeljnih prava i zaštite od progona na rodnoj osnovi.

Članak 42.

Predloženo djelovanje na vanjskim granicama

1. Na temelju rezultata procjene osjetljivosti ili ako se dijelu granice ili više dijelova vanjske granice dodijeli kritična razina učinka te uzimajući u obzir relevantne elemente u planovima države članice za nepredviđene događaje, analizu rizika Agencije i analitički sloj europske slike stanja izvršni direktor dotičnoj državi članici

preporučuje pokretanje i provedbu zajedničkih operacija ili brzih intervencija na granicama ili drugih relevantnih mjera Agencije kako je utvrđeno u članku 37.

2. Dotična država članica odgovara na preporuku izvršnog direktora u roku od pet radnih dana. U slučaju negativnog odgovora u pogledu predloženih mjera država članica dostavlja i obrazloženja za takav odgovor. Izvršni direktor bez odlaganja obavještava Komisiju o predloženim mjerama i obrazloženjima za negativni odgovor kako bi se procijenilo je li potrebno hitno djelovanje u skladu s člankom 43.

Članak 43.

Situacija na vanjskim granicama u kojoj se zahtijeva hitno djelovanje

1. Ako nadzor vanjskih granica postane neučinkovit u mjeri u kojoj se riskira ugrožavanje funkcioniranja schengenskog područja jer:
 - (a) država članica ne poduzme potrebne mjere u skladu s odlukom Upravnog odbora iz članka 33. stavka 10.; ili
 - (b) država članica koja je suočena s posebnim i nerazmjernim izazovima na vanjskim granicama nije tražila od Agencije dostatnu potporu na temelju članka 38., članka 40., članka 41. ili članka 42. ili ne poduzima korake potrebne za provedbu djelovanja u skladu s tim člancima,

Komisija, nakon savjetovanja s Agencijom, može bez odgađanja donijeti odluku u obliku provedbenog akta u skladu s postupkom iz članka 117. stavka 3. kojom se utvrđuju mjere za ublažavanje tih rizika, a koje treba provesti Agencija, i kojom se zahtijeva da dotična država članica surađuje s Agencijom u provedbi tih mjera.

Komisija na temelju valjano utemeljenih, krajnje hitnih razloga koji se odnose na funkcioniranje schengenskog područja bez odgađanja donosi primjenjive provedbene akte u skladu s postupkom iz članka 117. stavka 4.

2. Ako situacija zahtijeva hitno djelovanje, Europski parlament i Vijeće obavještavaju se bez odgađanja o toj situaciji te o svim naknadnim mjerama i odlukama donesenima s tim u vezi.
3. Radi ublažavanja rizika od ugrožavanja schengenskog područja, odlukom Komisije iz stavka 1. predviđa se da Agencija poduzima jednu ili više sljedećih mjera:
 - (a) organizaciju i koordinaciju brzih intervencija na granicama i raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže;
 - (b) raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže u okviru timova za potporu upravljanju migracijama, osobito u žarišnim područjima;
 - (c) koordinaciju aktivnosti za jednu državu članicu ili više njih i treće zemlje na vanjskim granicama, uključujući zajedničke operacije s trećim zemljama;
 - (d) raspoređivanje tehničke opreme;
 - (e) organizaciju intervencija vraćanja.
4. U roku od dva radna dana od datuma donošenja odluke Komisije iz stavka 1. izvršni direktor:

- (a) utvrđuje djelovanja koja treba poduzeti radi praktične provedbe mjera utvrđenih u toj odluci, uključujući tehničku opremu te broj i profile operativnog osoblja potrebnog za ostvarivanje ciljeva te odluke;
 - (b) podnosi nacrt operativnog plana dotičnim državama članicama.
5. Izvršni direktor i dotična država članica sastavljaju operativni plan u roku od dva radna dana od datuma njegova podnošenja.
6. Agencija bez odgađanja, a u svakom slučaju u roku od pet radnih dana od uspostave operativnog plana, raspoređuje potrebno operativno osoblje iz stalnih snaga europske granične i obalne straže iz članka 55. za praktičnu provedbu mjera utvrđenih u odluci Komisije iz stavka 1. ovog članka. Dodatni timovi raspoređuju se prema potrebi u drugoj fazi, a u svakom slučaju u roku od sedam radnih dana od raspoređivanja prvih timova koji su raspoređeni u operativnom području.
7. Agencija bez odgađanja, a u svakom slučaju u roku od 10 radnih dana od uspostave operativnog plana, raspoređuje potrebnu tehničku opremu za praktičnu provedbu mjera utvrđenih u odluci Komisije iz stavka 1.
- Dodatna tehnička oprema raspoređuje se prema potrebi u drugoj fazi u skladu s člankom 64.
8. Dotična država članica mora poštovati odluku Komisije iz stavka 1. U tu svrhu ona odmah surađuje s Agencijom te poduzima potrebno djelovanje, osobito izvršavanjem obveza iz članaka 44., 83. i 84., kako bi olakšala provedbu te odluke i praktičnu provedbu mjera utvrđenih u toj odluci i u operativnom planu.
9. U skladu s člankom 58. i, kada je to relevantno, člankom 40. države članice stavljaju na raspolaganje operativno osoblje koje određuje izvršni direktor u skladu sa stavkom 4. ovog članka.
- Ako dotična država članica ne postupi u skladu s odlukom Komisije iz stavka 1. u roku od 30 dana i ne surađuje s Agencijom u skladu sa stavkom 8. ovog članka, Komisija može pokrenuti postupak predviđen člankom 29. Uredbe (EU) 2016/399.

Članak 44.

Upute za timove

1. Tijekom raspoređivanja timova za upravljanje granicama, timova za vraćanje i timova za potporu upravljanju migracijama država članica domaćin tim timovima izdaje upute u skladu s operativnim planom.
2. Preko svojeg koordinatora Agencija može državi članici domaćinu prenijeti svoje stavove o uputama izdanim timovima. U tom slučaju država članica domaćin uzima te stavove u obzir i postupa u skladu s njima u mjeri u kojoj je to moguće.
3. Ako upute izdane timovima nisu u skladu s operativnim planom, koordinador o tome odmah izvješćuje izvršnog direktora, koji prema potrebi može djelovati u skladu s člankom 47. stavkom 3.
4. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti članovi timova moraju u potpunosti poštovati temeljna prava, uključujući pristup postupcima azila, i ljudsko dostojanstvo. Sve mjere koje poduzmu pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti moraju biti proporcionalne ciljevima koji se tim mjerama nastoje ostvariti. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti ne smiju

diskriminirati osobe na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije.

5. Članovi timova koji nisu članovi statutarnog osoblja Agencije i dalje podliježu stegovnim mjerama svoje matične države članice. Matična država članica predviđa odgovarajuće stegovne ili druge mjere u skladu s nacionalnim pravom za slučaj povreda temeljnih prava ili obveza međunarodne zaštite tijekom odvijanja zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama.

Članak 45.

Koordinator

1. Agencija osigurava operativnu provedbu svih organizacijskih aspekata zajedničkih operacija, pilot-projekata ili brzih intervencija na granicama, uključujući prisutnost članova statutarnog osoblja Agencije.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 60., izvršni direktor imenuje jednog ili više stručnjaka iz statutarnog osoblja Agencije koji se raspoređuju kao koordinatori za svaku zajedničku operaciju ili brzu intervenciju na granicama. Izvršni direktor o imenovanju obavještuje državu članicu domaćina.
3. Koordinator djeluje u ime Agencije u pogledu svih aspekata raspoređivanja timova. Uloga je koordinatora poticanje suradnje i koordinacije među državama članicama domaćinima i državama članicama sudionicama. Koordinator osobito:
 - (a) djeluje kao poveznica između Agencije, države članice domaćina i članova timova europske granične i obalne straže te u ime Agencije pruža pomoć u vezi sa svim pitanjima koja se odnose na uvjete njihova raspoređivanja u timove;
 - (b) prati pravilnost provedbe operativnog plana, među ostalim s obzirom na zaštitu temeljnih prava, o čemu izvještuje Agenciju;
 - (c) djeluje u ime Agencije u pogledu svih aspekata raspoređivanja njezinih timova i izvještuje Agenciju o svim tim aspektima;
 - (d) izvještuje izvršnog direktora ako upute koje je država članica domaćin izdala timovima nisu u skladu s operativnim planom i, prema potrebi, predlaže izvršnom direktoru da razmotri donošenje odluke u skladu s člankom 47.
4. U okviru zajedničkih operacija ili brzih intervencija na granicama izvršni direktor može ovlastiti koordinatora za pružanje pomoći u rješavanju svih nesuglasica povezanih s provedbom operativnog plana i raspoređivanjem timova.

Članak 46.

Troškovi

1. Agencija u cijelosti pokriva sljedeće troškove koje države članice imaju zbog stavljanja na raspolaganje svojeg operativnog osoblja koje se kratkoročno raspoređuje kao članovi timova stalnih snaga europske granične i obalne straže:
 - (a) troškove putovanja iz matične države članice u državu članicu domaćina i iz države članice domaćina u matičnu državu članicu te unutar države članice domaćina u svrhu raspoređivanja;

- (b) troškove cijepljenja;
 - (c) troškove posebnog osiguranja;
 - (d) troškove zdravstvene zaštite;
 - (e) dnevnice, uključujući troškove smještaja;
 - (f) troškove povezane s tehničkom opremom Agencije.
2. Uz prethodno odobrenje Komisije, Upravni odbor utvrđuje i prema potrebi ažurira detaljna pravila o plaćanju troškova osoblja raspoređenog kratkoročno u skladu s člankom 58. Detaljna pravila temelje se na pojednostavnjenim mogućnostima financiranja u mjeri u kojoj je to moguće. Kad je to relevantno, Upravni odbor nastoji osigurati usklađenost s pravilima koja se primjenjuju na naknadu troškova službenih putovanja članova statutarnog osoblja.

Članak 47.

Suspenzija ili prekid aktivnosti

1. Izvršni direktor prekida aktivnosti Agencije ako uvjeti za provedbu tih aktivnosti više nisu ispunjeni. Izvršni direktor prije takvog prekida o tome obavješćuje dotičnu državu članicu.
2. Države članice koje sudjeluju u zajedničkoj operaciji, brznoj intervenciji na granicama ili raspoređivanju tima za potporu upravljanju migracijama mogu zatražiti od izvršnog direktora da prekine tu zajedničku operaciju, brzu intervenciju na granicama ili raspoređivanje tima za potporu upravljanju migracijama.
3. Izvršni direktor, nakon što o tome obavijesti dotičnu državu članicu, može opozvati financiranje aktivnosti ili je može suspendirati ili prekinuti ako država članica domaćin ne poštuje operativni plan.
4. Izvršni direktor, nakon što se savjetuje sa službenikom za temeljna prava i o tome obavijesti dotičnu državu članicu, opoziva financiranje zajedničke operacije, brze intervencije na granicama, pilot-projekta, raspoređivanja tima za potporu upravljanju migracijama, operacije vraćanja, intervencije vraćanja ili radnog dogovora, ili u cijelosti ili djelomično suspendira ili prekida te aktivnosti, ako smatra da je došlo do kršenja temeljnih prava ili obveza međunarodne zaštite koje su po svojoj naravi ozbiljne ili će se vjerojatno nastaviti. Izvršni direktor obavješćuje Upravni odbor o takvoj odluci.
5. U slučaju da izvršni direktor odluči suspendirati ili prekinuti raspoređivanje tima za potporu upravljanju migracijama koje provodi Agencija, o toj odluci obavješćuje druge relevantne agencije koje su aktivne u tom žarišnom području ili kontroliranom centru.

Članak 48.

Evaluacija aktivnosti

Izvršni direktor ocjenjuje rezultate zajedničkih operacija, brzih intervencija na granicama, pilot-projekata, raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama i operativne suradnje s trećim zemljama. On u roku od 60 dana od završetka tih aktivnosti Upravnom odboru dostavlja detaljna izvješća o evaluaciji zajedno s opažanjima službenika za temeljna

prava. Izvršni direktor s ciljem povećanja kvalitete, koherentnosti i učinkovitosti budućih aktivnosti izrađuje sveobuhvatnu usporednu analizu tih rezultata te je uključuje u godišnje izvješće o aktivnostima Agencije.

ODJELJAK 8.

DJELOVANJE AGENCIJE U PODRUČJU VRAĆANJA

Članak 49.

Vraćanje

1. U pogledu vraćanja, Agencija, poštujući temeljna prava i opća načela prava Unije te međunarodno pravo, uključujući zaštitu izbjeglica i prava djeteta, osobito:
 - (a) pruža državama članicama tehničku i operativnu pomoć pri vraćanju državljana trećih zemalja, uključujući pripremu odluka o vraćanju, identifikaciju državljana trećih zemalja i druge aktivnosti država članica prije vraćanja i povezane s vraćanjem, uključujući dobrovoljne odlaske, s ciljem postizanja integriranog sustava upravljanja vraćanjem među nadležnim tijelima država članica, uz sudjelovanje relevantnih tijela trećih zemalja i drugih relevantnih dionika;
 - (b) pruža tehničku i operativnu pomoć državama članicama koje se suočavaju s izazovima u pogledu vraćanja ili migracijskog pritiska, među ostalim raspoređivanjem timova za upravljanje migracijama;
 - (c) razvija referentni model sustava za upravljanje predmetima vraćanja i tako propisuje strukturu nacionalnih sustava za upravljanje vraćanjem, te državama članicama pruža tehničku i operativnu pomoć u razvoju nacionalnih sustava za upravljanje vraćanjem koji su usklađeni s modelom;
 - (d) razvija središnji sustav i komunikacijsku infrastrukturu između nacionalnih sustava država članica za upravljanje vraćanjem i središnjeg sustava, upravlja tim sustavom i infrastrukturom te pruža tehničku i operativnu pomoć državama članicama u povezivanju s komunikacijskom strukturom;
 - (e) pruža tehničku i operativnu pomoć državama članicama u identifikaciji državljana trećih zemalja i pribavljanju putnih isprava, uključujući putem konzularne suradnje, ne otkrivajući je li podnesen zahtjev za pružanje međunarodne zaštite; organizira i koordinira operacije vraćanja i pruža potporu dobrovoljnim odlascima u suradnji s državama članicama;
 - (f) organizira, promiče i koordinira aktivnosti kojima se omogućuju razmjena informacija te utvrđivanje i objedinjavanje najboljih praksi u pitanjima vraćanja između država članica;
 - (g) financira ili sufinancira operacije, intervencije i aktivnosti iz ovog poglavlja iz vlastitog proračuna u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju.
2. Tehnička i operativna pomoć iz stavka 1. točke (b) uključuje aktivnosti za pomoć državama članicama u pogledu postupaka vraćanja koje provode nadležna nacionalna tijela, posebno pružanjem:
 - (a) usluga usmenog prevođenja;

- (b) praktičnih informacija, analiza i preporuka o trećim zemljama vraćanja relevantnih za provedbu ove Uredbe, u suradnji s, kada je to prikladno, drugim tijelima, uredima i agencijama Unije, uključujući EASO;
 - (c) savjeta te tehničke i operativne pomoći u provedbi i upravljanju postupcima vraćanja u skladu s Direktivom 2008/115/EZ, uključujući u pripremi odluka o vraćanju, identifikaciji i pribavljanju putnih isprava;
 - (d) savjeta i pomoći u vezi s mjerama koje su potrebne kako bi se osiguralo da su vraćenici dostupni u svrhu vraćanja i da se spriječi njihov bijeg, u skladu s Direktivom 2008/115/EZ i međunarodnim pravom;
 - (e) opreme, kapaciteta i stručnog znanja za provedbu odluka o vraćanju i za identifikaciju državljana trećih zemalja.
3. Cilj je Agencije izgradnja sinergije i povezivanje mreža i programa koje financira Unija u području vraćanja u bliskoj suradnji s Komisijom te uz potporu relevantnih dionika, među ostalim Europske migracijske mreže.
4. Agencija može iznimno primati bespovratna sredstva iz sredstava Unije namijenjenih aktivnostima vraćanja u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju. Agencija osigurava da se u njezinim sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava s državama članicama svaka financijska potpora uvjetuje potpunim poštovanjem Povelje.

Članak 50.

Sustavi za razmjenu informacija i upravljanje vraćanjem

Agencija razvija i primjenjuje informacijske sustave i softverske aplikacije te upravlja tim sustavima i aplikacijama koji u okviru europske granične i obalne straže omogućuju razmjenu klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka u svrhu vraćanja te razmjenu osobnih podataka iz članaka od 87. do 89. u skladu s Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/444, Odlukom Komisije (EU, Euratom) 2015/443 i [Uredbom (EZ) br. 45/2001].

Konkretno, Agencija uspostavlja, upotrebljava i održava središnji sustav za obradu svih informacija i podataka koje automatski dostavljaju nacionalni sustavi država članica za upravljanje vraćanjem, a koji su potrebni Agenciji za pružanje tehničke i operativne pomoći u skladu s člankom 49.

Članak 51.

Operacije vraćanja

1. Ne preispitujući utemeljenost odluka o vraćanju, Agencija pruža tehničku i operativnu pomoć i osigurava koordinaciju ili organizaciju operacija vraćanja, među ostalim unajmljivanjem zrakoplova za potrebe takvih operacija ili organiziranjem vraćanja na redovnim letovima. Agencija može na vlastitu inicijativu koordinati ili organizirati operacije vraćanja.
2. Države članice jednom mjesečno dostavljaju operativne podatke o vraćanju koji su Agenciji potrebni za procjenu potreba u području vraćanja te obavješćuju Agenciju o svojem indikativnom planiranju broja vraćenika i trećih zemalja vraćanja, u oba

slučaja u vezi s relevantnim nacionalnim operacijama vraćanja, te o svojim potrebama za pomoći ili koordinacijom koje osigurava Agencija. Agencija sastavlja i održava mobilni operativni plan kako bi državama članicama koje to zatraže osigurala potrebnu operativnu pomoć i pojačanja, uključujući putem tehničke opreme. Agencija može na temelju procjene potreba i na vlastitu inicijativu ili na zahtjev države članice u mobilni operativni plan uključiti datume i odredišta operacija vraćanja koje smatra potrebnima. Upravni odbor na prijedlog izvršnog direktora odlučuje o načinu djelovanja mobilnog operativnog plana.

3. Agencija može pružiti tehničku i operativnu pomoć i, bilo na zahtjev država članica sudionica ili na vlastitu inicijativu, osigurati koordinaciju ili organizaciju operacija vraćanja, za što treće zemlje vraćanja osiguravaju prijevozna sredstva i pratitelje za prisilno vraćanje („operacije vraćanja preuzimanjem”). Države članice sudionice i Agencija osiguravaju poštovanje temeljnih prava i načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja te jamče proporcionalnu upotrebu mjera prisile tijekom cjelokupne operacije vraćanja. Tijekom cjelokupne operacije vraćanja do dolaska u treću zemlju vraćanja prisutni su najmanje jedan predstavnik države članice i jedan promatrač prisilnog vraćanja iz skupine uspostavljene u skladu s člankom 52. ili iz nacionalnog sustava praćenja države članice sudionice.
4. Izvršni direktor bez odgađanja sastavlja plan vraćanja za operacije vraćanja preuzimanjem. Izvršni direktor i države članice sudionice postižu dogovor o planu kojim se detaljno razrađuju organizacijski i postupovni aspekti operacije vraćanja preuzimanjem, pri čemu se uzimaju u obzir posljedice i rizici koje takve operacije mogu imati za temeljna prava. Svaka izmjena ili prilagodba tog plana zahtijeva suglasnost strana navedenih u stavku 3. i u ovom stavku.
5. Plan vraćanja operacija vraćanja preuzimanjem obvezujući je za Agenciju i sve države članice sudionice. Njime su obuhvaćeni koraci potrebni za provedbu operacije vraćanja preuzimanjem.

Svaka se operacija vraćanja prati u skladu s člankom 8. stavkom 6. Direktive 2008/115/EZ. Promatrač prisilnog vraćanja na temelju objektivnih i transparentnih kriterija provodi praćenje operacija prisilnog vraćanja koje obuhvaća cjelovitu operaciju vraćanja od faze prije polaska do izručenja vraćenika u treću zemlju vraćanja. Promatrač prisilnog vraćanja podnosi izvješće o svakoj operaciji prisilnog vraćanja izvršnom direktoru, službeniku za temeljna prava te nadležnim nacionalnim tijelima svih država članica uključenih u predmetnu operaciju. U slučaju potrebe, odgovarajuće daljnje postupanje osigurava izvršni direktor odnosno nadležna nacionalna tijela.

Ako Agencija ima razloga za zabrinutost u vezi s poštovanjem temeljnih prava tijekom operacije vraćanja, o tome obavješćuje države članice sudionice i Komisiju.

6. Izvršni direktor ocjenjuje rezultate operacija vraćanja i svakih šest mjeseci Upravnom odboru dostavlja detaljno izvješće o evaluaciji koje obuhvaća sve operacije vraćanja izvršene u prethodnom semestru, zajedno s opažanjima službenika za temeljna prava. Izvršni direktor sastavlja sveobuhvatnu usporednu analizu tih rezultata kako bi povećao kvalitetu, koherentnost i djelotvornost budućih operacija vraćanja. Izvršni direktor tu analizu uključuje u godišnje izvješće o aktivnostima Agencije.

7. Agencija financira ili sufinancira operacije vraćanja iz vlastitog proračuna u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju, dajući prednost onim operacijama koje provodi više država članica ili koje se provode u žarišnim područjima ili kontroliranim centrima.

Članak 52.

Skupina promatrača prisilnog vraćanja

1. Agencija, nakon savjetovanja sa službenikom za temeljna prava, iz nadležnih tijela uspostavlja skupinu promatrača prisilnog vraćanja koji provode aktivnosti praćenja prisilnog vraćanja u skladu s člankom 8. stavkom 6. Direktive 2008/115/EZ i koji su osposobljeni u skladu s člankom 62. ove Uredbe.
2. Upravni odbor na prijedlog izvršnog direktora utvrđuje profil i broj promatrača prisilnog vraćanja koji se stavljaju na raspolaganje toj skupini. Jednak se postupak primjenjuje i pri svim naknadnim promjenama profila i ukupnih brojeva. Države članice dužne su doprinijeti skupini imenovanjem promatrača prisilnog vraćanja koji odgovaraju utvrđenom profilu. U skupinu se uključuju promatrači prisilnog vraćanja koji su posebno osposobljeni za zaštitu djece.
3. Doprinos država članica operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja za sljedeću godinu u vidu promatrača prisilnog vraćanja planira se na temelju godišnjih bilateralnih pregovora i sporazuma između Agencije i država članica. U skladu s tim sporazumima države članice na zahtjev Agencije stavljaju promatrače prisilnog vraćanja na raspolaganje za raspoređivanje, osim ako su suočene s izvanrednom situacijom koja znatno utječe na obavljanje nacionalnih zadaća. Takav se zahtjev podnosi najmanje 21 radni dan prije planiranog raspoređivanja ili pet radnih dana u slučaju brze intervencije vraćanja.
4. Agencija na zahtjev stavlja na raspolaganje državama članicama sudionicama promatrače prisilnog vraćanja koji u njihovo ime prate pravilnu provedbu operacije vraćanja i intervencija vraćanja tijekom cjelokupnog trajanja. Za svaku operaciju vraćanja koja uključuje djecu na raspolaganje stavlja promatrače prisilnog vraćanja posebno osposobljene za zaštitu djece.
5. Promatrači prisilnog vraćanja tijekom operacije vraćanja ili intervencije vraćanja i dalje podliježu stegovnim mjerama svoje matične države članice.

Članak 53.

Timovi za vraćanje

1. Agencija može rasporediti timove za vraćanje, bilo na zahtjev države članice ili na vlastitu inicijativu, tijekom intervencija vraćanja u okviru timova za upravljanje migracijama ili, ako je potrebno, za pružanje dodatne tehničke i operativne pomoći u području vraćanja, među ostalim ako su takvi izazovi povezani s velikim priljevom mješovitih migracijskih tokova ili prihvatanjem državljana trećih zemalja spašenih na moru.
2. Članak 41. stavci 2., 3., 4. i 5., te članci 44., 45. i 46. primjenjuju se *mutatis mutandis* na europske timove za vraćanje.

Članak 54.
Intervencije vraćanja

1. U okolnostima u kojima je država članica suočena s opterećenjem pri provedbi obveze vraćanja onih državljana trećih zemalja na koje se primjenjuju odluke o vraćanju koje je izdala država članica, Agencija na vlastitu inicijativu ili na zahtjev te države članice pruža prikladnu tehničku i operativnu pomoć u obliku intervencije vraćanja. Takva se intervencija može sastojati od raspoređivanja timova za vraćanje u državu članicu domaćina koji pružaju pomoć u provedbi postupaka vraćanja i od organizacije operacija vraćanja iz države članice domaćina.
2. Agencija može pokrenuti intervencije vraćanja i u trećim zemljama na temelju smjernica iz višegodišnjeg ciklusa strateške politike ako ta treća zemlja zahtijeva dodatnu tehničku i operativnu pomoć u vezi sa svojim aktivnostima vraćanja. Takva intervencija može se sastojati od raspoređivanja timova za vraćanje u svrhu pružanja tehničke i operativne pomoći za aktivnosti vraćanja treće zemlje.
3. U okolnostima u kojima je država članica suočena s posebnim i nerazmjernim izazovima u provedbi svoje obveze vraćanja državljana trećih zemalja na koje se primjenjuju odluke o vraćanju, Agencija na vlastitu inicijativu ili na zahtjev te države članice pruža prikladnu tehničku i operativnu pomoć u obliku brze intervencije vraćanja. Brza intervencija vraćanja može se sastojati od brzog raspoređivanja timova za vraćanje u državu članicu domaćina koji pružaju pomoć u provedbi postupaka vraćanja i od organizacije operacija vraćanja iz države članice domaćina.
4. U kontekstu intervencije vraćanja izvršni direktor bez odgađanja sastavlja operativni plan u dogovoru s državom članicom domaćinom i državama članicama sudionicama. Primjenjuju se odgovarajuće odredbe članka 39.
5. Izvršni direktor u najkraćem mogućem roku donosi odluku o operativnom planu, a u slučaju iz stavka 2. u roku od pet radnih dana. Dotične države članice i Upravni odbor odmah se u pisanom obliku obavješćuje o odluci.
6. Agencija intervencije vraćanja financira ili sufinancira iz vlastitog proračuna u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju.

ODJELJAK 9.
KAPACITETI

Članak 55.
Stalne snage europske granične i obalne straže

1. Stalne snage europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja dio su Agencije. Te su stalne snage sastavljene od sljedećih triju kategorija osoblja u skladu s godišnjim planom raspoloživosti utvrđenim u Prilogu I.:
 - (a) kategorija 1.: operativni članovi osoblja Agencije zaposleni u skladu s člankom 94. stavkom 1. te raspoređeni u operativna područja u skladu s člankom 56.;
 - (b) kategorija 2.: operativno osoblje dugoročno upućeno iz država članica u Agenciju kao dio stalnih snaga u skladu s člankom 57.;

- (c) kategorija 3.: operativno osoblje iz država članica stavljeno Agenciji na raspolaganje za kratkoročno raspoređivanje kao dio stalnih snaga u skladu s člankom 58.
2. Agencija raspoređuje pripadnike stalnih snaga europske granične i obalne straže kao članove timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama, timova za vraćanje u zajedničkim operacijama, brzim intervencijama na granicama ili intervencijama vraćanja ili bilo kojim drugim relevantnim operativnim aktivnostima u državama članicama ili u trećim zemljama.
 3. U skladu s člankom 83. svi pripadnici stalnih snaga europske granične i obalne straže mogu izvršavati zadaće nadzora državne granice ili vraćanja, uključujući zadaće za koje su nužne izvršne ovlasti i koje su utvrđene mjerodavnim nacionalnim zakonodavstvom ili, kad je riječ o osoblju Agencije, u skladu s Prilogom II.
 4. Na prijedlog izvršnog direktora u kojem se uzimaju u obzir analiza rizika Agencije, rezultati procjene osjetljivosti i višegodišnji ciklus strateške politike, te na temelju broja i profila koji su Agenciji na raspolaganju među njezinim statutarnim osobljem i tekućim upućivanjima, Upravni odbor do 31. ožujka svake godine odlučuje:
 - (a) o broju operativnog osoblja prema posebnim profilima u okviru svake od triju kategorija osoblja stalnih snaga europske granične i obalne straže od kojih će se sljedeće godine sastavljati timovi;
 - (b) o konkretnim brojevima i posebnim profilima operativnog osoblja koje tijekom sljedeće godine treba biti upućeno Agenciji po državi članici u skladu s člankom 57. i imenovano u skladu s člankom 58.;
 - (c) okvirno višegodišnje planiranje profila za naredne godine kako bi se olakšalo dugoročno planiranje doprinosa država članica i zapošljavanje statutarne osoblja Agencije.
 5. Za potrebe članka 74. Agencija razvija i osigurava zapovjedne i nadzorne strukture za djelotvorno raspoređivanje stalnih snaga europske granične i obalne straže na državna područja trećih zemalja.
 6. Agencija može zaposliti do 4 % ukupnog broja pripadnika stalnih snaga europske granične i obalne straže kao osoblje s potpornim funkcijama u uspostavi stalnih snaga, planiranju njihovih operacija i upravljanju tim operacijama te u nabavi vlastite opreme Agencije.

Članak 56.

Statutarno osoblje Agencije u stalnim snagama europske granične i obalne straže

1. Agencija doprinosi stalnim snagama europske granične i obalne straže stavljanjem na raspolaganje svojeg statutarne osoblja (kategorija 1.) za raspoređivanje u operativna područja kao članova timova sa svim zadaćama i ovlastima, uključujući zadaću upotrebe vlastite opreme Agencije.
2. U skladu s člankom 62. stavkom 2. novi članovi osoblja nakon zapošljavanja prolaze puno osposobljavanje povezano s nadzorom državne granice ili vraćanjem, prema potrebi, u okviru namjenskih programa osposobljavanja koje osmišlja Agencija i koji se, na temelju sporazuma s odabranim državama članicama, provode na

specijaliziranim akademijama tih država članica. Trošak osposobljavanja u potpunosti pokriva Agencija.

3. Agencija osigurava da članovi njezina statutarnog osoblja tijekom njihova zaposlenja izvršavaju svoje dužnosti kao članovi timova u skladu s visokim standardima. Odgovarajući planovi osposobljavanja osmislić će se za svakog člana osoblja kako bi se osigurala njihova stalna stručna kvalifikacija za izvršavanje zadaća povezanih s nadzorom državne granice ili vraćanjem.
4. Ostali članovi osoblja zaposlenog u Agenciji koji nisu kvalificirani za izvršavanje funkcija povezanih s nadzorom državne granice ili vraćanjem raspoređuju se samo tijekom zajedničkih operacija za izvršavanje koordinacijskih i drugih povezanih zadaća. Oni nisu dio timova.

Članak 57.

Sudjelovanje država članica u stalnim snagama europske granične i obalne straže u okviru dugoročnog upućivanja

1. Države članice doprinose stalnim snagama europske granične i obalne straže upućivanjem operativnog osoblja Agenciji kao članova timova (kategorija 2.). Trajanje pojedinačnih upućivanja određuje se u skladu s člankom 93. stavkom 7. Kako bi se olakšala provedba sustava financijske potpore iz članka 61., upućivanje u pravilu započinje na početku kalendarske godine.
2. Svaka država članica odgovorna je za osiguravanje kontinuiranih doprinosa u smislu operativnog osoblja kao upućenih članova timova u skladu s Prilogom III.
3. Operativno osoblje upućeno Agenciji ima iste zadaće i ovlasti kao članovi timova. Država članica koja je uputila to operativno osoblje smatra se njihovom matičnom državom članicom. Tijekom upućivanja o lokaciji/lokacijama i trajanju raspoređivanja upućenih članova timova odlučuje izvršni direktor u skladu s operativnim potrebama.
4. Svaka država članica do 30. lipnja svake godine imenuje svoje operativno osoblje za upućivanje u skladu s konkretnim brojevima i posebnim profilima o kojima Upravni odbor donese odluku za sljedeću godinu kako je navedeno u članku 55. stavku 4. Agencija može provjeriti odgovara li operativno osoblje koje predlažu države članice definiranim profilima i ima li potrebne jezične vještine. Agencija do 15. rujna svake godine prihvaća predložene kandidate ili zahtijeva da država članica predloži drugog kandidata za upućivanje u slučaju nesukladnosti s traženim profilima, nedostatne razine jezičnih vještina, protupravnog postupanja ili povrede primjenjivih pravila tijekom prethodnih raspoređivanja.
5. Ako zbog više sile pojedinačni član operativnog osoblja ne može biti upućen ili ne može nastaviti svoje upućenje, dotična država članica osigurava zamjenu drugim članom operativnog osoblja koji odgovara traženom profilu.

Članak 58.

Sudjelovanje država članica u stalnim snagama europske granične i obalne straže u okviru kratkoročnih raspoređivanja

1. Uz upućivanja u skladu s člankom 57. države članice do 30. lipnja svake godine doprinose stalnim snagama europske granične i obalne straže imenovanjem službenika graničnog nadzora i ostalog relevantnog osoblja na nacionalni popis

operativnog osoblja za kratkoročna raspoređivanja (kategorija 3.) u skladu s doprinosima navedenima u Prilogu IV. i u skladu s konkretnim brojevima i profilima o kojima Upravni odbor donese odluku za sljedeću godinu kako je navedeno u članku 55. stavku 4. Nacionalni popisi imenovanog operativnog osoblja dostavljaju se Agenciji. Plaćanje troškova osoblja raspoređenog u skladu s ovim člankom izvršava se u skladu s odredbama iz članka 46. stavka 2.

2. Svaka država članica odgovorna je osigurati da imenovano operativno osoblje bude dostupno na zahtjev Agencije u skladu s aranžmanima određenima u ovom članku. Svaki član operativnog osoblja mora biti na raspolaganju u razdoblju od najviše četiri mjeseca u jednoj kalendarskoj godini.
3. Agencija može provjeriti odgovara li operativno osoblje koje države članice imenuju za kratkoročno raspoređivanje definiranim profilima i ima li potrebne jezične vještine. Agencija može od države članice zatražiti da ukloni člana operativnog osoblja s nacionalnog popisa u slučaju nesukladnosti s traženim profilima, nedostatne razine jezičnih vještina, protupravnog postupanja ili povrede primjenjivih pravila tijekom prethodnih raspoređivanja.
4. Agencija do 31. srpnja svake godine zahtijeva doprinos država članica u smislu njihovih pojedinačnih članova operativnog osoblja za zajedničke operacije za sljedeću godinu. O razdobljima pojedinačnog raspoređivanja odlučuje se u godišnjim bilateralnim pregovorima i sporazumima između Agencije i država članica. Međutim, kao konačni rezultat države članice stavljaju na raspolaganje operativno osoblje raspoloživo za raspoređivanje u skladu s brojevima i profilima utvrđenima u zahtjevu Agencije.
5. Ako zbog više sile pojedinačni član operativnog osoblja ne može biti raspoređen u skladu sa sporazumima, dotična država članica osigurava zamjenu članom operativnog osoblja s popisa koji odgovara traženom profilu.
6. U slučaju povećanih potreba za pojačanjem za tekuću zajedničku operaciju ili potrebe za pokretanjem nove zajedničke operacije koja nije utvrđena u godišnjem programu rada i odgovarajućem rezultatu godišnjih bilateralnih pregovora izvršni direktor bez odgađanja obavješćuje države članice o dodatnim potrebama i navodi moguće brojeve operativnog osoblja i profila koje treba osigurati svaka država članica. Nakon što izvršni direktor i država članica domaćin postignu dogovor o izmijenjenom operativnom planu ili, prema potrebi, novom operativnom planu, izvršni direktor daje službeni zahtjev za broj i profile operativnog osoblja. Odgovarajući članovi timova raspoređuju se iz svake države članice u roku od 20 radnih dana od tog službenog zahtjeva.
7. Ako analiza rizika ili bilo koja dostupna procjena osjetljivosti pokaže da se država članica suočava sa situacijom koja bi znatno utjecala na izvršavanje nacionalnih zadaća, njezin doprinos smanjuje se na polovinu njezina doprinosa za tu godinu utvrđenog u Prilogu IV. Ako se država članica pozove na takvu iznimnu situaciju, Agenciji pisanim putem dostavlja sveobuhvatne razloge i informacije o stanju, čiji se sadržaj uključuje u izvješće iz članka 65.
8. Trajanje raspoređivanja za konkretnu operaciju utvrđuje matična država članica, ali ono u svakom slučaju ne smije biti kraće od 30 dana, osim ako operacija čiji je raspoređivanje dio traje kraće od 30 dana.

Članak 59.

***Preispitivanje funkcioniranja stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE
STRAŽE na sredini programskog razdoblja***

1. Komisija do 31. lipnja 2024. posebno na temelju izvješća iz članka 65. provodi preispitivanje funkcioniranja stalnih snaga europske granične i obalne straže na sredini razdoblja te u tom preispitivanju ocjenjuje njihov ukupni broj i sastav. U reviziji se uzima u obzir razvoj statutarne osoblja za doprinos Agencije ili bilo koje znatne promjene kapaciteta država članica koje utječu na njihovu sposobnost da daju doprinos stalnim snagama.
2. Tom se preispitivanju na sredini programskog razdoblja prema potrebi prilažu odgovarajući prijedlozi za izmjene priloga I., III. i IV.

Članak 60.

Područni uredi

1. Agencija može uz suglasnost države članice domaćina uspostaviti područne urede na njezinu državnom području kako bi se olakšala i poboljšala koordinacija operativnih aktivnosti, uključujući aktivnosti u području vraćanja, koje Agencija organizira u toj državi članici ili susjednoj regiji te kako bi se osiguralo djelotvorno upravljanje ljudskim i tehničkim resursima Agencije. Područni uredi privremeni su objekti uspostavljeni za razdoblje tijekom kojeg su potrebni Agenciji za izvršavanje znatnih operativnih aktivnosti u toj državi članici ili dotičnoj susjednoj regiji. To se razdoblje može produljiti prema potrebi.
2. Agencija i država članica domaćin u kojoj se uspostavi područni ured nastoje poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale najbolje moguće uvjete potrebne za izvršavanje zadaća dodijeljenih područnom uredu.
3. Područni uredi prema potrebi izvršavaju sljedeće zadaće:
 - (a) pružaju operativnu i logističku potporu te osiguravaju koordinaciju aktivnosti Agencije u dotičnim operativnim područjima;
 - (b) pružaju operativnu potporu državi članici u dotičnim operativnim područjima;
 - (c) prate aktivnosti timova Agencije i podnose redovita izvješća sjedištu;
 - (d) surađuju s državom članicom domaćinom ili više njih u pogledu svih pitanja povezanih s praktičnom provedbom operativnih aktivnosti koje Agencija organizira u toj državi članici ili tim državama članicama, uključujući sva dodatna pitanja koja su mogla nastati tijekom tih aktivnosti;
 - (e) podupiru koordinatora iz članka 45. u njegovoj suradnji s državama članicama sudionicama na svim pitanjima povezanim s njihovim doprinosom operativnim aktivnostima koje organizira Agencija i, prema potrebi, povezuju se sa sjedištem;
 - (f) podupiru koordinatora u olakšavanju, prema potrebi, koordinacije i komunikacije među timovima Agencije i relevantnim tijelima države članice domaćina;

- (g) organiziraju logističku potporu povezanu s raspoređivanjem članova timova te raspoređivanjem i upotrebom tehničke opreme;
 - (h) pružaju svu ostalu logističku potporu u operativnom području za koje su nadležni radi olakšavanja neometane provedbe operativnih aktivnosti koje organizira Agencija;
 - (i) podupiru časnika Agencije za vezu kako bi se utvrdili svi postojeći ili budući izazovi za upravljanje granicama u području za koje su nadležni ili za provedbu pravne stečevine u području vraćanja te podnose redovita izvješća sjedištu;
 - (j) osiguravaju djelotvorno upravljanje vlastitom opremom Agencije u područjima obuhvaćenima njezinim aktivnostima, uključujući moguću registraciju te opreme, njezino dugoročno održavanje i svu potrebnu logističku potrebu.
4. Svakim područnim uredom upravlja predstavnik Agencije kojeg imenuje izvršni direktor. Imenovani voditelj područnog ureda nadzire cjelokupni rad ureda i djeluje kao jedinstvena točka za kontakt sa sjedištem.
5. Upravni odbor na prijedlog izvršnog direktora donosi odluku o uspostavi, sastavu, trajanju i, prema potrebi, mogućem produljenju trajanja područnog ureda uzimajući pritom u obzir mišljenje Komisije te suglasnost države članice na čijem se državnom području nalazi taj područni ured. Upravni odbor donosi odluku dvotrećinskom većinom svih članova s pravom glasa.
6. Izvršni direktor Upravnom odboru izvješćuje na tromjesečnoj razini o aktivnostima područnih ureda. Aktivnosti područnih ureda opisuju se u zasebnom odjeljku godišnjeg izvješća o aktivnostima iz članka 98. stavka 2. točke 10.

Članak 61.

Financijska potpora razvoju stalnih snaga europske granične i obalne straže

1. Države članice imaju pravo primati sredstva u obliku financiranja koje nije povezano s troškovima na godišnjoj osnovi radi potpore razvoju ljudskih resursa kako bi se osigurali njihovi doprinosi stalnim snagama europske granične i obalne straže u skladu s prilogima III. i IV., u skladu s člankom 125. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, a ta se sredstva isplaćuju nakon kraja dotične godine i podložno ispunjavanju uvjeta utvrđenih u skladu sa stavcima 3. i 4. To se financiranje temelji na referentnom iznosu kako je utvrđen u stavku 2. i iznosi:
- (a) 100 % referentnog iznosa pomnoženo s brojem službenika graničnog nadzora ili drugih službenika godišnje navedenih za upućivanje u skladu s Prilogom III.;
 - (b) 30 % referentnog iznosa pomnoženo s brojem službenika graničnog nadzora ili drugih službenika djelotvorno raspoređenih u skladu s člankom 58. unutar ograničenja određenog u Prilogu IV.
2. Referentni iznos iz stavka 1. jednak je godišnjoj osnovnoj plaći člana ugovornog osoblja funkcijske skupine III., razreda 8., 1. stupnja kako je definirana u skladu s člankom 93. Uvjeta zaposlenja ostalih službenika Europske unije (CEOS) te podliježe korekcijskom koeficijentu primjenjivom na dotičnu državu članicu.

3. Godišnje plaćanje iznosa iz stavka 1. točke (a) izvršava se uz uvjet da države članice na odgovarajući način povećavaju svoje ukupno nacionalno osoblje graničnih straža zapošljavanjem novih službenika graničnog nadzora i drugih službenika u dotičnom razdoblju. Relevantne informacije za potrebe izvješćivanja dostavljaju se Agenciji u okviru godišnjih bilateralnih pregovora te se provjeravaju u okviru procjene osjetljivosti sljedeće godine. Godišnje plaćanje iznosa iz stavka 1. točke (b) izvršava se u vezi s brojem službenika graničnog nadzora ili drugih službenika koji su djelotvorno raspoređeni najmanje četiri mjeseca u skladu s člankom 58. unutar ograničenja određenog u Prilogu IV.
4. Komisija donosi detaljna pravila za načine godišnjeg plaćanja i praćenje primjenjivih uvjeta iz stavka 3. provedbenim aktom u skladu s postupkom iz članka 117. stavka 3.

Članak 62.

Osposobljavanje

1. Agencija, uzimajući u obzir plan kapaciteta naveden u članku 9. stavku 4., ako je dostupan, u suradnji s odgovarajućim subjektima za osposobljavanje država članica te, prema potrebi, EASO-om i Agencijom Europske unije za temeljna prava razvija posebne alate za osposobljavanje, uključujući posebno osposobljavanje za zaštitu djece i ostalih osoba u ranjivom položaju. Ona službenicima graničnog nadzora, stručnjacima za vraćanje i drugom relevantnom osoblju koji su pripadnici stalnih snaga europske granične i obalne straže osigurava daljnje osposobljavanje relevantno za njihove zadaće i ovlasti. Stručnjaci iz osoblja Agencije s tim službenicima graničnog nadzora i ostalim članovima timova provode redovite vježbe u skladu s rasporedom za daljnje osposobljavanje i vježbe navedenim u godišnjem programu rada Agencije.
2. Agencija osigurava da svi članovi osoblja zaposleni u svojstvu operativnog osoblja stalnih snaga europske granične i obalne straže završe odgovarajuće osposobljavanje u području mjerodavnog prava Unije i međunarodnog prava, uključujući osposobljavanje o temeljnim pravima, pristupu međunarodnoj zaštiti i, prema potrebi, traganju i spašavanju, prije njihova početnog raspoređivanja u operativnim aktivnostima koje organizira Agencija. U tu svrhu Agencija na temelju sporazuma s odabranim državama članicama provodi potrebne programe osposobljavanja na njihovim nacionalnim akademijama. Trošak osposobljavanja u potpunosti pokriva Agencija.
3. Agencija poduzima potrebne inicijative kako bi osigurala da sve operativno osoblje država članica koje sudjeluje u timovima stalnih snaga europske granične i obalne straže završi osposobljavanje u području mjerodavnog prava Unije i međunarodnog prava, uključujući osposobljavanje o temeljnim pravima, pristupu međunarodnoj zaštiti i, prema potrebi, traganju i spašavanju, prije njihova sudjelovanja u operativnim aktivnostima koje organizira Agencija.
4. Agencija poduzima potrebne inicijative kako bi osigurala osposobljavanje za osoblje koje je uključeno u zadaće povezane s vraćanjem i koje je dodijeljeno stalnim snagama europske granične i obalne straže i skupini iz članka 52. Agencija osigurava da njezino osoblje i cjelokupno osoblje koje sudjeluje u operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja prije sudjelovanja u operativnim aktivnostima koje organizira Agencija završi osposobljavanje u području mjerodavnog prava Unije i međunarodnog prava, uključujući temeljna prava i pristup međunarodnoj zaštiti.

5. Agencija utvrđuje i dalje razvija zajednički osnovni izvedbeni program za osposobljavanje službenika graničnog nadzora i osigurava osposobljavanje na europskoj razini za instruktore nacionalnih službenika graničnog nadzora država članica, uključujući u vezi s temeljnim pravima, pristupom međunarodnoj zaštiti i mjerodavnim pomorskim pravom, kao i zajednički program osposobljavanja osoblja uključenog u zadaće povezane s vraćanjem. Svrha zajedničkog osnovnog izvedbenog programa promicanje je najviših standarda i najboljih praksi pri provedbi zakonodavstva Unije o upravljanju granicama i vraćanju. Agencija sastavlja zajednički osnovni izvedbeni program za osposobljavanje nakon savjetovanja sa savjetodavnim forumom i službenikom za temeljna prava. Države članice zajednički osnovni izvedbeni program za osposobljavanje uključuju u osposobljavanje koje pružaju svojim nacionalnim službenicima graničnog nadzora i osoblju uključenom u zadaće povezane s vraćanjem.
6. Agencija službenicima nadležnih nacionalnih službi država članica i, prema potrebi, trećih zemalja nudi i dodatne tečajeve i seminare o pitanjima koja se odnose na nadzor vanjskih granica i vraćanje državljana trećih zemalja.
7. Agencija može organizirati aktivnosti osposobljavanja u suradnji s državama članicama i trećim zemljama na njihovu državnom području.
8. Agencija uspostavlja program razmjene kojim se službenicima graničnog nadzora koji sudjeluju u njezinim timovima te osoblju koje sudjeluje u europskim timovima za intervencije vraćanja omogućuje da, radom sa službenicima graničnog nadzora i osobljem uključenim u zadaće povezane s vraćanjem u državi članici koja nije njihova, iz iskustava i najbolje prakse u inozemstvu steknu potrebna stručna znanja i iskustva.

Članak 63.

Nabava ili zakup tehničke opreme

1. Agencija može nabaviti, samostalno ili u suvlasništvu s državom članicom, ili zakupiti tehničku opremu koja se raspoređuje tijekom zajedničkih operacija, pilot-projekata, brzih intervencija na granicama, aktivnosti u području vraćanja, uključujući operacije vraćanja, intervencije vraćanja, u okviru raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama ili projekata tehničke pomoći u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju.
2. Na prijedlog izvršnog direktora nakon pozitivnog mišljenja Komisije Upravni odbor utvrđuje sveobuhvatnu višegodišnju strategiju razvoja vlastitih tehničkih kapaciteta uzimajući u obzir višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama, uključujući plan kapaciteta naveden u članku 9. stavku 4. ovisno o dostupnosti te proračunska sredstva stavljena na raspolaganje za te potrebe u višegodišnjem financijskom okviru.

Strategija je popraćena detaljnim planom provedbe u kojem je utvrđen vremenski raspored za nabavu ili zakup, planiranje nabave i ublažavanje rizika. Ako strategija i plan nisu u skladu s mišljenjem Komisije, Agencija Komisiji šalje opravdanje svojih odluka. Nakon donošenja strategije plan provedbe postaje dio višegodišnje programske komponente programskog dokumenta iz članka 98. stavka 2. točke (k).
3. Agencija može nabaviti tehničku opremu odlukom izvršnog direktora uz savjetovanje s Upravnim odborom te u skladu s primjenjivim pravilima o javnoj

nabavi. Prije svake nabave ili zakupa opreme koji uključuju znatne troškove za Agenciju provodi se temeljita analiza potreba te analiza troškova i koristi. Svaki takav izdatak predviđa se u proračunu Agencije koji donosi Upravni odbor.

4. Ako Agencija nabavlja ili uzima u zakup veću tehničku opremu kao što su zrakoplovi, helikopteri ili plovila, primjenjuju se sljedeći uvjeti:
 - (a) u slučaju nabave od strane Agencije ili suvlasništva, Agencija dogovara s jednom državom članicom da ta država članica registrira opremu u skladu sa zakonodavstvom koje se primjenjuje u toj državi članici;
 - (b) u slučaju zakupa, oprema se registrira u državi članici.
5. Na temelju standardnog sporazuma koji sastavlja Agencija, a odobrava Upravni odbor, država članica u kojoj se oprema registrira i Agencija usuglašavaju uvjete kojima se osigurava operabilnost opreme. U slučaju suvlasništva nad resursima ti se uvjeti primjenjuju i na razdoblja potpune dostupnosti resursa za Agenciju te se njima određuje upotreba opreme, uključujući posebne odredbe o brzom raspoređivanju tijekom brzih intervencija na granicama.
6. Ako Agencija ne raspolaže potrebnim kvalificiranim statutarnim osobljem, država članica u kojoj se oprema registrira ili dobavljač tehničke opreme osiguravaju potrebne stručnjake i tehničko osoblje koji tehničkom opremom upravljaju na zakonski ispravan i siguran način. U tom slučaju, tehnička oprema koja je u isključivom vlasništvu Agencije stavlja se na raspolaganje Agenciji na njezin zahtjev i država članica u kojoj se oprema registrira ne može se pozvati na izvanrednu situaciju iz članka 64. stavka 8.

Članak 64.

Pričuva tehničke opreme

1. Agencija za potrebe svojih operativnih aktivnosti uspostavlja i vodi središnju evidenciju opreme u pričuvi tehničke opreme koja se sastoji od opreme koja je u vlasništvu država članica ili Agencije i opreme koja je u suvlasništvu država članica i Agencije.
2. Oprema u isključivom vlasništvu Agencije u potpunosti je dostupna za raspoređivanje u bilo kojem trenutku, kao što je navedeno u članku 63. stavku 5.
3. Oprema u suvlasništvu Agencije u udjelu većem od 50 % također je dostupna za raspoređivanje u skladu sa sporazumom između države članice i Agencije navedenom u članku 64. stavku 5.
4. Agencija osigurava kompatibilnost i interoperabilnost opreme navedene u pričuvi tehničke opreme.
5. U tu svrhu ona definira tehničke standarde koje oprema mora ispunjavati kako bi se prema potrebi raspoređivala u aktivnostima Agencije. Oprema koju Agencija treba nabaviti, samostalno ili kao suvlasnik, i oprema u vlasništvu država članica navedena u pričuvi tehničke opreme, mora ispunjavati navedene tehničke standarde.
6. Na prijedlog izvršnog direktora uzimajući u obzir analizu rizika i rezultate procjena osjetljivosti Agencije Upravni odbor do 31. ožujka utvrđuje minimalnu količinu tehničke opreme potrebnu za ispunjavanje potreba Agencije tijekom sljedeće godine, posebno u vezi s provedbom zajedničkih operacija, raspoređivanjem timova za potporu upravljanju migracijama, brzim intervencijama na granicama te aktivnostima

u području vraćanja, uključujući operacije vraćanja i intervencije vraćanja. Vlastita oprema Agencije uključena je u minimalnu količinu tehničke opreme. Istom se odlukom utvrđuju pravila za raspoređivanje tehničke opreme u operativnim aktivnostima.

Ako se pokaže da je minimalna količina tehničke opreme nedostatna za provedbu operativnog plana dogovorenog za takve aktivnosti, Agencija ga revidira u skladu s opravdanim potrebama i sporazumom s državama članicama.

7. Pričuva tehničke opreme sadržava minimalnu količinu opreme za koju je Agencija utvrdila da joj je potrebna prema vrsti tehničke opreme. Oprema navedena u pričuvi tehničke opreme raspoređuje se tijekom zajedničkih operacija, raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama, pilot-projekata, brzih intervencija na granicama, operacija vraćanja ili intervencija vraćanja.
8. Pričuva tehničke opreme uključuje pričuvu opreme za brzu reakciju koja sadržava ograničenu količinu opreme potrebne za moguće brze intervencije na granicama. Doprinosi država članica pričuvi opreme za brzu reakciju planiraju se u skladu s godišnjim bilateralnim pregovorima i sporazumima navedenima u stavku 8. Kada je riječ o opremi s popisa iz te pričuve, države članice ne mogu se pozvati na izvanrednu situaciju iz stavka 8.

Oprema s tog popisa šalje se na destinaciju za raspoređivanje što je prije moguće, a svakako najkasnije deset dana nakon datuma na koji je dogovoren operativni plan.

Agencija toj pričuvi doprinosi opremom koju ima na raspolaganju kao što je navedeno u članku 63. stavku 1.

9. Države članice doprinose pričuvi tehničke opreme. Doprinos država članica pričuvi i raspored tehničke opreme za posebne operacije planiraju se na temelju godišnjih bilateralnih pregovora i sporazuma između Agencije i država članica. U skladu s tim sporazumima i u mjeri u kojoj ona čini dio minimalne količine tehničke opreme za predmetnu godinu, države članice na zahtjev Agencije stavljaju svoju tehničku opremu na raspolaganje za raspoređivanje, osim ako su suočene s izvanrednom situacijom koja znatno utječe na obavljanje nacionalnih zadaća. Ako se država članica pozove na takvu izvanrednu situaciju, Agenciji u pisanom obliku dostavlja sveobuhvatno obrazloženje i informacije o situaciji, čiji se sadržaj prilaže izvješću iz stavka 13. Takav zahtjev Agencije podnosi se najmanje 45 dana prije planiranog raspoređivanja glavne tehničke opreme i 30 dana prije planiranog raspoređivanja druge opreme. Doprinosi pričuvi tehničke opreme preispituju se svake godine.
10. Upravni odbor na prijedlog izvršnog direktora svake godine odlučuje o pravilima u vezi s tehničkom opremom, uključujući potrebne ukupne minimalne količine prema vrsti tehničke opreme, uvjete raspoređivanja i povrat troškova, kao i o ograničenoj količini tehničke opreme za pričuvu opreme za brzu reakciju. Za potrebe proračuna Upravni odbor mora tu odluku donijeti do 31. ožujka svake godine.
11. U slučaju brze intervencije na granicama na odgovarajući način primjenjuje se članak 40. stavak 11.
12. Ako nakon utvrđivanja minimalne količine tehničke opreme dođe do neočekivane potrebe za tehničkom opremom za zajedničku operaciju ili brzu intervenciju na granicama, a tu potrebu nije moguće zadovoljiti iz pričuve tehničke opreme ili pričuve opreme za brzu reakciju, države članice, kada je to moguće, na *ad hoc* osnovi

Agenciji na njezin zahtjev stavljaju tehničku opremu na raspolaganje za raspoređivanje.

13. Izvršni direktor redovito izvješćuje Upravni odbor o sastavu i rasporedu opreme koja je dio pričuve tehničke opreme. Ako se ne dosegne minimalna količina tehničke opreme potrebne u pričuvi, izvršni direktor o tome bez odgađanja obavješćuje Upravni odbor. Upravni odbor hitno donosi odluku o prioritetnom raspoređivanju tehničke opreme i poduzima odgovarajuće mjere za uklanjanje nedostatka. Upravni odbor obavješćuje Komisiju o nedostatku i o mjerama koje je poduzeo. Komisija o tome i o svojoj ocjeni zatim obavješćuje Europski parlament i Vijeće.
14. Države članice registriraju u pričuvi tehničke opreme sva prijevozna sredstva i operativnu opremu kupljene u okviru posebnih mjera Fonda za unutarnju sigurnost u skladu s člankom 7. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 515/2014 Europskog parlamenta i Vijeća⁴³ ili, ako je to relevantno, iz drugih namjenskih sredstava Unije koja su stavljena na raspolaganje državama članicama za povećanje operativnog kapaciteta Agencije. Ta tehnička oprema čini dio minimalne količine tehničke opreme za predmetnu godinu.

Države članice tehničku opremu sufinanciranu u okviru posebnih djelovanja Fonda za unutarnju sigurnost ili bilo kojih drugih namjenskih sredstava Unije stavljaju Agenciji na raspolaganje za raspoređivanje na njezin zahtjev u okviru godišnjih bilateralnih pregovora. Svaki pojedini dio opreme stavlja se na raspolaganje na razdoblje od najmanje pet mjeseci. U slučaju operacije iz članka 40. ili članka 43. ove Uredbe one se ne mogu pozvati na izvanrednu situaciju iz stavka 8. ovog članka.
15. Agencija vodi evidenciju o pričuvi tehničke opreme kako slijedi:
 - (a) razvrstavanje prema vrsti opreme i vrsti operacije;
 - (b) razvrstavanje s obzirom na vlasnika (država članica, agencija, ostalo);
 - (c) ukupna potrebna količina opreme;
 - (d) zahtjevi u vezi s osobljem, ako je to primjenjivo;
 - (e) druge informacije, kao što su pojediniosti o registraciji, zahtjevi u vezi s prijevozom i održavanjem, primjenjivi nacionalni izvozni režimi, tehničke upute ili druge informacije relevantne za pravilnu uporabu opreme;
 - (f) informacija o tome je li pojedini dio opreme financiran sredstvima Unije.
16. Agencija u cijelosti financira raspoređivanje tehničke opreme koja je dio minimalne količine tehničke opreme koju osigurava predmetna država članica za predmetnu godinu. Raspoređivanje tehničke opreme koja nije dio minimalne količine tehničke opreme Agencija sufinancira do najviše 100 % prihvatljivih troškova, uzimajući pritom u obzir posebne okolnosti država članica koje raspoređuju takvu tehničku opremu.

⁴³ Uredba (EU) br. 515/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju, u okviru Fonda za unutarnju sigurnost, instrumenta za financijsku potporu u području vanjskih granica i viza i stavljanju izvan snage Odluke br. 574/2007/EZ (SL L 150, 20.5.2014., str. 143.).

Članak 65.

Izvrješćivanje o kapacitetima Agencije

1. Na prijedlog izvršnog direktora Upravni odbor donosi i dostavlja Europskom parlamentu, Vijeću i Europskoj komisiji godišnje izvješće o provedbi članaka 52., 56., 57., 58., 63. i 64.
2. To izvješće posebno uključuje:
 - (a) broj pripadnika operativnog osoblja koje je svaka država članica dodijelila stalnim snagama europske granične i obalne straže te skupini promatrača prisilnog vraćanja;
 - (b) broj pripadnika operativnog osoblja koje je stalnim snagama europske granične i obalne straže dodijelila Agencija;
 - (c) broj pripadnika operativnog osoblja koje je svaka država članica stvarno rasporedila iz stalnih snaga europske granične i obalne straže prema profilu tijekom prethodne godine;
 - (d) količinu tehničke opreme koju su svaka država članica i Agencija dodijelile pričuvi tehničke opreme;
 - (e) količinu tehničke opreme koju su svaka država članica i Agencija rasporedile tijekom prethodne godine iz pričuve tehničke opreme, uz posebno navođenje
 - (f) obveze u pogledu pričuve opreme za brzu reakciju i raspoređivanje iz te pričuve;
 - (g) razvoj vlastitih ljudskih i tehničkih kapaciteta Agencije.
3. U tom se izvješću navodi popis država članica koje su se u prethodnoj godini pozvale na izvanrednu situaciju iz članka 58. stavka 7. i članka 64. stavka 8. te razlozi i informacije koje su dotične države iznijele.
4. Radi osiguranja transparentnosti Upravni odbor obavješćuje se svaka tri mjeseca o elementima navedenima u stavku 2. u pogledu tekuće godine.

Članak 66.

Istraživanja i inovacije

1. Agencija proaktivno prati aktivnosti istraživanja i inovacija koje su relevantne za europsko integrirano upravljanje granicama, uključujući upotrebu napredne tehnologije nadzora, te doprinosi tim aktivnostima, uzimajući u obzir plan kapaciteta iz članka 9. stavka 4. Agencija dostavlja rezultate tih istraživanja Europskom parlamentu, državama članicama i Komisiji u skladu s člankom 50. Ona može te rezultate prema potrebi upotrijebiti u zajedničkim operacijama, brzim intervencijama na granicama, operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja.
2. Agencija, uzimajući u obzir plan kapaciteta iz članka 9. stavka 4., pomaže državama članicama i Komisiji u utvrđivanju ključnih tema istraživanja. Agencija pomaže državama članicama i Komisiji u sastavljanju i provedbi relevantnih okvirnih programa Unije za aktivnosti istraživanja i inovacija.

3. Agencija provodi dijelove Okvirnog programa za istraživanja i inovacije koji se odnose na sigurnost granica. U tu svrhu, i ako joj je Komisija delegirala odgovarajuće ovlasti, Agencija ima sljedeće zadaće:
 - (a) upravljanje pojedinim fazama provedbe programa i pojedinim fazama posebnih projekata na temelju relevantnih programa rada koje je donijela Komisija;
 - (b) donošenje instrumenata izvršenja proračuna za prihode i rashode te provođenje svih operacija koje su potrebne za upravljanje programom;
 - (c) pružanje potpore pri provedbi programa.
4. Agencija može planirati i provoditi pilot-projekte koji se odnose na pitanja obuhvaćena ovom Uredbom.

Članak 67.
Uspostava planova

1. Planovi koji su dio integriranog planiranja za upravljanje granicama i vraćanje iz članka 9. uspostavljaju se u skladu sa stavcima 2., 3. i 4.
2. Države članice i Agencija uspostavljaju operativne planove za upravljanje granicama i vraćanje. Operativni planovi država članica povezani s dijelovima granica kojima je pripisana visoka ili kritična razina učinka uspostavljaju se u suradnji sa susjednim državama članicama i s Agencijom. Za aktivnosti Agencije operativno planiranje za sljedeću godinu definira se u prilogu jedinstvenom programskom dokumentu iz članka 100. te za svaku posebnu operativnu aktivnost u okviru operativnog plana iz članka 39. i članka 75. stavka 3.
3. Države članice donose plan za nepredviđene događaje za upravljanje njihovim granicama i vraćanje. U skladu s nacionalnom strategijom za integrirano upravljanje granicama, u planovima za nepredviđene događaje opisuju se sve potrebne mjere i resursi za moguće jačanje kapaciteta, uključujući logistiku i potporu na nacionalnoj razini te od Agencije.

Odgovarajuće scenarije i dio planova za nepredviđene događaje za koje je potrebna dodatna potpora europske granične i obalne straže zajedno pripremaju svaka pojedinačna država članica i Agencija u bliskoj suradnji sa susjednim državama članicama.
4. Države članice donose plan za razvoj kapaciteta za upravljanje granicama i vraćanje u skladu sa svojim nacionalnim strategijama za integrirano upravljanje granicama. U planu za razvoj kapaciteta opisuju se predviđeni scenarij i povezani srednjoročni do dugoročni razvoj nacionalnih kapaciteta za upravljanje granicama i vraćanje.

Nacionalni plan za razvoj kapaciteta usmjeren je posebno na politiku zapošljavanja i osposobljavanja službenika graničnog nadzora i stručnjaka za vraćanje, nabavu i održavanje opreme te potrebne istraživačke i razvojne aktivnosti i odgovarajuće financijske aspekte.
5. Agencija izrađuje sažetak nacionalnih planova za razvoj kapaciteta i višegodišnju strategiju za nabavu opreme Agencije iz članka 63. te višegodišnje planiranje profila za stalne snage europske granične i obalne straže.

Agencija taj sažetak dostavlja državama članicama i Komisiji radi utvrđivanja mogućih sinergija i mogućnosti suradnje u različitim područjima obuhvaćenima planovima za razvoj kapaciteta, uključujući zajedničke nabave. Na temelju utvrđenih sinergija Agencija može pozvati države članice da sudjeluju u daljnjim aktivnostima suradnje.

6. Plan za razvoj kapaciteta iz članka 9. stavka 4. predlaže izvršni direktor na temelju sažetka nacionalnih planova za razvoj kapaciteta, uzimajući pritom u obzir, među ostalim, rezultate analize rizika i procjena osjetljivosti provedenih u skladu s člankom 33. te vlastite višegodišnje planove Agencije.
7. Metodologiju i postupak utvrđivanja scenarija iz stavka 2. te planova iz stavaka 3., 4. i 5. donosi Upravni odbor Agencije na prijedlog izvršnog direktora.

ODJELJAK 10.

EUROPSKI SUSTAV ZA INFORMACIJE O PUTOVANJIMA I ODOBRAVANJE PUTOVANJA (ETIAS)

Članak 68.

Uspostava središnje jedinice ETIAS-a

1. Osniva se središnja jedinica ETIAS-a.
2. Agencija osigurava uspostavu i rad središnje jedinice ETIAS-a iz članka 7. [Uredbe o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS)].

ODJELJAK 11.

SURADNJA

PODODJELJAK 1.

SURADNJA UNUTAR EU-A

Članak 69.

Suradnja Agencije s institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te međunarodnim organizacijama

1. Agencija surađuje s institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije te međunarodnim organizacijama unutar njihovih pravnih okvira i upotrebljava postojeće informacije, kapacitete i sustave dostupne u okviru EUROSUR-a.

U skladu sa stavkom 1. Agencija posebno surađuje sa sljedećim subjektima:

- (a) Komisijom i Europskom službom za vanjsko djelovanje;
- (b) Europskim policijskim uredom (Europol);
- (c) Agencijom Europske unije za azil;
- (d) Agencijom Europske unije za temeljna prava;
- (e) Europskom jedinicom za pravosudnu suradnju (Eurojust);
- (f) Satelitskim centrom Europske unije;

- (g) Europskom agencijom za pomorsku sigurnost i Europskom agencijom za kontrolu ribarstva;
 - (h) Europskom agencijom za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde;
 - (i) Europskom agencijom za sigurnost zračnog prometa i mrežnim upraviteljem uspostavljenima na temelju Uredbe (EU) br. 677/2011 o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom (ATM);
 - (j) Centrom za pomorske analize i operacije u vezi s opojnim drogama (MAOC-N);
 - (k) misijama i operacijama u okviru zajedničke sigurnosne i obrambene politike.
2. Suradnja iz stavka 1. odvija se u okviru radnih dogovora sklopljenih sa subjektima iz stavka 1. Komisija mora prethodno odobriti te dogovore. Agencija u svakom slučaju obavješćuje Europski parlament o svakom takvom dogovoru.
 3. U pogledu postupanja s klasificiranim podacima, u tim se sporazumima predviđa da dotično tijelo, ured ili agencija Unije ili međunarodna organizacija poštuju sigurnosna pravila i standarde istovjetne onima koje primjenjuje Agencija. Posjet radi ocjene provest će se prije sklapanja dogovora te će Komisija biti obaviještena o ishodu posjeta radi ocjene.
 4. Pri provedbi aktivnosti u skladu s ovom Uredbom Agencija surađuje s Komisijom i, ako je to relevantno, s državama članicama i Europskom službom za vanjsko djelovanje. Iako je to izvan područja primjene ove Uredbe, ona se uključuje u takvu suradnju i u aktivnostima koje se odnose na područje carine, uključujući upravljanje rizicima, ako se te aktivnosti mogu međusobno podupirati. Tom se suradnjom ne dovode u pitanje postojeće nadležnosti Komisije, Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te država članica.
 5. Institucije, tijela, uredi i agencije Unije te međunarodne organizacije iz stavka 1. informacije koje su primili od Agencije upotrebljavaju isključivo u okviru granica svoje nadležnosti i u mjeri u kojoj poštuju temeljna prava, uključujući zahtjeve u vezi sa zaštitom podataka. Daljnje prosljeđivanje ili drugo priopćavanje osobnih podataka, koje je obradila Agencija, drugim institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije podliježe posebnim radnim dogovorima u vezi s razmjenom osobnih podataka te prethodnom odobrenju Europskog nadzornika za zaštitu podataka. Svaki prijenos osobnih podataka koji provodi Agencija mora biti u skladu s odredbama o zaštiti podataka utvrđenima u člancima od 87. do 90. U pogledu postupanja s klasificiranim podacima, u tim se dogovorima predviđa da dotična institucija, tijelo, ured i agencija Unije ili međunarodna organizacija poštuju sigurnosna pravila i norme jednakovrijedne onima koje primjenjuje Agencija.
 6. Razmjena podataka između Agencije i tijela, ureda i agencija Unije te međunarodnih organizacija iz stavka 2. provodi se putem komunikacijske mreže iz članka 14. ili drugih ovlaštenih sustava za razmjenu informacija koji zadovoljavaju kriterije dostupnosti, povjerljivosti i integriteta.

Članak 70.

Europska suradnja u pogledu funkcija obalne straže

1. Ne dovodeći u pitanje EUROSUR, Agencija u suradnji s Europskom agencijom za kontrolu ribarstva i Europskom agencijom za pomorsku sigurnost pruža potporu nacionalnim tijelima koja obavljaju funkcije obalne straže na nacionalnoj razini i razini Unije te, prema potrebi, na međunarodnoj razini:
 - (a) dijeljenjem, objedinjavanjem i analiziranjem informacija dostupnih u sustavima izvješćivanja s brodova i drugim informacijskim sustavima kojima te agencije upravljaju ili im mogu pristupiti, u skladu sa svojim pravnim osnovama i ne dovodeći u pitanje vlasništvo država članica nad podacima;
 - (b) pružanjem usluga nadzora i komunikacije na temelju najsuvremenije tehnologije, uključujući infrastrukturu u svemiru i zemaljsku infrastrukturu te senzore postavljene na bilo koju vrstu platforme;
 - (c) izgradnjom kapaciteta izradom smjernica i preporuka te uspostavom najboljih praksi, kao i pružanjem osposobljavanja i razmjenom osoblja;
 - (d) unaprjeđenjem razmjene informacija i suradnje u pogledu funkcija obalne straže, među ostalim analiziranjem operativnih izazova i novih rizika u području pomorstva;
 - (e) dijeljenjem kapaciteta planiranjem i provedbom višenamjenskih operacija te dijeljenjem sredstava i drugih kapaciteta u mjeri u kojoj te agencije koordiniraju te aktivnosti i u kojoj su s njima suglasna nadležna tijela dotičnih država članica.
2. Precizni oblici suradnje u pogledu funkcija obalne straže između Agencije, Europske agencije za kontrolu ribarstva i Europske agencije za pomorsku sigurnost utvrđuju se radnim dogovorom, u skladu s njihovim ovlastima i financijskim pravilima koja se primjenjuju na te agencije. Takav dogovor odobravaju Upravni odbor Agencije te Upravni odbor Europske agencije za pomorsku sigurnost i Upravni odbor Europske agencije za kontrolu ribarstva.
3. Komisija u bliskoj suradnji s državama članicama, Agencijom, Europskom agencijom za pomorsku sigurnost i Europskom agencijom za kontrolu ribarstva stavlja na raspolaganje praktični priručnik o europskoj suradnji u pogledu funkcija obalne straže. Taj priručnik sadržava smjernice, preporuke i najbolje prakse za razmjenu informacija. Komisija donosi taj priručnik u obliku preporuke u skladu s postupkom iz članka 117. stavka 3.

Članak 71.

Suradnja s Irskom i Ujedinjenom Kraljevinom

1. Agencija olakšava operativnu suradnju država članica s Irskom i Ujedinjenom Kraljevinom u određenim aktivnostima.
2. Za potrebe EUROSUR-a razmjena podataka i suradnja s Irskom i Ujedinjenom Kraljevinom može se odvijati na temelju bilateralnih ili multilateralnih sporazuma između Irske odnosno Ujedinjene Kraljevine i jedne ili više susjednih država članica ili preko regionalnih mreža utemeljenih na tim sporazumima. Nacionalni

koordinacijski centri država članica kontaktna su tučka za razmjenu informacija s odgovarajućim tijelima Irske i Ujedinjene Kraljevine u sklopu EUROSUR-a.

3. Sporazumi iz stavka 2. ograničeni su na sljedeću razmjenu informacija između nacionalnog koordinacijskog centra države članice i odgovarajućeg tijela Irske ili Ujedinjene Kraljevine:
 - (a) informacije sadržane u nacionalnoj slici stanja države članice u mjeri u kojoj su dostavljeni Agenciji za potrebe europske slike stanja;
 - (b) informacije koje prikupe Irska i Ujedinjena Kraljevina, a koje su relevantne za potrebe europske slike stanja;
 - (c) informacije iz članka 26. stavka 5.
4. Informacije koje je u kontekstu EUROSUR-a pružila Agencija ili država članica koja nije stranka sporazuma iz stavka 2. ne dijele se s Irskom ili Ujedinjenom Kraljevinom bez prethodnog pristanka Agencije ili te države članice. Države članice i Agencija obvezane su odbijanjem dijeljenja tih informacija s Irskom ili Ujedinjenom Kraljevinom.
5. Zabranjeno je daljnje prosljeđivanje ili drugo priopćivanje informacija razmijenjenih u skladu s ovim člankom trećim zemljama ili trećim stranama.
6. Sporazumi iz stavka 2. uključuju odredbe o financijskim troškovima koji proizlaze iz sudjelovanja Irske i Ujedinjene Kraljevine u provedbi tih sporazuma.
7. Potpora koju Agencija pruža na temelju članka 10. stavka 1. točaka 12., 13. i 15. obuhvaća organizaciju operacija vraćanja država članica u kojima također sudjeluje Irska ili Ujedinjena Kraljevina.
8. Primjena ove Uredbe na granice Gibraltara suspendira se do datuma kada bude postignut sporazum o području primjene mjera koje se odnose na prelazak osoba preko vanjskih granica.

PODODJELJAK 2.

SURADNJA S TREĆIM ZEMLJAMA

Članak 72.

Suradnja s trećim zemljama

1. U skladu s člankom 3. točkom (g) države članice i Agencija surađuju s trećim zemljama u svrhu integriranog upravljanja granicama i migracijske politike, uključujući vraćanja.
2. Na temelju prioriteta politike utvrđenih u skladu s člankom 8. stavkom 4. Agencija pruža tehničku i operativnu pomoć trećim zemljama u okviru politike vanjskog djelovanja Unije, među ostalim u pogledu zaštite temeljnih prava i načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.
3. Agencija i države članice poštuju pravo Unije, uključujući norme i standarde koji su sastavni dio pravne stečevine Unije, i kada se suradnja s trećim zemljama odvija na državnom području tih zemalja.

Članak 73.

Suradnja država članica s trećim zemljama

1. Za potrebe ove Uredbe države članice mogu nastaviti suradnju na operativnoj razini i razmjenjivati informacije s jednom trećom zemljom ili više njih. Ta suradnja i razmjena informacija odvijaju se na temelju bilateralnih ili multilateralnih sporazuma ili preko regionalnih mreža uspostavljenih na temelju tih sporazuma.
2. Pri sklapanju bilateralnih i multilateralnih sporazuma iz stavka 1. države članice uključuju odredbe o razmjeni informacija i suradnji u okviru EUROSUR-a u skladu s člankom 76.
3. Sporazumi iz stavka 1. moraju biti usklađeni s pravom Unije i međunarodnim pravom o temeljnim pravima i međunarodnoj zaštiti, uključujući s Poveljom Europske unije o temeljnim pravima, Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Konvencijom o statusu izbjeglica, a posebno načelom zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja. Pri provedbi tih sporazuma, uzimajući u obzir i članak 8. države članice kontinuirano ocjenjuju i uzimaju u obzir opće stanje u trećoj zemlji.

Članak 74.

Suradnja Agencije i trećih zemalja

1. Agencija može surađivati s tijelima trećih zemalja nadležnima za pitanja obuhvaćena ovom Uredbom i u mjeri u kojoj je to potrebno za izvršavanje njezinih zadaća.
2. Agencija pritom djeluje u okviru politike vanjskog djelovanja Unije, među ostalim u pogledu zaštite temeljnih prava i načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja, uz potporu delegacija Unije i, ako je primjenjivo, misija i operacija ZSOP-a te u koordinaciji s njima.
3. U okolnostima zbog kojih se zahtijeva raspoređivanje timova stalnih snaga europske granične i obalne straže za upravljanje granicama i timova za vraćanje u treću zemlju u kojoj će članovi timova izvršavati izvršne ovlasti s dotičnom trećom zemljom Unija sklapa sporazum o statusu. Sporazumom o statusu obuhvaćaju se svi aspekti koji su potrebni za provedbu tih djelovanja. Posebno se određuju opseg operacije, građanska i kaznena odgovornost te zadaće i ovlasti članova timova. Sporazumom o statusu osigurava se puno poštovanje temeljnih prava tijekom tih operacija.
4. Ako je moguće, Agencija također djeluje u okviru radnih dogovora sklopljenih s tim tijelima u skladu s pravom i politikom Unije, u skladu s člankom 77. stavkom 6. U tim radnim dogovorima utvrđuju se opseg, priroda i svrha suradnje te su oni povezani s upravljanjem operativnom suradnjom i mogu uključivati odredbe o razmjeni osjetljivih neklasificiranih podataka i suradnji u okviru EUROSUR-a u skladu s člankom 75. stavkom 3. Svi radni dogovori o razmjeni klasificiranih podataka sklapaju se u skladu s člankom 77. stavkom 6. Agencija poštuje pravo Unije, uključujući norme i standarde koji su sastavni dio pravne stečevine Unije.
5. Agencija doprinosi provedbi međunarodnih sporazuma i pravno neobvezujućih dogovora o vraćanju koje je Unija sklopila s trećim zemljama u okviru politike vanjskog djelovanja Unije te u pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Uredbom.
6. Agencija može dobiti sredstva Unije u skladu s odredbama odgovarajućih instrumenata kojima se podupiru treće zemlje i koji su povezani s trećim zemljama. Agencija može pokrenuti i financirati projekte tehničke pomoći u trećim zemljama u

pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Uredbom te u skladu s financijskim pravilima koja se primjenjuju na Agenciju.

7. Agencija obavješćuje Europski parlament o aktivnostima provedenima na temelju ovog članka.
8. U svoja godišnja izvješća uvrštava ocjenu o suradnji s trećim zemljama.

Članak 75.

Tehnička i operativna pomoć koju Agencija pruža trećim zemljama

1. Kako je predviđeno člankom 72. stavkom 3., u okolnostima zbog kojih se zahtijevaju pojačana tehnička i operativna pomoć Agencija može koordinirati operativnu suradnju država članica i trećih zemalja te trećim zemljama pružati operativnu potporu u kontekstu europskog integriranog upravljanja granicama.
2. Agencija ima mogućnost izvršavanja djelovanja na vanjskim granicama treće zemlje, uz suglasnost te treće zemlje, uključujući djelovanje na državnom području te treće zemlje.
3. Operacije se provode na temelju operativnog plana o kojem se dogovore Agencija i dotična treća zemlja. U slučaju operacija koje se provode na zajedničkoj granici između treće zemlje i jedne ili više država članica operativni plan mora dobiti suglasnost države članice ili država članica čije su granice uz operativno područje. Operativni planovi mogu uključivati odredbe o razmjeni informacija i suradnji u okviru EUROSUR-a u skladu s člankom 76. Ne dovodeći u pitanje raspoređivanje pripadnika stalnih snaga europske granične i obalne straže u skladu s člancima od 55. do 58., države članice sudjeluju u zajedničkim operacijama na državnom području trećih zemalja na dobrovoljnoj osnovi.
4. Agencija može trećim zemljama pružati pomoć u aktivnostima vraćanja te osiguravati koordinaciju ili organizaciju operacija vraćanja tijekom kojih se određen broj vraćenika vraća iz dotične treće zemlje u drugu treću zemlju. Te se operacije vraćanja mogu organizirati uz sudjelovanje jedne ili više država članica („mješovite operacije vraćanja”) ili kao nacionalne operacije vraćanja, posebno kad je to opravdano prioritetima politike Unije o nezakonitim migracijama. Države članice sudionice i Agencija osiguravaju poštovanje temeljnih prava i jamče razmjernu upotrebu mjera prisile tijekom cjelokupne operacije udaljavanja, posebno osiguravanjem prisutnosti promatrača prisilnog vraćanja i pratitelja iz trećih zemalja za prisilno vraćanje.

Članak 76.

Razmjena informacija s trećim zemljama u okviru EUROSUR-a

1. Nacionalni koordinacijski centri država članica i, ako je relevantno, Agencija kontaktne su točke za razmjenu informacija i suradnju s trećim zemljama u okviru EUROSUR-a.
2. Odredbama o razmjeni informacija u okviru EUROSUR-a iz članka 72. stavka 2. detaljno se utvrđuju:
 - (a) posebne slike stanja koje se razmjenjuju s trećim zemljama;
 - (b) podaci podrijetlom iz trećih zemalja koji se mogu razmjenjivati u okviru europske slike stanja i postupci za razmjenu tih podataka;

- (c) postupci i uvjeti pod kojima se EUROSUR-ove usluge spajanja mogu pružati tijelima trećih zemalja;
 - (d) načini suradnje i razmjene informacija s promatračima iz trećih zemalja za potrebe EUROSUR-a.
3. Informacije koje je u kontekstu EUROSUR-a pružila Agencija ili država članica koja nije stranka sporazuma iz članka 73. stavka 1. ne dijele se s trećom zemljom u okviru tog sporazuma bez prethodnog pristanka Agencije ili te države članice. Države članice i Agencija obvezane su odbijanjem dijeljenja tih informacija s dotičnom trećom zemljom.

Članak 77.

Uloga Komisije u pogledu suradnje s trećim zemljama

1. Komisija pregovara o sporazumu o statusu iz članka 74. stavka 3. u skladu s člankom 218. stavkom 3. UFEU-a.
2. Komisija nakon savjetovanja s državama članicama i Agencijom sastavlja ogledne odredbe za bilateralne i multilateralne sporazume iz članka 71. stavka 2. i članka 73. u pogledu razmjene informacija u okviru EUROSUR-a kako je predviđena u članku 76. stavku 2.

Komisija nakon savjetovanja s Agencijom sastavlja predložak za radne dogovore iz članka 74.

3. Dotične države članice postojeće bilateralne i multilateralne sporazumima iz članka 73. stavka 1. dostavljaju Komisiji, koja provjerava jesu li njihove odredbe u skladu s ovom Uredbom.
4. Prije sklapanja novog bilateralnog ili multilateralnog sporazuma iz članka 73. stavka 1. dotična država članica ili dotične države članice dostavljaju ga Komisiji, koja provjerava jesu li odredbe tog sporazuma u skladu s ovom Uredbom i o tome obavješćuje dotičnu državu članicu.
5. Nakon što novi sporazum bude sklopljen, dotična država članica dostavlja ga Komisiji koja o tome obavješćuje Europski parlament, Vijeće i Agenciju.
6. Prije sklapanja bilo kakvih radnih dogovora s trećim stranama ili trećim zemljama Agencija te dogovore dostavlja Komisiji, koja daje prethodno odobrenje. Nakon što radni dogovori budu sklopljeni, Agencija ih dostavlja Komisiji, koja o njima obavješćuje Europski parlament i Vijeće.
7. Agencija Komisiji dostavlja operativne planove iz članka 75. stavka 3. Odluka o raspoređivanju časnika za vezu u treće zemlje u skladu s člankom 78. podliježe prethodnom mišljenju Komisije. Europski parlament se o tim aktivnostima u potpunosti obavješćuje bez odgađanja.

Članak 78.

Časnici za vezu Agencije u trećim zemljama

1. Agencija može u trećim zemljama rasporediti stručnjake iz vlastitog statutarnog osoblja kao časnike za vezu, kojima pri izvršavanju njihovih zadaća mora biti osigurana najviša moguća zaštita. Oni su dio lokalnih i regionalnih mreža za suradnju časnika za vezu zaduženih za imigraciju i stručnjaka za sigurnost Unije i država

članica, uključujući mrežu uspostavljenu na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 377/2004. Odlukom Upravnog odbora Agencija može utvrditi posebne profile časnika za vezu, kao što su časnici za vezu zaduženi za vraćanje, ovisno o operativnim potrebama s obzirom na dotičnu treću zemlju.

2. U okviru politike vanjskog djelovanja Unije, prioritet pri raspoređivanju časnika za vezu daje se onim trećim zemljama koje, na temelju analize rizika, predstavljaju zemlju podrijetla ili tranzita kad je riječ o nezakonitom useljavanju. Agencija može prihvatiti časnike za vezu koje upute te treće zemlje na temelju uzajamnosti. Upravni odbor na prijedlog izvršnog direktora svake godine donosi popis prioriteta. Raspoređivanje časnika za vezu odobrava Upravni odbor na temelju mišljenja Komisije.
3. Zadaće časnika za vezu Agencije uključuju, u skladu s pravom Unije i poštujući temeljna prava, uspostavu i održavanje kontakata s nadležnim tijelima treće zemlje kojoj su dodijeljeni, kako bi doprinijeli sprečavanju i borbi protiv nezakonitog useljavanja i vraćanju vraćenika, uključujući pružanje tehničke pomoći u identifikaciji državljana trećih zemalja i pribavljanju putnih isprava. Ti časnici za vezu u bliskoj su koordinaciji s delegacijama Unije i, ako je to relevantno, misijama i operacijama ZSOP-a.

Članak 79.

Promatrači koji sudjeluju u aktivnostima Agencije

1. Agencija može, uz suglasnost dotičnih država članica, pozvati promatrače iz institucija, tijela, ureda i agencija Unije ili međunarodnih organizacija te misija i operacija ZSOP-a da sudjeluju u njezinim aktivnostima, a posebno u zajedničkim operacijama i pilot-projektima, analizi rizika i osposobljavanju, u mjeri u kojoj je njihova prisutnost u skladu s ciljevima tih aktivnosti, može doprinijeti poboljšaju suradnje i razmjeni najboljih praksi te pritom ne utječe na opću sigurnost tih aktivnosti. Ti promatrači mogu sudjelovati u analizi rizika i osposobljavanju samo uz suglasnost dotičnih država članica. U pogledu zajedničkih operacija i pilot-projekata sudjelovanje promatrača podliježe suglasnosti države članice domaćina. Detaljna pravila o sudjelovanju promatrača uključuju se u operativni plan. Agencija tim promatračima prije njihova sudjelovanja pruža odgovarajuće osposobljavanje.
2. Agencija može, uz suglasnost dotičnih država članica, pozvati promatrače iz trećih zemalja da sudjeluju u njezinim aktivnostima na vanjskim granicama iz članka 37., operacijama vraćanja iz članka 51., intervencijama vraćanja iz članka 54. i osposobljavanju iz članka 62., u mjeri u kojoj je njihova prisutnost u skladu s ciljevima tih aktivnosti, u kojoj može doprinijeti poboljšanju suradnje i razmjeni najboljih praksi te pritom ne utječe na opću sigurnost tih aktivnosti. Promatrači u aktivnostima iz članaka 37., 43., 51. i 62. mogu sudjelovati samo uz suglasnost dotičnih država članica, a u aktivnostima iz članaka 37. i 54. samo uz suglasnost države članice domaćina. Detaljna pravila o sudjelovanju promatrača uključuju se u operativni plan. Agencija tim promatračima prije njihova sudjelovanja pruža odgovarajuće osposobljavanje. Od njih se zahtijeva da se pri sudjelovanju u aktivnostima Agencije pridržavaju kodeksa ponašanja Agencije.

POGLAVLJE III.

Internetska baza za krivotvorene i vjerodostojne isprave (sustav FADO)

Članak 80.

1. Agencija preuzima i upotrebljava internetsku bazu za krivotvorene i vjerodostojne isprave (FADO), što je baza podataka koja sadržava informacije o vjerodostojnim putnim i osobnim ispravama koje su izdali države članice, treće zemlje, teritorijalne jedinice, međunarodne organizacije i drugi subjekti međunarodnog prava te informacije o krivotvorenim ispravama. Sustav FADO ne sadržava osobne podatke.
Države članice prenose u novi sustav podatke koji su trenutačno u sustavu FADO.
2. Komisija donosi provedbene akte, u skladu s postupkom iz članka 117. stavka 2., radi:
 - (a) utvrđivanja tehničkih specifikacija sustava FADO u skladu s visokim standardima;
 - (b) uspostave postupaka za kontrolu i provjeru podataka u sustavu FADO.

POGLAVLJE IV.

Opće odredbe

ODJELJAK 1.

OPĆA PRAVILA

Članak 81.

Zaštita temeljnih prava i strategija o temeljnim pravima

1. Europska granična i obalna straža jamči zaštitu temeljnih prava pri obavljanju svojih zadaća na temelju ove Uredbe u skladu s mjerodavnim pravom Unije, posebno Poveljom, mjerodavnim međunarodnim pravom, uključujući Konvenciju o statusu izbjeglica iz 1951., njezin Protokol iz 1967. i obveze povezane s pristupom međunarodnoj zaštiti, posebno načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja.
Agencija u tu svrhu sastavlja, dalje razvija i provodi strategiju o temeljnim pravima, uključujući djelotvoran mehanizam za praćenje poštovanja temeljnih prava u svim aktivnostima Agencije.
2. U obavljanju svojih zadaća europska granična i obalna straža osigurava da se ni jedna osoba ne iskrcava, prisiljava na ulazak, privodi ili na neki drugi način predaje ili vraća tijelima zemlje koja krši načelo zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja ili u kojoj postoji opasnost protjerivanja ili vraćanja u drugu zemlju koja krši navedeno načelo.
3. U obavljanju svojih zadaća europska granična i obalna straža uzima u obzir posebne potrebe djece, maloljetnih osoba bez pratnje, osoba s invaliditetom, žrtava trgovine ljudima, osoba kojima je potrebna zdravstvena pomoć, osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita, osoba u nevolji na moru i drugih osoba u osobito ranjivom položaju.

Europska granična i obalna straža u okviru svih svojih aktivnosti posebnu pozornost posvećuje pravima djeteta te osigurava da se poštuju najbolji interesi djeteta.

4. U obavljanju svojih zadaća, u odnosima s državama članicama i u suradnji s trećim zemljama Agencija uzima u obzir izvješća savjetodavnog foruma iz članka 70. i službenika za temeljna prava.

Članak 82.

Kodeks ponašanja

1. Agencija u suradnji sa savjetodavnim forumom sastavlja i dalje razvija kodeks ponašanja koji se primjenjuje na sve operacije nadzora državne granice koje koordinira Agencija i na sve osobe koje sudjeluju u aktivnostima Agencije. Kodeksom ponašanja utvrđuju se postupci koji su namijenjeni osiguranju načela vladavine prava i poštovanja temeljnih prava, s posebnim naglaskom na ranjive osobe, uključujući djecu, maloljetne osobe bez pratnje i ostale osobe u ranjivom položaju, kao i na osobe koje traže međunarodnu zaštitu.
2. Agencija u suradnji sa savjetodavnim forumom sastavlja i dalje razvija i redovito ažurira kodeks ponašanja za vraćanje vraćenika, koji se primjenjuje tijekom svih operacija vraćanja i intervencija vraćanja koje koordinira ili organizira Agencija. U tom se kodeksu ponašanja opisuju zajednički standardizirani postupci za pojednostavljenje organizacije operacija vraćanja i intervencija vraćanja te za osiguranje vraćanja na human način i uz potpuno poštovanje temeljnih prava, posebno načela ljudskog dostojanstva, zabrane mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne, prava na slobodu i sigurnost te prava na zaštitu osobnih podataka i nediskriminaciju.
3. U kodeksu ponašanja za vraćanje posebna se pozornost posvećuje obvezi država članica da osiguraju djelotvoran sustav nadzora prisilnog vraćanja kako je utvrđeno člankom 8. stavkom 6. Direktive 2008/115/EZ i strategiji o temeljnim pravima.

Članak 83.

Zadaće i ovlasti članova timova

1. Članovi timova raspoređeni iz stalnih snaga europske granične i obalne straže osposobljeni su za obavljanje svih zadaća i izvršavanje svih ovlasti u vezi s nadzorom državne granice i vraćanjem, uključujući zadaće i ovlasti koje su potrebne za ostvarivanje ciljeva Uredbe (EU) 2016/399 i Direktive 2008/115/EZ.
2. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti članovi timova pridržavaju se prava Unije i međunarodnog prava te poštuju temeljna prava i nacionalno pravo države članice domaćina.
3. Ne dovodeći u pitanje članak 94. stavak 1. u pogledu statutarnog osoblja Agencije, članovi timova mogu obavljati zadaće i izvršavati ovlasti samo na temelju uputa i, u pravilu, u prisutnosti službenika graničnog nadzora ili osoblja uključenog u zadaće države članice domaćina koje su povezane s vraćanjem. Država članica domaćin može ovlastiti članove timova da djeluju u njezino ime.
4. Članovi timova raspoređeni iz statutarnog osoblja Agencije ili koje su države članice rasporedile nakon dugoročnog upućivanja Agenciji za vrijeme obavljanja svojih zadaća i izvršavanja svojih ovlasti nose, ako je to primjereno, odoru stalnih snaga europske granične i obalne straže. Članovi timova kratkoročno raspoređeni iz država

članica nose, ako je to primjereno, svoju odoru za vrijeme obavljanja svojih zadaća i izvršavanja svojih ovlasti.

Svi članovi timova na odorama također nose vidljivu oznaku za osobnu identifikaciju i plavu vrpču na rukavu s oznakama Unije i Agencije, kojima se označava njihovo sudjelovanje u zajedničkoj operaciji, raspoređivanju timova za potporu upravljanju migracijama, pilot-projektu, brzom intervenciji na granicama, operaciji vraćanja ili intervenciji vraćanja. Kako bi se mogli identificirati pred nacionalnim tijelima države članice domaćina, članovi timova u svako doba nose akreditacijsku ispravu koju na zahtjev pokazuju.

Dizajn i pojedinosti odora stalnih snaga europske granične i obalne straže utvrđuje Komisija provedbenom odlukom donesenom u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 117. stavka 3.

5. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti članovi timova mogu nositi službeno oružje, streljivo i opremu.

Za osoblje upućeno Agenciji, bilo kratkoročno bilo dugoročno, nošenje i upotreba službenog oružja, streljiva i opreme podliježe nacionalnom zakonodavstvu matične države članice.

Nošenje i upotreba službenog oružja, streljiva i opreme statutarne operativnog osoblja Agencije podliježe okviru i detaljnim pravilima utvrđenima u Prilogu V.

Međutim, država članica domaćin može zabraniti nošenje određenog službenog oružja, streljiva i opreme ako se na temelju njezina zakonodavstva jednaka zabrana primjenjuje na njezine službenike graničnog nadzora ili na njezino osoblje uključeno u zadaće povezane s vraćanjem. Država članica domaćin prije raspoređivanja članova timova obavješćuje Agenciju o dopuštenom službenom oružju, streljivu i opremi te o uvjetima njihove upotrebe. Agencija te informacije stavlja na raspolaganje državama članicama.

6. Pri obavljanju svojih zadaća i izvršavanju svojih ovlasti članovi timova ovlašteni su primijeniti silu, uključujući službeno oružje, streljivo i opremu, uz suglasnost matične države članice i države članice domaćina, ili uz suglasnost Agencije za osoblje Agencije, u prisutnosti službenika graničnog nadzora države članice domaćina i u skladu s nacionalnim pravom države članice domaćina. Država članica domaćin može uz suglasnost matične države članice, ili Agencije ako je to primjereno, ovlastiti članove timova za primjenu sile u odsutnosti službenika graničnog nadzora države članice domaćina.
7. Službeno oružje, streljivo i oprema mogu se upotrijebiti u skladu s nacionalnim pravom države članice domaćina u slučaju zakonite samoobrane i zakonite obrane članova timova ili drugih osoba.
8. Za potrebe ove Uredbe država članica domaćin ovlašćuje članove timova za uvid u europske baze podataka čiji je uvid potreban za ispunjenje operativnih ciljeva utvrđenih u operativnom planu za provedbu graničnih kontrola, zaštite državne granice i vraćanja. Država članica domaćin može ih također ovlastiti za uvid u svoje nacionalne baze podataka kada je to potrebno u istu svrhu. Države članice vode računa o tome da na učinkovit i djelotvoran način omoguće pristup tim bazama

podataka. Članovi timova ostvaruju uvid samo u one podatke koji su potrebni za obavljanje njihovih zadaća i izvršavanje njihovih ovlasti. Država članica domaćin prije raspoređivanja članova timova obavješćuje Agenciju o nacionalnim i europskim bazama podataka u koje se može ostvariti uvid. Agencija te informacije stavlja na raspolaganje svim državama članicama koje sudjeluju u raspoređivanju.

Navedeni uvid provodi se u skladu s pravom Unije o zaštiti podataka i nacionalnim pravom države članice domaćina o zaštiti podataka.

9. Odluke o zabrani ulaska u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2016/399 donose samo službenici graničnog nadzora države članice domaćina ili članovi timova ako ih je država članica domaćin ovlastila da djeluju u njezino ime.

Članak 84.

Akreditacijska isprava

1. Agencija u suradnji s državom članicom domaćinom članovima timova izdaje ispravu na službenom jeziku države članice domaćina te još jednom službenom jeziku institucija Unije radi njihove identifikacije i kao dokaz prava nositelja da obavlja zadaće i izvršava ovlasti iz članka 83. Ta isprava uključuje sljedeće informacije o svakom članu timova:
 - (a) ime i državljanstvo;
 - (b) čin ili naziv radnog mjesta;
 - (c) noviju digitalnu fotografiju; i
 - (d) zadaće koje je ovlašten obavljati tijekom raspoređivanja.
2. Isprava se vraća Agenciji nakon završetka zajedničke operacije, raspoređivanja timova za potporu upravljanju migracijama, pilot-projekta, brze intervencije na granicama, operacije vraćanja ili intervencije vraćanja.

Članak 85.

Građanska odgovornost

1. Ne dovodeći u pitanje članak 94., ako članovi timova djeluju u državi članici domaćinu, ta je država članica odgovorna u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom za svu štetu koju oni prouzroče tijekom operacija.
2. Ako je takva šteta izazvana krajnjom nepažnjom ili namjernim protupravnim postupanjem, država članica domaćin može od matične države članice zatražiti povrat svih iznosa koje je platila žrtvama ili osobama ovlaštenima u njihovo ime. Slično tome, ako je takva šteta izazvana krajnjom nepažnjom ili namjernim protupravnim postupanjem osoblja Agencije, država članica domaćin može od Agencije zatražiti povrat svih iznosa koje je platila žrtvama ili osobama ovlaštenima u njihovo ime.
3. Ne dovodeći u pitanje ostvarivanje prava prema trećim stranama, svaka država članica odriče se svih svojih zahtjeva od države članice domaćina ili bilo koje druge države članice za štetu koju je pretrpjela, osim u slučaju krajnje nepažnje ili namjernog protupravnog postupanja.

4. Sve sporove između država članica povezane s primjenom stavaka 2. i 3. ovog članka koji se ne mogu riješiti međusobnim pregovorima države članice upućuju Sudu Europske unije u skladu s člankom 273. UFEU-a.
5. Ne dovodeći u pitanje ostvarivanje prava prema trećim stranama, Agencija podmiruje troškove štete nastale na opremi Agencije tijekom raspoređivanja, osim u slučaju krajnje nepažnje ili namjernog protupravnog postupanja.

Članak 86.

Kaznena odgovornost

Ne dovodeći u pitanje članak 94., tijekom zajedničke operacije, pilot-projekta, raspoređivanja tima za potporu upravljanju migracijama, brze intervencije na granicama, operacije vraćanja ili intervencije vraćanja prema članovima timova postupa se jednako kao i prema službenicima države članice domaćina u pogledu svih kaznenih djela koja bi mogla biti počinjena protiv njih ili koja bi oni mogli počinuti.

ODJELJAK 2.

OBRADA OSOBNIH PODATAKA KOJU PROVODI AGENCIJA

Članak 87.

Opća pravila o obradi osobnih podataka koju provodi Agencija

1. Agencija pri obradi osobnih podataka primjenjuje [Uredbu (EZ) br. 45/2001].
2. Upravni odbor donosi potrebne administrativne mjere na temelju kojih Agencija primjenjuje [Uredbu (EZ) br. 45/2001], uključujući mjere u vezi sa službenikom za zaštitu podataka Agencije.
3. Agencija može prenijeti osobne podatke tijelu treće zemlje ili međunarodnoj organizaciji u skladu s odredbama [Uredbe (EZ) br. 45/2001] u mjeri u kojoj je taj prijenos potreban za izvršavanje zadaća Agencije u području aktivnosti vraćanja. Ako u okviru organizacije operacija vraćanja država članica prijevozniku ne prenese osobne podatke vraćenika, Agencija može prenijeti te podatke pod istim uvjetima. Prilikom primjene [članka 25. stavka 1. točke (c)] [Uredbe (EZ) br. 45/2001] [članak 19.] te Uredbe ne primjenjuje se na obradu podataka u svrhu vraćanja od strane Agencije sve dok državljanin treće zemlje nije vraćen. Agencija može predvidjeti unutarnja pravila o ograničavanju primjene prava iz [članaka 17. i 18.] [Uredbe (EZ) br. 45/2001] na pojedinačnoj osnovi ako bi primjena takvog prava mogla ugroziti postupak vraćanja.

Članak 88.

Svrhe obrade osobnih podataka

1. Agencija može obrađivati osobne podatke samo u sljedeće svrhe:
 - (a) obavljanje svojih zadaća organizacije i koordinacije zajedničkih operacija, pilot-projekata, brzih intervencija na granicama i u okviru timova za potporu upravljanju migracijama u skladu s člankom 47.;

- (b) obavljanje svojih zadaća pružanja potpore državama članicama i trećim zemljama u aktivnostima prije vraćanja i aktivnostima vraćanja, upotrebe sustava za upravljanje vraćanjem, koordinacije ili organizacije operacija vraćanja te pružanja tehničke i operativne pomoći državama članicama i trećim zemljama u skladu s člankom 49.;
 - (c) olakšavanje razmjene informacija s državama članicama, EASO-om, Europolom ili Eurojustom u skladu s člankom 89.;
 - (d) analiza rizika koju Agencija provodi u skladu s člankom 30.;
 - (e) identifikacija i praćenje plovila u okviru EUROSUR-a u skladu s člankom 90.;
 - (f) administrativne zadaće.
2. Država članica ili druga agencija Unije koja pruža osobne podatke Agenciji određuje svrhu ili svrhe u koju ili koje se ti podaci obrađuju kako je navedeno u stavku 1. Agencija može obrađivati takve osobne podatke u drugu svrhu, također obuhvaćenu stavkom 1., samo ako to odobri pružatelj osobnih podataka.
3. Države članice i druge agencije Unije mogu u trenutku prijenosa osobnih podataka naznačiti sva ograničenja pristupa tim podacima ili upotrebe tih podataka, navodeći opće ili posebne uvjete, među ostalim u pogledu njihova prijenosa, brisanja ili uništavanja. Ako se potreba za takvim ograničenjima javi nakon prijenosa osobnih podataka, one o tome na odgovarajući način obavješćuju Agenciju. Agencija poštuje takva ograničenja.

Članak 89.

Obrada osobnih podataka koji su prikupljeni tijekom zajedničkih operacija, pilot-projekata i brzih intervencija na granicama i koje su prikupili timovi za potporu upravljanju migracijama

1. Agencija obrađuje samo sljedeće kategorije osobnih podataka koje su prikupile i poslale joj države članice, njezino vlastito osoblje, EASO, Europol ili Eurojust u okviru zajedničkih operacija, pilot-projekata i brzih intervencija na granicama te timovi za potporu upravljanju migracijama:
- (a) osobne podatke osoba koje nadležna tijela država članica te EASO, Europol ili Eurojust opravdano sumnjiče da sudjeluju u prekograničnom kriminalu poput krijumčarenja migranata, trgovine ljudima ili terorizma;
 - (b) osobne podatke osoba koje neovlašteno prelaze vanjske granice i čije podatke prikupljaju timovi Agencije, među ostalim i kada djeluju u okviru timova za potporu upravljanju migracijama;
 - (c) brojeve registarskih pločica, identifikacijske brojeve vozila, telefonske brojeve ili identifikacijske brojeve brodova koji su povezani s osobama iz točaka (a) i (b), a koji su potrebni za istragu i analizu pravaca i metoda koji se koriste za nezakonito useljavanje i prekogranični kriminal.
2. Agencija može obrađivati osobne podatke iz stavka 1. u sljedećim slučajevima:

- (a) ako je potrebna razmjena informacija s EASO-om, Europolom ili Eurojustom za upotrebu u skladu s njihovim odgovarajućim ovlastima i u skladu s člankom 69.;
 - (b) ako podatke treba poslati tijelima relevantnih država članica koja su nadležna za nadzor državne granice, migracije, azil, vraćanje kako bi ta tijela mogla izvršavati svoje zadaće u skladu sa zakonodavstvom Unije i nacionalnim zakonodavstvom;
 - (c) ako podatke treba poslati tijelima relevantnih država članica, trećih zemalja vraćanja ili međunarodnim organizacijama u svrhu identifikacije državljana trećih zemalja, pribavljanja putnih isprava, omogućivanja vraćanja ili potpore vraćanju;
 - (d) ako je to potrebno za pripremu analiza rizika;
 - (e) u posebnim slučajevima, kada Agencija utvrdi da su osobni podaci koje obrađuje u okviru ispunjavanja svojih zadaća prijeko potrebni tijelima kaznenog progona u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili kaznenog progona teških kaznenih djela.
3. Osobni podaci brišu se odmah nakon prijenosa EASO-u, Europolu ili Eurojustu ili nadležnim tijelima država članica ili nakon što su upotrijebljeni za pripremu analiza rizika. Razdoblje pohrane podataka ni u kojem slučaju ne smije prelaziti 90 dana od datuma prikupljanja tih podataka. U rezultatima analiza rizika podaci moraju biti anonimizirani. Odredbe ovog stavka ne primjenjuju se na podatke obrađene za potrebe izvršavanja zadaća povezanih s vraćanjem.

Članak 90.

Obrada osobnih podataka u okviru EUROSUR-a

1. Ako je za nacionalnu sliku stanja potrebna obrada osobnih podataka, ti se podaci obrađuju u skladu s relevantnim odredbama Unije i relevantnim nacionalnim odredbama o zaštiti podataka. Svaka država članica imenuje tijelo koje se smatra voditeljem obrade u skladu s člankom 4. stavkom 7. Uredbe (EU) 2016/679 i koje ima glavnu odgovornost za obradu podataka u toj državi članici. Svaka država članica Komisiji priopćuje pojedinosti o tom tijelu.
2. Identifikacijski brojevi brodova i zrakoplova jedini su osobni podaci koji se mogu obrađivati u europskoj slici stanja i posebnoj slici stanja.
3. Svaka razmjena osobnih podataka s trećim zemljama u okviru EUROSUR-a strogo je ograničena na ono što je apsolutno nužno za potrebe ove Uredbe. Izvršava se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i relevantnim nacionalnim odredbama o zaštiti podataka.
4. Zabranjena je svaka razmjena informacija u skladu s člankom 73. stavkom 2., člankom 74. stavkom 3. i člankom 75. stavkom 3. kojom se trećoj zemlji dostavljaju informacije koje bi se mogle koristiti za identifikaciju osoba ili skupina osoba čiji je zahtjev za pristup međunarodnoj zaštiti predmet ispitivanja ili koje su izložene ozbiljnom riziku od mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kazne ili bilo kojeg drugog kršenja temeljnih prava.

5. Zabranjeno je daljnje prosljeđivanje ili drugo priopćavanje informacija razmijenjenih u skladu s člankom 73. stavkom 2., člankom 74. stavkom 3. i člankom 75. stavkom 3. ostalim trećim zemljama ili trećim stranama.

Članak 91.

Sigurnosna pravila za zaštitu klasificiranih i osjetljivih neklasificiranih podataka

1. Agencija donosi svoja sigurnosna pravila na temelju načela i pravila utvrđenih u sigurnosnim pravilima Komisije za zaštitu klasificiranih podataka Europske unije (EUCI) i osjetljivih neklasificiranih podataka, uključujući među ostalim odredbe o razmjeni s trećim zemljama, obradi i pohrani takvih podataka, kako je utvrđeno u odlukama Komisije (EU, Euratom) 2015/443 i 2015/444. Svaki administrativni dogovor o razmjeni klasificiranih podataka s relevantnim tijelima treće zemlje ili, ako takav dogovor ne postoji, bilo kakvo izvanredno *ad hoc* objavljivanje klasificiranih podataka EU-a tim tijelima mora prethodno odobriti Komisija.
2. Sigurnosna pravila donosi Upravni odbor nakon odobrenja Komisije.
3. Klasifikacija podataka ne sprječava da se oni stave na raspolaganje Europskom parlamentu. Slanje podataka i dokumenata te postupanje s podacima i dokumentima poslanima Europskom parlamentu u skladu s ovom Uredbom mora prethodno odobriti Komisija.

ODJELJAK 3.

OPĆI OKVIR I ORGANIZACIJA AGENCIJE

Članak 92.

Pravni status i lokacija

1. Agencija je tijelo Unije. Ima pravnu osobnost.
2. Agencija u svim državama članicama ima najširu pravnu i poslovnu sposobnost koja se nacionalnim pravnim propisima priznaje pravnim osobama. Posebno može stjecati pokretnu i nepokretnu imovinu i raspolagati njome te biti stranka u sudskom postupku.
3. Agencija je neovisna pri provedbi svog operativnog i tehničkog mandata.
4. Agenciju zastupa njezin izvršni direktor.
5. Sjedište je Agencije u Varšavi, Poljska.

Članak 93.

Sporazum o sjedištu

1. Potrebni dogovori koji se odnose na smještaj Agencije u državi članici u kojoj Agencija ima sjedište, kao i oprema koju ta država članica stavlja na raspolaganje, te posebna pravila koja se primjenjuju na izvršnog direktora, zamjenika izvršnog direktora, članove Upravnog odbora, osoblje Agencije i članove njihovih obitelji u toj državi članici utvrđuju se sporazumom o sjedištu između Agencije i države članice u kojoj Agencija ima sjedište.
2. Sporazum o sjedištu sklapa se nakon dobivena odobrenja Upravnog odbora.

3. Država članica u kojoj Agencija ima sjedište osigurava najbolje moguće uvjete kako bi omogućila pravilno funkcioniranje Agencije, uključujući višejezično, europski usmjereno školovanje i odgovarajuću prometnu povezanost.

Članak 94.

Osoblje

1. Na statutarno osoblje primjenjuju se Pravilnik o osoblju za dužnosnike Europske unije („Pravilnik o osoblju”) i Uvjeti zaposlenja ostalih službenika Unije („Uvjeti zaposlenja”), utvrđeni u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68⁴⁴ te pravila donesena uz suglasnost institucija Unije za primjenu tog Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja.
2. Mjesto zaposlenja u načelu se utvrđuje u državi članici u kojoj se nalazi sjedište Agencije.
3. Članovi osoblja koji podliježu Uvjetima zaposlenja u načelu se prvotno zapošljavaju na određeno vrijeme od pet godina. Njihovi se ugovori u načelu mogu obnoviti samo jednom, i to na razdoblje od najviše pet godina. Svako je sljedeće produženje na neodređeno vrijeme.
4. Upravni odbor može statutarim članovima osoblja Agencije odobriti mjesečnu razliku u plaći. Razlika u plaći izračunava se kao postotak primitaka od rada pojedinih članova osoblja. Taj postotak ne premašuje razliku između 100 % i korekcijskog koeficijenta koji se primjenjuje na mjesto rada i redovito se preispituje. Prije dodjele ove naknade uzimaju se u obzir ukupni primici od rada koje primaju pojedini članovi osoblja, uključujući nadoknadu troškova službenih putovanja.

Upravni odbor utvrđuje pravila za provedbu ovog stavka uz prethodno odobrenje Komisije. Upravni odbor dužan je preispitati ta pravila do 2024., uz prethodno odobrenje Komisije.
5. Za potrebe provedbe članka 32., članka 45. te članka 53. stavka 2. samo član osoblja Agencije na kojeg se primjenjuje Pravilnik o osoblju ili glava II. Uvjeta zaposlenja može biti imenovan koordinatorom ili časnikom za vezu. Za potrebe provedbe članka 56. samo član osoblja Agencije na kojeg se primjenjuje Pravilnik o osoblju ili Uvjeti zaposlenja može biti raspoređen kao član timova.
6. Upravni odbor donosi provedbena pravila za primjenu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja u dogovoru s Komisijom na temelju članka 110. stavka 2. Pravilnika o osoblju.
7. Nakon prethodnog odobrenja Komisije Upravni odbor donosi pravila koja se odnose na operativno osoblje iz država članica koje se upućuje Agenciji u skladu s člankom 57. te ih prema potrebi ažurira. Tim se odredbama uzima u obzir činjenica da je operativno osoblje upućeno kako bi bilo raspoređeno kao članovi timova te da imaju zadaće i ovlasti predviđene člankom 83. One uključuju odredbe o uvjetima raspoređivanja. Kad je to relevantno, Upravni odbor nastoji osigurati usklađenost s pravilima koja se primjenjuju na naknadu troškova službenih putovanja statutarne osoblja.

⁴⁴

SL L 56, 4.3.1968, str. 1., kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EU, Euratom) br. 1023/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2013. (SL L 287, 29.10.2013., str. 15.).

Članak 95.
Povlastice i imuniteti

Na Agenciju i njezino statutarno osoblje primjenjuje se Protokol o povlasticama i imunitetima Europske unije.

Članak 96.
Odgovornost

1. Ugovorna odgovornost Agencije uređena je pravom koje se primjenjuje na dotični ugovor.
2. Sud Europske unije nadležan je za donošenje presuda na temelju bilo koje arbitražne klauzule sadržane u ugovoru koji je sklopila Agencija.
3. U slučaju izvanugovorne odgovornosti Agencija u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica nadoknađuje svu štetu koju u obavljanju svojih dužnosti prouzroče njezine službe ili osoblje.
4. Sud Europske unije nadležan je za sporove koji se odnose na naknadu štete iz stavka 3.
5. Osobna odgovornost osoblja Agencije prema njoj uređuje se odredbama utvrđenima u Pravilniku o osoblju i Uvjetima zaposlenja koje se na njih primjenjuju.

Članak 97.
Administrativna i upravljačka struktura Agencije

Administrativna i upravljačka struktura Agencije sastoji se od:

- (a) Upravnog odbora;
- (b) izvršnog direktora;
- (c) zamjenika izvršnog direktora;
- (d) savjetodavnog foruma;
- (e) službenika za temeljna prava.

Članak 98.
Funkcije Upravnog odbora

1. Upravni odbor odgovoran je za donošenje strateških odluka Agencije u skladu s ovom Uredbom.
2. Upravni odbor:
 - (a) imenuje izvršnog direktora na prijedlog Komisije u skladu s člankom 105.;
 - (b) imenuje zamjenike izvršnog direktora na prijedlog Komisije u skladu s člankom 105.;
 - (c) donosi odluku o uspostavi područnog ureda ili o produljenju njegova trajanja u skladu s člankom 60. stavkom 6.;

- (d) donosi odluke o provođenju procjene osjetljivosti u skladu s člankom 33. stavcima 1. i 9., pri čemu se odluke kojima se utvrđuju mjere donesene na temelju članka 33. stavka 10. donose dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa;
- (e) donosi odluke o popisima obveznih informacija i podacima koje s Agencijom razmjenjuju nacionalna tijela nadležna za upravljanje granicama i vraćanje kako bi Agencija mogla obavljati svoje zadaće;
- (f) donosi odluke o uspostavi zajedničkog integriranog modela analize rizika u skladu s člankom 30. stavkom 1.;
- (g) donosi odluke o prirodi i uvjetima raspoređivanja časnika za vezu u državama članicama u skladu s člankom 32. stavkom 2.;
- (h) donosi tehničku i operativnu strategiju za europsko integrirano upravljanje granicama u skladu s člankom 8. stavkom 5.;
- (i) donosi odluku o profilima i broju operativnog osoblja za upravljanje granicama i migracijama u okviru stalnih snaga europske granične i obalne straže, u skladu s člankom 55. stavkom 4.;
- (j) donosi godišnje izvješće o aktivnostima Agencije za proteklu godinu i do 1. srpnja prosljeđuje ga Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu;
- (k) do 30. studenoga svake godine te nakon uzimanja u obzir mišljenja Komisije, dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa donosi jedinstveni programski dokument koji, među ostalim, sadržava višegodišnje programiranje Agencije i njezin program rada za sljedeću godinu te ga prosljeđuje Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji;
- (l) utvrđuje postupke za donošenje odluka izvršnog direktora povezanih s tehničkim i operativnim zadaćama Agencije;
- (m) dvotrećinskom većinom članova s pravom glasa donosi godišnji proračun Agencije i izvršava ostale funkcije u odnosu na proračun Agencije na temelju odjeljka 5. ovog poglavlja;
- (n) izvršava stegovne ovlasti nad izvršnim direktorom i, u dogovoru s izvršnim direktorom, nad zamjenicima izvršnog direktora;
- (o) donosi svoj poslovnik;
- (p) utvrđuje organizacijsku strukturu Agencije i donosi politiku Agencije koja se odnosi na osoblje;
- (q) donosi strategiju borbe protiv prijevара razmjernu riziku od prijevare uzimajući u obzir troškove i koristi mjera koje treba provesti;
- (r) donosi unutarnja pravila za sprečavanje sukoba interesa i upravljanje sukobima interesa u odnosu na svoje članove;

- (s) u skladu sa stavkom 8., u odnosu na osoblje Agencije izvršava ovlasti koje su Pravilnikom o osoblju dodijeljene tijelu za imenovanje i ovlasti koje su Uvjetima zaposlenja dodijeljene tijelu ovlaštenom za sklapanje ugovora o radu („ovlasti tijela za imenovanje”);
- (t) donosi provedbena pravila za primjenu Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja u skladu s člankom 110. stavkom 2. Pravilnika o osoblju;
- (u) osigurava odgovarajuće postupanje na temelju nalaza i preporuka koji proizlaze iz izvješća i evaluacija unutarnje i vanjske revizije te iz istraga OLAF-a;
- (v) donosi i redovito ažurira komunikacijske i promidžbene planove iz članka 10. stavka 2. drugog podstavka;
- (w) imenuje računovodstvenog službenika, na temelju Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja, koji je u potpunosti neovisan u obavljanju svojih dužnosti;
- (x) odlučuje o zajedničkoj metodologiji za procjenu osjetljivosti, među ostalim i o objektivnim kriterijima na osnovi kojih Agencija provodi procjenu osjetljivosti, učestalosti takvih procjena i o tome na koji način treba provoditi uzastopne procjene osjetljivosti;
- (y) odlučuje o pojačanoj procjeni i praćenju države članice kako je navedeno u članku 33. stavku 2.;
- (z) imenuje službenika za temeljna prava u skladu s člankom 107. stavkom 1.;
- (aa) odobrava radne dogovore s trećim zemljama;
- (bb) nakon prethodnog odobrenja Komisije donosi sigurnosna pravila Agencije za zaštitu klasificiranih podataka EU-a i osjetljivih neklasificiranih podataka kako je navedeno u članku 91.;
- (cc) imenuje službenika za sigurnost, na temelju Pravilnika o osoblju i Uvjeta zaposlenja, koji je odgovoran za sigurnost unutar Agencije, uključujući zaštitu osjetljivih i klasificiranih podataka.

Godišnje izvješće o aktivnostima iz točke (j) objavljuje se.

3. Za prijedloge odluka Upravnog odbora iz stavka 2. o određenim aktivnostima Agencije koje se trebaju provoditi na vanjskim granicama određene države članice ili u njezinoj neposrednoj blizini potreban je glas člana Upravnoga odbora, predstavnika te države članice, kojim se podržava njihovo donošenje.
4. Upravni odbor može savjetovati izvršnog direktora o bilo kojem pitanju koje je povezano s razvojem operativnog upravljanja vanjskim granicama i vraćanjem, uključujući aktivnosti povezane s istraživanjima.
5. Ako Irska i/ili Ujedinjena Kraljevina zatraže da sudjeluju u određenim aktivnostima, o tome odlučuje Upravni odbor.

Upravni odbor odlučuje o svakom slučaju pojedinačno, apsolutnom većinom svojih članova s pravom glasa. Pri donošenju odluke Upravni odbor razmatra hoće li sudjelovanje Irske i/ili Ujedinjene Kraljevine doprinijeti ostvarenju dotične

aktivnosti. Odlukom se utvrđuje financijski doprinos Irske i/ili Ujedinjene Kraljevine aktivnosti za koju je podnesen zahtjev za sudjelovanje.

6. Upravni odbor svake godine Europskom parlamentu i Vijeću („proračunsko tijelo”) prosljeđuje sve informacije bitne za ishod postupaka evaluacije koje provodi Agencija.
7. Upravni odbor može uspostaviti izvršni odbor koji se sastoji od najviše četiri predstavnika Upravnog odbora, uključujući predsjednika Upravnog odbora i predstavnika Komisije, kako bi njemu i izvršnom direktoru pomagao u pripremi odluka, programa i aktivnosti koje Upravni odbor treba donijeti te kako bi prema potrebi donosio određene privremene hitne odluke u ime Upravnog odbora. Izvršni odbor ne donosi odluke za koje je potrebna dvotrećinska ili tročetvrtinska većina glasova u Upravnom odboru. Upravni odbor može izvršnom odboru delegirati određene jasno utvrđene zadaće, osobito u slučajevima u kojima bi se time poboljšala učinkovitost Agencije. Izvršnom odboru ne može delegirati zadaće povezane s odlukama za koje je potrebna dvotrećinska ili tročetvrtinska većina glasova u Upravnom odboru.
8. Upravni odbor u skladu s člankom 110. Pravilnika o osoblju donosi odluku na temelju članka 2. stavka 1. Pravilnika o osoblju i članka 6. Uvjeta zaposlenja kojom se odgovarajuće ovlasti tijela za imenovanje delegiraju izvršnom direktoru i utvrđuju uvjeti pod kojima se to delegiranje ovlasti može suspendirati. Izvršni direktor ovlašten je dalje delegirati te ovlasti.

Upravni odbor može, kada iznimne okolnosti to zahtijevaju, odlukom privremeno suspendirati delegiranje ovlasti tijela za imenovanje izvršnom direktoru kao i ovlasti koje je izvršni direktor delegirao dalje. Može ih u tom slučaju izvršavati sam ili ih može delegirati jednom od svojih članova ili članu osoblja koji nije izvršni direktor.

Članak 99.

Sastav Upravnog odbora

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., Upravni odbor sastavljen je od po jednog predstavnika svake države članice i dvaju predstavnika Komisije, koji svi imaju pravo glasa. U tu svrhu svaka država članica imenuje po jednog člana Upravnog odbora i njegova zamjenika koji će predstavljati tog člana u njegovoj odsutnosti. Komisija imenuje dva člana i njihove zamjenike. Njihov mandat traje četiri godine. Mandat se može produljiti.
2. Članovi Upravnog odbora imenuju se na temelju visoke razine odgovarajućeg iskustva i stručnosti u području operativne suradnje u pogledu upravljanja granicama i vraćanja, te svojih upravljačkih, administrativnih i proračunskih vještina. Države članice i Komisija nastoje postići uravnoteženu zastupljenost spolova u Upravnom odboru.
3. Zemlje pridružene provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine sudjeluju u radu Agencije. Svaka ima svojeg predstavnika i njegova zamjenika u Upravnom odboru. Primjenjuju se aranžmani sastavljeni u skladu s relevantnim odredbama njihovih sporazuma o pridruživanju, kojima se određuju priroda, opseg i detaljna pravila za sudjelovanje tih zemalja u radu Agencije, uključujući odredbe o financijskim doprinosima i osoblju.

Članak 100.

Višegodišnje programiranje i godišnji programi rada

1. Upravni odbor do 30. studenoga svake godine donosi konačni programski dokument koji, među ostalim, sadržava višegodišnje programiranje Agencije i godišnje programiranje za sljedeću godinu, koji se temelji na nacrtu koji je predložio izvršni direktor i podržao Upravni odbor. Konačni programski dokument donosi se nakon pozitivnog mišljenja Komisije, koja se u pogledu višegodišnjeg programiranja savjetuje s Europskim parlamentom. Ako Agencija odluči da neće uzeti u obzir neke elemente mišljenja Komisije, dostavlja o tome detaljno obrazloženje. Upravni odbor prosljeđuje taj dokument Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji.
2. Dokument iz stavka 1. postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna. Prema potrebi se prilagođava na odgovarajući način.
3. U višegodišnjem programiranju navodi se opći srednjoročni i dugoročni strateški program, uključujući ciljeve, očekivane rezultate, pokazatelje uspješnosti i planiranje resursa, uključujući višegodišnji proračun, osoblje i razvoj kapaciteta Agencije. U višegodišnjem programiranju određuju se strateška područja intervencije i objašnjava što je potrebno učiniti kako bi se ostvarili ciljevi. Ono uključuje strategiju odnosa s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama te djelovanja povezana s tom strategijom.
4. Višegodišnje programiranje provodi se putem godišnjih programa rada i prema potrebi ažurira se u skladu s ishodom evaluacije provedene na temelju članka 116. Zaključak tih evaluacija isto se tako prema potrebi odražava u godišnjem programu rada za sljedeću godinu.
5. Godišnji program rada sadržava opis aktivnosti koje treba financirati te su njime obuhvaćeni detaljni ciljevi i očekivani rezultati, uključujući pokazatelje uspješnosti. Sadržava i naznaku financijskih i ljudskih resursa dodijeljenih svakoj aktivnosti, u skladu s načelima donošenja proračuna i upravljanja na temelju aktivnosti. Godišnji program rada mora biti usklađen s višegodišnjim programiranjem. U njemu se jasno naznačuju zadaće koje su dodane, izmijenjene ili izbrisane u odnosu na prethodnu financijsku godinu.
6. Godišnji program rada donosi se u skladu sa zakonodavnim programom Unije u odgovarajućim područjima upravljanja vanjskim granicama i vraćanja.
7. Ako se nakon donošenja godišnjeg programa rada Agenciji dodijeli nova zadaća, Upravni odbor mijenja godišnji program rada.
8. Svaka znatna izmjena godišnjeg programa rada, osobito izmjena čija bi posljedica bila preraspodjela proračunskih sredstava za više od 2 % godišnjeg proračuna, donosi se prema istom postupku koji se primjenjuje za donošenje početnog godišnjeg programa rada. Upravni odbor može izvršnom direktoru delegirati ovlast za donošenje izmjena godišnjeg programa rada koje nisu znatne.

Članak 101.

Predsjedanje Upravnim odborom

1. Upravni odbor bira predsjednika i zamjenika predsjednika među svojim članovima s pravom glasa. Predsjednik i zamjenik predsjednika biraju se dvotrećinskom većinom glasova članova Upravnog odbora s pravom glasa. Zamjenik predsjednika po

službenoj dužnosti zamjenjuje predsjednika kada je on spriječen u obavljanju svoje dužnosti.

2. Mandat predsjednika i zamjenika predsjednika istječe prestankom njihova članstva u Upravnom odboru. Podložno toj odredbi, mandat predsjednika ili zamjenika predsjednika traje četiri godine. Mandat se može jednom produžiti.

Članak 102.

Sastanci Upravnog odbora

1. Sastanke Upravnog odbora saziva njegov predsjednik.
2. Izvršni direktor sudjeluje u raspravama, ali bez prava glasa.
3. Upravni odbor održava najmanje dva redovna sastanka godišnje. Osim toga, sastaje se na inicijativu predsjednika, na zahtjev Komisije ili na zahtjev najmanje jedne trećine svojih članova. Ako je potrebno, Upravni odbor može održavati zajedničke sastanke s upravnim odborima Agencije Europske unije za azil i EUROPOL-a.
4. Irska se poziva da prisustvuje na sastancima Upravnog odbora.
5. Ujedinjena Kraljevina poziva se da prisustvuje na sastancima Upravnog odbora do datuma povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije.
6. Predstavници Agencije Europske unije za azil i EUROPOL-a pozivaju se da prisustvuju na sastancima Upravnog odbora. Upravni odbor može pozvati predstavnika relevantnih institucija, tijela, ureda i agencija Unije.
7. Upravni odbor može na sastanke, u skladu sa svojim poslovníkom, kao promatrača pozvati bilo koju drugu osobu čije mišljenje može biti od značaja.
8. Članovima Upravnog odbora mogu, podložno odredbama njegova poslovnika, pomagati savjetnici ili stručnjaci.
9. Tajništvo Upravnog odbora osigurava Agencija.

Članak 103.

Glasovanje

1. Ne dovodeći u pitanje članak 55. stavak 4., članak 98. stavak 2. točke (3), (9) i (13), članak 100. stavak 1. te članak 105. stavke 2. i 4., Upravni odbor odluke donosi apsolutnom većinom svojih članova s pravom glasa.
2. Svaki član ima jedan glas. U odsutnosti člana njegov zamjenik ima pravo iskoristiti njegovo pravo glasa. Izvršni direktor ne glasuje.
3. Poslovníkom se detaljnije utvrđuju pravila glasovanja. Ta pravila uključuju uvjete pod kojima jedan član može djelovati u ime drugoga i sve zahtjeve u pogledu kvoruma.
4. Predstavници zemalja pridruženih provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine imaju ograničena prava glasa koja odgovaraju njihovim pojedinačnim aranžmanima. Kako bi se pridruženim zemljama omogućilo da ostvare svoje pravo glasa, Agencija detaljno utvrđuje plan u kojem se navode točke za koje je dodijeljeno ograničeno pravo glasa.

Funkcije i ovlasti izvršnog direktora

1. Agencijom upravlja njezin izvršni direktor koji je potpuno neovisan u obavljanju svojih dužnosti. Ne dovodeći u pitanje nadležnosti institucija Unije i Upravnog odbora, izvršni direktor ne traži niti prima upute od bilo koje vlade ili bilo kojeg drugog tijela.
2. Europski parlament ili Vijeće mogu pozvati izvršnog direktora da izvijesti o izvršenju svojih zadaća. To uključuje izvješćivanje o provedbi i praćenju strategije za temeljna prava, godišnje izvješće o aktivnostima Agencije za prethodnu godinu, program rada za sljedeću godinu i višegodišnje programiranje Agencije ili bilo koju drugu temu povezanu s aktivnostima Agencije. Izvršni direktor također daje izjavu pred Europskim parlamentom, ako ovaj to od njega zatraži, te mu redovito podnosi izvješća.
3. Izvršni direktor odgovoran je za pripremu i provedbu strateških odluka koje donosi Upravni odbor te za donošenje odluka povezanih s operativnim aktivnostima Agencije u skladu s ovom Uredbom. Izvršni direktor ima sljedeće funkcije i ovlasti:
 - (a) predlaže, priprema i provodi strateške odluke i programe te aktivnosti koje donosi Upravni odbor u okviru ograničenja utvrđenih u ovoj Uredbi, njezinim provedbenim pravilima i svim primjenjivim pravnim propisima;
 - (b) poduzima sve potrebne korake, uključujući donošenje unutarnjih administrativnih uputa i objavu obavijesti, kako bi se osiguralo svakodnevno upravljanje Agencijom i njezino funkcioniranje u skladu s ovom Uredbom;
 - (c) svake godine priprema nacrt jedinstvenog programskog dokumenta i podnosi ga Upravnom odboru na odobrenje prije nego što se pošalje institucijama do 31. siječnja;
 - (d) svake godine priprema godišnje izvješće o aktivnostima Agencije i podnosi ga Upravnom odboru;
 - (e) sastavlja nacrt izjave o procjenama prihoda i rashoda Agencije kao dio jedinstvenog programskog dokumenta na temelju članka 111. i izvršava proračun na temelju članka 112.;
 - (f) delegira svoje ovlasti drugim članovima osoblja Agencije, podložno pravilima koja treba donijeti u skladu s postupkom iz članka 98. stavka 2. točke 15;
 - (g) donosi preporuku o mjerama u skladu s člankom 33. stavkom 9., uključujući odluke kojima se državama članicama predlaže da pokrenu i provedu zajedničke operacije, brze intervencije na granicama ili drugo djelovanje iz članka 37. stavka 2.;
 - (h) ocjenjuje, odobrava i koordinira prijedloge država članica za zajedničke operacije ili brze intervencije na granicama u skladu s člankom 38. stavkom 3.;
 - (i) ocjenjuje, odobrava i koordinira zahtjeve država članica za zajedničke operacije vraćanja ili intervencije vraćanja u skladu s člancima 51. i 54.;

- (j) osigurava provedbu operativnih planova iz članaka 39. i 43. te članka 54. stavka 4.;
 - (k) ocjenjuje zahtjev države članice za pomoć timova za potporu upravljanju migracijama i procjenu njezinih potreba, u koordinaciji s relevantnim agencijama Unije u skladu s člankom 41. stavkom 3.;
 - (l) osigurava provedbu odluke Komisije iz članka 43. stavka 1.;
 - (m) opoziva financiranje aktivnosti u skladu s člankom 47.;
 - (n) ocjenjuje rezultate aktivnosti u skladu s člankom 48.;
 - (o) utvrđuje minimalnu količinu tehničke opreme potrebnu za ispunjavanje potreba Agencije, posebno u vezi s provedbom zajedničkih operacija, raspoređivanjem timova za potporu upravljanju migracijama te provedbom brzih intervencija na granicama, operacija vraćanja i intervencija vraćanja u skladu s člankom 64. stavkom 5.;
 - (p) predlaže uspostavu područnog ureda ili produljenje njegova trajanja u skladu s člankom 60. stavkom 6.;
 - (q) imenuje voditelje područnih ureda u skladu s člankom 60. stavkom 4.;
 - (r) priprema akcijski plan na temelju zaključaka iz izvješća i evaluacija unutarnje ili vanjske revizije, kao i istraga OLAF-a, te o napretku izvješćuje Komisiju dva puta godišnje, a redovito Upravni odbor;
 - (s) štiti financijske interese Unije primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim provjerama i, ako se utvrde nepravilnosti, osiguravanjem povrata pogrešno isplaćenih iznosa te, prema potrebi, izricanjem djelotvornih, proporcionalnih i odvraćajućih administrativnih i financijskih sankcija;
 - (t) priprema strategiju Agencije za borbu protiv prijevare i podnosi je Upravnom odboru na odobrenje.
4. Izvršni direktor za svoje aktivnosti odgovara Upravnom odboru.
 5. Izvršni direktor pravni je zastupnik Agencije.

Članak 105.

Imenovanje izvršnog direktora i zamjenika izvršnog direktora

1. Komisija predlaže najmanje tri kandidata za mjesto izvršnog direktora i za mjesta svakog od zamjenika izvršnog direktora na temelju popisa sastavljenog nakon objave tog mjesta u *Službenom listu Europske unije* i, prema potrebi, u drugim tiskovnim medijima ili na internetskim stranicama.
2. Izvršnog direktora Agencije imenuje Upravni odbor na temelju zasluga i dokazane visoke razine administrativnih i upravljačkih sposobnosti, uključujući relevantno stručno iskustvo stečeno na visokom položaju u području upravljanja vanjskim granicama i vraćanja, na prijedlog Komisije kako je navedeno u stavku 1. Prije imenovanja, kandidati koje predloži Komisija pozivaju se da pred nadležnim

odborom ili odborima Europskog parlamenta daju izjavu te da odgovore na pitanja koja im postave članovi tih odbora.

Nakon te izjave Europski parlament donosi mišljenje u kojem izražava svoja stajališta i u kojem može napomenuti kojem kandidatu daje prednost.

Upravni odbor imenuje izvršnog direktora uzimajući u obzir ta stajališta. Upravni odbor donosi odluku dvotrećinskom većinom svih članova s pravom glasa.

Odluči li Upravni odbor imenovati kandidata koji nije onaj kojemu je Europski parlament dao prednost, Upravni odbor u pisanom obliku obavješćuje Europski parlament i Vijeće o načinu na koji je uzeo u obzir mišljenje Europskog parlamenta.

Upravni odbor ovlašten je razriješiti izvršnog direktora dužnosti, djelujući na prijedlog Komisije.

3. Izvršnom direktoru pomažu tri zamjenika izvršnog direktora. Svakom zamjeniku izvršnog direktora dodjeljuje se posebno područje nadležnosti. Ako je izvršni direktor odsutan ili spriječen, zamjenjuje ga jedan od njegovih zamjenika.
4. Zamjenike izvršnog direktora, na prijedlog Komisije kako je navedeno u stavku 1. i nakon savjetovanja s izvršnim direktorom, imenuje Upravni odbor na temelju zasluga i odgovarajućih administrativnih i upravljačkih sposobnosti, uključujući relevantno stručno iskustvo u području upravljanja vanjskim granicama i vraćanja. Upravni odbor donosi odluku dvotrećinskom većinom svih članova s pravom glasa.
Upravni odbor ovlašten je razriješiti zamjenike izvršnog direktora dužnosti u skladu s postupkom utvrđenim u prvom podstavku.
5. Mandat izvršnog direktora traje pet godina. Prije kraja tog razdoblja Komisija obavlja procjenu u kojoj uzima u obzir evaluaciju uspješnosti izvršnog direktora te buduće zadaće i izazove Agencije.
6. Upravni odbor, odlučujući na prijedlog Komisije kojim se uzima u obzir procjena iz stavka 5., može jednom produljiti mandat izvršnog direktora za dodatno razdoblje od najviše pet godina.
7. Mandat zamjenika izvršnog direktora traje pet godina. Upravni odbor može ga produljiti jednom za dodatno razdoblje od najviše pet godina.
8. Izvršni direktor i zamjenici izvršnog direktora zapošljavaju se kao članovi privremenog osoblja Agencije na temelju članka 2. točke (a) Uvjeta zaposlenja ostalih službenika.

Članak 106.

Savjetodavni forum

1. Agencija osniva savjetodavni forum koji neovisnim savjetovanjem pomaže izvršnom direktoru i Upravnom odboru u pitanjima koja se odnose na temeljna prava.
2. Agencija poziva EASO, Agenciju Europske unije za temeljna prava, Visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice i druge relevantne organizacije da sudjeluju u savjetodavnom forumu. Upravni odbor na prijedlog izvršnog direktora odlučuje o sastavu savjetodavnog foruma i uvjetima prijenosa informacija savjetodavnom forumu. Savjetodavni forum nakon savjetovanja s Upravnim

odborom i izvršnim direktorom definira svoje metode rada i uspostavlja svoj program rada.

3. Sa savjetodavnim forumom savjetuje se o daljnjem razvoju i provedbi strategije o temeljnim pravima, uspostavi mehanizma za podnošenje pritužbi, kodeksu ponašanja i zajedničkom osnovnom izvedbenom programu.
4. Savjetodavni forum priprema godišnje izvješće o svojim aktivnostima. To je izvješće dostupno javnosti.
5. Savjetodavni forum, ne dovodeći u pitanje zadaće službenika za temeljna prava, ima stvaran pristup svim informacijama koje se odnose na poštovanje temeljnih prava, među ostalim obavljanjem terenskih posjeta zajedničkim operacijama ili brzim intervencijama na granicama, podložno suglasnosti države članice domaćina, te žarišnim područjima ili kontroliranim centrima, operacijama vraćanja i intervencijama vraćanja.

Članak 107.

Službenik za temeljna prava

1. Upravni odbor imenuje službenika za temeljna prava. Njegova je zadaća doprinosti strategiji Agencije o temeljnim pravima te pratiti i promicati poštovanje temeljnih prava unutar Agencije. Službenik za temeljna prava mora imati potrebne kvalifikacije i iskustvo u području temeljnih prava.
2. Službenik za temeljna prava neovisan je u obavljanju svojih zadaća. Izravno izvješćuje Upravni odbor i surađuje sa savjetodavnim forumom. Službenik za temeljna prava izvješća predaje redovito i na taj način doprinosi mehanizmu za praćenje poštovanja temeljnih prava.
3. Sa službenikom za temeljna prava savjetuje se o operativnim planovima sastavljenima u skladu s člancima 39.i 43., člankom 54. stavkom 4. te člankom 75. stavkom 3. Službenik za temeljna prava ima pristup svim informacijama o poštovanju temeljnih prava u svim aktivnostima Agencije.

Članak 108.

Mehanizam za podnošenje pritužbi

1. Agencija u suradnji sa službenikom za temeljna prava poduzima potrebne mjere za uspostavu mehanizma za podnošenje pritužbi u skladu s ovim člankom kako bi se pratilo i osiguralo poštovanje temeljnih prava u svim aktivnostima Agencije.
2. Svaka osoba na koju izravno utječu djelovanja osoblja uključenog u zajedničku operaciju, pilot-projekt, brzu intervenciju na granici, raspoređivanje timova za potporu upravljanju migracijama, zajedničku operaciju vraćanja ili intervenciju vraćanja i koja smatra da su joj zbog tih djelovanja povrijeđena temeljna prava, ili bilo koja strana koja zastupa takvu osobu, može Agenciji podnijeti pritužbu u pisanom obliku.
3. Prihvatljive su samo obrazložene pritužbe koje se odnose na konkretna kršenja temeljnih prava.
4. Službenik za temeljna prava odgovoran je za postupanje s pritužbama koje je primila Agencija u skladu s pravom na dobru upravu. U tu svrhu službenik za temeljna prava ispituje prihvatljivost pritužbe, registrira prihvatljive pritužbe, prosljeđuje sve

registrirane pritužbe izvršnom direktoru, proslijeđuje pritužbe u vezi s članovima timova matičnoj državi članici, obavješćuje mjerodavno tijelo ili tijelo nadležno za temeljna prava u državi članici te registrira i osigurava daljnje postupanje Agencije ili te države članice.

5. U skladu s pravom na dobru upravu, ako je pritužba prihvatljiva, podnositelji pritužbe obavješćuju se da je pritužba registrirana, da je pokrenuta procjena te da se odgovor može očekivati čim bude dostupan. Ako je pritužba proslijeđena nacionalnim vlastima ili tijelima, podnositelj pritužbe obavješćuje se o njihovim podacima za kontakt. Ako pritužba nije prihvatljiva, podnositelji pritužbe obavješćuju se o razlozima te, ako je to moguće, navode im se daljnje mogućnosti za rješavanje njihovih pitanja.

Svaka se odluka izrađuje u pisanom obliku i obrazlaže.

6. U slučaju registrirane pritužbe koja se odnosi na člana osoblja Agencije izvršni direktor, savjetujući se sa službenikom za temeljna prava, osigurava odgovarajuće daljnje postupanje, uključujući prema potrebi stegovne mjere. Izvršni direktor u utvrđenom roku povratno izvješćuje službenika za temeljna prava o nalazima i daljnjem postupanju Agencije po pritužbi, uključujući prema potrebi stegovne mjere.

Ako se pritužba odnosi na pitanja u vezi sa zaštitom podataka, izvršni direktor uključuje službenika za zaštitu podataka Agencije. Službenik za temeljna prava i službenik za zaštitu podataka uspostavljaju u pisanom obliku memorandum o razumijevanju u kojemu se navodi podjela njihovih zadaća i suradnja u pogledu zaprimljenih pritužbi.

7. U slučaju da je registrirana pritužba koja se odnosi na člana tima države članice domaćina ili člana tima iz drugih država članica sudionica, uključujući upućenog člana timova ili upućenog nacionalnog stručnjaka, matična država članica osigurava odgovarajuće daljnje postupanje, uključujući prema potrebi stegovne mjere ili druge mjere u skladu s nacionalnim pravom. Dotična država članica povratno izvješćuje službenika za temeljna prava o nalazima i daljnjem postupanju po pritužbi u utvrđenom roku te prema potrebi u redovitim intervalima nakon toga. Ako ne zaprimi izvješće od dotične države članice, Agencija provodi daljnje postupke u vezi s tim pitanjem.
8. Ako se otkrije da je član timova povrijedio temeljna prava ili obveze u pogledu međunarodne zaštite, Agencija može zahtijevati od države članice da odmah ukloni tog člana iz aktivnosti Agencije ili stalnih snaga europske granične i obalne straže.
9. Službenik za temeljna prava izvješćuje izvršnog direktora i Upravni odbor o nalazima i daljnjem postupanju Agencije i država članica po pritužbama. Agencija u svoje godišnje izvješće uvrštava informacije o mehanizmu za podnošenje pritužbi.
10. Službenik za temeljna prava, u skladu s odredbama iz stavaka od 1. do 9. i nakon savjetovanja sa savjetodavnim forumom, sastavlja standardizirani obrazac pritužbe kojim se zahtijevaju detaljne i specifične informacije o navodnoj povredi temeljnih prava. Službenik za temeljna prava prema potrebi sastavlja i sva dodatna detaljna pravila. Službenik za temeljna prava podnosi taj obrazac i takva dodatna detaljna pravila izvršnom direktoru i Upravnom odboru.

Agencija osigurava da su informacije o mogućnosti i postupku za podnošenje pritužbe lako dostupne, među ostalim i ranjivim osobama. Standardizirani obrazac pritužbe mora biti dostupan na internetskim stranicama Agencije te u tiskanom obliku tijekom svih aktivnosti Agencije, na jezicima koje državljani trećih zemalja

razumiju ili za koje se može razumno pretpostaviti da ih razumiju. Službenik za temeljna prava razmatra pritužbe čak i ako nisu podnesene na standardiziranom obrascu pritužbe.

11. Agencija, uključujući službenika za temeljna prava, sa svim osobnim podacima sadržanima u pritužbi postupa te ih obrađuju u skladu s [Uredbom (EZ) br. 45/2001], a države članice u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom (EU) 2016/680.

Smatra se da je podnošenjem pritužbe podnositelj pritužbe dao suglasnost u smislu članka 5. točke (d) [Uredbe (EZ) br. 45/2001] da Agencija i službenik za temeljna prava obrađuju njegove osobne podatke.

Kako bi se zaštitili interesi podnositelja pritužbe, službenik za temeljna prava s pritužbama postupa kao s povjerljivima, u skladu s nacionalnim pravom i pravom Unije, osim ako se podnositelj pritužbe izričito odrekne svojeg prava na povjerljivost. Smatra se da su podnositelji pritužbe odricanjem od svojeg prava na povjerljivost dali suglasnost da službenik za temeljna prava ili Agencija prema potrebi otkriju njihov identitet nadležnim vlastima ili tijelima u vezi s predmetom iz pritužbe.

Članak 109.

Pravila o jezicima

1. Na Agenciju se primjenjuju odredbe utvrđene u Uredbi br. 1⁴⁵.
2. Ne dovodeći u pitanje odluke donesene na temelju članka 342. UFEU-a, godišnje izvješće o aktivnostima i program rada iz članka 98. stavka 2. točaka (j) i (k) sastavljaju se na svim službenim jezicima Unije.
3. Prevoditeljske usluge potrebne za funkcioniranje Agencije osigurava Prevoditeljski centar za tijela Europske unije.

Članak 110.

Transparentnost i komunikacija

1. Pri obradi zahtjeva za pristup dokumentima koje ona čuva, Agencija podliježe Uredbi (EZ) br. 1049/2001.
2. Agencija o pitanjima koja ulaze u opseg njezinih zadaća uspostavlja komunikaciju na vlastitu inicijativu. Objavljuje relevantne informacije, uključujući godišnje izvješće o aktivnostima iz članka 98. stavka 2. točke (j) i posebno osigurava, ne dovodeći u pitanje članak 91., da se javnosti i svim zainteresiranim stranama brzo pruže objektivne, opsežne, pouzdane i lako razumljive informacije u pogledu njezina rada. Pritom ne otkriva operativne informacije čijim bi se objavljivanjem ugrozilo ostvarivanje cilja operacija.
3. Upravni odbor utvrđuje praktične aranžmane za primjenu stavaka 1. i 2.
4. Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo obratiti se Agenciji u pisanom obliku na bilo kojem od službenih jezika Unije. Ta osoba ima pravo na odgovor na tom jeziku.

⁴⁵

Uredba br. 1 od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL 17, 6.10.1958., str. 385.).

5. Protiv odluka koje Agencija donese na temelju članka 8. Uredbe (EZ) br. 1049/2001 može se podnijeti pritužba Europskom ombudsmanu ili pokrenuti postupak pred Sudom Europske unije pod uvjetima utvrđenima u članku 228. odnosno članku 263. UFEU-a.

ODJELJAK 5.

FINANCIJSKI ZAHTJEVI

Članak 111.

Proračun

1. Ne dovodeći u pitanje ostale vrste dohotka, prihodi Agencije sastoje se od:
 - (a) doprinosa Unije uvrštenog u opći proračun Europske unije (odjeljak o Komisiji);
 - (b) doprinosa zemalja pridruženih provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, kako su utvrđeni u aranžmanima kojima se određuje njihov financijski doprinos;
 - (c) financiranja Unije u obliku sporazuma o delegaciji ili *ad hoc* bespovratnih sredstava u skladu s financijskim pravilima Agencije iz članka 115. i u skladu s odredbama odgovarajućih instrumenata kojima se podupiru politike Unije;
 - (d) naknada za izvršene usluge;
 - (e) svih dobrovoljnih doprinosa država članica.
2. Rashodi Agencije uključuju administrativne i infrastrukturne troškove te troškove poslovanja i troškove povezane s osobljem.
3. Izvršni direktor svake godine sastavlja nacrt izjave o procjenama prihoda i rashoda Agencije za sljedeću financijsku godinu, uključujući plan radnih mjesta, i prosljeđuje ga Upravnom odboru.
4. Prihodi i rashodi moraju biti uravnoteženi.
5. Upravni odbor na temelju nacrt izjave o procjenama koji je sastavio izvršni direktor donosi prednacrt procjene prihoda i rashoda Agencije, uključujući privremeni plan radnih mjesta. Upravni odbor ih do 31. siječnja svake godine prosljeđuje Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji kao dio nacrt jedinstvenog programskog dokumenta.
6. Upravni odbor do 31. ožujka svake godine Komisiji šalje završni nacrt procjena prihoda i rashoda Agencije, uključujući nacrt plana radnih mjesta kojemu je priložen privremeni program rada.
7. Komisija prosljeđuje procjenu zajedno s nacrtom proračuna Europske unije proračunskom tijelu.
8. Komisija na temelju procjene u nacrt općeg proračuna Europske unije uvrštava procjene koje smatra potrebnima za plan radnih mjesta i iznos doprinosa na teret općeg proračuna te ga podnosi proračunskom tijelu u skladu s člancima 313. i 314. UFEU-a.
9. Proračunsko tijelo odobrava proračunska sredstva za doprinos Agenciji.

10. Proračunsko tijelo donosi plan radnih mjesta za Agenciju.
11. Upravni odbor donosi proračun Agencije. On postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Europske unije. Proračun se prema potrebi prilagođava na odgovarajući način.
12. Sve izmjene proračuna, uključujući plan radnih mjesta, donose se u skladu s istim postupkom.
13. Na svaki projekt povezan s nekretninama koji bi mogao imati znatan utjecaj na proračun Agencije primjenjuju se odredbe Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 1271/2013⁴⁶.
14. Za financiranje raspoređivanja brzih intervencija na granicama i intervencija vraćanja u proračun Agencije koji je donio Upravni odbor uključena je financijska operativna pričuva u iznosu od najmanje 2 % sredstava dodijeljenih zajednički za zajedničke operacije na vanjskim granicama i operativne aktivnosti u području vraćanja. Na kraju svakog mjeseca izvršni direktor može odlučiti da se iznos koji odgovara jednoj dvanaestini odobrenih sredstava iz pričuve preraspodijeli za ostale operativne aktivnosti Agencije. U tom slučaju izvršni direktor o tome obavješćuje Upravni odbor.
15. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.

Članak 112.

Izvršenje i kontrola proračuna

1. Proračun Agencije izvršava izvršni direktor.
2. Računovodstveni službenik Agencije do 1. ožujka financijske godine N + 1 dostavlja privremene financijske izvještaje za financijsku godinu N računovodstvenom službeniku Komisije i Revizorskom sudu. Računovodstveni službenik Komisije konsolidira privremene financijske izvještaje institucija i decentraliziranih tijela u skladu s člankom 147. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁷.
3. Agencija šalje izvješće o proračunskom i financijskom upravljanju za godinu N Europskom parlamentu, Vijeću i Revizorskom sudu do 31. ožujka godine N + 1.
4. Računovodstveni službenik Komisije do 31. ožujka godine N + 1 šalje Revizorskom sudu privremene financijske izvještaje Agencije za godinu N, konsolidirane s financijskim izvještajima Komisije.
5. Nakon primitka primjedbi Revizorskog suda u pogledu privremenih financijskih izvještaja Agencije za godinu N na temelju članka 148. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 izvršni direktor sastavlja završne financijske izvještaje Agencije na svoju odgovornost i proslijeđuje ih Upravnom odboru kako bi dobio njegovo mišljenje.

⁴⁶ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1271/2013 od 30. rujna 2013. o Okvirnoj financijskoj uredbi za tijela iz članka 208. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 7.12.2013., str. 42.).

⁴⁷ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

6. Upravni odbor daje mišljenje o završnim financijskim izvještajima Agencije za godinu N.
7. Izvršni direktor do 1. srpnja godine N + 1 šalje završne financijske izvještaje zajedno s mišljenjem Upravnog odbora Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu.
8. Završni financijski izvještaji za godinu N objavljuju se u *Službenom listu Europske unije* do 15. studenoga godine N + 1.
9. Izvršni direktor šalje Revizorskom sudu odgovor na njegove primjedbe do 30. rujna godine N + 1. Taj odgovor šalje i Upravnom odboru.
10. Izvršni direktor Europskom parlamentu na njegov zahtjev podnosi sve podatke potrebne za nesmetanu primjenu postupka davanja razrješnice za godinu N, u skladu s člankom 165. stavkom 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012.
11. Na temelju preporuke Vijeća koje odlučuje kvalificiranom većinom Europski parlament prije 15. svibnja godine N + 2 daje razrješnicu izvršnom direktoru za izvršenje proračuna za godinu N.

Članak 113.

Borba protiv prijevare

1. Radi borbe protiv prijevare, korupcije i drugih nezakonitih aktivnosti odredbe Uredbe (EU, Euratom) br. 883/2013 primjenjuju se bez ograničenja. Agencija pristupa Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. o unutarnjim istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i bez odgađanja donosi odgovarajuće odredbe koje se primjenjuju na sve zaposlenike Agencije na temelju predloška iz Priloga tom sporazumu.
2. Revizorski sud ovlašten je provoditi reviziju, na temelju dokumenata i inspekcija na terenu, svih korisnika bespovratnih sredstava, izvoditelja i podizvoditelja koji su od Agencije primali sredstva Unije.
3. OLAF može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, u skladu s odredbama i postupcima utvrđenima u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbi Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁴⁸ radi utvrđivanja je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije, u vezi sa sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava ili odlukom o dodjeli bespovratnih sredstava ili ugovorom koje je financirala Agencija.
4. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) može provoditi istrage i kazneni progon za prijevare i druge nezakonite aktivnosti kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća.
5. Ne dovodeći u pitanje stavke 1., 2., 3. i 4., radni dogovori s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama, ugovori, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava i odluke o dodjeli bespovratnih sredstava Agencije sadržavaju odredbe kojima se

⁴⁸ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

izričito ovlašćuju Revizorski sud, Ured europskog javnog tužitelja i OLAF za provedbu takvih revizija i istraga u skladu s njihovim nadležnostima.

Članak 114.

Sprečavanje sukoba interesa

Agencija donosi interna pravila kojima se od članova njezinih tijela i članova njezinog osoblja zahtijeva da tijekom svojeg zaposlenja ili mandata izbjegavaju svaku situaciju koja bi mogla dovesti do sukoba interesa te da takve situacije prijavljuju.

Članak 115.

Financijska odredba

Financijska pravila koja se primjenjuju na Agenciju donosi Upravni odbor nakon savjetovanja s Komisijom. Ona ne smiju odstupati od Delegirane uredbe (EU) br. 1271/2013, osim ako je to odstupanje posebno potrebno za rad Agencije i ako je Komisija prethodno dala svoju suglasnost. U tom okviru Upravni odbor donosi posebna financijska pravila koja se primjenjuju na aktivnosti Agencije u pogledu suradnje s trećim zemljama u području vraćanja.

**POGLAVLJE IV.
Završne odredbe**

Članak 116.

Evaluacija

1. Do [31. svibnja 2023.] te svake četiri godine nakon toga Komisija provodi evaluaciju ove Uredbe. Evaluacijom će se posebno ocijeniti:
 - (a) rezultati koje je s obzirom na svoje ciljeve, ovlasti i zadaće Agencija ostvarila;
 - (b) učinak, djelotvornost i učinkovitost djelovanja Agencije i njezinih načina rada u vezi s njezinim ciljevima, ovlastima i zadaćama;
 - (c) provedba europske suradnje u pogledu funkcija obalne straže;
 - (d) moguća potreba izmjene ovlasti Agencije;
 - (e) financijske implikacije takvih izmjena.Evaluacija obuhvaća posebnu analizu načina na koji je pri primjeni ove Uredbe poštovana Povelja te ostalo relevantno pravo Unije.
2. Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i Upravnom odboru šalje izvješće o evaluaciji zajedno sa svojim zaključcima o izvješću. Upravni odbor može izdati preporuke Komisiji u pogledu promjena ove Uredbe. Izvješće o evaluaciji i zaključci o izvješću objavljuju se. Države članice i Agencija dostavljaju Komisiji informacije potrebne za izradu tog izvješća.
3. Agencija do 1. prosinca 2021. te nakon toga svake dvije godine podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o funkcioniranju EUROSUR-a.
Države članice dostavljaju Agenciji informacije potrebne za izradu tog izvješća.

4. Kao dio evaluacije iz stavka 1. Komisija izrađuje sveobuhvatnu ocjenu EUROSUR-a, prema potrebi zajedno s odgovarajućim prijedlozima za poboljšanje njegova funkcioniranja.

Države članice i Agencija dostavljaju Komisiji informacije potrebne za izradu evaluacije iz stavka 3.

Članak 117.

Postupak Odbora

1. Komisiji pomaže odbor („Odbor europske granične i obalne straže”). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
Komisiji u vezi s mjerama iz članka 80. stavka 2. pomaže „Odbor iz članka 6.” uspostavljen Uredbom (EZ) br. 1606/2002.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
4. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011, u vezi s njezinim člankom 5.

Članak 118.

Postupak delegiranja

1. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje delegiranih akata, podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 8. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [*datum stupanja na snagu ove Uredbe*].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 8. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 8. stavka 4. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 119.

Stavljanje izvan snage

1. Uredba (EU) br. 1052/2013 stavlja se izvan snage.
2. Uredba (EU) 2016/1624 stavlja se izvan snage uz iznimku članaka 20., 30. i 31. koji se stavljaju izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2020.
3. Zajednička akcija 98/700/PUP stavlja se izvan snage s učinkom od datuma stvarnog uvođenja sustava iz članka 80., o čemu se odlučuje provedbenim aktom donesenim u skladu s postupcima iz članka 117.
4. Upućivanja na akte stavljene izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom navedenom u Prilogu VI. ovoj Uredbi.

Članak 120.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Članak 12. stavak 4., članak 71. i članak 98. stavak 5, u mjeri u kojoj se odnose na suradnju s Ujedinjenom Kraljevinom, primjenjuju se do datuma povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Unije ili, ako sporazum između Unije i Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji stupi na snagu, do kraja prijelaznog razdoblja utvrđenog u tom Ugovoru.
3. Kao odstupanje tijekom 2019. godine, odluke iz članka 55. stavka 4. i članka 64. stavka 6. donosi Upravni odbor u roku od šest tjedana od stupanja na snagu Uredbe.
4. Kao odstupanje tijekom 2019. godine, imenovanja iz članka 57. stavka 4. i članka 58. stavka 1. provode države članice u roku od 12 tjedana od stupanja na snagu Uredbe.
5. Raspoređivanje u skladu s člancima od 55. do 58. provodi se od 1. siječnja 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage Zajedničke akcije Vijeća 98/700/PUP, Uredbe (EU) br. 1052/2013 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe (EU) 2016/1624 Europskog parlamenta i Vijeća

Odgovarajuća područja politike (*klaster programa*)

Područje politike: Migracije i unutarnji poslovi

Aktivnost: Sigurnost i zaštita sloboda

Trenutačno Naslov 3.a, Poglavlje 18. – Unutarnji poslovi

1.2. Vrsta prijedloga/inicijative

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **ново djelovanje**

☐ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **ново djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja**⁴⁹

☒ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **produženje postojećeg djelovanja**

☒ Prijedlog/inicijativa odnosi se na **djelovanje koje je preusmjereno na novo djelovanje**

⁴⁹

Kako je navedeno u članku 54. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.2.1.

1.3. Osnova prijedloga/inicijative

1.3.1. *Zahtjevi koje je potrebno kratkoročno ili dugoročno ispuniti*

Kratkoročno se očekuje da će Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu nastaviti provoditi temeljne aktivnosti Agencije u pogledu upravljanja vanjskim granicama i vraćanja uključujući EUROSUR na isti način kao dosad. Za nastavak svih aktivnosti u okviru trenutačnog mandata Agencije njezin proračun, uključujući doprinos EU-a i doprinose zemalja pridruženih Schengenu, iznosio bi 637,6 milijuna EUR za 2019. i 2020. za trenutačni VFO, a za sljedeći VFO Komisija je predložila proračun od 2,47 milijardi EUR. Ukupna potrebna financijska sredstva i potrebe u pogledu osoblja u skladu su s postojećim zakonodavnim financijskim izvještajima uz prijedloge Komisije za Uredbu o europskoj graničnoj i obalnoj straži, Uredbu o ETIAS-u i Uredbu o interoperabilnosti. Cilj je ovog prijedloga reformirati europsku graničnu i obalnu stražu razvojem novih kapaciteta Agencije, posebno uspostavom stalnih snaga europske granične i obalne straže i nabavom opreme za Agenciju, ali i pristupiti rješavanju novih ili nadograđenih zadaća na odgovarajući način. U tu svrhu potrebno je dodati iznos od 577,5 milijuna EUR u proračun Agencije za 2019. i 2020. u skladu s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom, što može zahtijevati upotrebu posebnih instrumenata. U razdoblju 2021.–2027. za pokrivanje novih i nadograđenih zadaća i funkcija bit će potrebno ukupno 9,37 milijardi EUR.

Ukupni troškovi sadašnjeg i budućeg mandata iznosili bi 1,22 milijarde EUR za razdoblje 2019.–2020. te 11,27 milijardi EUR za razdoblje 2021.–2027.

U pogledu sadržaja i vremenskog okvira glavni elementi prijedloga mogu se sažeti kako slijedi:

Uspostava stalnih snaga europske granične i obalne straže od 10 000 pripadnika operativnog osoblja

- Operativno osoblje stalnih snaga europske granične i obalne straže znači službenici graničnog nadzora, pratitelji za vraćanje, stručnjaci za vraćanje i drugo relevantno osoblje koje zapošljava Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, osoblje upućeno u Agenciju iz država članica ili stavljeno na raspolaganje Agenciji za kratkoročno raspoređivanje kako bi djelovali kao članovi timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama ili timova za vraćanje koji imaju izvršne ovlasti. Stalne snage EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE sastojat će se od tri kategorije operativnog osoblja, što je povezano s troškovima navedenima u nastavku.

- Kategorija 1. (osoblje Agencije): statutarno osoblje bit će ključna sastavnica stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE. Očekuje se da će se broj operativnog osoblja Agencije u stalnim snagama povećati sa 750 u 2019. na 3000 do 2025. Privremeno osoblje i ugovorno osoblje bit će zastupljeno sa po 50 %. Odgovarajući troškovi osoblja izračunani su na temelju standardnih jedinica (tj. 143 000,00 EUR po članu privremenog osoblja godišnje i 74,000 EUR po članu ugovornog osoblja godišnje). Za kategoriju 1. prijedlogom se predviđaju troškovi raspoređivanja uz pretpostavku da će svi članovi operativnog osoblja Agencije biti raspoređeni u operativna područja na gotovo trajnoj osnovi. Izračun troškova raspoređivanja temelji se na zaokruženim dnevnim iznosima koje Agencija trenutačno primjenjuje (u prosjeku 200 EUR po danu) uz smanjenje od 40 % s obzirom na dugoročnost raspoređivanja. Osoblje zaposleno u okviru ove kategorije

moći će djelovati kao članovi timova raspoređeni iz stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE za izvršavanje zadaća nadzora državne granice i vraćanja, uključujući zadaće s izvršnim ovlastima. S obzirom na tu specifičnost operativnog osoblja Agencije, sve novozaposlene osobe trebale bi proći potpuno početno osposobljavanje za funkcije nadzora državne granice ili vraćanja u trajanju od približno 6 mjeseci, čiji trošak iznosi otprilike 40 000 EUR po osobi. Nakon toga će za operativno osoblje Agencije svake godine biti potrebno specijalizirano osposobljavanje ili osposobljavanje za obnovu znanja s približnim troškovima od 10 000 EUR po osobi.

- Kategorija 2. (operativno osoblje dugoročno upućeno iz država članica): očekuje se da će se broj članova operativnog osoblja u ovoj kategoriji povećati sa 1 500 u 2020. na 3 000 do 2025. Prijedlogom se predviđa da će upućeno osoblje biti trajno raspoređeno u različitim operativnim područjima. Stoga će glavni troškovi biti povezani s raspoređivanjem. Kao u kategoriji 1., troškovi raspoređivanja izračunani su uz pretpostavku da će svi članovi osoblja tijekom upućivanja biti dugoročno raspoređeni. Primjenjuje se isti prosječni dnevni iznos kao za kategoriju 1. (tj. 200 EUR po osobi dnevno uz smanjenje od 40 % s obzirom na dugoročnost raspoređivanja). Za upućeno operativno osoblje potrebno je osposobljavanje uz procijenjeni godišnji trošak od 5 000 EUR po članu osoblja.

- Kategorija 3. (operativno osoblje kratkoročno raspoređeno iz država članica): očekuje se da će se u okviru stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE broj članova operativnog osoblja u ovoj kategoriji postupno smanjivati sa 7 000 u 2020. na 4 000 do 2025. Glavnina troškova ovog dijela stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE odnosi se na njihovo raspoređivanje. Kao u kategorijama 1. i 2., troškovi raspoređivanja izračunani su na temelju istog prosječnog dnevnog iznosa (200 EUR po danu), a pritom se uračunava 30 dana mjesečno, do najviše 4 mjeseca raspoređivanja. Međutim, za razliku od kategorija 1. i 2., na troškove raspoređivanja ne primjenjuje se smanjenje od 40 % uobičajeno za dugoročno raspoređivanje.

- Usto, za kategorije 2. i 3. prijedlogom se predviđa sustav financijske potpore kojim se podupire i osigurava dugoročni razvoj ljudskih resursa omogućivanjem državama članicama da zaposle i osposobe dodatno osoblje te tako ostvare potrebnu fleksibilnost pri ispunjavanju svojih obveza da doprinose stalnim snagama europske granične i obalne straže uz istodobno zadržavanje dovoljno vlastitih nacionalnih kapaciteta. Sustav se izračunava na temelju godišnje osnovne plaće člana ugovornog osoblja funkcijske skupine III., razreda 8., 1. stupnja na koju se primjenjuje relevantni koeficijent za svaku državu članicu („osnovni iznos”). Za kategoriju 2. 100 % „osnovnog iznosa” množi se s brojem operativnog osoblja za koje se očekuje da će svake godine uputiti država članica. Za kategoriju 3. 30 % „osnovnog iznosa” (koji odgovara obveznoj raspoloživosti od 4 mjeseca) množi se s brojem operativnog osoblja stvarno raspoređenog iz države članice.

- Sveukupno, uspostava i raspoređivanje stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE u punom kapacitetu od 2020. povezani su s troškovima od 5,83 milijarde EUR.

Nabava opreme za Agenciju

- Kako bi se uklonili trajni nedostaci u dobrovoljnom udruživanju tehničke opreme iz država članica, posebno u pogledu velike opreme, Agencija bi trebala raspolagati vlastitom potrebnom opremom za raspoređivanje u zajedničkim

operacijama ili brzim intervencijama na granicama ili bilo kojim drugim operativnim aktivnostima.

- Iako Agencija od 2011. ima mogućnost nabave ili zakupa tehničke opreme, tu je mogućnost znatno otežao nedostatak potrebnih proračunskih sredstava. Donošenjem Uredbe iz 2016. Agenciji su osigurana namjenska sredstva u iznosu od 40 milijuna EUR za nabavu opreme male i srednje veličine, čime se Agencija sve više koristi.
- Kako bi odgovorila na te promjene i ispunila razinu ambicije na kojoj se temelji uspostava stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE, Komisija smatra da bi u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. Agenciji trebalo staviti na raspolaganje znatnu omotnicu (2,2 milijarde EUR) kako bi joj se omogućila nabava, održavanje i upotreba resursa za zračne, morske i kopnene aktivnosti u skladu s operativnim potrebama.
- Iako bi nabava potrebnih resursa mogla biti dugotrajna, posebno kad je riječ o velikoj opremi, vlastita oprema Agencije u konačnici bi trebala postati okosnica operativnih raspoređivanja, uz dodatne doprinose država članica koji bi se zatražili u iznimnim okolnostima. Opremom Agencije u velikoj bi mjeri trebalo upravljati tehničko osoblje Agencije koje je dio stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE. Kako bi se osigurala djelotvorna upotreba predloženih financijskih sredstava za nabavu opreme za Agenciju, taj će se postupak temeljiti na višegodišnjoj strategiji o kojoj će Upravni odbor što prije donijeti odluku, što će biti popraćeno akcijskim planom.
- Vlastita oprema Agencije treba dopunjavati pričuvu tehničke opreme koju osiguravaju države članice, a posebno prijevozna sredstva i operativnu opremu koju države članice kupuju u okviru posebnih djelovanja Fonda za unutarnju sigurnost.

Područni uredi Agencije

- Uzimajući u obzir prošireni mandat Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu, uspostavu stalnih snaga europske granične i obalne straže, njihovu povećanu prisutnost na terenu i vanjskim granicama Unije te njihovu jaču uključenost u području vraćanja, Agencija bi trebala moći uspostaviti područne urede na lokacijama u blizini svojih znatnih operativnih aktivnosti na razdoblje trajanja tih aktivnosti, koji bi djelovali kao sučelje između Agencije i države članice domaćina, izvršavali koordinacijske, logističke i potporne zadaće te olakšavali suradnju Agencije i države članice domaćina.
- Kako bi se omogućila uspostava područnih ureda, Agenciji se osigurava dodatni proračun. Trenutačno je predviđena postupna uspostava pet područnih ureda. Proračun predviđen u tu svrhu u okviru trenutačnog VFO-a (2019.–2020.) iznosi 1,5 milijuna EUR, a za sljedeći VFO (2021.–2027.) iznosi 11,3 milijuna EUR.

Sustav FADO

- Agencija će preuzeti sustav FADO i upravljati njime. Troškovi povezani sa sustavom FADO uključivat će troškove poslovanja i osoblja, informatičke sustave i softver, održavanje i sigurnosnu infrastrukturu. Troškovi povezani s migracijom i održavanjem sustava FADO iznosili bi 1,5 milijuna EUR u okviru trenutačnog VFO-a (2019.–2020.) i 10,5 milijuna EUR u okviru sljedećeg VFO-a (2021.–2027.).

Aktivnosti Agencije u području vraćanja

- Cilj je prijedloga znatno ojačati potporu Agencije državama članicama u području vraćanja i suradnju s trećim zemljama u tom području, uključujući pribavljanje putnih isprava.
- U tu bi svrhu za sljedeći VFO (2021.–2027.) proračunu Agencije trebalo dodati iznos od 1,75 milijardi EUR, tj. otprilike 250 milijuna EUR godišnje, radi olakšavanja vraćanja 50 000 vraćenika godišnje.

Razvoj EUROSUR-a

- Sveukupno, za razvoj EUROSUR-a iz proračuna Agencije izdvojit će se ukupno 20 milijuna EUR u okviru trenutnog VFO-a (2019.–2020.) te 140 milijuna EUR u okviru sljedećeg VFO-a (2021.–2027.) uz 100 dodatnih članova osoblja iz ljudskih resursa kako je navedeno u sljedećem odlomku.
- Procjenjuje se da je za poboljšanje funkcioniranja sustava Agencije potrebno dodatnih 35 zaposlenika, uglavnom stručnjaka za IT i analitičara podataka.
- Područje djelovanja EUROSUR-a proširuje se na granične prijelaze i zaštitu zračne državne granice radi suočavanja sa sekundarnim kretanjima, poboljšanja razmjene informacija s trećim zemljama i upravljanja integriranim planiranjem, za što je prema procjeni potrebno dodatnih 65 zaposlenika, i to stručnjaka za IT, analitičara rizika, operatora i stručnjaka za planiranje.
- Svemirski program Copernicus i njegovi proizvodi i usluge u području promatranja Zemlje i dalje će služiti kao potpora pri upotrebi EUROSUR-ovih usluga spajanja, a okvirni program za istraživanje i dalje će biti oslonac u razvoju novih informacijskih usluga i tehnologija nadzora.
- Instrumentima glavnih uprava NEAR i DEVCO nastaviti će se podupirati razvoj integriranog upravljanja granicama, uključujući nacionalne koordinacijske centre u trećim zemljama.
- Osim proračuna Agencije, kako bi se podržala provedba razvoja EUROSUR-a sa strane država članica prijedlog će imati posljedice na upotrebu sredstava Fonda za unutarnju sigurnost – Granice i vizna politika 2020. (52,5 milijuna EUR) i budućeg Fonda za integrirano upravljanje granicama (647,5 milijuna EUR) u razdoblju 2021.–2027. Odgovarajuća djelovanja provodit će se podijeljenim ili izravnim upravljanjem.

Ljudski resursi

Kada je riječ o ljudskim resursima, očekuje se da će osoblje Agencija do 2020. doseći 1 000 članova. Kako bi se uspostavile stalne snage europske granične i obalne straže, Agenciji će biti dodijeljena dodatna radna mjesta: 750 radnih mjesta 2019. pa sve do 3 000 radnih mjesta do 2025. Ta dodatna radna mjesta obuhvaćat će jednak broj članova privremenog i ugovornog osoblja. Nova radna mjesta uvelike će se upotrebljavati za zapošljavanje i osposobljavanje članova operativnog osoblja u okviru kategorije 1. stalnih snaga europske granične i obalne straže. Međutim, ta će kategorija uključivati i članove osoblja koji su predviđeni za uspostavu i rad središnje jedinice ETIAS-a.

Nadalje, u okviru prethodno navedenog broja od 3 000 radnih mjesta Agencija bi mogla iskoristiti do 4 % ukupne veličine stalnih snaga kako bi zaposlila članove osoblja radi potpore uspostavi stalnih snaga europske granične i obalne straže (zapošljavanje, dnevno upravljanje, operativno planiranje itd.), zapošljavanja članova osoblja za područne urede, nabave opreme za Agenciju, ostalih novih zadaća

povezanih s funkcioniranjem europske granične i obalne straže, uključujući EUROSUR, pojačanog mandata za vraćanja i preuzimanja sustava FADO.

1.3.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja EU-a*

Cilj je ovog prijedloga osigurati europsko integrirano upravljanje vanjskim granicama EU-a kako bi se djelotvorno upravljalo migracijama i osigurala visoka razina sigurnosti u Uniji, uz istodobnu zaštitu slobodnog kretanja osoba u Uniji. Na području bez unutarnjih granica nezakonito useljavanje preko vanjskih granica jedne države članice utječe na sve države članice unutar schengenskog područja. Prostor bez unutarnjih granica održiv je samo ako su vanjske granice djelotvorno osigurane i zaštićene.

Budući da je nadzor vanjskih granica Unije u zajedničkom i dijeljenom interesu te se mora provesti u skladu s visokim i jedinstvenim standardima Unije, a ciljeve ovog prijedloga ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni bolje mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji.

Cilj je prijedloga odgovoriti na nove izazove i političku stvarnost s kojima je suočena Unija u pogledu upravljanja migracijama i unutarnje sigurnosti. Njime se učvršćuje skup kapaciteta dostupnih europskoj graničnoj i obalnoj straži, posebno uspostavom stalnih snaga europske granične i obalne straže koje se sastoje od 10 000 pripadnika operativnog osoblja i koje će sveobuhvatno odgovarati na izazove u području upravljanja granicama EU-a i vraćanja. Prijedlogom se osigurava da države članice u potpunosti i pravilno provode pravila o integriranom upravljanju granicama u skladu s usklađenim višegodišnjim ciklusom strateške politike, da se poduzimaju odgovarajuće mjere za sprečavanje kriznih stanja te da se djelotvorno i pravodobno reagira na vanjskim granicama ako dođe do takvog stanja, a da se hitne mjere za izravnu intervenciju na terenu poduzimaju na razini Unije tek ako stanje postane kritično.

Konkretnije, zajednica EU-a za upravljanje granicama u potpunosti prepoznaje dodanu vrijednost EUROSUR-a za EU. Uklanjanje okvira EUROSUR-a nezamislivo je jer većina država članica ovisi o njemu za zaštitu državne granice.

EUROSUR-ove usluge spajanja imaju stvarnu dodanu vrijednost za krajnje korisnike uključene u zaštitu državne granice. Ni jedna nacionalna organizacija granične straže ne bi mogla sama osigurati pružanje usluga zaštite državne granice iz svemira i druge dalekosežne platforme koje nude EUROSUR-ove usluge spajanja.

1.3.3. *Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava*

Agencija Frontex osnovana je 2004., a s radom je započela 2005. Kako je zatraženo Haškim programom, Komisija je 13. veljače 2008. donijela Komunikaciju o evaluaciji i budućem razvoju agencije Frontex (COM(2008) 67 final).

U Komunikaciji su izdane kratkoročne i srednjoročne preporuke te su iznesene ideje za budući dugoročni razvoj Agencije. U pogledu dugoročne perspektive istaknuta je ključna uloga Frontexa u razvoju integriranog upravljanja granicama Europske unije.

Komisija je zaključno preporučila niz poboljšanja načina na koji Agencija djeluje u okviru svojeg mandata te je navela da srednjoročno treba revidirati njezin mandat.

Osim prethodno navedenog Izvješća Komisije o evaluaciji i budućem razvoju agencije Frontex, tijekom 2008. provedena je i neovisna evaluacija. U toj su

evaluaciji, koju je naručio Upravni odbor Frontexa, kako je zatraženo člankom 33. Uredbe o Frontexu, navedeni dodatna stajališta i činjenice o načinima rada Agencije. U njoj je isto tako izdan niz preporuka Upravnom odboru Frontexa. Na temelju navedenog, mandat Agencije izmijenjen je 2011. kako bi joj se omogućilo da odgovori na nove izazove.

Unatoč poboljšanjima uvedenima izmjenama iz 2011., slijedom jasnih političkih smjernica koje je tijekom 2015. Europsko vijeće pružilo u pogledu uloge agencije Frontex u suočavanju sa sve većim migracijskim pritiscima i vanjske evaluacije agencije Frontex iz 2014./2015., potrebno je daljnje revidiranje mandata Agencije.

Migracijska kriza 2015., s dotad nezabilježenim nezakonitim dolascima na tlo EU-a, postavila je mnoge izazove pred migracijsku politiku EU-a i njegovih država članica. Ta je kriza pokazala da okvir i operativni kapaciteti Unije nisu bili pripremljeni za suočavanje s tako velikim migracijskim pritiskom. Jak migracijski pritisak i naknadna sekundarna kretanja opteretili su i schengensko područje, zbog čega je nekoliko država članica moralo ponovno uvesti kontrole unutarnjih granica.

Komisija je odmah počela djelovati i predložila širok raspon mjera, kratkoročnih i dugoročnih, među ostalim: kako bi se spriječile daljnje pogibije migranata na moru, ojačale vanjske granice EU-a, smanjili poticaji za nezakonite migracije i ojačala zajednička politika azila. Konkretnije, prijedlog o znatnom jačanju mandata agencije Unije za granice predstavljen je u prosincu 2015. te su pregovori o njemu dovršeni u rekordnom roku 2016. Uredba o europskoj graničnoj i obalnoj straži stupila je na snagu 6. listopada 2016. te se počeo brzo provoditi novi mandat, s većim kapacitetima i resursima. Međutim, pred nama je još posla na dodatnom poboljšanju našeg okvira u području nadzora vanjskih granica, vraćanja i azila. Europsko vijeće u zaključcima od 28. lipnja 2018. pozvalo je na ojačanje uloge pružanja potpore koju ima Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, među ostalim u suradnji s trećim zemljama, s pomoću povećanih resursa i proširenog mandata. Ključni je cilj opremiti Agenciju stalnim snagama EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE kako bi se osigurao djelotvoran nadzor vanjskih granica EU-a i znatno pojačalo učinkovito vraćanje nezakonitih migranata.

1.3.4. *Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima*

Ovaj je prijedlog u skladu sa zaključcima Europskog vijeća od 28. lipnja 2018., u kojima se poziva na ojačanje uloge pružanja potpore koju ima Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, među ostalim u suradnji s trećim zemljama, s pomoću povećanih resursa i proširenog mandata kako bi se osigurao djelotvoran nadzor vanjskih granica i znatno pojačalo učinkovito vraćanje nezakonitih migranata. Prijedlog je u skladu sa zaključcima Europskog vijeća i s obzirom na cilj izgradnje unutarnje migracijske politike koja se temelji na ravnoteži između solidarnosti i odgovornosti: uspostava stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE s precizno definiranim obveznim doprinosima svih država članica kako bi se Agenciji za EUROPSKU GRANIČNU I OBALNU STRAŽU omogućilo da pruža djelotvornu potporu najizloženijim državama članicama ključan je element europske solidarnosti.

Ovaj se prijedlog temelji na postojećoj politici upravljanja granicama i instrumentima u tom području, posebno na europskoj graničnoj i obalnoj straži, uspostavljenoj Uredbom (EU) 2016/1624. Tijekom protekle dvije godine operacionalizacija tog novog okvira znatno je napredovala, posebno provedbom prvih ciklusa procjena osjetljivosti i uspostavom snaga za brzu reakciju radi

odgovora na krizne situacije. S pomoću stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE od 10 000 pripadnika operativnog osoblja ovim se prijedlogom znatno proširuju kapaciteti Agencije, a time i Unije, za djelotvoran odgovor na postojeće ili buduće prijetnje i izazove na vanjskim granicama proaktivnim ojačanjem, procjenom i koordinacijom djelovanja država članica na vanjskim granicama i s trećim zemljama kako bi se osigurala vjerodostojna politika vraćanja.

U izvješću o evaluaciji EUROSUR-a zaključeno je da su ciljevi okvira EUROSUR-a ispunjeni, da bi se funkcioniranje EUROSUR-a moglo poboljšati napredovanjem s tehničkog informacijskog sustava na okvir upravljanja za razmjenu informacija i suradnju, kojim će biti obuhvaćen nadzor državne granice, a po mogućnosti i drugi odabrani elementi europskog integriranog upravljanja granicama. Kako je predviđeno u priloženom izvješću o evaluaciji EUROSUR-a, EUROSUR potiče sinergije, a time i usklađenost s drugim politikama: nacionalni koordinacijski centar središnja je točka operativne suradnje s drugim dionicima politike u područjima kao što su pomorstvo, sigurnost i carinska kontrola. Osim toga, dobar je primjer civilne/vojne suradnje: nekoliko nacionalnih koordinacijskih centara mjesta su suradnje s vojnim dionicima kao što su časnici mornarice.

Na razini EU-a EUROSUR-ove usluge spajanja alat su koji se može upotrijebiti za druge funkcije obalne straže, kao što je kontrola ribarstva. Postoji obostrana korist i za vanjsku sigurnost, npr. informacijski proizvodi EUROSUR-a preko Agencije se razmjenjuju s operacijom ZSOP-a EUNAVFOR MED Sophia.

EUROSUR-ove usluge spajanja alat su i za operacionalizaciju istraživačkih projekata i programa te su konkretan rezultat svemirskog programa EU-a Copernicus.

Predloženim razvojem EUROSUR-a i proširenjem njegova područja primjene poboljšat će se općenita dosljednost s integriranim upravljanjem granicama te ostvariti suradnja u drugim područjima, posebno u zrakoplovnom sektoru, ali i u području vanjskog djelovanja EU-a.

Stoga se integracijom Europskog sustava nadzora granica (EUROSUR) u okvir europske granične i obalne straže na temelju prijedloga dopunjuje postojeće zakonodavstvo tako što se slijedi pristup sličan onome u vezi s Europskim sustavom nadzora granica (Eurosur) daljnjim jačanjem duha suradnje, razmjene informacija i koordinacije nastojanja između država članica i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu, kao i među nacionalnim tijelima i agencijama Unije uz konkretne preuzete obveze. Temelji se i na Uredbi (EU) br. 656/2014 o utvrđivanju pravila za nadzor vanjskih morskih granica u kontekstu operativne suradnje koju koordinira Frontex.

Prijedlogom se pojašnjava odnos između procjena osjetljivosti koje provodi Agencija i mehanizma za evaluaciju schengenske pravne stečevine uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1053/2013 radi postizanja maksimalnih sinergija između tih dvaju mehanizama koji su ključni za europsku kontrolu kvalitete funkcioniranja schengenskog područja.

Ovaj se prijedlog temelji na odredbama postojeće politike te se njime one dodatno razvijaju i objedinjuju u okviru europske granične i obalne straže, čime se uspostavlja sustav integriranog upravljanja vanjskim granicama na razini Unije kako je predviđeno člankom 77. stavkom 2. točkom (d) Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ovaj je prijedlog u skladu sa sveobuhvatnom dugoročnom politikom o boljem upravljanju migracijama, koju je Komisija utvrdila u Europskom migracijskom programu, u kojemu su političke smjernice predsjednika Junckera razrađene u niz usklađenih inicijativa koje se međusobno nadopunjuju, a utemeljene su na četiri stupa. Ti stupovi uključuju smanjivanje poticaja za nezakonite migracije, osiguravanje vanjskih granica i spašavanje života, čvrstu politiku azila i novu politiku u području zakonite migracije. Ovim se prijedlogom dodatno provodi Europski migracijski program, konkretnije u pogledu cilja osiguravanja vanjskih granica jer će europska granična i obalna straža provoditi europsko integrirano upravljanje granicama. Osim toga, njime se odgovara na zahtjev Europskog vijeća za dodatno jačanje uloge pružanja potpore koju ima Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, među ostalim u suradnji s trećim zemljama, s pomoću povećanih resursa i proširenog mandata, kako bi se osigurao učinkovit nadzor vanjskih granica EU-a i znatno pojačalo učinkovito vraćanje nezakonitih migranata.

Ovaj prijedlog blisko je povezan s drugim politikama Unije te ih dopunjuje, uključujući sljedeće:

- Zajednički europski sustav azila dopunjuje se uspostavom timova za potporu upravljanju migracijama u žarišnim područjima i kontroliranim centrima, te pojačanom suradnjom s tijelom Europske unije za azil;
- politika vanjskog djelovanja Unije dopunjuje se time što Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu olakšava i potiče operativnu suradnju država članica s trećim zemljama i, ako je primjenjivo, podupire treće zemlje zahvaljujući svojim proširenim kapacitetima, uključujući mogućnost raspoređivanja stalnih snaga EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE u treće zemlje, te potiče ojačanje suradnje s tijelima trećih zemalja u pogledu vraćanja, uključujući pribavljanje putnih isprava. Predložena poboljšanja povezana s razmjenom informacija i suradnjom s trećim zemljama dodatno će poboljšati dosljednost vanjskog djelovanja EU-a.
- Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, među ostalim preko EUROSUR-a, pokreće snažnu međuagencijsku suradnju s mnogim agencijama EU-a u drugim područjima politike kao što su Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA), Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA) i Satelitski centar EU-a, EUROPOL ili Europska agencija za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA).
- Europska granična i obalna straža ostat će pokretač istraživanja i inovacija na razini država članica i na razini EU-a, posebice u okviru svojih sastavnica EUROSUR-a. Nove EUROSUR-ove usluge spajanja alat su za operacionalizaciju istraživačkih projekata EU-a i konkretan rezultat svemirskih programa EU-a kao što su Copernicus, ali i Galileo i GOVSATCOM.
- Ovaj je prijedlog u skladu s Prijedlogom Komisije (COM(2018) 303 final) o reviziji Uredbe o uspostavi mreže časnika za vezu zaduženih za imigraciju (ILO). Cilj je revizije Uredbe o ILO-ovima pojačati koordinaciju i optimizirati upotrebu časnika za vezu zaduženih za imigraciju, uključujući nove europske časnike za vezu raspoređene u treće zemlje, kako bi mogli djelotvornije odgovarati na prioritete EU-a u području migracija, uključujući integrirano upravljanje granicama. Ovim prijedlogom dopunit će se taj pristup tako što će se osigurati odgovarajuće veze između ILO-ova i nacionalnih koordinacijskih centara te bolja politička suradnja vanjske dimenzije EUROPSKE GRANIČNE I OBALNE STRAŽE zahvaljujući bilateralnim i multilateralnim sporazumima.

1.4. Trajanje i financijski učinak

☒ Prijedlog/inicijativa **ograničenog trajanja**

- ☐ prijedlog/inicijativa na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG
- ☒ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

☒ Prijedlog/inicijativa **neograničenog trajanja**

- provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG,
- nakon čega slijedi redovna provedba.

1.5. Predviđeni načini upravljanja⁵⁰

☒ **Izravno upravljanje** koje provodi Komisija

- ☐ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije;
- ☐ putem izvršnih agencija

☒ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☒ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna

- ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;
- ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);
- ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu;
- ☐ tijelima iz članaka 208. i 209. Financijske uredbe;
- ☐ tijelima javnog prava;
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;
- ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;
- ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.
- *Ako je označeno više načina upravljanja, pojedinosti navesti u odjeljku „Napomene”.*

⁵⁰

Informacije o načinima upravljanja i upućivanju na Financijsku uredbu dostupne su na internetskim stranicama BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila nadzora i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Agencija podliježe zahtjevima redovitog praćenja i izvješćivanja. Upravni odbor Agencije svake godine donosi konsolidirano godišnje izvješće o aktivnostima Agencije za prethodnu godinu i najkasnije do 1. srpnja prosljeđuje ga Europskom parlamentu, Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu. To se izvješće objavljuje. Svake četiri godine Komisija provodi evaluaciju u skladu s kriterijima evaluacije iz smjernica Komisije, posebice radi procjene učinka, djelotvornosti i učinkovitosti rada Agencije i njezinih načina rada u vezi s njezinim ciljevima, ovlastima i zadaćama. Evaluacija je posebno usmjerena na moguću potrebu za izmjenom ovlasti Agencije i na financijske implikacije svih tih izmjena.

2.2. Sustav upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

U okviru podijeljenog upravljanja države članice provode programe kojima se pridonosi ciljevima politike Unije, koji su prilagođeni njihovu nacionalnom kontekstu. Podijeljenim upravljanjem osigurava se dostupnost financijske potpore u svim državama sudionicama. Nadalje, podijeljenim upravljanjem omogućuje se predvidljivost financiranja, a državama članicama, koje su najbolje upoznate s izazovima s kojima se suočavaju, planiranje njihovih dugoročnih doprinosa. Dodatno financiranje za posebna djelovanja (koja zahtijevaju suradnju država članica ili kada zbog promjena u Uniji jednoj ili više država članica treba staviti na raspolaganje dodatna sredstva) i za aktivnosti preseljenja i transfera može se provoditi u okviru podijeljenog upravljanja. Novost je da se iz Fonda može pružati i hitna pomoć u okviru podijeljenog upravljanja, povrh izravnog i neizravnog upravljanja.

Komisija izravnim upravljanjem podupire druga djelovanja kojima se pridonosi zajedničkim ciljevima politike Unije. Djelovanja omogućuju prilagođenu potporu za hitne i posebne potrebe u pojedinim državama članicama („hitna pomoć”), njima se podupiru transnacionalne mreže i aktivnosti, ispituju inovativne aktivnosti koje bi se mogle povećati u okviru nacionalnih programa i obuhvaćaju studije u interesu Unije u cjelini („djelovanja Unije”).

U okviru neizravnog upravljanja Fond zadržava mogućnost delegiranja zadaća provedbe proračuna u određene svrhe na, među ostalim, međunarodne organizacije i agencije za unutarnje poslove.

Načini plaćanja za podijeljeno upravljanje opisani su u Prijedlogu uredbe o zajedničkim odredbama u kojem je predviđeno godišnje pretfinanciranje, nakon kojeg slijedi najviše četiri međuplaćanja po programu i godini na temelju zahtjeva za plaćanje koje države članice šalju tijekom računovodstvene godine. U skladu s Prijedlogom uredbe o zajedničkim odredbama, pretfinanciranje se poravnava na kraju zadnje računovodstvene godine programa. Strategija kontrole temeljit će se na novoj Financijskoj uredbi i Uredbi o zajedničkim odredbama. Novom Financijskom uredbom i Prijedlogom uredbe o zajedničkim odredbama trebala bi se proširiti uporaba pojednostavnjenih oblika bespovratnih sredstava, kao što su paušalni iznosi, fiksni iznosi i jedinični troškovi. Uvode se i novi oblici plaćanja, na temelju ostvarenih rezultata umjesto na temelju troškova. Korisnici će moći dobiti fiksni

iznos novca ako dokažu da su provedene određene mjere, kao što su tečajevi osposobljavanja ili isporuka hitne pomoći. Očekuje se da će se time pojednostavniti teret kontrole na razini korisnika i države članice (npr. provjere računa i primitaka za troškove).

U odnosu na podijeljeno upravljanje, Prijedlog uredbe o zajedničkim odredbama⁵¹ temelji se na strategiji upravljanja i kontrole koja je postojala za programsko razdoblje 2014.–2020., ali se uvode neke mjere usmjerene na pojednostavnjenje provedbe i smanjenje tereta kontrole na razini korisnika i država članica.

Novosti uključuju sljedeće: – uklanjanje postupka određivanja (čime bi se trebalo omogućiti ubrzavanje provedbe programa), – provjere upravljanja (administrativne i na licu mjesta) koje će obavljati upravljačko tijelo na temelju procjene rizika (u usporedbi sa 100 % administrativnih kontrola koje su se zahtijevale u programskom razdoblju 2014.–2020.). Nadalje, u skladu s određenim uvjetima, upravljačka tijela mogu primjenjivati proporcionalne sustave kontrole u skladu s nacionalnim postupcima, – uvjete za izbjegavanje višestrukih revizija iste operacije/rashoda. Tijela za provedbu programa podnositi će Komisiji zahtjeve za međuplaćanje na temelju rashoda koji su nastali korisnicima. Prijedlogom uredbe o zajedničkim odredbama dopušta se upravljačkim tijelima da obavljaju provjere upravljanja na temelju rizika te se predviđaju i posebne kontrole (npr. kontrole upravljačkog tijela na licu mjesta i revizije operacija/rashoda koje obavlja tijelo za reviziju) nakon što se povezani rashodi prijave Komisiji u zahtjevima za međuplaćanje. Kako bi se umanjio rizik od nadoknade neprihvatljivih rashoda, u Uredbi o zajedničkim odredbama predviđeno je da se međuplaćanja Komisije ograniče na 90 % jer je u ovom trenutku proveden samo dio nacionalnih kontrola. Komisija će platiti preostali iznos nakon godišnjeg poravnanja računa, po primitku jamstvenog paketa od tijela za provedbu programa. Sve nepravilnosti koje Komisija ili Europski revizorski sud uoče nakon dostavljanja godišnjeg jamstvenog paketa mogu dovesti do neto financijskih ispravaka.

2.2.2. *Informacije o utvrđenim rizicima i sustavima unutarnje kontrole uspostavljenima radi smanjivanja tih rizika*

Veliki migracijski pritisak na vanjskim granicama Europske unije zahtijeva stvaranje europske granične i obalne straže sastavljene od nadležnih tijela država članica i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu. Potrebno je proširiti i nadležnosti Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu te područje primjene EUROSUR-a.

Jačanje osoblja i financijskih sredstava Agencije potrebno je kako bi se poštovale proširene ovlasti i zahtjevi utvrđeni predloženom Uredbom.

Financijski izvještaji agencije podnijet će se na odobrenje Revizorskom sudu, podložno postupku davanja razrješenice. Komisijina Služba za unutarnju reviziju izvršavat će revizije u suradnji s unutarnjim revizorom Agencije.

Primjenjivat će se sustavi upravljanja i kontrole uspostavljeni u okviru različitih financijskih programa (npr. Fonda za unutarnju sigurnost).

Podijeljeno upravljanje:

⁵¹

COM(2018) 375 final.

Glavna uprava za unutarnje poslove (GU HOME) nije se susrela s velikim rizicima od pogrešaka u svojim programima potrošnje. To potvrđuju i godišnja izvješća Revizorskog suda, u kojima redovito nema značajnih nalaza. Nadalje, GU HOME već revidira svoju pravnu osnovu (Provedbenu uredbu (EU) 2015/378 i Delegiranu uredbu (EU) br. 1042/2014) u cilju daljnjeg usklađivanja okvira za kontrolu ostalih fondova u okviru Uredbe o zajedničkim odredbama njihova modela jamstava te kako bi zadržao nisku razinu pogrešaka u svojim programima potrošnje. Ta nastojanja usmjerena na usklađivanje nastavljaju se s trenutačnim prijedlogom, a okvir za kontrolu u skladu je s ostalim glavnim upravama koje upravljaju fondovima u okviru podijeljenog upravljanja. U okviru podijeljenog upravljanja opći rizici povezani s provedbom trenutačnih programa odnose se na nedostatnu provedbu Fonda u državama članicama i moguće pogreške koje nastaju zbog složenosti pravila i nedostataka u sustavima upravljanja i kontrole. Uredbom o zajedničkim odredbama pojednostavnjuje se regulatorni okvir usklađivanjem pravila i sustava upravljanja i kontrole u različitim fondovima koji se provode u okviru podijeljenog upravljanja. Njime se omogućuju i zahtjevi za kontrolu koji se razlikuju prema rizicima (npr. provjere upravljanja na temelju rizika, mogućnost proporcionalnih sustava kontrole na temelju nacionalnih postupaka, ograničenja revizijskih aktivnosti u pogledu rokova i/ili posebnih operacija).

Izravno/neizravno upravljanje: Nedavno provedene analize glavnih uzroka i vrsta najčešćih pogrešaka utvrđenih tijekom *ex-post* revizije pokazuju da glavne neusklađenosti nastaju zbog lošeg financijskog upravljanja bespovratnim sredstvima koja su dodijeljena korisnicima, zbog popratne dokumentacije koja nedostaje ili je nepotpuna, zbog nepravilno provedenog postupka javne nabave i troškova koji nisu predviđeni u proračunu. Stoga su rizici većinom posljedica sljedećeg: – osiguranja kvalitete odabranih projekata i njihove naknadne tehničke provedbe, nejasnih ili nepotpunih smjernica za korisnike ili nedostatnog praćenja, – rizika od neučinkovitog korištenja ili lošeg gospodarenja dodijeljenim sredstvima, kako bespovratnim (složen postupak povrata stvarnih prihvatljivih troškova te ograničene mogućnosti provjere prihvatljivih troškova kroz pregled dokumentacije) tako i sredstvima za javnu nabavu (ponekad ograničen broj prihvatljivih gospodarskih subjekata s potrebnim specijaliziranim znanjem, što za sobom povlači nedovoljan broj ponuda za usporedbu ponuđenih cijena), – rizika koji se odnosi na sposobnost (naročito) manjih organizacija da učinkovito kontroliraju rashode te da osiguravaju transparentnost izvršenih operacija, – rizika za ugled Komisije ako se otkriju prijevare ili kriminalne aktivnosti; sustavi unutarnje kontrole trećih strana daju samo djelomično jamstvo zbog toga što postoji prilično veliki broj raznorodnih izvođača i korisnika, a svaki od njih ima svoj vlastiti, često prilično slab sustav kontrole. Očekuje se da će se većina tih rizika smanjiti zbog bolje strukture poziva na podnošenje prijedloga, vodiča za korisnike, ciljanja prijedloga i bolje uporabe pojednostavnjenih mogućnosti financiranja i uzajamnog oslanjanja na revizije i procjene kako su uključene u novu Financijsku uredbu. Revizorski sud 2016. je ocijenio sustave Glavne uprave HOME za izravno upravljanje (uključujući javnu nabavu) i zaključio da provodi relevantne kontrole koje se zahtijevaju na temelju Financijske uredbe te revizija nije pokazala veće slabosti. Tu razinu nadzora i kontrole treba zadržati u budućnosti.

Izravno/neizravno upravljanje: Nedavno provedene analize glavnih uzroka i vrsta najčešćih pogrešaka utvrđenih tijekom *ex-post* revizije pokazuju da glavne neusklađenosti nastaju zbog lošeg financijskog upravljanja bespovratnim sredstvima koja su dodijeljena korisnicima, zbog popratne dokumentacije koja nedostaje ili je

nepotpuna, zbog nepravilno provedenog postupka javne nabave i troškova koji nisu predviđeni u proračunu. Stoga su rizici većinom posljedica sljedećeg: – osiguranja kvalitete odabranih projekata i njihove naknadne tehničke provedbe, nejasnih ili nepotpunih smjernica za korisnike ili nedostatnog praćenja, – rizika od neučinkovitog korištenja ili lošeg gospodarenja dodijeljenim sredstvima, kako bespovratnim (složen postupak povrata stvarnih prihvatljivih troškova te ograničene mogućnosti provjere prihvatljivih troškova kroz pregled dokumentacije) tako i sredstvima za javnu nabavu (ponekad ograničen broj prihvatljivih gospodarskih subjekata s potrebnim specijaliziranim znanjem, što za sobom povlači nedovoljan broj ponuda za usporedbu ponuđenih cijena), – rizika koji se odnosi na sposobnost (naročito) manjih organizacija da učinkovito kontroliraju rashode te da osiguravaju transparentnost izvršenih operacija, – rizika za ugled Komisije ako se otkriju prijevare ili kriminalne aktivnosti; sustavi unutarnje kontrole trećih strana daju samo djelomično jamstvo zbog toga što postoji prilično veliki broj raznorodnih izvođača i korisnika, a svaki od njih ima svoj vlastiti, često prilično slab sustav kontrole. Očekuje se da će se većina tih rizika smanjiti zbog bolje strukture poziva na podnošenje prijedloga, vodiča za korisnike, ciljanja prijedloga i bolje uporabe pojednostavnjenih mogućnosti financiranja i uzajamnog oslanjanja na revizije i procjene kako su uključene u novu Financijsku uredbu.

Komisija sudjeluje u upravljanju Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu kao članica Upravnog odbora. Komisija je 2017. nakon revizije organigrama Glavne uprave HOME preispitala svoju odluku o predstavnicima Komisije u upravnim odborima te u većini slučajeva osigurala veću zastupljenost uključivanjem zamjenika glavnih direktora.

Operativne jedinice za određene politike uključene su u brojne kontakte na radnoj razini i koordinacijske sastanke, daju mišljenja o godišnjem programu rada, nacrtu proračuna i planu kadrovske politike te prate njihovo izvršavanje. Kontakti na višoj razini, posebno kontakt glavnog direktora s izvršnim direktorima i predsjednicima upravnih odbora, također se odvijaju tijekom godine.

Glavna uprava HOME prati proračun Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu od pripreme proračunskog postupka preko provedbe godišnjeg doprinosa EU-a do podnošenja financijskog izvještaja i postupka davanja razrješnice. Praćenje izvršenja proračuna potrebno je i kako bi se promicala stopa izvršenja i što bolje izbjeglo da agencije vraćaju odobrena sredstva za plaćanje tijekom zadnjeg tromjesečja godine.

Nakon revizije koju je provela Služba za unutarnju reviziju o „koordinaciji i radnim dogovorima s decentraliziranim agencijama EU-a u Glavnoj upravi HOME” Glavna uprava HOME predložila je akcijski plan za provedbu preporuka iz revizije, uglavnom u pogledu podizanja razine osviještenosti osoblja Glavne uprave HOME koje radi s agencijama, ranijeg uključivanja u fazu programiranja u agencijama, jačanja praćenja rezultata agencija na temelju odgovarajućih pokazatelja uspješnosti, uspostave strategije kontrole te jačanja temelja za izjave o jamstvu u pogledu isplata agencijama.

2.2.3. *Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)*

Podijeljeno upravljanje: Očekuje se da će troškovi kontrola ostati isti ili se možda smanjiti za države članice. Procjenjuje se da će ukupni trošak kontrola država članica za trenutni programski ciklus (2014.–2020.) od 2017. iznositi približno 5 % ukupnog iznosa isplata koje su države članice zatražile za 2017. Očekuje se da će se postotak smanjiti s povećanjem učinkovitosti provedbe programa i povećanjem isplata državama članicama. Očekuje se da će se trošak kontrola za države članice dodatno smanjiti uvođenjem pristupa upravljanju i kontroli utemeljenog na riziku u Uredbi o zajedničkim odredbama i pojačanim poticajem na prihvaćanje pojednostavnjenih mogućnosti financiranja (SCO).

Izravno/neizravno upravljanje: Trošak kontrola iznosi približno 2,5 % plaćanja koja izvršava GU HOME. Očekuje se da se taj postotak neće mijenjati ili da će se malo smanjiti u slučaju proširenja uporabe pojednostavnjenih mogućnosti financiranja u sljedećem programskom razdoblju.

2.3. **Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti**

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Za Agenciju

Izvršni direktor izvršavat će proračun Agencije. On će svake godine Komisiji, Upravnom odboru i Revizorskom sudu podnositi detaljne financijske izvještaje o svim prihodima i rashodima u prethodnoj financijskoj godini. Osim toga, Komisijina Služba za unutarnju reviziju pružat će pomoć u upravljanju financijskim poslovanjem Agencije putem kontrole rizika, praćenja usklađenosti pružanjem neovisnog mišljenja o kvaliteti sustava upravljanja i kvalitete te davanjem preporuka u svrhu poboljšanja učinkovitosti i djelotvornosti poslovanja te osiguravanja ekonomične upotrebe sredstava Agencije.

Agencija će donijeti svoju Financijsku uredbu u skladu s Uredbom (EU) br. 1271/2013 nakon što dobije suglasnost Komisije i Revizorskog suda. Agencija će uspostaviti sustav unutarnje revizije sličan sustavu koji je Komisija uvela u okviru vlastitog restrukturiranja.

Suradnja s OLAF-om

Osoblje koje podliježe Pravilniku o osoblju Komisije surađivat će s OLAF-om u suzbijanju prijevara.

Za Revizorski sud

Revizorski sud ispitat će financijske izvještaje u skladu s člankom 248. Ugovora i objaviti godišnje izvješće o aktivnostima Agencije.

Mjere za suzbijanje prijevara uspostavljene na nacionalnoj i europskoj razini primjenjuju se u potpunosti.

Sredstva Glavne uprave HOME

Sprečavanje i otkrivanje prijevara jedan je od ciljeva unutarnje kontrole kako je propisano u Financijskoj uredbi i ključno pitanje upravljanja, kojim se Komisija mora baviti tijekom cijelog životnog ciklusa rashoda.

Nadalje, strategija Glavne uprave HOME za borbu protiv prijevara (ASF) većinom je usmjerena na sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevare osiguravajući, među ostalim, da su njezine unutarnje kontrole povezane s prijevarom potpuno u skladu sa strategijom Komisije za borbu protiv prijevara (CAFS) i da je njezin pristup upravljanju rizicima od prijevare usmjeren na utvrđivanje područja u kojima postoji rizik od prijevare i odgovarajućih rješenja.

Kad je riječ o podijeljenom upravljanju, države članice osiguravaju zakonitost i pravilnost rashoda navedenih u financijskom izvještaju podnesenom Komisiji. U tom će kontekstu države članice poduzeti sve potrebne mjere za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje nepravilnosti, uključujući prijevara. Kao i u trenutačnom programskom ciklusu (2014.–2020.) države članice moraju uspostaviti postupke za otkrivanje nepravilnosti i suzbijanje prijevara i Komisiji prijavljivati sve nepravilnosti, uključujući sumnju na prijevaru i utvrđenu prijevaru u područjima podijeljenog upravljanja. Mjere borbe protiv prijevara i dalje će biti horizontalno načelo i obveza svih država članica.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj 3, naslov „Sigurnost i građanstvo”	Dif./nedif. ⁵²	zemalja EFTA-e ⁵³	zemalja kandidatkinja ⁵⁴	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
3	18.020101 Fond za unutarnju sigurnost – granice i vize	Dif.	NE	NE	DA	NE
3	18.0203 Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu	Dif.	NE	NE	DA	NE

- Zatražene nove proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj 4, naslov: „Migracije i upravljanje granicama”	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
4	11.XXYY Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	Dif.	NE	NE	DA	NE
4	11.XXYY Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu	Dif.	NE	NE	DA	NE

⁵² Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva

⁵³ EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.

⁵⁴ Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalne zemlje kandidatkinje sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

– VFO za razdoblje 2014.–2020.

Naslov aktualnog višegodišnjeg financijskog okvira:	3	„Sigurnost i građanstvo”
---	---	--------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

			2019.	2020. ⁵⁵	UKUPNO ⁵⁶
Odobrena sredstva za poslovanje (FUS –B)	Obveze	(1)		52,500	52,500
	Plaćanja	(2)		52,500	52,500
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice programa ⁵⁷ (FUS –B)	Obveze = plaćanja	(3)		-	
Odobrena sredstva za poslovanje i administrativna odobrena sredstva ⁵⁸ (Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu)	Obveze	(1)	19,321	558,175	577,496
	Plaćanja	(2)	19,321	558,175	577,496
UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	Obveze	= 1 + 3	19,321	610,675	629,996
	Plaćanja	= 2 + 3	19,321	610,675	629,996

⁵⁵ Za razdoblje 2019.–2020. zakonodavni financijski izvještaj prikazuje učinak novog mandata isključujući ono što je već predviđeno u okviru postojećeg mandata.

⁵⁶ Iznos od 52,500 milijuna EUR obuhvaćen je aktualnim VFO-om za 2020. i ne zahtijeva dodatno pojačanje.

⁵⁷ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

⁵⁸ Iako se predložak odnosi na odobrena sredstva za poslovanje, čini se da je u slučaju agencija, kako bi se na sveobuhvatan način predstavio utjecaj operativnih aktivnosti, prikladnije uzeti u obzir odobrena sredstva za poslovanje (glava 3.), ali i odgovarajuće administrativne kredite (glave 1. i 2.).

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.–2020.	5	„Administrativni rashodi” ⁵⁹
--	----------	---

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2019.	Godina 2020.	UKUPNO
GU: HOME				
•Ljudski resursi		1,144	1,144	2,288
•Ostali administrativni rashodi		0,080	0,080	0,160
UKUPNO GU Migracije i unutarnji poslovi	Odobrena sredstva	1,224	1,224	2,448
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 5 višegodišnjeg financijskog okvira 2014.–2020.	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	1,224	1,224	2,448

		2019.	2020.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva prema NASLOVIMA* aktualnog višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	20,545	611,899	632,444
	Plaćanja	20,545	611,899	632,444

*Iznos od 52,500 milijuna EUR obuhvaćen je aktualnim VFO-om za 2020.

⁵⁹

Iako se predložak odnosi na odobrena sredstva za poslovanje, čini se da je u slučaju agencija, kako bi se na sveobuhvatan način predstavio utjecaj operativnih aktivnosti, prikladnije uzeti u obzir odobrena sredstva za poslovanje (glava 3.), ali i odgovarajuće administrativne kredite (glave 1. i 2.). Uključen je samo doprinos EU-a (94 %), sredstva Glavne uprave HOME (100 %) uzeta su u obzir, a pojedinosti o doprinosu zemalja pridruženih Schengenu bit će prikazane u nastavku.

– **VFO za razdoblje 2021.-2027.**

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.	4	Naslov: Migracije i upravljanje granicama
--	----------	---

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO ⁶⁰
Odobrena sredstva za poslovanje (BMVI)	Obveze	(1)	70,000	80,000	90,000	100,000	101,000	102,000	104,500	647,500
	Plaćanja	(2)	70,000	80,000	90,000	100,000	101,000	102,000	104,500	647,500
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice programa ⁶¹	Obveze = plaćanja	(3)								
Odobrena sredstva za poslovanje i administrativna odobrena sredstva (Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu)	Obveze	(1)	1 188,512	1 347,769	1 546,437	1 649,203	1 799,857	1 851,374	1 886,999	11 270,151
	Plaćanja	(2)	1 188,512	1 347,769	1 546,437	1 649,203	1 799,857	1 851,374	1 886,999	11 270,151
UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	Obveze	= 1 +3	1 258,512	1 427,769	1 636,437	1 749,203	1 900,857	1 953,374	1 991,499	11 917,651
	Plaćanja	= 2 +3	1 258,512	1 427,769	1 636,437	1 749,203	1 900,857	1 953,374	1 991,499	11 917,651

⁶⁰ Iznos od 647,500 milijuna EUR obuhvaćen je sljedećim VFO-om za razdoblje 2021.–2027. te je predviđen u okviru prijedloga o Instrumentu za upravljanje granicama i vize (BMVI) iz lipnja 2018.

⁶¹ Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.	7	„Europska javna uprava”
--	----------	-------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		Godina 2021.	Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.	UKUPNO
GU: HOME									
•Ljudski resursi		1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	1,144	8,008
•Ostali administrativni rashodi		0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,080	0,560
UKUPNO GU Migracije i unutarnji poslovi	Odobrena sredstva	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	8,568
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7 višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	1,224	8,568

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva prema NASLOVIMA** višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.	Obveze	1 259,736	1 428,993	1 637,661	1 750,427	1 902,081	1 954,598	1 992,723	11 926,219
	Plaćanja	1 259,736	1 428,993	1 637,661	1 750,427	1 902,081	1 954,598	1 992,723	11 926,219

**Iznos od 647,500 milijuna EUR obuhvaćen je sljedećim VFO-om za razdoblje 2021.–2027. te je predviđen u okviru prijedloga o Instrumentu za upravljanje granicama i vize (BMVI) iz lipnja 2018.

3.2.2. *Sažetak procijenjenog učinka na ukupni proračun Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu (uključujući odobrena sredstva za poslovanje i administrativna odobrena sredstva te uzimajući u obzir doprinose zemalja pridruženih Schengenu)*

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate	Godina		Godina		Godina		Godina		Godina		Godina		Godina		Godina		Godina		UKUPNO	
	2019.		2020.		2021.		2022.		2023.		2024.		2025.		2026.		2027.			
↓	Broj članova osoblja	Trošak	Broj članova osoblja	Trošak	Broj članova osoblja	Trošak	Broj članova osoblja	Trošak	Broj članova osoblja	Trošak	Broj članova osoblja	Trošak	Broj članova osoblja	Trošak	Broj članova osoblja	Trošak	Broj članova osoblja	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
POSEBNI CILJ BR. 1 „POSTOJEĆI MANDAT”																				
EBCGA	880	330,095	1000	342,795	1000	349,651	1000	356,644	1000	363,776	1000	371,052	1000	378,473	1000	386,042	1000	393,763	1000	3 272,291
ETIAS (infrastruktura i rad)		-		5,456		5,130		5,130		4,045		4,045		4,045		4,123		4,267		36,240
Interoperabilnost (infrastruktura i rad)		-		-		-		0,274		2,660		0,053		-		-		-		2,987
Međuzbroj za posebni cilj br. 1		330,095		348,251		354,780		362,048		370,481		375,150		382,518		390,166		398,030		3 311,518
POSEBNI CILJ BR.2 „STALNE SNAGE EBCG-a”																				
Troškovi osoblja (kategorija 1)	750	20,344	1 500	122,063	2 000	189,875	2 000	217,000	2 500	244,125	2 500	271,250	3 000	298,375	3 000	325,500	3 000	325,500	3 000	2 014,031
Troškovi raspoređivanja (kategorije 1-2-3)*****	0	-	10 000	292,200	10 000	309,600	10 000	309,600	10 000	327,000	10 000	327,000	10 000	344,400	10 000	344,400	10 000	344,400	10 000	2 598,600
Ospostavljanje (kategorije 1-2)*****	0	-	2 600	51,500	3 600	26,000	3 600	26,000	4 600	33,500	4 600	33,500	5 600	41,000	5 600	41,000	5 600	41,000	5 600	293,500
Subvencije (kategorije 2-3)*****	0	-	8 500	105,251	8 000	111,089	8 000	111,089	7 500	116,948	7 500	116,948	7 000	122,792	7 000	122,792	7 000	122,792	7 000	929,700
Međuzbroj za posebni cilj br. 2		20,344		571,013		636,564		663,689		721,573		748,698		806,567		833,692		833,692		5 835,832
POSEBNI CILJ BR.3 „NABAVA VLASITTE OPREME AGENCIJE”																				
Troškovi opreme EBCG-a*		-		-		70,000		175,000		280,000		330,000		425,000		445,000		475,000		2 200,000
Međuzbroj za posebni cilj br. 3		-		-		70,000		175,000		280,000		330,000		425,000		445,000		475,000		2 200,000
POSEBNI CILJ BR.4 „JAČANJE AKTIVNOSTI AGENCIJE U PODRUČJU VRAĆANJA”																				
Vraćanje**		-		-		180,000		210,000		250,000		277,500		277,500		277,500		277,500		1 750,000
Međuzbroj za posebni cilj br. 4		-		-		180,000		210,000		250,000		277,500		277,500		277,500		277,500		1 750,000
POSEBNI CILJ BR.5 „EUROPSKI SUSTAV NADZORA GRANICA - EUROSUR I AKTIVNOSTI PLANIRANJA”																				
Poboljšanje funkcioniranja EUROSUR-a***		-		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		3,000		24,000
Proširenje područja primjene EUROSUR-a***		-		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		17,000		136,000
Međuzbroj za posebni cilj br. 5		-		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		20,000		160,000
POSEBNI CILJ BR.6 „INTEGRACIJA SUSTAVA FADO”																				
FADO	1	-	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	1,500	1	12,000
Međuzbroj za posebni cilj br. 6		-		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		1,500		12,000
POSEBNI CILJ BR.7 „USPOSTAVA PODRUČNIH UREDA”																				
Područni uredi	2	0,210	2	1,290	5	1,530	5	1,561	5	1,592	5	1,624	5	1,656	5	1,689	5	1,723	5	12,874
Međuzbroj za posebni cilj br. 7		0,210		1,290		1,530		1,561		1,592		1,624		1,656		1,689		1,723		12,874
UKUPNI TROŠAK	-	350,648	-	942,054	-	1 264,374	-	1 433,797	-	1 645,145	-	1 754,471	-	1 914,741	-	1 969,547	-	2 007,446	-	13 282,225

3.2.3. Procijenjeni utjecaj na ljudske resurse Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu

3.2.3.1. Sažetak

- ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva
- ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

Sredstva za osoblje i odgovarajuće troškove već su predviđena u COM(2015) 671. Broj osoblja trebao bi od 2020. ostati nepromijenjen i biti 1 000.

	Godina 2019.	Godina 2020.	Godina 2021.	Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
Privremeno osoblje (razredi AD)*	242	275	275	275	275	275	275	275	275
Privremeno osoblje (razredi AST)	242	275	275	275	275	275	275	275	275
Ugovorno osoblje	202	230	230	235	250	234	230	230	230
Upućeni nacionalni stručnjaci	194	220	220	220	220	220	220	220	220
UKUPNO	880	1 000	1 000	1 005	1 020	1 004	1 000	1 000	1 000

Razvoj statutarog osoblja kao dijela stalnih snaga europske granične i obalne straže/

Potrebe u pogledu osoblja (u EPRV-u):

	Godina 2019.	Godina 2020.	Godina 2021.	Godina 2022.	Godina 2023.	Godina 2024.	Godina 2025.	Godina 2026.	Godina 2027.
Privremeno osoblje (razredi AD)*	188	375	500	500	625	625	750	750	750
Privremeno osoblje (razredi AST)	187	375	500	500	625	625	750	750	750
Ugovorno osoblje	375	750	1 000	1 000	1 250	1 250	1 500	1 500	1 500
UKUPNO	750	1 500	2 000	2 000	2 500	2 500	3 000	3 000	3 000

Navesti datum predviđenog zapošljavanja te prema tome prilagoditi iznos (ako se zapošljava u srpnju uzima se u obzir samo 50 % prosječnog troška) i navesti daljnja objašnjenja.

Pojedinosti o potrebama u pogledu osoblja

Stalne snage europske granične i obalne straže sastojat će se od triju kategorija operativnog osoblja.

Operativno osoblje stalnih snaga europske granične i obalne straže znači službenici graničnog nadzora, pratitelji za vraćanje, stručnjaci za vraćanje i drugo relevantno osoblje koje zapošljava Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu, osoblje upućeno u Agenciju iz država članica ili stavljeno na raspolaganje Agenciji za kratkoročno raspoređivanje kako bi djelovali kao članovi timova za upravljanje granicama, timova za potporu upravljanju migracijama ili timova za vraćanje koji imaju izvršne ovlasti te osoblje odgovorno za funkcioniranje središnje jedinice ETIAS-a.

Kategorija 1., odnosno statutarno osoblje, bit će nova vrsta osoblja EU-a unutar Agencije kojem su dodijeljene izvršne ovlasti, među ostalim upotreba sile, kada djeluju kao članovi timova raspoređeni iz stalnih snaga europske granične i obalne straže.

Uzimajući u obzir da je potrebna nezamjenjiva potpora za uspostavu stalnih snaga europske granične i obalne straže (zapošljavanje, dnevno upravljanje, operativno planiranje itd.), koordinacijske operacije, zapošljavanje osoblja za područne urede, nabavu vlastite opreme Agencije, ostale nove zadaće povezane s funkcioniranjem europske granične i obalne straže, uključujući Eurosur, te za ojačani mandat za vraćanja i preuzimanje sustava FADO, može se predvidjeti da će do 4 % ukupnog broja pripadnika stalnih snaga europske granične i obalne straže (4 % od 3 000) biti zaposleno kao „osoblje za operativnu potporu” u okviru Agencije.

U smislu vrste radnih mjesta, statutarno osoblje sastojat će se od 25 % osoblja iz skupine AD, 25 % osoblja iz skupine AST i 50 % ugovornog osoblja. Ta raščlamba predstavlja očekivanu raspodjelu različitih profila, uloga i funkcija unutar stalnih snaga europske granične i obalne straže. Konkretnije, bit će potreban znatan broj članova osoblja iz skupine AD s potrebnim vještinama, znanjem i stručnim znanjem o upotrebi najsuvremenije opreme za upravljanje vlastitom opremom Agencije (odnosno zapovjednici i časnici za tehničke posade zrakoplova i plovila). Znatan broj članova osoblja iz skupine AD bit će potreban i za osiguravanje funkcija planiranja i koordinacije za veći broj operativnih aktivnosti koje će provoditi stalne snage europske granične i obalne straže u usporedbi s trenutačnom razinom angažmana Agencije. Određen dio osoblja iz skupine AD provodit će i upraviteljske aktivnosti u okviru statutarne osoblja. Osim toga, ravnotežu između različitih vrsta članova osoblja trebalo bi razmotriti u kontekstu tehnološkog napretka, zbog kojeg će se određen broj osnovnih zadataka upravljanja granicama automatizirati, a složenost sustava zahtijevat će višu razinu kvalifikacija osoblja koje će njime upravljati i koje će ga održavati.

3.2.3.2. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa za matičnu glavnu upravu

- ☐ Za prijedlog nisu potrebni ljudski resursi.
- ☒ Za prijedlog su potrebni sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)									
18 01 01 01 (sjedište i predstavništva Komisije)	8	8	8	8	8	8	8	8	8
XX 01 01 02 (delegacije)									
XX 01 05 01 (neizravno istraživanje)									
10 01 05 01 (izravno istraživanje)									
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV)⁶²									
XX 01 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)									
XX 01 02 02 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)									
XX 01 04 yy ⁶³	–u sjedištima								
	–u delegacijama								
XX 01 05 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)									
10 01 05 02 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)									
Ostale proračunske linije (navesti)									
UKUPNO	8	8	8	8	8	8	8	8	8

XX se odnosi na odgovarajuće područje politike ili glavu proračuna.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Osam dužnosnika za izvršavanje sljedećih zadaća: 1. Predstavljanje Komisije u upravnom odboru Agencije.
---------------------------------	--

⁶² UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

⁶³ U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

	2. Izrada mišljenja Komisije o godišnjem programu rada i praćenje njegove provedbe. 3. Nadzor pripreme proračuna Agencije i praćenje izvršenja proračuna. 4. Pomaganje Agenciji u razvoju aktivnosti u skladu s politikama EU-a, među ostalim sudjelovanjem na sastancima stručnjaka.
Vanjsko osoblje	

3.2.4. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ☐ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.
- ☒ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine						2019.	2020.	UKUPNO
Zemlje pridružene Schengenu ⁶⁴						21,039	56,523	77,562
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva						21,039	56,523	77,562

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Zemlje pridružene Schengenu	75,862	86,028	98,709	105,268	114,884	118,173	120,447	719,371
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva	75,862	86,028	98,709	105,268	114,884	118,173	120,447	719,371

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- X Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - ☐ na vlastita sredstva
 - ☐ na ostale prihode

navesti ako su prihodi dodijeljeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska priroda: linija	Učinak prijedloga/inicijative ⁶⁵						
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Članak							

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

⁶⁴ Frontex svake godine izračunava doprinose zemalja pridruženih Schengenu uzimajući u obzir veličinu subvencije EU-a i omjer BDP-a za dotične zemlje. On iznosi oko 6 % ukupnog proračuna Agencije. Agencija unovčuje doprinos.

⁶⁵ Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi umanjani za 20 % na ime troškova naplate.